PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 20. APRILA 1983
LETO XXV • ŠT. 92 • CENA 12 DINARJEV

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR
ODGOVORNI UREDNIK JOŽE VOLFAND

Žarković končal obisk v Gvajani

Državi želita okrepiti sodelovanje – Podobni pogledi na mednarodni položaj

GEORGETOWN, 19. aprila (Tanjug) – Član predsedstva SFRJ Vidoje Žarković je z ženo in člani naše delegacije davi odpotoval iz Georgetowna; v republiki Gvajani se je mudil na uradnem in prijateljskem obisku štiri dni. Z najvišjimi državnimi častmi so se od naše delegacije poslovili predsednik Forbes Burnham z ženo in najvišje gvajanske osebnosti.

Vidoje Žarković je pred odhodom iz Georgetowna na tiskovni konferenci odgovarjal na vprašanja novinarjev. Opozoril je na prisrčen sprejem in na izredno prijateljsko ozračje, v kakršnem je potekal obisk, in zelo pohvalno ocenil pogovore, ki so ob tej priložnosti potekali z gostitelji. »V pogovorih smo prišli do skupnih ugotovitev, da enako ali zelo podobno gledamo na mnoga mednarodna vprašanja in da želimo še okrepiti sodelovanje med našima državama, trdno prepričani, da je to v prid obeh držav,« je dejal Žarković.

Davi je Žarković skupaj z drugimi člani delegacije in diplomatskimi predstavniki neuvrščenih držav v Georgetownu položil venec pred doprsni kip predsednika Tita na spomeniku, ki so ga postavili ustanoviteljem gibanja neuvrščenih sredi gvajanskega glavnega mesta.

Sporazum o konferenci UNCTAD

ŽENEVA, 19. aprila (TAnjug) – Na sedežu UNCTAD v Palači narodov v Ženevi so nocoj podpisali sporazum med OZN in jugoslovansko vlado o organizaciji šeste konference OZN za trgovino in razvoj (UNCTAD), ki bo od 6. do 30. junija v Beogradu. Sporazum sta podpisala stalni predstavnik SFRJ v evropskem uradu OZN v Ženevi veleposlanik Kazimir Vidas in generalni sekretar UNCTAD Gamani Korrea. Generalni sekretar je ob tej priložnosti pohvalil jugoslovanske priprave na konferenco in poudaril, da je UNCTAD ves čas v zelo tesnih in delovnih stikih s pristojnimi organi v Beogradu.

Utečeno sodelovanje med Jugoslavijo in Romunijo

Mitja Ribičič končal obisk v Romuniji – V gospodarskem sodelovanju še veliko odprtih možnosti – Mednarodni položaj skrbi obe strani

BUKAREŠTA, 19. aprila (Tanjug) – V Bukarešti so se danes končali dvodnevni jugoslovansko-romunski pogovori na najvišji partijski ravni. Delegaciji sta vodila predsednik predsedstva Mitja Ribičič in generalni sekretar Nicolae Ceausescu. Na zaključni seji, ki je bila danes dopoldne, so se pogovarjali o dvostranskem sodelovanju ZKJ in Romunske komunistične partije v okviru odnosov med sosednjima socialističnima državama.

Danes so objavili v Bukarešti skupno sporočilo o pogovorih delegacij ZKJ in RKP.

Pogovori, ki sta jih imela v času obiska Mitja Ribičič in Nicolae Ceausescu, so potekali v prisrčnem in prijateljskem ozračju, v duhu razumevanja in medsebojnega spoštovanja, ki je značilen za odnose med ZKJ in RKP ter naših dveh sosednjih socialističnih držav, piše v sporočilu.

Mitja Ribičič in Nicolae Ceausescu sta izrazila resno zaskrbljenost spričo nenehnega poslabševanja mednarodnega položaja in poglabljanja svetovne gospodarske krize, kar vse bolj ogroža mir in varnost v svetu ter neodvisni razvoj držav in narodov.

Poudarila sta, da se morajo vse napredne, demokratične in miroljubne sile pridružiti boju za obnovitev popuščanja mednarodne napetosti, za odpravljanje kriznih žarišč in reševanje sporov s pogajanji, za prekinitev oboroževalne tekme in prehod k razoroževanju; za odpravljanje nerazvitosti in čimprejšnji začetek globalnih pogajanj o rešitvi mednarodnih gospodarskih problemov.

Za dosego teh ciljev so izrednega pomena rezultati sedme konference šefov držav oziroma vlad neuvrščenih držav v New Delhiju.

Med pogovori je bilo poudarjeno, da si je treba odločno prizadevati za krepitev pozitivnih procesov, za katere je dala pobudo helsinška konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi, za uspešen konec madridskega sestanka in za dogovor o sklicu konference o ukrepih za krepitev zaupanja, varnosti in razorožitve v Evropi ter za zagotovitev kontinuitete procesa KVSE.

Posebna pozornost je bila med pogovori posvečena varnosti in sodelovanju na Balkanu. Sobesednika sta se zavzela za to, da bi se Balkan spremenil v območje miru in sodelovanja, brez jedrskega orožja in grožnje, da bo kdo posegel po njem, pa tudi brez uporabe sile.

Mitja Ribičič je v imenu predsedstva CK ZKJ povabil Nicolaa Ceausesca, naj obišče Jugoslavijo. Vabilo je bilo z veseljem sprejeto, je še rečeno ob koncu sporočila.

● BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Delegacija ZKJ pod vodstvom predsednika predsedstva CK ZKJ Mitje Ribičiča se je nocoj vrnila v Beograd. Pričakali so jo član predsedstva dr. Dušan Dragosavac, izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžič in predstavniki romunskega veleposlaništva v Beogradu.

Mitja Ribičič je v krajši izjavi rekel, da so pogovori, ki so jih imeli v romunskem glavnem mestu, potekali v ozračju zaupanja in da so tudi romunski gostitelji ocenili obisk kot pomemben korak v krepitvi jugoslovansko-romunskih odnosov. Jugoslovanska stran je poudarila, da bo obisk pokazal svoje rezultate šele, ko bo pomagal okrepiti dvostransko gospodarsko sodelovanje, o katerem so na obeh straneh ugotovili, da je zastalo. V pogovorih je tekla beseda še o stvarnih predlogih za okrepitev gospodarske menjave in o skupnem uveljavljanju Romunije in Jugoslavije na drugih tržiščih. Člani delegacije ZKJ so se z romunskimi osebnostmi pogovarjali tudi o vprašanju, ki zadeva narodnostne manjšine. Pri tem so se o vsem sporazumeli, tako kot tudi o več mednarodnih vprašanjih.

V Zürichu so odobrili posojilo Jugoslaviji

Poslovne banke so se sporazumele, da dobimo junija 600 milijonov dolarjev

BRUSELJ, 19. aprila – Na zahodnoevropskih denarnih trgih so objavili, da se je v Zürichu uspešno končal sestanek predstavnikov zahodnih poslovnih bank, ki so se sporazumeli, da konec junija letos odobrijo Jugoslaviji 600 milijonov dolarjev novega posojila.

Drugi del tega dogovora pa naj bi zajemal odlog odplačila letošnjih jugoslovanskih zunanjih obveznosti tem bankam. Gre za plačilo dolgoročnih in srednjeročnih obveznosti, za katere velja odplačilna doba šestih let s tremi leti odloga, odplačevanje kratkoročnih obveznosti pa je preloženo za dve leti.

Po tej vesti je s posojilom teh bank končana ena od najbolj zahtevnih faz v procesu odobravanja zelo zapletenega posojila za Jugoslavijo.

D. S.

TEMA DNEVA

Varstvo brez posrednikov

Poročilo o uresničevanju socialne politike v tekočem srednjeročnem obdobju skorajda ne omenja sisov s tega področja. Omenja le socialno skrbstvo kot sis usklajevalko programov družbene sociale v občinah in republiki. In poudarja, na več mestih, naj bi delovne organizacije v večji meri kot doslej in bolj neposredno skrbele za socialno varnost svojih delavcev.

Iz delovnih organizacij prihajajo glasovi, češ, čemu nam je naložena naloga, naj skrbimo za socialo, ko pa imamo za to ustrezne interesne skupnosti, za katere dajemo denar! Sisi pa, nekako sami zase, ječijo pod težo zahtevkov izvajalskih organizacij in posameznih upravičencev do socialnih pomoči ter pod težo omejitev, ki jih prednje postavljata vse ostreje zvezna in republiška vlada.

Dejansko pa naj bi bilo tako – nekaj takega so delavci imeli v mislih, ko so pred desetletjem pričeli ustanavljati sise – da bi se morali delavci prek svojih delegacij nenehno zavzemati za uresničevanje socialne politike: za ohranjanje socialne varnosti in za to, da bi imeli možnost ustvarjati dovolj dohodka, ko bi bilo le malo njihovih imen na seznamih družbenih socialnih pomoči.

Sisi niso razumljeni in uporabljeni kot instrument samoupravnega odločanja delavcev in ljudje nanje gledajo kot na skorajda zajedalske tvorbe zunaj združenega dela, je stanje tako, kot pač je. Nekaj sisov bi bilo najbrž res treba ukiniti. In tudi mnoge zdajšnje administracije v njih. Tisti pa, ki jih združeno delo potrebuje, bodo ostali, če bomo razvili vsebino, zaradi katere jih imamo.

ANKA ŠTRUKELJ

Do socialne varnosti z dobrim gospodarjenjem

V prihodnje naj bi namenili več pozornosti neposredni svobodni menjavi dela – Nekatere kategorije prebivalstva so že ogrožene

LJUBLJANA, 19. aprila – Slovenija je prvič dobila celovito podobo družbene sociale in socialne politike v najširšem pomenu, ki jo dopolnjujejo mnogi oprijemljivi podatki. Gre za poročilo o uresničevanju socialne politike v tekočem petletju, ki sta ga pripravila izvršni svet skupščine SRS, ta je danes na seji razpravljal o poročilu, in skupnost socialnega varstva Slovenije. Delegati zborov slovenske skupščine bodo o poročilu razpravljali na zasedanjih 22. junija.

Kljub ugotovitvi, da navzlic zaostrenim gospodarskim razmeram socialni politiki ni treba spreminjati bistvenih srednjeročnih usmeritev, marveč jih je treba le dosledno izvajati, pa se zdi pomembno iz poročila poudariti, kako je socialna varnost ljudi še vedno pod vplivom dveh med seboj nasprotujočih si gibanj. Zaradi poslabšanih materialnih pogojev se znižuje osebni standard, družbeni standard pa ostaja nekako na nespremenjeni ravni. S tem se povečuje potreba po aktivni in denarno tudi bolj zahtevni socialni politiki. Denarja, ki ga delavci namenjajo za ohranjanje in izboljševanje svoje socialne varnosti, je zato realno vse manj in le nominalno več kot pred leti.

Kljub vsakoletnim usmeritvam cene in življenjski stroški narščajo hitreje, kot načrtujemo, in tako stanje ogroža socialno varnost družin, ki imajo nižje dohodke in družin z večjim številom otrok ter socialno varnost nezaposlene mladine, upokojencev in ljudi, ki živijo le od družbene pomoči.

Pri tem se v ničemer ne zmanjšuje pomen ugotovitve, da le uskladitev gospodarskega in socialnega razvoja lahko zagotovi ustrezno socialno varnost ljudi.

Mar to ne pomeni, da se bo treba v zdajšnjih razmerah nekaterim pridobljenim pravicam tudi odpovedati, ob sprotnem razreševanju protislovij, ki so nastala med gospodarskim in socialnim razvojem in znotraj socialnega razvoja? Tozdi in krajevne skupnosti ter družbenopolitične skupnosti naj bi v tej zvezi spremljale uresničevanje socialne politike in po potrebi predlagale ustrezne spremembe.

Izvršni svet je v razpravi o uresničevanju socialne politike ugotovil, da še vedno ni čutiti neposrednega vpliva delavcev v združenem delu na odločitve v politiki socialnega varstva. Socialna politika tudi še ni v celoti postala sestavni del politike ozdov, elementi socialne varnosti še niso primerno vključeni v razvojne načrte tozdov in družbenopolitičnih skupnosti. Delovne organizacije naj bi odslej redno spremljale socialni in gmotni položaj svojih delavcev in njihovih družin ter ugotavljale vzroke za manjše delovne rezultate, zaradi katerih dosegajo delavci tako nizke osebne dohodke, da je ogrožena njihova socialna varnost.

Tudi skupnosti socialnega varstva naj bi se bolj dosledno vključevale v usklajevanje socialnovarstvenih programov. Prav tako je treba okrepiti vlogo skupnosti socialnega varstva kot enakopravnega zbora občinske ali republiške skupščine.

Iz poročila izhaja, da kaže v prihodnje nameniti več pozornosti neposredni svobodni menjavi dela. Na ta način naj bi si v ozdih, ki to zmorejo, zagotavljali tisti del storitev in programov družbenih dejavnosti, s katerim bodo povečali možnosti za produktivnejše delo. Izvršni svet bo skupaj z interesnimi skupnostmi socialnega varstva pripravil osnove za to. Prek sisov pa naj bi se še naprej uresničevali programi družbenih dejavnosti na osnovi vzajemnosti in solidarnosti.

Projekt »Slovenija 2000«, v katerem so na socialo pozabili, pa naj bi dopolnili tudi s smotri in okviri dolgoročne socialne politike, upoštevaje izhodišče, da je socialna politika integralni del družbenoekonomske politike in razvoja – cilj in motiv gospodarjenja.

ANKA ŠTRUKELJ

● V Sloveniji vse od leta 1979 pada delež sredstev za vse oblike socialnega varstva v primerjavi z družbenim proizvodom. Največji del teh prejemkov pada enako kot osebni dohodki, višina družbenih pomoči odraslim in otrokom pa pada še občutneje in ne dohaja gibanja osebnih dohodkov, ne življenjskih stroškov. Osebni dohodki so lani realno padli v primerjavi z letom 1978 za 18,7 odstotka; 57 odstotkov upokojencev in 15,9 odstotka delavcev je prejemalo pokojnino in osebne dohodke nižje od 10 tisoč dinarjev na mesec. Družbeno denarno pomoč kot edini ali dopolnilni vir preživljanja je prejemalo 12 tisoč ljudi.

● Po popisu iz leta 1981 je v Sloveniji 49,6 odstotka aktivnega prebivalstva, od teh je 82,5 odstotka delavcev in 9,4 odstotka kmetov. Vzdrževanih prebivalcev je 36,4 odstotka. Otrok do 14. leta je 23,24 odstotka.

Obtožbe in ugibanja o napadalcih na ambasado

Odgovornost za napad so doslej prevzele tri organizacije – Napad uperjen proti Reaganovi pobudi?

BEJRUT, 19. aprila (Tanjug) – Izpod ruševin ameriškega veleposlaništva v Bejrutu so doslej potegnili 32 trupel, domnevajo pa, da je pod zdrobljenimi betonskimi bloki sedemnadstropne stavbe še okoli 50 žrtev.

V včerajšnji eksploziji okoli 150 kilogramov trinitrotoluola je bilo huje ranjenih več kot sto ljudi, več deset pa jih pogrešajo, med njimi okoli 20 ameriških državljanov.

Tako politiki kot novinarji danes poudarjajo, da je bila diverzija v enaki meri usmerjena proti Libanonu in proti ZDA. Domala vsi libanonski politiki so mnenja, da so z diverzijo očitno nameravali zmanjšati ali odpraviti ameriški vpliv v Libanonu in uničiti še tisto, kar je ostalo od pobude ameriškega predsednika Reagana za odpravo bližnjevzhodne krize.

Obtožbe letijo na vse konce, kot je že v navadi ob podobnih priložnostih. Odvisno od stališč in političnih opredelitev danes v Bejrutu obtožujejo proiranske verske fanatike, Izrael in Palestince. Desničarji obtožujejo levičarje, levica desnico.

Odgovora na vprašanje, kdo in zakaj je razstrelil ameriško veleposlaništvo, ni. Doslej so že tri podtalne frakcije sporočile, da je diverzija njihovo delo. To so »fronta islamskega boja«, »arabski socialistični unionisti« in »organizacija za maščevanje žrtev Sabre in Šatile«.

Ameriški veleposlanik Robert Dillon je danes povedal novinarjem, da je voznik-samomorilec pripeljal tovornjak z razstrelivom pred glavni vhod veleposlaništva in še isti hip sprožil eksplozijo.

Včerajšnji napad je bil najhujši napad na Američane v Libanonu v zadnjih osmih letih.

Več na 3.strani

● TUNIS, 19. aprila (UPI) – Arabska liga je danes objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da utegne napad na ameriško veleposlaništvo v Bejrutu spodkopati miroljubna prizadevanja za odpravo krize na Bližnjem vzhodu. V sporočilu je generalni sekretar arabske lige Šadli Klibi opozoril, da »ta napad ne prispeva k prizadevanjem za miroljubno rešitev bližnjevzhodnega spopada«. »Narobe,« je rečeno v sporočilu, »njegov cilj je spodkopati ta prizadevanja in spremeniti to območje v še hujše žarišče kosanja med velesilama, kar bi Izraelu omogočilo, da podaljša zasedbo Libanona in do konca spelje svoj načrt o priključitvi zasedenih ozemelj«.

Nagrajene podobe nesreče

NEW YORK, 19. aprila (Reuter, UPI) – Tudi letošnja podelitev Pulitzerjevih nagrad, ki jih vsako leto podeljuje Kolumbijska univerza v New Yorku za dosežke v časnikarstvu, umetnosti in slovstvu, se ni mogla ogniti pogledu na dramatične dogodke, ki že nekaj let opozarjajo svet na nesmisel vsakršnega nasilja in vsakršne vojne. Medtem ko sta za pisano časnikarsko besedo Pulitzerjevi nagradi dobila ameriška časnikarja Loren Jenkins (Washington Post) in Thomas Friedman (New York Times), ki sta Američanom poročala o pokolu Palestincev v begunskih taboriščih Sabra in Šatila v Bejrutu, je za pretresljive podobe iz tega pekla prejel Pulitzerjevo nagrado Bill Foley (AFP), ki je takoj po tragediji posnel serijo dramatičnih pričevanj o strahotah (zgornja slika). Nagrado za tematsko fotografijo je za »prikaz nasilja, obupa in strahot« v Salvadorju prejel fotoreporter Dallas Times Heralda James B. Dickman (spodnja slika).

Potrditev tradicionalno dobrih odnosov s Francijo

Delegacija skupščine SFRJ pod vodstvom Raifa Dizdarevića na uradnem obisku v Parizu

OD NAŠEGA DOPISNIKA

PARIZ, 19. aprila – Danes je na uradni obisk v Francijo pripotovala delegacija skupščine SFRJ, z njenim predsednikom Raifom Dizdarevićem na čelu. Goste bo poleg predsednikov narodne skupščine in senata sprejel tudi premier Mauroy, med petdnevnim bivanjem pa se bodo podrobneje seznanili tako s političnim kot z gospodarskim utripom dežele.

Obisk potrjuje kontinuiteto tradicionalno dobrih odnosov, ki so se med našima državama tkali zlasti po zadnji vojni, je poudaril Louis Mermaz, predsednik najvišjega francoskega zakonodajnega telesa, ko je opoldne pozdravil goste v palači Lassay, uradni rezidenci predsednika skupščine. Delegacija je pred tem položila venec pri osrednjem francoskem pomniku vojnim žrtvam, na griču Mont Valerièmu, »francoski Avali«. Popoldne je predsednik Dizdarević v rezidenci jugoslovanskega veleposlaništva spregovoril predstavnikom naših rojakov.

Od izmenjave mnenj in izkušenj obe strani pričakujeta toliko več, ker je minilo že 27 let, odkar je bila v gosteh pri francoskih parlamentarcih zadnja tovrstna delegacija iz naše države, medtem ko so predstavniki obeh francoskih zakonodajnih domov Jugoslavijo zadnjikrat obiskali leta 1980. Današnja Francija, je v sprejemnem nagovoru poudaril predsednik Mermaz, se za Jugoslavijo živo zanima, in to na vseh področjih.

Tudi predsednik Dizdarević je v nagovoru gostitelju poudaril, da se sedanji obisk vklaplja v dolgoletne dobre odnose, in izrazil je prepričanje, da bo na medsebojno sodelovanje delovalo kot nova pobuda. Gost je predsedniku francoske skupščine posebej predal pozdrave in dobre želje, ki sta jih predsedstvo SFRJ in njegov predsednik Petar Stambolić posredovala predsedniku republike Françoisu Mitterrandu.

VILKO NOVAK

Prepočasna poraba posojil

Zbor Ljubljanske banke – Združene banke: poskrbeti za hitrejši odkup deviz od občanov

LJUBLJANA, 19. aprila – Zbor Ljubljanske banke – Združene banke je ugotovil, da prepočasna poraba že odobrenih posojil vpliva na prepočasno obračanje družbenih sredstev, podražitve in prekoračitve investicijskih stroškov. Zaradi tega kasni tudi uvajanje nove proizvodnje. V kmetijstvu so, na primer, porabili le 69 odstotkov za lani odobrenih posojil.

Z uveljavitvijo nekaterih sprememb pri obračunavanju obrestne mere naj bi se le-ta najbolj znižala za nekatere prednostne naloge v kmetijstvu (že od 1. aprila).

Za hitrejši odkup deviz od občanov pa bi morali poskrbeti tako, da bi znova omogočili ugodnejše kupovanje domačih izdelkov za devize, tudi tistim, ki niso zdomci. Lani so od občanov odkupili za 264 milijonov dolarjev deviz, predvsem za gotovinska posojila. Potrošniška posojila pa so se lani zmanjšala za 17 odstotkov.

Več na 2. strani

S. Ž.

Kolikšen sistem ima prednost?

Andrej Marinc na posvetu z direktorji: »Kdo ima interes delati zmedo?«

LJUBLJANA, 19. aprila – »V nekaterih sredstvih obveščanja in na posameznih sestankih se širijo ocene, pogledi in predlogi o tem, da so najbolj prilagodljive in učinkovite majhne in srednje velike gospodarske enote, in obratno, da so slabo učinkoviti veliki sistemi. Ne vem, kdo ima interes vnašati v naše razprave in našo dejavnost zmedo, se je na posvetu z direktorji nekaterih slovenskih organizacij vprašal predsednik CK ZKS Andrej Marinc.

(Več na 5. strani)

kovinotehna
NOV PRODAJNI CENTER
HUDINJA V CELJU
BOMO ODPRLI 29. APRILA

Policija zadržala Walenso

Baje se je nameraval znova sestati z voditelji ilegalnih skupin

VARŠAVA, 19. aprila – »Naloga milice je, da deluje preventivno in da prepreči prekrške,« je danes popoldne na konferenci za tuje novinarje izjavil vladni predstavnik za tisk Jerzi Urban, ko je obrazložil, zakaj Lechu Walensi včeraj niso dovolili, da bi pripotoval v Varšavo. Pristavil je, da so imeli dva vzroka za to: Walensa je tujim dopisnikom povedal, da se bo znova sestal z voditelji ilegalnih skupin, zato se je milica hotela prepričati, ali se ne odpravlja na tajni sestanek, poleg tega pa so mu že prej poslali vabilo na zaslišanje, zato ni smel odpotovati predaleč iz Gdanska.

Bivšega vodjo Solidarnosti so danes v Gdansku zaslišali v okviru preiskave o finančnem poslovanju vodstva Solidarnosti, pa tudi o skrivnostnem izginotju več deset milijonov zlotov, ki so jih pred razglasitvijo vojnega stanja dvignili člani tamkajšnjega regionalnega sindikalnega vodstva.

(Več na 3. strani)

DANES V DELU

2. stran:

- *Predsedstvo RK SZDL je razpravljalo o nekaterih aktualnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja in sprejelo tudi stališča ob sekcijskih obravnavah o preobrazbi šolstva v Cankarjevem domu.*

4. stran – komentiramo:

- *najprej dogovor, potem račun ali kako pri nas organiziramo mednarodne športne prireditve;*
- *znova v dobre gostilne? Seveda, če bomo izkoristili pravo bogastvo 1500 zasebnih gostiln, kolikor jih lahko priporočimo tudi zahtevnim tujim turistom;*
- *sanacija IMV je grenko jabolko, ampak poiskati je le treba smotrno in pravično rešitev.*
- *Aktualna tema: kosovsko gospodarstvo je v okviru skupnih vlaganj izkoristilo le manjši del denarja, ki ga delovne organizacije vseh republik in Vojvodine namenjajo za hitrejši razvoj te pokrajine. Zato se denar, ki je namenjen za konkretne naložbe, kot obvezno posojilo steka v sklad federacije.*

8. stran:

- *Pred tremi leti se je pri delu poškodoval vsak šestnajsti, lani vsak devetnajsti delavec, inšpektorji dela pa so ugotovili, da se je huje ranil le vsak stoti zaposleni delavec, pa tudi pri teh ne gre vselej za trajne poškodbe.*

10. stran:

- *Hudo se je zmotil Dobrivoje Rajić, ko se je po dolgih letih uspešnega zdomstva vrnil v domačo vas in ponudil dve stari milijardi za novo tovarno: večina je mislila, da se mu meša, predvsem pa so marsikje poskrbeli, da je zelo težko izpeljal svojo zamisel.*

11. stran:

- *Radijski in televizijski spored.*

Vreme danes

Pretežno oblačno bo

Prilagajanje gospodarstva zahtevam stabilizacije

Kraigherjeva komisija o odnosih pri odločanju o razširjeni reprodukciji – Položaj delavca v tozdu

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Komisija zveznih družbenih svetov za vprašanja gospodarske stabilizacije je pod predsedstvom Sergeja Kraigherja danes začela razpravljati o novi različici separata »Prilagajanje gospodarskega sistema zahtevam stabilizacije.«.

Danes so poudarili, da pomeni ta različica, ki so jo pripravili na podlagi predlogov in sugestij iz nedavne razprave komisije, korak naprej k uresničitvi možnosti za zagotovitev odločilnega položaja delavcev v vseh odnosih družbene reprodukcije.

Člani komisije so danes še posebej spregovorili o razširjeni reprodukciji, kar je docela razumljivo, če upoštevamo ugotovitev, da so odnosi pri odločanju o razširjeni reprodukciji in sredstvih za njeno financiranje eden bistvenih vzrokov za motenje in neučinkovito izkoriščanje gospodarskih zmogljivosti.

V tem okviru so posebej spregovorili o položaju delavcev v tozdih, o tem, kako razpolagajo s sredstvi razširjene reprodukcije, o združevanju dela in sredstev in nekaterih vprašanjih bančnega in kreditnega sistema.

Komisija bo jutri nadaljevala delo.

Boljši odnosi Peking–Tirana?

PEKING, 19, aprila (Tanjug) – Kitajska se zavzema za razširitev sodelovanja z vsemi državami, tudi z Albanijo, na temelju petih načel o miroljubnem sožitju. Tako je danes izjavil načelnik oddelka za informacije v zunanjem ministrstvu Chi Qi Huaiyuan.

Nedavni obisk kitajske gospodarske delegacije v Albaniji je bil povod za razmišljanja o tem, da bi se kitajsko-albanski odnosi lahko izboljšali. Ti odnosi so se zaostrili leta 1978.

Madrid: v ospredju predlog skupine NN

Delegacije menijo, da lahko predlog pomembno pripomore k uspehu konference

MADRID, 19. aprila (Tanjug) – Danes se je začela v Madridu osma etapa konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Današnja plenarna seja delegatov 35 držav je pokazala, da so vsa prizadevanja osredotočena na sklenitev dokončnega sporazuma, kot ga je predlagala skupina nevtralnih in neuvrščenih držav. Vsi današnji govorniki so menili, da lahko osnutek nevtralnih in neuvrščenih držav pomembno pripomore k uspehu zasedanja, dasiravno ga niti Vzhod niti Zahod še nista sprejela.

KOMPAS JUGOSLAVIJA Hertz Rent a Car
Izposojanje tovornih vozil tudi brez voznika, kat. B in C. Telefon (061) 316-647.

Peking: protinapad je bil samo »strog opomin«

Zunanje ministrstvo je izjavilo, da so kitajske sile samo odgovorile na vietnamsko izzivanje

PEKING, 19. aprila (Tanjug) – Peking je danes uradno objavil, da je kitajski protinapad na vietnamske čete samo »strog opomin«, zatorej se ni bati, da bi kitajska vojaška akcija, ki se je začela pred tremi dnevi, prerasla do razsežnosti vojne iz leta 1979.

Načelnik oddelka za informacije kitajskega zunanjega ministrstva Chi Huaijuan je danes izjavil, da so kitajske obmejne straže morale odgovoriti z ognjem na okrepljena izzivanja vietnamskih čet na kitajski meji. Kot je še poudaril, je bila kitajska akcija »povsem upravičena in potrebna«. Obtožbe vietnamskega zunanjega ministrstva so po njegovih besedah neutemeljene. Označil jih je kot »poskus, da bi na kitajsko stran zvalili krivdo za napetost na kitajsko-vietnamski meji ter odvrnili pozornost od hudih zločinov Vietnama«. Ponovil je kitajsko stališče, po katerem so vietnamske oblasti glavni krivec za napetost na kitajsko-vietnamski in kampučijsko-tajski meji.

»Kitajska vlada resno opozarja vietnamske oblasti, da morajo nemudoma prekiniti oborožene provokacije ob kitajski meji, kajti Kitajska si pridržuje pravico do odgovora,« je dejal predstavnik kitajske vlade.

Iz obmejnih predelov je prispelo danes samo eno poročilo agencije Xinhua, po katerem vietnamske čete še naprej izzivajo, zato so kitajske sile morale odgovoriti z ognjem. Menda so imeli pri tem Vietnamci veliko izgub.

S TELEPRINTERJA

Računalniki so slabo izkoriščeni

LJUBLJANA, 19. aprila – Slovenija ima tretjino vseh računalnikov v Jugoslaviji, vendar je ta oprema največkrat slabo izkoriščena. Zaradi neusklajenega zbiranja in računalniške obdelave podatkov pa prihaja po drugi strani do podvajanja računalniških storitev, do netočnih in neuporabnih podatkov ter do velikih stroškov. Zato je nujno računalniško zasnovane informacijske sisteme v vseh organizacijah poenotiti (standardizirati). Standardizacija pomeni izboljšanje storitev v informacijski dejavnosti in zmanjšanje stroškov. Prav zato se je Društvo ljubljanskih ekonomistov odločilo, da tej problematiki namenijo posebno posvetovanje, ki ga skupaj z republiškim komitejem za informiranje organizirajo od 21. do 23. aprila v Portorožu. Na posvetovanje so povabili med drugimi tudi slovenski zavod za statistiko in SDK, da bi lahko z njimi izmenjali izkušnje in v praksi učinkovito izrabili že pridobljeno znanje na tem področju. (T. S.)

Varčevanje z energijo: začeti pri razsvetljavi

MARIBOR, 19. aprila – V Mariboru se je danes pričelo dvodnevno posvetovanje »Razsvetljava 83«. Za posvetovanje so se odločili zdaj, ko so se povsod po državi začeli resneje spopadati z energetsko problematiko. Na področju razsvetljave se da veliko prihraniti, zlasti z boljšim izkoriščanjem svetlobnih teles in z njihovo izboljšavo. V razvitem svetu so zaradi tega poslali na trg takšne izvore svetlobe, ki trošijo le tretjino energije klasičnih svetlobnih teles. Posvetovanje naj bi pokazalo, v kakšni meri smo v Jugoslaviji uspeli izkoristiti najnovejše tehnične dosežke na tem področju. (V. V.)

Madžarski mladinci na obisku v Sloveniji

LJUBLJANA, 19. aprila – Jutri pride na obisk v našo republiko delegacija Zveze komunistične mladine Madžarske iz Železne Županije. Jutri bodo obiskali CK ZSK in RK SZDL in si ogledali Ljubljano, v četrtek bodo šli na Jesenice, v Lesce, na Bled in v Bohinj, zadnji dan obiska v Sloveniji, torej v petek, pa bodo po pogovoru na republiški konferenci ZSMS obiskali Celje in še posebej delovno organizacijo Aero. (J. K.)

Trideset držav v razvoju o podzemnih vodah

ZAGREB, 19. aprila – Zdajšnje desetletje je OZN razglasila za »mednarodno desetletje za preskrbo s pitno vodo«. V Zagrebu bo od 23. do 28. maja mednarodni seminar OZN o mednarodnem sodelovanju dežel v razvoju pri raziskovanju in uporabi podzemnih voda. Organizatorja sta OZN in ZIS oziroma njegov center za vode v Zagrebu. Na seminarju bodo sodelovali predstavniki 30 dežel v razvoju. Vsaka bo predstavila svoj vodovodni načrt do konca tega stoletja. Seminar bo hkrati priložnost za jugoslovanske projekte in izvajalske organizacije, proizvajalce opreme, da se še bolj uveljavijo na tretjih trgih. (P. P.)

Razstava »Bohor žari« v Titovem Užicu

TITOVO UŽICE, 19. aprila – Tu so odprli razstavo likovnih del 70 slovenskih otrok, ki so sodelovali na likovni koloniji »Bohor žari« v Šentjurju pri Celju in sicer na temo »Življenje slovenskih pregnancev v Srbiji«. Razstava, ki vsebuje 70 likovnih del, je imela povsod, kjer so jo predstavili, izreden odmev. Tako so jo v Kraljevu odprli ob oktobrskih slovesnostih, bila je v Čačku, kjer so si jo ogledali skoraj vsi učenci osnovnih in srednjih šol, zdaj pa so jo odprli še v Titovem Užicu. Maja, pred prihodom vlaka bratstva in enotnosti v Slovenijo, bo razstava gostovala po Sloveniji, jeseni pa jo bodo predstavili še v številnih srbskih krajih. (J. J.)

Bombaž letos na 800 hektarih

TITOV VELES, 19. aprila (Tanjug) – Na plantažah agrokombinata »Lozar« iz Titovega Velesa so danes začeli sejati bombaž. To industrijsko kulturo bo naš največji proizvajalec bombaža gojil na 800 hektarih.

Pripomočki za slepe vojaške invalide

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Po pravilniku o posebnih pripomočkih vojaških invalidov, ki ga objavlja najnovejše številka Uradnega lista, pripadajo vojaškemu invalidu, ki je slep na obe očesi, magnetofon, magnetofonski trak, ura za slepe in kovinske ploščice za pisanje z Braillovo pisavo. Sklep o tem komu pripadajo ti pripomočki sprejme pristojni organ v republiki oziroma pokrajini na podlagi dognanj zdravnika specialista. Pravilnik odreja tudi čas uporabe teh pripomočkov: za magnetofon deset let, za uro prav toliko, za kovinske ploščice tri leta in za magnetofonski trak šest mesecev. Z drugimi besedami povedano, ko ti roki potečejo, lahko vojaški invalid ponovno uveljavi pravico do teh pripomočkov.

Ivo Vrhovec predsednik odbora za nagrado AVNOJ

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je predlagala, da za predsednika odbora za nagrado AVNOJ imenujejo predsednika zbora občin sabora SR Hrvaške Iva Vrhovca, za predsednika odbora za nagrado »Edvarda Kardelja« predsednika CK ZK Črne gore Dobroslava Ćulafića, za predsednika upravnega odbora sklada za pospeševanje likovne umetnosti »Moša Pijade« pa akademika dr. Boška Kučanskega, profesorja akademije likovnih umetnosti v Sarajevu.

Največji terminal za surovi fosfat

ŠIBENIK, 19. aprila (Tanjug) – Jutri bodo odprli v Šibeniku največji jugoslovanski terminal za surovi fosfat in razsute tovore. V ta pristaniški objekt, največji in najsodobnejši v Sredozemlju, so vložili 430 milijonov dinarjev. Njegova zmogljivost bo milijon ton na leto. Tako se bodo podvojile zmogljivosti šibeniškega pristanišča, ki je lani pretovorilo 850.000 ton raznih tovorov. Objekt je zgradila zagrebška poslovna skupnost Ingra. Večino denarja je zagotovila šibeniška delovna organizacija Luka iz lastnih sredstev in bančnih kreditov, manjši del pa so prispevale jugoslovanske tovarne umetnih gnojil. Terminal je začel poskusno obratovati 8. marca.

ZSJ kritično o »Radnički štampi«

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Predsedstvo sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je danes sprejelo uredniški program časopisnozaložniške delovne organizacije »Radnička štampa«. Razprava o zasnovi lista »Rad« in založniške dejavnosti »Radničke štampe« se je sprevrgla v obsodbo nesprejemljivih idejnopolitičnih stališč redakcije in njene nesposobnosti, da opravi z oportunizmom v vrstah zveze komunistov. Predvsem se je to nanašalo na javne nastope novinarja Vuka Draškovića in njegov roman »Nož«, ki ga je javnost upravičeno obsodila.

Le izobraževanje za delo in iz dela bo povečalo storilnost

Predsedstvo RK SZDL strnilo široko javno obravnavo o odprtih vprašanjih preobrazbe vzgoje in izobraževanja – Del štipendijskih sredstev za prehrano

LJUBLJANA, 19. aprila – Vse razprave o preobrazbi šolstva so potrdile, da smo na pravi poti. Ne gre vse gladko, kot smo pričakovali, niti ne tako hitro, kot bi želeli, vendar tudi ni bojazni, da bi »zavozili« generacijo usmerjenih, je dejal Marjan Jelen v uvodu k današnji razpravi o aktualnih vprašanjih preobrazbe vzgoje in izobraževanja na predsedstvu RK SZDL, ki je s sprejemom stališč tudi zaokrožilo široko javno obravnavo odprtih vprašanjih na tem področju (od sekcije v Cankarjevem domu, do obravnav v frontnih delih SZDL in strokovnih službah).

Sprejeta stališča seveda ne pomenijo, da bo usmerjeno izobraževanje že jutri zaživelo, kot si želimo, da so potrebni le še nekateri lepotni popravki. Kot je dejal Emil Rojc, se prava bitka za nove kvalitete v programih, odnosih in metodah vzgojnoizobraževalnega dela, za njegovo stalnost in življenjsko prepletenost s procesi dela ter z družbeno stabilizacijskimi zahtevami šele

● Usmerjeno izobraževanje mora biti naloga in izziv za prosvetne delavce, hkrati pa tudi za vse udeležence v izobraževanju, je dejala Katja Vadnalova. Dogovorjene naloge bo mogoče izpeljati ne samo z aktivnostjo komunistov – ti so svoje poglede in akcijo poenotili na nedavni problemski konferenci – v forumih in strokovnih službah, ampak z aktivnostjo vseh subjektivnih sil v vseh okoljih.

prav začenja. Prav zato, je menil Rojc, je treba znotraj socialistične zveze zaostriti kritičen odnos do šolskih okolij, ki ocen o reformi ne začenjajo pri sebi. Pa tudi do vseh dejavnikov v družbenopolitičnih skupnostih in združenem delu, kjer so premalo kritični in ne odpravljajo slabosti, nedoslednosti, enostranosti in poenostavljanj v nekaterih rešitvah.

Skratka, tudi današnja razprava – v njej so med drugimi sodelovali še **Tine Zorič, Zoran Polič, Tilka Blaha, Franc Kimovec-Žiga** – je potrdila že nekaj časa znane cilje preobrazbe šolstva: da namreč povečamo splošno izobrazbo in da postane izobraževanje splošni del dolgoročnega programa stabilizacije, kajti le izobraževanje za delo in iz dela bo povečalo družbeno storilnost in dohodek. Seveda pa bo treba doseči, da bomo v vseh izobraževalnih programih odprli prostor tako za najboljše, kot tudi za manj uspešne učence – ocena, so ponovno poudarili na seji, namreč ne more biti edino merilo za usmerjanje v poklic – ter da bo povsod čutiti samoupravno povezanost med izobraževanjem in združenim delom. Spremembe bodo potrebne tudi med pedagogi, med katerimi ni čutiti tekmovalnega duha (kot v drugih poklicih, na primer pri kovinarjih) in v njihovem nagrajevanju.

Predlog skupnih programskih jeder za osnovno izobraževanje in skupne osnove srednjega usmerjenega izobraževanja v SFRJ je bil v današnji razpravi kritično ocenjen, saj nekateri njegovi predlogi za večje poenotenje izobraževalnih vsebin čezmerno posegajo v ustavno opredeljene pristojnosti republik in pokrajin pri urejanju vzgoje in izobraževanja.

Dr. Emil Rojc je povedal, da republiški družbeni svet za vzgojo in izobraževanje podpira takšen koncept skupnih programskih jeder vzgojno-izobraževalnih programov v vseh socialističnih republikah in pokrajinah, ki bo opredeljeval enotne temeljne smotre in bistvene vsebine, zagotavljal skupno minimalno raven zahtevnosti znanja v posameznem programu, vnašal dosežke najboljših izkušenj v programiranje izobraževanja v Jugoslaviji in svetu ter razširjal skupne vsebine družboslovnih znanj. Doslej predlagana značaj in vsebina skupnih programskih jeder pa sledita unitarističnim koncepcijam šolstva, vodita v unificiranost naših šol, rahljata že spletene vezi podružbljanja in vraščanje šole v njeno družbeno okolje. Z uvajanjem nekakšnih nacionalnih »ključev v izbiro poglavij zgodovine ali osebnosti iz literarnega in drugega umetniškega ustvarjanja v učne programe pa bi lahko bili tako pripravljeni programi latenten izvir nacionalističnih konfrontacij med pedagoškimi in drugimi strukturami.

● Predsedstvo RK SZDL je danes podprlo predlagano spremembo družbenega dogovora o štipendijski politiki v SRS, ki bo poslej omogočal tudi kadrovsko štipendiranje podiplomskega študija ter učinkovitejšo skrb za prehrano srednješolcev in visokošolcev. Bogdan Čepič je poudaril, da je ta sprememba eden od prvih korakov k temu, da se bodo štipendijska sredstva namenjala tudi neposredno za izboljševanje življenjskega standarda učencev in študentov. Vsi študentje bodo na tej podlagi od jeseni naprej dobivali toplo južino in nekaj doplačila zanjo. Predsednik Franc Šetinc je poudaril, da bo potrebno pospešiti sklepanje družbenega dogovora v občinah. Da bi stvar stekla in da se uredi problem, so se dogovorili za aktivnosti v socialistični zvezi, v mladinskih organizacijah in sindikatih.

Zoran Polič je med drugim ugotavljal, da se predlagana programska jedra lotevajo tudi nekaterih izobraževalnih vsebin, ki so tipično nacionalne in lokalne, ter menil, naj o tem odločajo v republiki in pokrajini, v nekaterih pogledih pa še ožji organi. Po mnenju **dr. Savina Jogana** je treba delovati z vidika uporabnosti in življenjskosti znanj, ne pa iz uniformiranih modelov, ki šolo izločajo iz okolja. Dejal je, da se težnja po uniformiranju kaže tudi na nekaterih drugih področjih vzgojno-izobraževalnega dela (na primer pri urejanju izobraževanja otrok zdomcev v tujini). O tem bi bila po njegovem mnenju potrebna širša politična opredelitev v Jugoslaviji.

Majda Poljanšek je nato med drugim predlagala, naj predsedstvo republiške konference SZDL pripravi celovit povzetek razprav in stališč ter z njim seznani Zvezno konferenco SZDL. Sklenili so, da se na podlagi današnjih razprav dopolni stališče strokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje.

JANKO SVETINA
JANA TAŠKAR

POT ŠTAFETE MLADOSTI

Od Slivova do Kruševa

SLIVOVO, 19. aprila (Tanjug) – Iz Slivova, kjer je prespala, je štafeta mladosti nadaljevala pot po zahodni Makedoniji. Povsod, kjer se je ustavila, so jo prisrčno sprejeli. Danes so jo pozdravili prebivalci Struge, Ohrida, Bitole, Kičeva, Makedonskega Broda in Kruševa, kjer je štafeta tudi prenočila.

Od petih sej sklepčni le dve

Na seji skupščine sklada za kreditiranje manj razvitih le 10 delegatov

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Današnjo sejo skupščine sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in Kosova so morali spet odložiti, ker niso prišli nekateri delegati, pa tudi cela delegacija Črne gore. Od začetka leta je bilo sklicanih že pet sej, ta pa je tretja, ki so jo odložili. Po poslovniku o delu skupščine sklada mora biti od 22 delegatov prisotnih vsaj 12 iz vseh okolij. Ker pa je prišlo samo 10 ljudi, so današnjo sejo odložili. Dogovorili so se, da bo naslednja v ponedeljek, 25. aprila.

V skladu upajo, da bodo takrat prišli vsi delegati, saj bodo na dnevnem redu zadeve, ki so izrednega pomena za poslovanje in vlogo te ustanove – program dela, združevanje dela in sredstev, poročilo o vplačanem denarju v minulih dveh letih itd.

Tečajne razlike najhujše breme

Zbor Ljubljanske banke-Združene banke – Več nakazil naših delavcev v tujini – Odkupiti več deviz

LJUBLJANA, 19. aprila – Današnjo razpravo zbora Ljubljanske banke-Združene banke je prevevala misel, da se je banka lani kar dobro znašla v razmerah, ki jih je na eni strani zaostrila omejitvena denarno posojilna politika Narodne banke Jugoslavije, na drugi pa zlasti veliko devizno neravnovesje. Banka namreč v redu izpolnjuje obveznosti do tujine, medtem ko ji še vedno premajhen priliv deviz (zaradi prepočasnega izvoza na konvertibilne trge) povečuje tako imenovane negativne tečajne razlike.

Zato se je ponovil položaj, ko banka po lanskoletnem poslovanju ne izkazuje skupnega dohodka, ki bi si ga lahko članice banke tudi razdelile. Glede na zakone, ki urejajo pokrivanje tečajnih razlik, je namreč morala ves presežek prihodkov nad odhodki nameniti za to, da je pokrila 155 milijonov dinarjev negativnih tečajnih razlik, ki so v minulih treh letih nastale pri deviznem poslovanju. Vendar je to le 6,8 odstotka dosedanjih tečajnih razlik, medtem ko bo morala 2121 milijonov dinarjev negativnih tečajnih razlik pokrivati v naslednjih letih. Znano je, da je ta poravnava v nekaterih primerih določena tudi na 40 let.

Ker imajo največje težave s tečajnimi razlikami zaradi pokrivanja obveznosti do tujine v ljubljanski Gospodarski banki, je njen delegat opozoril, da so se samo v prvih treh letošnjih mesecih negativne tečajne razlike pri tej banki povečale za več kot tri milijarde dinarjev. Toliko denarja je seveda nemogoče zagotoviti iz dohodka banke, tako da so začeli to področje resneje obravnavati, gotovo pa resno prizadeva tudi druge temeljne banke. Položaj bi znatno omilili, če bi članice banke, se pravi delovne organizacije, svoje devize banki sproti odprodajale; poizkušali pa bodo doseči, da bi za poravnavo fiksnih in garantiranih obveznosti do tujine zadolžene članice vračale devize in ne dinarje.

● Letos so se povečala nakazila naših delavcev na začasnem delu v tujini, kar dokazuje, da ti znova bolj zaupajo našim bankam. Od občanov bi morali odkupiti več deviz. Zato so predlagali, da bi ponovno uvedli ugodnejšo prodajo domačega blaga tudi za tiste, ki niso zdomci. Gospodarske zbornice pa bi morale ustanoviti informacijske centre, v katerih bi lahko zdomcem natančneje povedali, kako lahko v domovini kupijo stanovanje, poskrbijo za obrt ali delovno mesto.

Delegat temeljne banke Ljubljanske banke v Zagrebu je med drugim opozoril na težave, ki jih ima kmetijstvo zaradi višjih obrestnih mer, kar dokazuje, da se bo v prihodnje treba na tem področju z bančno pomočjo resneje povezovati tudi čez republiške meje. Predlagal je, da bi slovenske in hrvaške kmetijske organizacije začele skupaj razmišljati o uvajanju izdelkov ali pridelovanju poljščin, ki jih zdaj na veliko uvažamo.

Delegat Zadružne zveze Slovenije je menil, da bi bilo treba obrestno mero za nekatera kmetijska posojila (predvsem za govedorejo) bolj znižati, predvsem pa bi morali vsaj združenim kmetom zagotoviti, da se jim po najemu posojili obrestna mera ne bi več spreminjala.

STOJAN ŽITKO

Nezaposleni strokovnjaki ob očitno preslabi strokovnosti

V lanskem zaposlovanju zbuja skrb precejšnje število iskalcev prve zaposlitve in počasno izkoriščanje rezerv

LJUBLJANA, 19. aprila – Družbenega absurda, da je izobrazbena struktura nezaposlenih v Sloveniji boljša kot v združenem delu, se očitno lotevamo prepočasi in ne na pravem koncu, so opozorili na republiškem komiteju za delo ob poročilu o izvajanju politike zaposlovanja v preteklem letu, saj je prav slaba strokovnost med glavnimi vzroki naše nizke konkurenčnosti na tujih trgih.

Nekateri podatki o zaposlovanju sicer zbujajo skrbi, predvsem visoko število iskalcev zaposlitve med mladimi in čedalje pogostejše zaposlovanje pripravnikov za določen čas. Ob 1,7-odstotni stopnji nezaposlenosti, ki je najnižja v Jugoslaviji in med ugodnimi tudi v svetu, pa ni mogoče mimo razmišljanj, da nekatere rezerve veliko prepočasi izrabljamo.

Več bi morali napraviti predvsem pri združevanju dela in sredstev za naložbe v manj razvitih republikah, saj je od tam – čeprav tudi zaradi strukturnih potreb – lani še vedno prišla tretjina na novo zaposlenih delavcev. Kljub težavam v preskrbi z repromaterialom in skrbi za boljše delovne razmere je premisleka vreden podatek iz industrije, da je delo v več izmenah v zadnjih nekaj letih upadlo za skoraj 40 odstotkov. Usmeritev v produktivno zaposlovanje bi morali navsezadnje bolj kot doslej dojemati tudi kot obveznost delovnih organizacij in skupnosti, da opuščeni proizvodni prostori, stroji ali zemlja ne samevajo naprej, ampak z usposobitvijo in zaposlovanjem (tudi mladih) ustvarjajo nove vrednosti.

Letos naj bi iz šol prišlo 500 ključavničarjev premalo, 520 avtomehanikov pa preveč; primanjkuje 300 strojnih tehnikov, 200 gradbenih tehnikov pa se bo težko zaposlilo. Z manjšimi dopolnitvami in prerazporeditvijo denarja bi jih lahko prekvalificirali morda že v okviru obstoječega šolskega sistema in tako dosegli, da mladi ne bi ostali brez dela, delovne organizacije pa ne brez strokovno usposobljenih delavcev.

BORUT ČONTALA

Kandidati za predsednike predsedstev

Na Hrvaškem Milutin Baltić, v BiH Milanko Renovica, v Makedoniji Blagoje Taleski

ZAGREB, SARAJEVO, SKOPJE, 19. aprila (Tanjug) – Predsedstvo republiške konference SZDL Hrvaške je na današnji seji, ki je spadala v okvir republiške kandidacijske konference, s tajnim glasovanjem potrdilo kandidaturo Milutina Baltića za predsednika predsedstva SRH, Milana Rukavine-Šaina za predsednika sabora in Vladimira Mihaljevića za podpredsednika sabora. Zatem je predsedstvo obravnavalo še seznam kandidatov za predsednike treh saborskih zborov.

Predsedstvo SR BiH se je na seji, ki ji je predsedoval Branko Mikulić, seznanilo z rezultati razprave predsedstva CK ZK BiH o kandidatih za najpomembnejše politične funkcije v organih in organizacijah republike. Predsedstvo SR BiH je sklenilo, da za predsednika predsedstva SR BiH kandidira Milanko Renovica, zdaj član predsedstva. Predsedstvo SR BiH bo izvolilo svojega predsednika, potem ko bo skupščina SR BiH konec tega meseca obravnavala poročilo o delu predsedstva SR BiH med majem 1982 in aprilom 1983.

Na temelju pobude predsedstva SR Makedonije in po temeljitih ter obsežnih posvetovanjih in stališčih, sprejetih v predsedstvu CK ZKM, je koordinacijski odbor republiške konference SZDL Makedonije v Skopju danes predlagal, naj bi za predsednika predsedstva SRM izvolili Blagoja Taleskega. Kot določa republiška ustava, mandat predsednika predsedstva SRM traja eno leto.

En zdravnik na 620 prebivalcev

LJUBLJANA, 19. aprila – Z enim zdravnikom na 620 prebivalcev se uvršča Slovenija med dežele s precej razvitim zdravstvenim standardom. Takšen položaj, pa tudi potrebe celotne zdravstvene dejavnosti in farmacevtske industrije, opozarjajo, da se mora slovensko zdravstvo še bolj vključiti v mednarodno sodelovanje na tem področju. To velja tako za dežele v razvoju kot za nerazvite. O tem so danes govorili na posvetovanju o mednarodnem sodelovanju Slovenije s tujino, na katerem so opozorili na konkretne ukrepe za bolj organiziran nastop in dolgoročnejšo usmerjenost sodelovanja v zdravstvu.

»Obveščanje in svoboda tiska«

Okrogla miza na pravni fakulteti – Največ o študentskem listu Tribuni

LJUBLJANA, 19. aprila – Okrogla miza »obveščanje in svoboda tiska«, ki jo je pripravila OO ZSMS Pravne fakultete v Ljubljani, se je dopoldne v glavnem osredotočila na razpravo o upravičenosti in pravilnosti postopkov pri letošnjih dveh zaplembah študentskega lista Tribune.

Po uvodu Jaka Koprivca, Lenarta Šetinca, dr. Ljuba Bavcona in dr. Živka Zobca, ko je kazalo, da se bo razvila široka razprava o svobodi obveščanja, so se oglasili člani uredništva Tribune in opozorili na 81. člen zakona o javnem obveščanju oziroma na tisti del tega člena (prepoved informacij, ki bi vznemirjale javnost), ki je po njihovih besedah zaradi ohlapnosti omogočil zaplembo Tribune. Nato se je razprava v glavnem sukala okoli Tribune. Matevž Krivic je uredništvu Tribune predlagal, naj ob predlogu za spremembo omenjenega člena spodbudijo tudi razpravo med visokošolskimi učitelji Pravne fakultete in FSPN, ki se ukvarjajo z javnim obveščanjem.

Ž. Š.

Po kreditne kartice tudi v banko

Dopolnitve in spremembe zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Delegati v zakonodajnopravni komisiji zveznega zbora skupščine SFRJ so na današnji seji obravnavali predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema.

Zakon naj bi uravnaval predvsem določila, ki so jih doslej v praksi različno uresničevali in razlagali. Predlog zakona pa vsebuje tudi nekaj novosti, ki jih v dosedanjem zakonu ni bilo. Med storitvami, ki so jih opravljale banke, namreč ni bilo izdajanja in sprejemanja kreditnih kartic.

Zdaj v brezgotovinsko plačevanje sodijo tudi te kartice, ki jih lahko uporabljajo tuji turisti in naši državljani, če imajo v domovini tekoče in devizne račune. Po novem zakonu bodo morale čeke, o katerih se v zadnjem času toliko piše, banke obravnavati kot vsa druga plačilna sredstva.

Dragocena izmenjava izkušenj na področju obrambe in zaščite

V Sloveniji se mudi delegacija predsedstva zvezne konference ZRVSJ – Srečanje bratstva in enotnosti letos v Vojvodini

POLJČE, 19. aprila – V republiškem centru za obrambno usposabljanje v Poljčah se je danes pričel dvodnevni delovni obisk predsedstva zvezne konference ZRVS Jugoslavije v naši republiki. Predsedstvo organizacije, ki je letos prevzela nove naloge v okviru usposabljanja delovnih ljudi in občanov izven oboroženih sil Jugoslavije, bi se na tem obisku rado seznanilo z izkušnjami, ki jih imajo na tem področju v Sloveniji ter z možnostmi, ki jih ima za obrambno usposabljanje tak objekt, kakršen je v Poljčah.

Danes so obravnavali načrt za jesensko posvetovanje o položaju in vlogi ZRVS v našem družbenopolitičnem sistemu, posebno pa v sistemu SLO in družbene samozaščite. V pripravah na ta posvet sodelujejo tudi republiške in pokrajinski konferenci ZRVS ter družbenopolitične organizacije. Težišče posvetovanja bo uperjeno k sedanjemu položaju in nadaljnjim nalogam pri podružbljanju obrambnih in samozaščitnih nalog.

Govorili so tudi o temah za usposabljanje rezervnih vojaških starešin v naslednjih dveh letih, o programu za obeležitev 40-letnice bitk na Neretvi in Sutjeski, drugega zasedanja Avnoja in dneva borca.

Predsedstvo je sprejelo tudi informacijo o 12. tradicionalnem srečanju rezervnih vojaških starešin »bratstvo in enotnost«, ki je bilo lani v Črni gori in o pripravah na 13. srečanje, ki bo od 30. junija do 2. julija v Vojvodini.

Zaključna slovesnost bo 2. julija na Iriškem vencu na Fruški gori. Razpravljali so tudi o mestu in nalogah ZRVS v republiških in pokrajinskih zakonih o splošni ljudski obrambi.

Člani predsedstva bodo jutri obravnavali še gradivo »Rezervne vojaške starešine«, ki so ga izdelali skupno z zveznim sekretariatom za ljudsko obrambo, ogledali pa si bodo tudi begunjsko tovarno Elan.

VLASTA FELC

Na zaposlenega 5000 dolarjev izvoza

Tržiški Triglav uspešno izvaža sidra za montažo različnih naprav v gradbeništvu

TRŽIČ, 19. aprila – Tržiška Tovarna montažnega pribora in ročnega orodja Triglav (tozd ljubljanske Metalke) je lani na konvertibilni trg izvozila pol milijona dolarjev izdelkov. V tovarni je zaposleno 100 ljudi, tako torej na delavca odpade povprečno 5000 dolarjev izvoza. S tolikšnim izvozom na zaposlenega so v tržiški občini na drugem mestu glede izvoza na delavca, v gorenjski regiji pa na dvanajstem mestu.

Za zdaj izvažajo predvsem sidra (različnih velikosti) za montažo različnih naprav in napeljav v gradbeništvu; na tuje jih prodajo precej več kot polovico. V tovarni pravijo, da je zanje pomembno to, da z zdajšnjim izvozom niso odvisni samo od enega tujega kupca, ampak jih imajo več v Veliki Britaniji, Nizozemski, Švedski, Finski, Madžarski in Belgiji. Pravijo, da je to zanje bolje kajti tako dobijo dovolj povratnih informacij o zahtevah tujih trgov. To, da so s tem izdelkom prodrli na tuje trge pa je rezultat dela (izboljšanje proizvodnje) in proučevanja tujih trgov šestih let.

Seveda pa nameravajo zdaj, ko so že našli kupce, še povečevati izvoz in prodajati tudi druge izdelke. Postopoma bi radi seveda dosegli izvoz za okoli 12 tisoč dolarjev na zaposlenega. Toda pri ponudbi drugih izdelkov tujim kupcem bodo previdni; najprej hočejo namreč izpopolniti svojo tehnologijo tako, da bodo izdelki bolj kakovostni (da bodo ustrezali zahtevam zahodnih trgov) in da bodo z zadostno in dobro proizvodnjo lahko izpolnjevali dobavne roke.

ANICA LEVIN

Dr. Ivan Bele

12. aprila 1983 je umrl dr. Ivan Bele, dolgoletni sodnik Vrhovnega sodišča Jugoslavije, odličen pravnik, ugleden družbenopolitični delavec, komunist in borec za samoupravno socialistično neuvrščeno Jugoslavijo.

Dr. Ivan Bele je bil rojen v Mariboru leta 1902. Leta 1927 je diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, naslednje leto pa promoviral za doktorja pravnih znanosti. Pred vojno je opravil tudi sodniško odvetniški izpit, delal pa je kot odvetnik v Celju.

Sodeloval je pri obrambi Jugoslavije, kot rezervni oficir je bil v šestoaprilski vojni nato zajet in je bil do leta 1944 v nemškem in italijanskem vojnem ujetništvu. Leta 1944 je po osvoboditvi iz ujetništva vstopil v Kamniško-zasavski odred, kjer je opravljal funkcijo sekretarja vojaškega sodišča, nato pa je bil na enakem položaju tudi v Kozjanskem odredu in na kozjanskem vojnem področju.

Po osvoboditvi se je s sebi lastno vnemo in zagnanostjo vključil v borbo za obnovo porušene domovine in za njeno socialistično izgradnjo. Opravljal je vrsto odgovornih funkcij v pravosodju, tako je bil namestnik javnega tožilca armade, vojaški tožilec v Celju, pomočnik okrožnega javnega tožilca v Mariboru. Aprila leta 1954 je bil izvoljen za sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije, leta 1959 pa za sodnika Vrhovnega sodišča Jugoslavije, pri katerem je delal do upokojitve leta 1970.

Ves čas po osvoboditvi se je dr. Ivan Bele udejstvoval v številnih družbenih organizacijah, pri političnem in tudi pri strokovnem delu. Opravljal je odgovorne naloge v zvezi sindikatov, v zvezi združenj borcev, rdečem križu, v okviru socialnega zavarovanja in tudi v samoupravnih organih delovnih skupnosti, pri katerih je delal.

Kot sodnik je ob odgovornem delu pri reševanju posameznih zadev in ob drugih dejavnostih vedno našel čas tudi za znanstveno delo. Pomemben je njegov prispevek pravni znanosti s številnimi članki v pravnih revijah, kot soavtorja komentarja zakona o prekrških in avtorja komentarja zakona o gospodarskih prestopkih. Njegov prispevek o deliktih v cestnem prometu pa je bil objavljen tudi v italijanski strokovni literaturi.

Za svoje strokovno družbenopolitično in znanstveno delo je bil dr. Ivan Bele večkrat odlikovan z visokimi državnimi odlikovanji.

Za nas, ki smo dolga leta z njim sodelovali pri delu na Vrhovnem sodišču Jugoslavije pa je

bila najbolj pomembna njegova pripravljenost za izmenjavo mnenj, posluh za razloge sodelavcev, premišljenost pri odločanju in pozornost do kolegov. Kot tak je bil dr. Ivan Bele deležen velikega ugleda in simpatij vseh svojih kolegov sodnikov in drugih delavcev pri sodišču.

TIHOMIR JANIĆ

IZ JUGOSLOVANSKEGA ČASOPISJA

Tetovo »proizvaja« slaščičarje za vso državo

Nova Makedonija ve povedati:

»Če ni četrtek, to je namreč tržni dan v Tetovu, ko pridejo v mesto tudi prebivalci iz 92 okoliških vasi, si ni moč predstavljati demografske slike te občine, pa tudi ne, kaj pomeni, če na več kot 1000 kvadratnih kilometrih živi 170.000 ljudi; če se vsako leto rodi 4000 otrok, umre pa 1000 ljudi, naravni prirastek pa je dvakrat višji od republiškega povprečja. Nihče ne ve niti koliko sivih las to povzroča mestnim očetom, ki poudarjajo, da se sem selijo tudi prebivalci drugih občin in republik, zlasti iz sosednje pokrajine Kosovo, od koder se je v minulih desetih letih priselilo 12.000 ljudi.

Sedeminosemdeset centralnih in podružničnih osnovnih šol obiskuje 27.526 učencev, od teh 4751 Makedoncev, 22.576 Albancev in 199 Turkov. Samo za njihovo šolanje bi potrebovali 350 milijonov dinarjev, občinski proračun pa znaša 310 milijonov dinarjev. Vsako leto odprejo po 30 novih paralelk.

V občini je 4000 nezaposlenih. Možnosti, da bi dobili delo je čedalje manj; ker nove naložbe omejujejo, pritisk pa je vse večji. Na vse to bo treba gledati bolj objektivno in iskati izhod v načrtovanju družine, večji emancipaciji albanskih žensk in njihovemu vključevanju v proizvodni proces. Dokaz, da so čedalje samostojnejše, je kombinat Teteks iz Pirota, kjer so zaposlene predvsem Albanke.

Aleksander Petrovski, sekretar sekretariata za finance nam je, denimo, povedal, da imajo prebivalci Tetova okrog 4000 slaščičarn in gostiln po vsej državi.

Kot smo zvedeli, je znašala cena za kvadratni meter površine za kakršenkoli gostinski prostor v širšem mestnem središču v Tetovu tudi do 200.000 dinarjev – seveda na »zasebni« borzi – ponekod pa ponujajo za hektar zemljišča celo milijon dinarjev. To pojasnjuje izjemno veliko kupno moč ljudi iz tega kraja, ki vlagajo svoj denar predvsem v nepremičnine in se silno neradi odločajo za naložbe v drobno gospodarstvo ali za združevanje sredstev z delovnimi organizacijami.

O načrtovanju družine je razpravljal tudi občinski komite ZK, je dejal sekretar Memetrešat Elezi. Ugotovil je, da je treba začeti široko akcijo za načrtovanje družine in da se morata v akcijo vključiti tudi socialistična zveza in mladinska organizacija.

V kratkem bo posebna seja SZDL, na kateri bodo razpravljali o tem, kako zmanjšati število rojstev, torej o problemu, ki močno zmanjšuje možnosti za nadaljnji razvoj občine. Problem bo treba proučiti z znanstvenega, gospodarskega in sociološkega stališča.

Tega ne sme nihče razumeti kot politično kampanjo za omejevanje rojstev, temveč kot željo, zagotoviti vsem lepo prihodnost in ustrezno življenjsko raven, občini pa možnost, da bi se izkopala iz nerazvitosti. O visoki rasti števila prebivalcev v občini Tetovo najzgovorneje pričajo statistični podatki: leta 1948 je občina štela 83.742 prebivalcev, 1953. leta 92.997, 1961. leta 104.825, 1971. pa 131.210. Popis prebivalstva iz leta 1981 je pokazal, da živi v tej občini 163.567 ljudi. V minulih desetih letih se je povečalo število prebivalcev v Makedoniji za 16,2 odstotka, v občini Tetovo pa za 26,7 odstotka,« piše Vladimir Tulevski.

Prostovoljno vračajo zemljo

Titograjska Pobjeda poroča iz Mojkovca:

»Vse se lahko napravi, če se le hoče. Družbena zavest mora pač biti močnejša od osebnih interesov in samovolje. Nekaj podobnega bi lahko rekli tudi ob dogajanju v Mojkovcu, natančneje v bližnji vasi Podbišće, kjer so začeli vračati nezakonito prisvojeno družbeno lastnino. Gre za travnike, pašnike, gozdove ... Akcija teče. V soboto in nedeljo so prve plotove in mejnike prestavili na stare meje. Nekaj je bilo še takih, ki se niso mogli natančno spomniti, kje je meja med ‚državnim' in zasebnim, vendar je v večini primerov tako, da se ‚zasebno' zemljišče zmanjšuje za kakšen meter, drugje pa tudi za hektar. Zanimivo je, da vse poteka na prostovoljni podlagi in pod nadzorstvom komisije pri skupščini krajevne skupnosti. ‚Izvajalci del' so prav iz vrst tistih, ki so si prisvojili zemljo. Za sodne organe za zdaj še ni pravega dela.

Začelo se je z zborovanjem komunistov v krajevni skupnosti Podbišće. V vasi jih je okoli sto; večina jih dela v delovnih organizacijah v Mojkovcu. Soglasno so sprejeli sklep, da kdor si je prilastil družbeno lastnino, ne more biti več član zveze komunistov.

Podbiščani so tako (verjetno prvi) napravili seznam ‚prilaščevalcev' (nikakor ne majhen) in sklenili, da bodo napravili red. Sodijo, da so si zasebniki v občini Mojkovac prilastili okoli 250 hektarov družbenih travnikov, pašnikov in gozdov. Z akcijo, za katero so se odločili v Podbišću, so takoj vrnili nekaj desetin hektarov. Pomembno je tudi to, da ni bilo pri tem nikakršnih dolgotrajnih sodnih pravd, čakanja, nesporazumov in tudi slabih odnosov med ljudi, kar se dogaja v nekaterih drugih vaseh občine Mojkovac. Predvsem tam, kjer komunisti čakajo, da bo ‚vlak odpeljal', potem bo pa spet vse po starem,« pravi B. Jovanović.

Kmetje se nekako že znajdejo

Politika ekspres objavlja zapisek o tem, kaj se vse dogaja pri preprodajanju zaščitnih sredstev:

»V Čačku pravijo, da imajo dovolj pesticidov. Celo zimo so jih imeli v skladiščih in čakali na nove cene. Vsega je bilo torej dovolj, le novih cen ni bilo od nikoder.

Kmetje so se kljub vsemu znašli. Nekatere kmetijske organizacije prodajajo po vaseh zaščitna sredstva, in to po cenah, ki jih določijo ‚približno'. Pravijo, da se bodo že kasneje dogovorili, kdo bo poravnal razliko. Navzgor ali pa navzdol.

Naj bo že tako ali drugače, kmetje so le prišli do zaščitnih sredstev. Ne bi si upali trditi, da je tako ravnanje v skladu s politiko cen, vendar ... Vsekakor pa je treba pripomniti, da orači niso krivi, če se je zaradi vremenskih razmer čas spomladanskih opravil na poljih začel prej, kot so svoje delo opravili oblikovalci cen,« pripominja G. Otašević.

Pripravil: Igo Tratnik

OBISKI

● LJUBLJANA, 19. aprila – Na obisku v SR Sloveniji je bil danes generalni konzul NDR v Zagrebu dr. Günter Berg. Pogovarjal se je s podpredsednikom komisije predsedstva CK ZKS za mednarodno sodelovanje Štefanom Cigojem in direktorjem Cankarjevega doma Mitjo Rotovnikom.

★ ★ ★

Generalni konzul ZSSR v Zagrebu Aleksej Karpačov se je danes v Ljubljani pogovarjal z v. d. direktorja poslovalnice za kliring DO Slovenijales Janezom Valentinčičem.

★ ★ ★

Podpredsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodno sodelovanje Štefan Cigoj se je danes pogovarjal z generalnim konzulom Velike Britanije v Zagrebu Petrom E. Roslingom, poroča republiški komite za informiranje.

Popravek

Bralcem Dela se opravičujemo za napako v reportaži »Očistili so tudi rečno dno«, ki je bila objavljena v našem časopisu 18. aprila. Tiskarski škrat je številu zaposlenih v tozdu ljubljanskega komunalnega podjetja »Rast« pomotoma dodal ničlo, tako da smo objavili, da je v »Rasti« zaposlenih 1200, namesto 120 ljudi.

DELO

Predsednik skupščine ČGP Delo: JAK KOPRIVC
Glavni urednik ČGP Delo: BORIS DOLNIČAR
Odgovorni urednik »Dela«: JOŽE VOLFAND
Pomočnika glavnega urednika: MIRO POČ, VLADO ŠLAMBERGER
Uredniki: ANTON JANEŽIČ, MITJA MERŠOL (centralna redakcija), BRANKO PODOBNIK (notranja politika), FRANJO KRIVEC, JOŽE PETROVČIČ (gospodarstvo), JAKA ŠTULAR (zunanja politika), TIT VIDMAR (kultura in književni listi), JANEZ ODAR (slovensko dopisništvo), GREGOR PUCELJ (ljubljansko dopisništvo), EVGEN BERGANT (šport), JANEZ KOVAČIČ (kronika), STANE IVANC (publicistika), MIRO POČ (komentarji), VLADO ŠLAMBERGER (sobotna priloga), BOGDAN POGAČNIK (posebne naloge), JOCO ŽNIDARŠIČ (fotografija), IGOR PREŠERN (mentorstvo), JANEZ SRŠEN (lektorstvo), BOJAN ŠTEFANČIČ (dokumentacija).

Reagan izjavil, da se Američani ne bodo umaknili iz Libanona

V ZDA pa se širi strah, da se je Amerika zapletla v nekaj, iz česar se ne bo zlahka izmotala – Bojazen, da se Moskva prek Sirije »vrača« na Bližnji vzhod

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 19. aprila – Eksplozija v Bejrutu je izzvala zaprepadenost v Washingtonu in vrsto uradnih izjav, da Američanov to ne bo prisililo k umiku iz Libanona.

Ronald Reagan je tako izjavil včeraj pred Belo hišo, kakih šest ur potem, ko se je v Washingtonu zvedelo, da je bilo bombardirano ameriško veleposlaništvo v Bejrutu. Ameriški predsednik je rekel: »Ne bodo nas prisilili k umiku. Vztrajali bomo pri obveznosti, da libanonska vlada spet postane suverena nad vsem svojim ozemljem.«

Izjave so najbrž namenjene tako svetovni, kot tudi domači javnosti. Kaže, da so ob eksploziji prišle na dan tudi hude neenotnosti v samem vrhu, ko gre za vprašanje, v kaj je Amerika zabredla v Libanonu. Neodložljivega umika ameriških čet ni terjal nihče drug kot senator Barry Goldwater, eden od voditeljev desnega krila republikanske stranke, ki predseduje odboru, pristojnemu za nadzorovanje vohunstva.

In česa se boji ameriško vohunstvo, če osebnost, ki bi jo lahko opisali kot njegovega delodajalca, terja, da se marinci nemudoma vrnejo domov? Bombardiranje opisujejo uradno in javno kot dejanje fanatične šiitske skupine, ki ni deležna širše podpore v Libanonu in ki celo ni povezana s tujino. Ko so pomočnika zunanjega ministra, zadolženega za Bližnji vzhod, sinoči po televizijski mreži PBS vprašali, ali niti vodijo v Teheran, je odgovoril: »Takšni norci ne potrebujejo nikakršne zunanje spodbude.«

S tem bi menda radi omilili vtis, da bo morala ameriška vojska v Libanonu vedno več tvegati. Polom na nedavnih palestinsko-jordanskih pogajanjih v Amanu je zbudil upanja, da bo to pospešilo pogajanja o umiku izraelskih čet iz Jordanije. Menijo, da je odpadel eden od glavnih izraelskih motivov za zadrževanje vojske v tej državi: da bi s tem odložili pogajanja na zahodnem bregu Jordana, se jim izognili ali jih onemogočili. Pogajanja je predlagal Reagan v svojem načrtu, Tel Aviv pa ga je odločno zavrnil. Izraelsko privolitev v umik pravkar poskušajo kupiti s privolitvijo Washingtona, da ameriška industrija dobavi kritične dele za novo letalo, ki ga Izraelci sestavljajo. Doslej so to hranili kot obliko pritiska na Izrael, da se začne pogajati o Zahodnem bregu.

Uspeha pa ni. Včeraj je Bejrut vnovič zanikal govorice, ki jih Izrael širi o menda že urejenih spornih vprašanjih v zvezi z umikom čet. To je posredno potrdil tudi predsednik Reagan in je dejal, da ameriški cilj še naprej ostaja – libanonska suverenost nad celotnim ozemljem. Proizraelski ameriški strategi so včerajšnjo eksplozijo razumeli kot nov dokaz, da za to državo ni druge rešitve razen dejanske razcepitve oziroma izraelskega nadzora nad južno tretjino ali polovico Libanona.

Skrbi Washingtona zadnje dni močno naraščajo zaradi vsega, kar ocenjujejo kot sovjetske načrte – prek Sirije najti pot, po kateri naj bi se Moskva »vrnila« na Bližnji vzhod. Pred nekaj dnevi je Wall Street Journal trdil, da je od samega jordanskega kralja izvedel za tako novo sovjetsko usmeritev. Jurij Andropov naj bi kralju Huseinu rekel, da bo Sovjetska zveza »storila vse«, da ne bi izpeljali znanega Reaganovega načrta o Zahodnem bregu Jordana.

Pravijo, da so sovjetske oficirje te dni videli celo na skrajnih točkah sirskih linij v Libanonu, na krajih, od koder s prostim očesom vidiš Bejrut. Nekemu ameriškemu diplomatu pripisujejo izjavo: »Storijo vse, da bi jih opazili.« Mar se ameriško vohunstvo boji, da bi se velesili utegnili v Libanonu neposredno spopasti.

Kdo bi vedel. Včeraj pa so objavili, da je ameriški predsednik vnovič poslal sirskemu voditelju države sporočilo in v njem zagotovil, da Washington vztraja pri resoluciji varnostnega sveta št. 242 in da si bo prizadeval, da Golansko visoko planoto, ki si jo je Izrael tudi formalno prisvojil, vrnejo Siriji. Kaže, da Washington tako poskuša prepričati Damask, naj Sovjetom ne odpira preveč na široko vrata na Bližnji vzhod.

Najnujneje je po eksploziji prepričati ameriško javnost, da ameriškim vojakom ne grozi kaka večja nevarnost. Lansko poletje, ko so poslali vojsko v Libanon, so jo uradno pospremili z izjavami, da se bo vrnila domov »do božiča«. Zdaj pa postaja vse bolj negotovo, kateri božič so imeli v mislih, in vse nagleje se širi strah, da se Amerika v Libanonu zapleta v nekaj, iz česar se ne bo tako zlahka izmotala. Še zlasti, če bo druga velesila, kot se je bati, poskušala pokazati, da na Bližnjem vzhodu ni važna zgolj beseda ene od obeh.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Padlo je 47 Somozovih vojakov

MANAGUA, 19. aprila (Reuter) – V zadnjih treh dneh je v spopadih med nikaragovsko vojsko in somozističnimi silami padlo 52 kontrarevolucionarjev, so sporočili v Managui. Nikaragovska vojska je onesposobila pet članov neke kontrarevolucionarne skupine, ki je skušala na območju Chinandege uničiti neko energetsko postajo. Med spopadi v pokrajini Jinotega je padlo 47 Somozovih vojakov, nikaragovske sile pa so izgubile šest ljudi.

Združevanje nasprotnikov Manague

V Srednji Ameriki menijo, da se bo protisandinistična opozicija kmalu povezala

CIUDAD MEXICO, 19. aprila (Tanjug) – V srednjeameriških političnih krogih menijo, da je združitev nikaragovskih demokratičnih sil (FDN), sestavljenih iz pobeglih Somozovih gardistov in pripadnikov demokratske revolucionarne zveze (ARDE), ki jih vodi nekdanji namestnik notranjega ministra sandinistične vlade v Managui Eden Pastera, le še vprašanje dni. Voditelj nikaragovske politične opozicije Alfonzo Robello je izjavil, da »v stališčih raznih sil, ki se bojujejo za strmoglavljenje sandinistične hunte, ni razlik«.

Dejal je še, da bo podobna politična usmeritev kmalu privedla tudi do formalne združitve. Robello, ki so ga iz Mehike pregnali pred dvema dnevoma, je sinoči prispel v Kostariko, kjer se že mudi član vodstva somozistične skupine FDN Alfonzo Callejas. FDN je v zadnjih mesecih okrepil napade na sever Nikaragve iz oporišč, ki jih somozistom daje honduraška vlada.

Glasilo poljske vlade piše o rovarjenju opozicije

Nasprotniki oblasti naj bi skušali preprečiti papežev obisk – Ostro opozorilo Lechu Walensi – Po statistiki industrijska proizvodnja raste

OD NAŠEGA SODELAVCA

VARŠAVA, 19. aprila – Pod naslovom »Kdo si ne želi notranjega miru?« je danes glasilo poljske vlade Rzeczpospolita objavilo uvodnik, v katerem poudarja, da si politična opozicija s hujskanjem k novim spopadom in nemirom prizadeva preprečiti obisk papeža Janeza Pavla II. Sklicujoč se na program 9. kongresa PZDP, list poudarja, da vlada generala Jaruzelskega izvaja politiko sporazumevanja in boja. »Sporazumevanja z vsemi, ki želijo čim prej zaključiti poglavje, imenovano poljska kriza, in končati boj s tistimi, ki bi radi videli našo državo v anarhiji, naseljeno s sprtimi ljudmi, polno stavk in demonstracij«.

Kot meni pisec uvodnika, se na Poljskem kljub temu nadaljuje »težaven in zapleten proces normalizacije družbeno-gospodarskih odnosov«, »obstajajo pa tudi možnosti za preprečitev nadaljnje degradacije« položaja te države v Evropi in svetu.

List opozarja, da so že decembra lani odpravili institucijo internacije in da se je večina izpuščenih in »centrov za izolacijo« že vrnila na svoja stara delovna mesta. Pri tem poudarja, da oblasti vojnega stanja torej niso izkoristile za neizprosno obračunavanje z nasprotniki. »Surovo niso ravnale niti s častnim doktorjem Lechom Walenso« (ta naslov mu je poleg drugih zahodnih visokih šol pred kratkim priznala tudi znana harvardska univerza). Interniran je bil v luksuznem letovišču in imel pravico do pogostih stikov s prijatelji in svojci.

● VARŠAVA, 19. aprila (Tanjug) – Politbiro centralnega komiteja PZDP in predsedstvo vlade sta nocoj ocenila, da rezultati gospodarjenja v prvem četrtletju »pričajo o nadaljnjem napredku in da se družbenopolitični položaj na Poljskem normalizira«. Za to normalizacijo si prizadeva »vsa družba, še posebej pa delavski razred«. Izrazili so prepričanje, da bodo prvomajski prazniki »manifestacija te volje in teh prizadevanj«. Hkrati so opozorili na »provokativne namene preprečevanja praznovanja prvega maja. Ekstremisti in »tuji manipulatorji« hočejo po daljšem času vnovič povzročiti incidente in zavreti proces normalizacije v državi. S tem naj bi tudi zavrli in onemogočili pripravo na papežev obisk na Poljskem julija letos. Politbiro in predsedstvo vlade ob tem izražata prepričanje, da bodo državljani v takem položaju ravnali odgovorno in da bodo zavrnili vsakršne poskuse povzročanja nemirov.

Nadalje navaja list sporočilo opozicije o sestanku Lecha Walense s »podtalnim« začasnim koordinacijskim komitejem prepovedane Solidarnosti (na katerem so »uskladili skupno stališče«) in ostro opominja bivšega sindikalnega voditelja: »Ali nemara to ne pomeni, da je tvegal odgovornost za posledice izzivanja konfrontacije?«

Zaradi tega sporočila je milica v Gdansku prejšnji teden zaslišala Walenso, njegovo ženo in šoferja, vendar nihče ni ne potrdil ne zanikal vesti o njegovih pogovorih z »ilegalci«. Včeraj se je Walensa z avtom odpeljal iz Gdanska v Varšavo, kjer je nameraval položiti cvetje k spomeniku žrtvam in herojem upora v getu. Na pol poti ga je ustavila milica iz Olsztyna. Zadržali so ga devet ur, potem pa ga poslali nazaj v Gdansk.

Izvedelo se je še, da se je bivši predsednik Solidarnosti v nedeljo zvečer udeležil ustoličenja novega gdanskega škofa in se ob tej priložnosti nekaj časa pogovarjal s kardinalom Josefom Glempom.

Vladno glasilo Rzeczpospolita po svoje povezuje Walensino ravnanje s pozivi »podzemlja« k neuradnim prvomajskim manifestacijam in bojkotu uradnih prireditev. Pri tem poudarja, da je namen te akcije pritisniti na Vatikan, ki naj bi preveril, ali je »modro, da papež obišče državo, ki jo pretresajo nemiri«.

»Prepričani smo, da bo poljska družba, ki se pripravlja, da dostojanstveno pričaka svojega velikega rojaka, prekrižala načrte politikantom, ki so slepi od ambicij in nesrečni, ker na Poljskem ne morejo ustvariti anarhije, kar jih tira v nevarno konfrontacijo«, zaključuje list.

Danes so tudi objavili, da je skupna komisija predstavnikov vlade in škofovskega zbora potrdila podrobni program papeževega romanja na Poljskem v juniju letos.

Z odlokom predsednika vojaškega sveta narodne rešitve generala Wojciecha Jaruzelskega bodo spet »poslane na teren« vojaške operativne skupine. Od 20. do 27. aprila bodo v vseh poljskih mestih in velikem številu občin preverile, kako je z družbeno in delovno disciplino, ter presodile možnosti za izvajanje vladnih protiinflacijskih ukrepov.

ILIJA MARINKOVIC

Kremelj: posvet o kmetijstvu

Andropov je odločno zahteval, da je treba izpolniti letošnji žetveni plan – Zaostrena proizvodna disciplina izboljšala gospodarska gibanja

OD NAŠEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 19. aprila – Široka politična mobilizacija, s katero poskuša sovjetska partija nadoknaditi nekatere pomanjkljivosti v gospodarstvu, že nekaj tednov ne pojenja niti za trenutek. Včeraj je bil v Kremlju nov posvet o letošnji kmetijski proizvodnji, na katerem so najvišji partijski in državni predstavniki obravnavali ukrepe za spomladansko setev, na njem pa je govoril tudi Jurij Andropov, ki je med drugim brez ovinkarjenja zahteval, da je treba v celoti izpolniti žetveni plan za letošnje leto.

Kaže, da so se v Kremlju odločili preizkusiti, ali lahko zaostrena politična mobilizacija v deželi, v kateri politbiro CK KPSZ tedensko spremlja izvajanje vseh ukrepov iz novega prehrambenega programa, zagotovi boljše rezultate v kmetijski proizvodnji, ali pa je res vse zaman in je treba, kot nekateri že nekaj časa trdijo, začeti resneje razmišljati o spremembah v gospodarski politiki. Na »kocki« je veliko, saj je dobro znano, da je bilo v preteklih letih v Sovjetski zvezi nekaj zelo slabih letin, pri čemer tudi lanska, ki je bila prav tako deležna precejšnje pozornosti, ni dala toliko, kot pa je bilo planirano (primanjkljaj v kaščah je znašal vsaj 50 milijonov ton).

● Jurij Andropov, ki je lani takoj zatem, ko je na čelu partije zamenjal pokojnega Leonida Brežnjeva, napotil gospodarstvu nekaj zelo kritičnih pripomb in brez odlašanja začel z kadrovskimi spremembami v najpomembnejših vladnih resorjih, je dal vsem na posvetu odločno vedeti, da imajo gospodarske naloge na področju kmetijstva v vsem popolno prednost. Opozoril je, da je že ogrožena celotna petletka in da mora zaradi tega partija na vseh koncih storiti vse, da se ne bi tudi letos ponovile stare napake in pomanjkljivosti.

Na posvetovanju, na katerega so poklicali prve sekretarje republik, oblasti in občin iz vseh najpomembnejših kmetijskih področij v deželi in na katerem so bili razen Konstantina Černenka, ki ga že nekaj časa ni videti v javnosti, tudi vsi člani politbiroja CK KPSZ, so zelo podrobno obravnavali program letošnjih spomladanskih kmetijskih del, pa tudi naloge, ki jih je treba opraviti do žetve. Nekateri pravijo, da je bil to v bistvu »mali plenum«, ki naj bi zagotovil nadaljnji prodor usmeritev novega sovjetskega vodstva.

Gospodarski plan letošnjega prvega četrtletja je bil baje zaradi zaostrene proizvodne discipline že presežen za dva odstotka. Prav tako pa naj bi se izboljšala tudi proizvodnost dela, ki se je v prvih treh mesecih povečala za 3,9 odstotka. Andropov je dejal, da je najvažnejše, da bi se ta pozitivna gospodarska gibanja ohranila tudi v naslednjih mesecih.

Najpomembnejšo vlogo naj bi pri tem po njegovem mnenju imela ustrezna kadrovska politika in politična mobilizacija, ki naj bi zajela tako podeželje kot tudi industrijske centre. Andropov ni dovolil nobenih dvomov, ali je to dovolj ali ne, marveč je posebej poudaril, da je bilo v zadnjih mesecih sprejetih dovolj pomembnih ukrepov, zdaj naj bi bilo treba začeti le z njihovim uresničevanjem.

V ta namen sta centralni komite in vlada izdala tudi posebno »postanovljenje«, ki naj bi povečalo odgovornost vodilnih kadrov v sovhozih in na kolhozih in ki naj bi zagotovilo gospodarnejši odnos delavcev do zemlje. Šef sovjetske partije je opozoril, da mora biti izvajanje tega ukaza pod nenehnim partijskim nadzorstvom na vseh nivojih in da mora partija izbirati takšne kadre, ki bodo kos novim nalogam.

DANILO SLIVNIK

Arafatovi pogovori s Husakom

PRAGA, 19. aprila (AP) – Palestinski vodja Jaser Arafat, ki se mudi na obisku na Češkoslovaškem, se je danes zavzel za pogajanja o Bližnjem vzhodu, na katerih bi sodelovale vse zainteresirane strani, ter za sodelovanje PLO v pogajanjih o prihodnosti tega območja. V enakem tonu je govoril tudi češkoslovaški predsednik Gustav Husak na kosilu, prirejenem v Arafatovo čast. Zavzel se je za mednarodno konferenco vseh zainteresiranih strani o Bližnjem vzhodu.

Vodja PLO je nocoj že dopotoval na obisk v Budimpešto.

S TELEPRINTERJA

Madžarski 200 milijonov dolarjev posojila

BUDIMPEŠTA, 19. aprila (Tanjug) – Mednarodni konzorcij 19 zahodnih bank je odobril Madžarski 200 milijonov dolarjev posojila. Gre za prvo posojilo, ki ga je Madžarska letos dobila od Zahoda. Po sporazumu, ki so ga včeraj podpisali v Budimpešti, bo posojilo v celoti vrnila po treh letih. Madžarska je prvič dobila posojilo Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke lani, ko je postala njena članica (približno 600 milijonov dolarjev).

Japonski pristaniški delavci stavkajo

TOKIO, 19. aprila (Reuter, UPI) – Delavci v petih velikih japonskih pristaniščih so danes začeli petdnevno stavko. Zahtevajo višje plače in boljšo zaščito pri delu. Po sporočilu sindikata, ki povezuje približno 60 tisoč pristaniških delavcev, je zastalo delo v Tokiu, Jokohami, Osaki, Kobeju in Nagoji. Delavci zahtevajo za 13.000 jenov višje mesečne prejemke (približno za 4100 dinarjev), delodajalci pa so jim pripravljeni dati le 2000 (približno 630 dinarjev), zato sindikati napovedujejo, da se bo 26. aprila, če tem zahtevam ne bodo ugodili, začela nova stavka.

Kulturno srečanje v Trstu

TRST, 19. aprila – Kulturno združenje »Most« in mestni krožek za kulturo in umetnost sta sinoči priredila dokaj odmevno srečanje na temo: Kosovel in Slataper – dva pesnika Krasa. Na srečanju so sodelovali poleg tukajšnjih slovenskih in italijanskih strokovnjakov tudi poznavalci del obeh pesnikov iz drugih italijanskih mest in iz Slovenije. (L. K.)

Pred banko so hoteli nastaviti bombo

MADRID, 19. aprila (Tanjug) – V španskem mestu Modragon v Baskiji je davi eksplodirala bomba. Ubila je dva človeka, dva pa hudo ranila. Po sporočilu policije je bomba eksplodirala v avtu, ravno ko so se štirje fantje pripravljali, da jo odnesejo pred neko banko. Domnevajo, da vsi štirje pripadajo separatističnemu gibanju »Baskija in svoboda« (ETA).

Študentski protesti v Seulu

SEUL, 19. aprila (AP) – Kakih tisoč študentov je danes protestiralo proti vladi v Seulu in zahtevalo demokratične reforme, svobodo univerzitetnih dejavnosti ter odstop predsednika Čun Do Hvana. Policija je uporabila solzivec, da bi demonstrante razgnala, precej pa jih je tudi polovila. Za zdaj še ni poročil, ali je bil kdo med dveurnim spopadom ranjen.

Strmoglavilo japonsko vojaško letalo

TOKIO, 19. aprila (UPI) – Takoj po vzletu z oporišča Komaki, 230 kilometrov zahodno od Tokia, je strmoglavilo japonsko vojaško transportno letalo. Nihče od osmih članov posadke nesreče ni preživel. Domnevajo, da se je letalo zrušilo zaradi goste megle. Neko drugo podobno letalo s šestimi člani posadke pa je izginilo. Po sporočilu funkcionarjev japonskih letalskih sil sta bili ti dve letali v formaciji s štirimi drugimi na poskusnem poletu.

Sodelovanje s sovjetskimi pisatelji

MOSKVA, 19. aprila (Tanjug) – V Moskvi so danes podpisali sporazum o triletnem sodelovanju jugoslovanskih in sovjetskih organizacij pisateljev in prevajalcev. Kot poudarjata obe strani, bo malo manjši obseg dela v tem letu nadoknadila bogatejša vsebina oziroma širša udeležba pisateljev obeh držav na književnih srečanjih, ki jih bodo organizirale njihove organizacije, in na slovesnostih, s katerimi bodo proslavljali jubileje znanih jugoslovanskih in sovjetskih pisateljev.

Otroci izseljencev gredo na delovne akcije

SYDNEY, 19. aprila (Tanjug) – Mladi Avstralci jugoslovanskega rodu se tudi letos pripravljajo na potovanje v domovino svojih staršev, kjer se nameravajo udeležiti ene od mladinskih delovnih akcij. Kot so sporočili v koordinacijskem odboru društev jugoslovanskih izseljencev za Victorio v Melbournu, bo ta odbor, v sodelovanju z avstralsko avto-moto zvezo in Jugoslovanskih aerotransportom, tudi letos sestavil delovno brigado mladih iz Victorie. Pridružilo se bo tudi nekaj mladih iz Novega Južnega Walesa in drugih zveznih držav avstralskega Commonwealtha. Skupina bo sodelovala v zvezni akciji »Djerdap 83«. Za mnoge mlade Avstralce jugoslovanskega rodu, ki so se že začeli pripravljati na potovanje v Jugoslavijo, bo to prva priložnost, da spoznajo deželo svojih prednikov, saj se je večina med njimi rodila na peti celini in doslej še ni imela priložnosti potovati v Jugoslavijo.

Jugoslavija in Gvajana bosta še bolj okrepili prijateljske vezi

Predsednik F. Burnham in V. Žarković podpisala skupno sporočilo – Zaskrbljenost zaradi krize svetovnega gospodarstva

GEORGETOWN, 19. aprila (Tanjug) – V Georgetownu so se sinoči končali uradni jugoslovansko-gvajanski pogovori, ki so potekali v prijateljskem ozračju, polnem razumevanja in vzajemnega spoštovanja. Po zaključku pogovorov, med katerimi je tekla beseda o pomembnih mednarodnih vprašanjih ter dvostranskem sodelovanju, sta gvajanski predsednik Forbes Burnham in član predsedstva SFRJ Vidoje Žarković podpisala skupno jugoslovansko-gvajansko sporočilo.

V njem sta obe strani z zadovoljstvom ugotovili, da čedalje več držav iz tega dela sveta sodeluje v akcijah gibanja neuvrščenih, ter izrazili upanje, da se bo število članic gibanja še naprej povečevalo.

Jugoslavija in Gvajana sta poudarili, da sta globoko zaskrbljeni zaradi poslabšanja gospodarskega položaja v svetu, zlasti njegovih negativnih posledic za države v razvoju. Po njunem mnenju je kriza v mednarodnih gospodarskih odnosih že tako huda, da ne zadostujejo posamična prizadevanja najti rešitev, ki bi omogočala spodbuditi razvoj svetovnega gospodarstva. Podčrtali sta tudi nujnost enakopravnega mednarodnega gospodarskega sodelovanja med državami v razvoju ter med Severom in Jugom.

Državi sta med drugim poudarili, da si bosta skupaj prizadevali za uresničevanje sklepov newdelhijske konference na vrhu ter izrazili zadovoljstvo z rezultati nedavnega ministrskega sestanka skupine 77. Upata tudi, da bodo na šestem zasedaju UNCTAD junija v Beogradu dosegli pomembne rezultate pri uresničevanju akcijskih programov, o katerih so se dogovorili v New Delhiju in Buenos Airesu.

Med pogovori so natančno preučili tudi dvostranske odnose na gospodarskem, socialnem, tehničnem in znanstvenem področju.

Vidoje Žarković in Forbes Burnham sta ugotovila, da je sodelovanje na teh področjih čedalje boljše. Obe državi sta pripravljeni še tesneje sodelovati na podlagi akcijskega programa iz Caracasa in programa za gospodarsko sodelovanje med neuvrščenimi ter drugimi državami v razvoju. Jugoslavija in Gvajana sta se dogovorili, da bosta še razširili sedanji program dvostranskega sodelovanja in si prizadevali čimprej uresničiti načrte za pridobivanje zlata in kaolina ter proizvodnjo pohištva, pa tudi načrte v kmetijski industriji.

Obe strani sta se strinjali, da je obisk Vidoja Žarkovića še bolj okrepil prijateljske vezi ter razumevanje med gvajanskim in jugoslovanskimi narodi ter vladami obeh držav. Obisk je bil tudi pomemben kažipot za izboljšanje dvostranskih odnosov.

Vidoje Žarković se je zahvalil za gostoljubje in povabil predsednika Burnhama, naj obišče Jugoslavijo, kar je ta z zadovoljstvom sprejel.

Oster protest NDR Bonnu

BERLIN, 19. aprila (Tanjug) – Nemška demokratična republika je, kot so objavili nocoj, ostro protestirala pri vladi zaradi »klevetniške kampanje,« ki so jo v ZRN začeli po smrti zahodnonemškega državljana Burkerta med obmejnim pregledom pri vstopu v Zahodni Berlin. Uradni Berlin meni, da bi ta »kampanja« lahko bistveno ohladila odnose med državama. Na televiziji NDR so v nocojšnji osrednji informativni oddaji v intervjuju z zdravnikom sodne medicine prof. Ottom poudarili, da je omenjeni zahodnonemški državljam umrl zaradi srčne kapi. Zdravnik je dodal, da je Burkert bolehal za koronarno trombozo.

Tretji poskus bo odločilen

Živahne priprave na tretjič sklicani 19. afriški vrh, ki naj bi bil junija v Adis Abebi – Zahodnosaharski spor še vedno ločuje afriške države

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 19. aprila – Sedanji obisk somalskega zunanjega ministra Jama Barreja v Kairu, med katerim utegne biti govora o morebitnem egiptovskem posredovanju v dolgoletnem sporu na Rogu Afrike, sodi v živahne priprave afriških držav na tretjič sklicani 19. afriški vrh, junija v Adis Abebi. Tanzanijski zunanji minister Salim Ahmed Salim je rekel, da bo ta tretji poskus odločilen in da mora uspeti, če naj celinska organizacija petdesetih afriških držav ostane še naprej.

O tretjem sklicanju 19. afriškega vrha so se dogovorili voditelji posebnega 12-članskega odbora organizacije afriške enotnosti (OAE) na 7. vrhunski konferenci neuvrščenih v New Delhiju. Sklenili so, naj bi vrh sklicali od 6. do 11. junija na sedežu OAE v Adis Abebi. Lani sta propadla dva poskusa, da bi sklicali 19. vrh, prvi avgusta zaradi zahodnosaharskega vprašanja in drugi novembra zaradi spora o Čadskem sporu, obakrat v Tripoliju. Tako libijski voditelj Gadafi ni mogel postati novi predsednik OAE, namesto Moija iz Kenije.

Tanzanijski zunanji minister Salim meni, da so vsi izgledi za uspeh napovedanega tretjega poskusa sklicanja afriškega vrha. Čadski spor po njegovem ni več aktualen, saj se večina držav strinja, naj bi v Adis Abebo prišel novi voditelj iz N'Djamene Hissen Habre. Drugače je z zahodnosaharskim sporom, ki še naprej ločuje afriške države. Gabonski predsednik Bongo, ki se ni udeležil nobenega od obeh izjalovljenih srečanj v Tripoliju, je poudaril, da je potrebno ta spor rešiti z referendumom, kot je bilo sklenjeno na 18. vrhu, junija 1981 v Nairobiju.

A tudi v tem pogledu je prišlo do premika po srečanju med kraljem Hasanom in alžirskim predsednikom Bendžedidom. Po tem srečanju je alžirski zunanji minister Ibrahimi izjavil, da bi kazalo zahodnosaharski spor reševati v okviru Magreba in da bosta Tunizija in Alžirija skušali posredovati med Marokom in fronto Polisario. Kot kaže, potekajo ravno ta čas živahna dogovarjanja o tem, kdaj in kako naj bi sklicali referendum o Zahodni Sahari pod mednarodnim nadzorstvom.

Več afriških voditeljev je v pripravah na tretjič sklicani 19. afriški vrh še posebej aktivnih. Tako je egiptovski predsednik Mubarak poslal na turnejo po Afriki svojo delegacijo, kenijski predsednik Moi je poslal zunanjega ministra Ouka v Lesoto, da bi ugotovil posledice južnoafriške agresivne dejavnosti na tem območju, somalski predsednik Barre pa je poslal svojega zunanjega ministra v Kairo. Poleg tega se ravno ta čas v Lagosu prvič sestajata predsednika Kameruna in Nigerije, Paul Biya in Shehu Shagari.

Pri tem je opaziti prizadevanja, naj bi pozornost afriških držav odvrnili od obeh sporov, ki sta lani razklala afriške vrste, na druga vprašanja, kot so Namibija, agresivna dejavnost Južne Afrike ter premagovanje najhujše gospodarske krize v dveh desetletjih afriške neodvisnosti. Razpravljati pa utegnejo tudi o predlogu Tanzanije, naj bi sedež OAE v Adis Abebi poslej stalno gostil afriška vrhunska srečanja, s čimer bi se izognili prihodnjim sporom.

TIT DOBERŠEK

Makedonski gospodarstveniki v Sloveniji

O razvoju in oblikah obmejnega sodelovanja – Delegacija obiskala N. Gorico in Maribor

NOVA GORICA, 19. aprila – Kot poroča republiški komite za informiranje, je danes zaključila dvodnevni obisk v Sloveniji delegacija republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino SR Makedonije.

Sestavljali so jo predsednik republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino Sreten Akimovski, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Bitola dr. Gjorgji Mihajlovski, vd. sekretarja koordinacijskega odbora za ekonomske odnose s tujino gospodarske zbornice Makedonije Olivera Matkova in predsednik poslovodnega odbora Javor export-import, Bitola.

Delegacija se je med delovnim obiskom seznanila z razvojem in oblikami obmejnega sodelovanja, o čemer se je pogovarjala na republiškem komiteju za mednarodno sodelovanje, Gospodarski zbornici Slovenije in Ljubljanski banki.

Poleg tega je makedonska delegacija obiskala še Maribor in Novo Gorico.

Nezadovoljstvo mehiških delavcev

CIUDAD MEXICO, 19. aprila (Tanjug) – Vodja močne konfederacije mehiških delavcev (CTM) Fidel Valasquez je opozoril delodajalce, da bodo občutili posledice nezadovoljstva množic zaradi nasilja in anarhije, če ne bodo ugodili zahtevam delavskega razreda. Izjava 82-letnega voditelja petmilijonske sindikalne grupacije je neposredno opozorilo mehiškim zasebnikom ravno zdaj, ko preživlja država najhujšo gospodarsko krizo vseh časov.

ZR Nemčijo buri afera s »talci« v Libiji

Neuradno naj bi bila zadeva povezana z obtožbami o mučenju na libijskem diplomatskem predstavništvu v ZRN – »Zadeva Burkart« je zaostrila odnose med Bonnom in Berlinom

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BONN, 19. aprila – V Zvezni republiki Nemčiji sta zdaj v ospredju dve politični zadevi z mednarodnimi zapleti, ki zbujata veliko pozornost političnih krogov in javnosti. Ena je afera z nemškimi »talci« v Libiji, kot jo imenuje novinarski in ljudski glas, in druga je politična burja med ZRN in NDR zaradi smrti zahodnonemškega državljana Rudolfa Burkerta, ki je prejšnji teden umrl na vzhodnonemškem kontrolnem punktu v Drewitzu pri Berlinu med zasliševanjem v okoliščinah, ki so za Bonn skrajno sumljive.

Libijska zadeva se vleče že nekaj dni, pravzaprav od začetka aprila, ko so libijske oblasti pod obtožno vohunjenja, trgovine z mamili in podobnim aretirale osem zahodnonemških državljanov, uslužbencev zahodnonemških firm, ki delajo v Libiji. V Libiji je kakih 3000 zahodnonemških državljanov.

Časovno se je aretacija osmih Nemcev ujela z napovedanim procesom proti libijskemu zdravniku Mustafi Mohamedu Zaidiju (31) in Abdulahu Salemu Jahiji (30), uslužbencu libijskega veleposlaništva zaradi mučenja libijskih državljanov v poslopju »ljudskega biroja«, to je diplomatskega predstavništva.

Glavna priča proti obtožencema je 31-letni El-Hadž el-Gariani, ki sta ga obtoženca dolge ure mučila in mu grozila s smrtjo, češ da je špijon in izdajalec. Šele ko je priznal, da je špijon – izjavo so posneli na trak – sta ga obtoženca izpustila s pogojem, da bo vohunil za veleposlaništvo.

● Sodišče sodi obtožencema zaradi ugrabitve, nasilja in telesne poškodbe. Zavrnilo pa je predlog, da bi obravnavalo širšo plat te zadeve, saj je bilo po nekaterih trditvah v mučenja libijskih državljanov v »ljudskem biroju« doslej vpletenih tudi osem libijskih diplomatov.

Uradni krogi v Bonnu nočejo javno delati nobene povezave med procesom v Bonnu in aretacijo osmih Nemcev v Libiji. Kancler Kohl je izrazil upanje, da bodo libijske oblasti kmalu izpustile aretirane Nemce, potem ko je poslušal poročilo državnega sekretarja v zunanjem ministrstvu Moellemanna, ki je konec prejšnjega tedna odletel v Tripoli in se tam pogovarjal s premierom Džaludom, drugim najvažnejšim libijskim politikom.

Jürgen Moellemann je med svojim obiskom prišel do sklepa, da vendarle obstaja povezava med aretiranimi Nemci in bonskim procesom, kot piše komentator »Süddeutsche Zeitung«, ki pripominja, da mu ni bilo treba potovati v Tripoli, da bi prišel do tega spoznanja. »Zakaj o ciljih libijskega državnega poglavarja Gadafija in njegovih metodah, da bi dosegel te cilje, obstaja le redko kdaj nejasnost,« meni dnevnik. »Skoraj ni dvoma, da poskuša zdaj preprečiti, da bi se razjasnili tisti dogodki na njegovem bonskem veleposlaništvu, ki so pripeljali Zaidija pred sodišče.« Toda Moellemannov obisk je bil koristen tudi v drugem pogledu, saj je treba v odnosih med ZRN in Libijo pojasniti še marsikaj drugega kot »zgolj« ugrabitev s političnim ozadjem ... Libija je med dobavitelji nafte ZRN na drugem mestu.«

Prav tako resna, če ne še bolj resna, pa je zadeva Burkert, zaradi katere kancler Kohl včeraj ni hotel sprejeti člana politbiroja SED Günterja Mittaga in je zahteval pojasnila od Honeckerja. V bonskih krogih je slišati posredna opozorila, da v takšnem ozračju – če se le-to ne bo razbistrilo – tudi napovedani Honeckerjev obisk v ZRN ne bo mogoč. Za zveznega ministra za mednemške odnose Heinricha Windelena je Burkertova nepojasnjena smrt »najhujši incident«, odkar obstaja sporazum o tranzitnem prometu med ZRN in Berlinom čez vzhodnonemško ozemlje,

Vzhodnonemška stran uradno še vedno vztraja pri trditvi, da je Rudolf Buekert 10. aprila na mejnem prehodu Drewitz med zaslišanjem padel in z glavo zadel v radiator. Možganska kap je sledila udarcu. »Vsa druga poročila so laži od A do Ž«, kot je poročala vzhodnonemška časopisna agencija ADN.

BOŽIDAR PAHOR

TELEKS
informativni tednik dela

Tržaški neofašisti zborovali navkljub številnim protestom

Tržaški občinski svet se ni hotel izreči proti manifestaciji – Mladi neofašisti so se znesli tudi nad spomenikom padlih

OD NAŠEGA DOPISNIKA

TRST, 19. aprila – Kljub protestom sta vsedržavni tajnik italijanskega socialnega gibanja Giorgio Almirante in njegov tukajšnji eksponent Sergio Giacomelli s številnimi somišljeniki sinoči slavila požigalca Narodnega doma Francesca Giunto in samega Mussolinija. Napovedala sta celo, da bosta poleg publikacije o tržaškem fašizmu v dvajsetih letih, ki sta jo predstavila sinoči, napisala še dve publikaciji, ki naj bi prikazali predvojni in povojni fašizem v Trstu. Odveč je poudarjati, da je bilo sinočnje slavje izrazito protislovensko in protijugoslovansko.

Protesti slovenskih in italijanskih demokratičnih organizacij proti javnemu slavljenju Francesca Giunte in fašizma nasploh so v glavnem naleteli na gluha ušesa, le tu in tam na verbalno solidarnost. Niti tržaški občinski svet se ni hotel izreči proti neofašistični manifestaciji. Podcenjevanje neofašističnega zbiranja se je izkazalo za zgrešeno že ob predstavitvi publikacije, ki je bila polna fraz o obrambi italijanstva v Trstu ter napadov na osimski sporazum in mirno sožitje med Slovenci in Italijani.

Ker so varnostne sile strogo zastražile zborovalce, da ne bi prišlo do neredov, ni bilo zbranih še več neofašističnih simpatizerjev. Toda mladi neofašisti, ki so vključeni v organizacijo »Fronte della gioventù«, so po mestu vseeno korakali z Mussolinijevo sliko in zbirali prostovoljne prispevke za proslavljanje stoletnice njegovega rojstva. Znesli pa so se tudi nad spomenikom padlih na Proseku.

Na zasedanju pokrajinskega sveta, ki je potekalo hkrati z zborovanjem neofašistov, je predsednik sveta Darno Clarici napovedal, da bo prijavil Almiranteja in Giacomellija sodišču zaradi veličanja fašizma. Svetovalci demokratičnih strank pa so poudarili, da je fašistično zborovanje huda žalitev vseh Slovencev in demokratičnih Italijanov. Včeraj so protestirali tudi dijaki slovenskih višjih srednjih šol.

LOJZE KANTE

Dopisna delavska univerza Univerzum, p. o., Ljubljana, Parmova 39

Svet delovne organizacije Dopisne delavske univerze Univerzum, Ljubljana

razpisuje
dela in naloge

direktorja ekonomsko administrativnega izobraževalnega področja

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
– visoka izobrazba ustrezne smeri
– 5 let delovnih izkušenj
– moralno-politične vrline
– obvladanje andragogike, sposobnost za organizacijo dela in vodenja
– izpolnjevanje predpisov o osnovnih in srednjih šolah oziroma zakona o usmerjenem izobraževanju

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj in delovanjem na družbenopolitičnem področju na naslov: Dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana Parmova 39 – z oznako za komisijo za delovna razmerja.

20-2905

Intereuropa

Intereuropa Koper, filiala Ljubljana, Šmartinska c. 134 b

odda s 1. 6. 1983 za nedoločen čas približno 1000 m^2 delno opremljenih pisarniških prostorov v svoji poslovni stavbi, Ljubljana, Šmartinska c. 134 b.

Pisne ponudbe pošljite na isti naslov.

6-2512

MILAN MAVER: Živi pesek

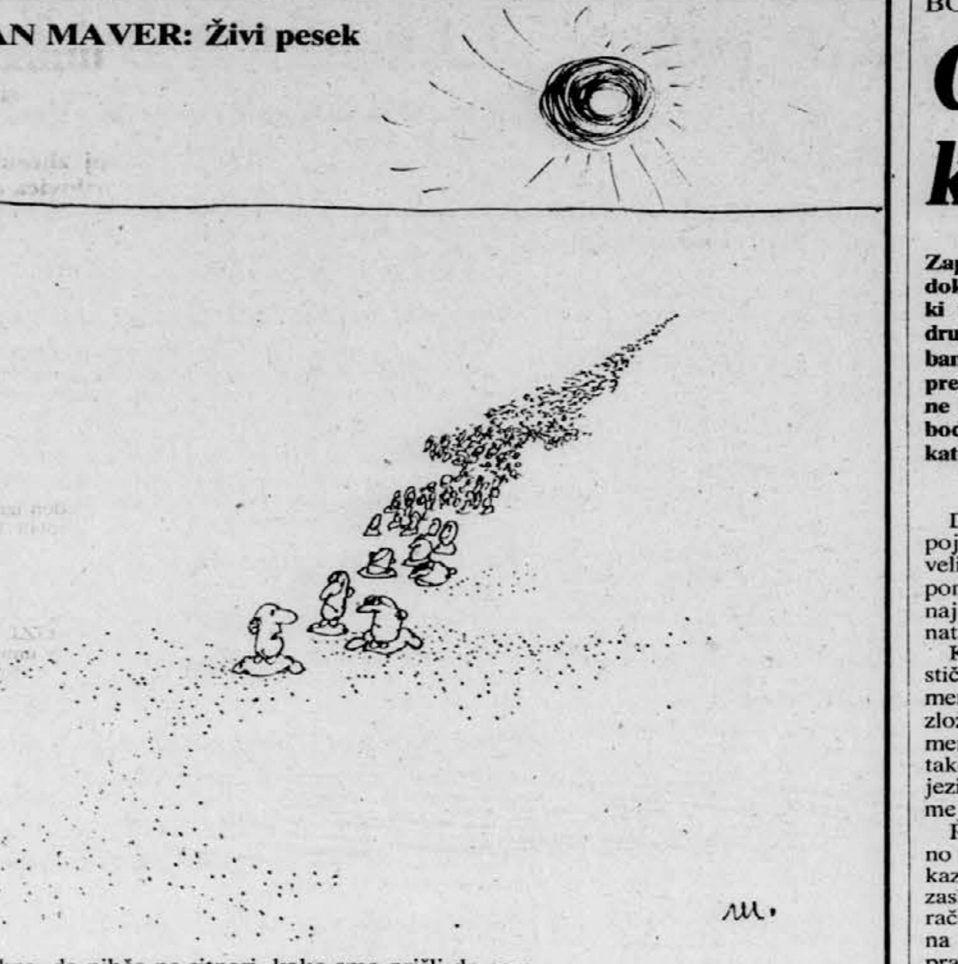

– Še dobro, da nihče ne sitnari, kako smo prišli do sem...

BORIS JEŽ

Najprej dogovor, potem račun

Samo v letih 1980 in 1981 je bilo v Jugoslaviji 26 mednarodnih športnih prireditev na najvišji ravni, precej pa jih je bilo tudi lani. Tolikšno število ni odraz nekakšne velike »prizadevnosti« naše države na tem področju, marveč je v prvi vrsti posledica dejstva, da marsikdo te prireditve organizira takorekoč na svojo pest. Zato bi bilo potrebno čimprej skleniti učinkovit dogovor, v katerem bi bile določene bistvene koordinate za pripravljanje takšnih prireditev.

Scenarij, po katerem se pri nas »zgodijo« mednarodne športne prireditve, je bolj ali manj znan: v ožjem krogu se porodi zamisel, da bi organizirali pomembno prvenstvo, zanjo pridobijo občinske veljake in športno organizacijo ter uradno kandidirajo. Če je kandidatura sprejeta, ni več težko izsiljevati svoje republike ali države, da organizacijo prvenstva tako ali drugače podpre, sicer bi, kot ponavadi trdijo, trpel ugled Jugoslavije.

Samo sredozemske igre v Splitu so organizirali na podlagi predhodnega dogovora, v katerem so bile določene tudi gmotne obveznosti mesta, republike in federacije. Za organiziranje sarajevskih olimpijskih iger bo takšen dogovor šele v kratkem sprejet, medtem ko so organizatorji svetovnega prvenstva v namiznem tenisu v Novem Sadu, ki je bilo predlanskim, družbeni dogovor pripravili šele naknadno. Z drugimi besedami: najprej so izvedli prvenstvo, nato pa poslali račun širši družbeni skupnosti, seveda primerno zavit v celofan družbenega dogovarjanja.

Vse te mednarodne športne prireditve so nas precej veljale. Prihodki so bili praviloma precej manjši od izdatkov, čeprav je seveda treba na stran prvih prišteti tudi ugled, ki ga Jugoslavija pridobi, če je organizacija na primerni ravni. Razliko je bila na takšen ali drugačen način vselej primorana pokriti širša družbena skupnost, pa naj gre samo za občino, republiko, federacijo ali za združeno delo v določeni regiji. Skratka, organizator se je lahko vedno bolj ali manj mirno spustil v pustolovščino, ker se je lahko nadejal, da bo za napačne izračune našel pokritje.

Temu neredu, ki je dobesedno napeljeval k organizatorjem novih in novih prvenstev, je treba enkrat narediti konec. Pravzaprav je to treba storiti čimprej, saj so na vidiku nove mednarodne športne prireditve, še večje (in morebiti še dražje) od dosedanjih. Širijo se glasovi, da namerava Jugoslavija kandidirati za organizacijo prihodnje univerziade. O tem, da bi nogometna zveza hotela leta 1990 izpeljati svetovno prvenstvo v nogometu, čivkajo že vrabci na strehah. Mimogrede: za takšno prireditev bi potrebovali 12 velikih in modernih štadionov, nove hotele, ceste itd.

Potem ko so v telesnokulturni sferi dolgo rešetali problematiko, je zdaj zvezni sekretariat za finance skupščini Jugoslavije dal pobudo za sklenitev družbenega dogovora o pogojih organiziranja in skupnega financiranja najpomembnejših športnih prireditev. V dogovoru je, na primer; predvideno, da naj bi 85 odstotkov stroškov za organiziranje prispevala mesto in republika, kjer bi bilo tekmovanje, preostanek pa druge republike in pokrajini. Takšna finančna konstrukcija je bila sicer pri sredozemskih igrah, enaka razmerja pa naj bi veljala tudi pri organiziranju olimpijskih iger.

Zamisel ni slaba, vendar bo treba predlog zveznega sekretariata še krepko »popiliti«. Predvsem so razmere za organizacijo posameznih prireditev zelo različne, zato ne bi bilo dobro togo določiti obveznosti posameznih družbenopolitičnih skupnosti. V dogovoru bi morali tudi podrobneje opredeliti, kakšna in katera tekmovanja na najvišji ravni naj Jugoslavija organizira. In naposled bi bilo treba določiti tudi vse gmotne obveznosti organizatorjev, njihovo odgovornost itd.

V razmerah, ko primanjkuje denarja tudi za mnogo pomembnejše stvari, si vsekakor ne bi smeli več privoščiti, da bi ga razsipali na kateremkoli področju. Športne prireditve morajo še nadalje biti, vendar jih je treba v prihodnje snovati bolj premišljeno in gospodarno. Naj tudi na tem področju obvelja pravilo, da mora vsakdo nositi odgovornost in materialne posledice svojega dela.

MIRAN KOREN

Znova v dobre gostilne?

Sodobni turist ne želi biti več zgolj »številka«, ki se izgublja v velikih hotelskih kompleksih. Vse več modernih nomadov išče zato na svoji turistični poti predvsem manjše, bolj domače penzione in gostišča. Slovensko turistično gospodarstvo v naslednjih letih ne bo imelo dovolj denarja, da bi manjše turistične objekte, ki bi dopolnjevali hotelsko ponudbo, gradilo samo. Zato bi morali bolje izkoristiti tisto, kar že imamo – to je okoli 1500 zasebnih gostiln.

Šele zadnji čas, ko so se turistični vetrovi obrnili, tudi pri nas priznavamo, da zasebni penzioni in domače gostilne ne pomenijo zgolj dopolnilne ponudbe, temveč da morajo nastopati kot enakopraven partner v vsej turistični ponudbi. Toda čas je medtem prinesel svoje. Ker je davčna politika povsem enako obravnavala dobre domače gostilne in navadne bifeje – so začeli slednji poganjati kot gobe po dežju.

Danes imamo v republiki že skoraj 600 bifejev, saj ti ob enakih dajatvah, kot jih imajo gostilne, in ob bistveno nižjih stroških – prinašajo precej več dobička. Bifeji tudi za občinske proračune pomenijo dobrodošel vir dohodka, zato pri pridobitvi dovoljenja zanje ni nikakršnih težav. Tako da se je doslej med kvazi gostilničarje preselil malone že vsak drugi odsluženi nogometaš.

Zaradi takšnih razmer se lastniki pravih gostiln opravičeno zavzemajo, da bi morali za obdavčevanje gostiln in bifejev uporabljati različna merila, saj bodo sicer točilnice še veselo poganjale naprej; dobre gostilne pa počasi odmirale. Takšen razvoj pa popestritvi naše turistične ponudbe zagotovo ne bi koristil.

V svetu postaja znova precej priljubljen tako imenovani avtobusni turizem. Slovenski zasebni gostinci so že poskušali ustaviti goste pri sebi. Izdali so knjižico »Gostilne na Slovenskem« in »Avtobusni vodič«, kjer tovrstnim gostom ponujajo tudi posebne turistične menuje po dokaj sprejemljivih cenah. Toda tudi to je za uspešno zajezitev turističnega toka, ki večinoma še vedno brzi mimo naše republike, zdaleč premalo.

Očitno je prav sedanji čas, ki tudi turizmu ni najbolj naklonjen – priložnost, da se zasebno in družbeno turistično gospodarstvo v Sloveniji bolje povežeta. Interes je namreč obojestranski, kar nimajo eni, premorejo drugi – in obratno.

Če hočemo, da se bo tudi zasebno gostinstvo uspešneje in bolj kvalitetno vključilo v enotno slovensko turistično ponudbo, bo treba rešiti še nekaj vprašanj. Urediti bo treba tudi preskrbo zasebnih gostinskih obratov. Tem sedaj poleg mesa najbolj primanjkuje kave, zato bi bil potreben tudi enoten in dolgoročen sporazum s trgovino, da bi poskrbela za zanesljivo preskrbo. Seveda pa bodo morali tudi sami gostilničarji poskrbeti, da sredi turistične sezone (in ob sobotah ter nedeljah) polovica zasebnih gostiln ne bo znova zaprtih.

BORIS ŠULIGOJ

Čeki brez krčmarja

Zapleti z dinarskimi čeki za tuje turiste so le še dokaz več, kako neodgovorno se obnašajo tisti, ki v marsičem odločajo o letošnji takšni ali drugačni turistični beri. Žakaj je bilo narodni banki potrebno priti s čeki na dan, ne da bi bilo pred tem vsem jasno, kako z njimi delati (kakšne bodo devizne razpolagalne pravice, kakšne bodo izvozne spodbude...), je vprašanje, na katerega bo težko prepričljivo odgovoriti.

Dva tedna po tistem, ko so se dinarski čeki pojavili v obtoku, si turisti z njimi ne morejo veliko pomagati. Popust za te čeke dobijo le ponekod, v glavnem pa še nikjer ne vedo, kako naj pokrijejo razlike v cenah. Tega ne vedo niti natakarji, kaj šele trgovci, obrtniki in drugi.

K sreči turisti v glavnem še ne vedo za turistične čeke, začudeno pa pogledajo, ko jim v menjalnicah ponujajo čeke in jim skušajo razložiti, zakaj pravzaprav čeke in ne dinarje. Vsi menjalci pa ponavadi niso poligloti in težave so tako še večje. Pisanih razlag v treh ali štirih jezikih za tuje goste v turističnih krajih in na mejnih prehodih še nimajo.

Razmišljanje, da bodo čeki preprečili privatno devizno menjavo in da bodo natančno pokazali, koliko deviz je katera organizacija zares zaslužila, se je že v prvih dneh izkazalo kot računanje brez krčmarja, ki se je morda izšlo na papirjih in v teoriji, nikakor pa ne tudi v praksi. Tisti, ki menjajo na črno, bodo tujcem ponujali še večji popust, kot naj bi ga čeki (ob siceršnji inflaciji in drsenju dinarja bodo menjalci na črno še zmeraj raje tvegali). Turistu pa je tudi bolj enostavno, če za svoje devize dobi takoj gotovino in mu ni potrebno stvari zapletati še s čeki, Drugi argument, ki je na papirju opravičeval uvedbo čekov, pa je izničilo samo združeno delo, ki je takoj pogruntalo vrsto »zvijač«, s katerimi je mogoče priti do čekov in s tem do dokaza o deviznem zaslužku. Gost popije kavico in plača s 1000-dinarskim čekom, natakar mu vrne 1070 dinarjev (če stane kavica 30 dinarjev), združeno delo pa bo narodni banki dokazovalo, da je od tega gosta zaslužilo za 1000 dinarjev deviz. Takih zvijač pa je še več (na primer, da turist čeka niti ne vidi, in da mu v menjalnici takoj izplačajo gotovino, ček pa pride naravnost v gostinsko blagajno, kamor bi tako in tako prej ali slej prišel...).

Potem ko ne smejo več poslovati z deviznimi blagajnami, so turistični delavci na tihem zadovoljni, saj jim bodo turistični dinarski čeki prinesli vsaj nekaj več deviznih spodbud (obljubljajo jim namreč 5 odstotkov več stimulacij za devize prikazane s turističnimi čeki). Mislijo si torej – bolje nekaj kot nič. Vsi pa hkrati trdijo, da čeki prav gotovo ne bodo prispevali k boljši turistični sezoni.

Še taka genialnost neke zamisli na papirju se lahko v praksi izkaže kot polomija. Vprašanje je seveda, če lahko taki na pol pripravljeni ukrepi res pomagajo turizmu. Nekateri turistični in bančni delavci so novinarje opozarjali naj nikar ne pišejo o teh začetnih težavah, ker naj bi s tem naredili omenjenim čekom slabo reklamo. Mi pa sprašujemo: kdo je pravzaprav poskrbel za slabo reklamo turističnim čekom?

MARJAN SEDMAK

»Zasebnik« in poljski prvi maj

Odkar so ga lani decembra spustili iz internacije, je bil nekdanji predsednik nekdanjega neodvisnega samoupravnega sindikata Solidarnost Lech Walensa le redko predmet tehtnega časopisnega obravnavanja: za poljske oblasti je bil Walensa, potem ko so s pogojno odpravo vojnega stanja naredile križ tudi čez Solidarnost, zgolj »zasebnik«.

Takšno vlogo Walensi niso odrejale samo poljske oblasti, marveč tudi nekatere objektivne okoliščine, med katerimi je treba posebej omeniti stališče poljske katoliške cerkve, ki se je po začetnem obotavljanju sorazmerno kmalu po uvedbi vojnega stanja odrekla politiki konfrontacije z vojaškimi oblastmi, in po dejstvu, da podtalna Solidarnost, potem ko se je usmeritev k splošni stavki kot tisti metodi boja, ki naj bi oblasti spravila na kolena, v drugi polovici minulega leta izkazala za utvaro, vse do nedavnega ni bila zmožna ponuditi kolikor toliko realne politične alternative. Vojaškim oblastem v tem času resda ni uspelo ustvariti družbenopolitičnih mehanizmov, s katerimi bi se lahko identificirala večina prebivalstva, vendar pa zato po drugi plati niso bile pod pritiskom takšne politične opozicije, ki bi vedela, kaj hoče, in ki bi lahko okoli svoje platforme vnovič zbrala večino poljskega prebivalstva.

Ali povedano še drugače: Poljska resda ni bila pripravljena množično podpreti političnih programov generala Jaruzelskega (in sam general si glede tega nikoli ni delal utvar, marveč je sam opozarjal na razhajanje med oblastmi in družbo), vendar pa si tudi opozicija ni bila zmožna ustvariti množičnega političnega soglasja.

Pri tem pa so se v zadnjih štirinajstih dneh pojavila nekatera znamenja, ki pričajo, da prihaja tudi na tem področju do sprememb in da se ambicije, ki so navdihovale Solidarnost, skušajo vnovič organizirati, da bi se vsilile kot sobesednik in partner oblastem. Samega Lecha Walenso so oblasti v ponedeljek že drugič v zadnjem tednu dni poklicale na zaslišanje (na policiji v Gdansku bi se moral Walensa oglasiti tudi včeraj), hkrati pa se je na novo razmahnil lov na podtalno vodstvo Solidarnosti, imenovano »začasni koordinacijski odbor«. Gre za tisti organizem, ki je podpisal razglas, s katerim je nedvomno povabil privržence Solidarnosti, naj bojkotirajo uradno praznovanje 1. maja in organizirajo svoje zborovanje. Poljske oblasti so zadnje mesece, kar zadeva to podtalno vodstvo, praviloma trdile, da ti voditelji v podzemlju ne predstavljajo nevarnosti za oblasti, češ da nimajo nobene opore v delavski bazi. Prvomajska proslava bi lahko takšne trditve oblasti zelo neprijetno demantirala, če bo poziv podtalne Solidarnosti naletel na naklonjenost poljskega prebivalstva.

Toda bolj kot ta poziv – in nevarnost, ki jo potencialno predstavlja – je poljske oblasti po vsej priliki vznemiril sestanek med Lechom Walenso ter člani začasnega koordinacijskega odbora od 9. do 11. aprila. V zadnjih mesecih se je Walensa postavil na stališče, ki ga ni pretirano vezalo na stališče bolj radikalnega podtalnega vodstva, češ da sicer podpira cilje podtalnega vodstva (obnova in legalizacija Solidarnosti), ne pa tudi metode boja. Bolj ekspliciten je postal Walensa minuli mesec, ko se je udeležil sojenja aktivistki Solidarnosti Anni Walentynowicz (katere odpust je bil poleti 1980 neposreden povod za delavsko stavko v ladjedelnicah) in ko je menil, da je napočil čas, ko bi morali postati »bolj aktivni« ter »več povedati in narediti«, pač glede na dejstvo, da vlada »ne odgovarja na predloge«. Sam sestanek, ki je bil skriven, zato morda ni bil povsem nepričakovan, vendar pa je bil za oblasti brez dvoma krut: zdaj morajo namreč ugotoviti, kaj se je na sestanku pravzaprav zgodilo in kakšni sklepi so bili sprejeti. Kaže, da je to zanimalo tudi kardinala Glempa, ki se je v nedeljo zvečer v Gdansku sešel z Walenso in imel z njim zelo dolg pogovor.

Politični položaj se na Poljskem za zdaj bržkone še ni bistveno spremenil. Na sestanku, ki ga je imel Walensa s podtalnimi voditelji, je bilo verjetno ugotovljeno, da se stališča tudi v ostankih nekdanje Solidarnosti razhajajo – in to je dejstvo, ki so ga morali udeleženci sprejeti kot danost. Tudi kar zadeva sestanek z Glempom, so tuji opazovalci v Varšavi mnenja, da je kardinal potrdil dosedanje stališče Cerkve, da bi demonstracije, pa naj bodo še tako upravičene, lahko sprožile val nasilja. Cerkev pa se s takšno politiko ne more in ne sme kompromitirati, zaradi česar je treba rešitev še nadalje iskati v mirnem dialogu. Glemp zatorej prav gotovo ni podprl za prvi maj napovedanih demonstracij. Oba sestanka, ki ju je imel Lech Walensa v aprilu, torej po vsej priliki ne pomenita radikalnega zasuka na poljski politični sceni, lahko pa pomenita, da Solidarnost – oziroma tisto, kar je izkušnja s Solidarnostjo za Poljsko pomenila – le še ni povsem mrtva in da išče načine, kako bi se vrnila na družbeno prizorišče.

DROBIR

Proč z avtobusi

Med številnimi ukrepi, ki bi naj zvabili v mesto pod Pohorje čimveč turističnih gostov, naj bi bil tudi sklep požarnega inšpektorja, da prepove parkiranje avtobusov na dvorišču hotela Orel. Vendar so posledice dosegle prav nasprotno, saj vozniki turističnih avtobusov lahko izbirajo ali med parkiranjem na Grajskem trgu, kjer pa dobijo zjutraj listek za plačilo kazni, ali pa da krožijo po njim neznanem mestu in parkirajo, kjer pač dobijo prostor. Seveda so tuje agencije za tak ukrep zelo hvaležne in so temu primerno tudi navdušene: štiri največje med njimi so večletno sodelovanje preprosto odpovedale. (J. J.)

Jugoslovansko gospodarstvo bi lahko več in hitreje vlagalo na Kosovu, če bi odločneje uresničevali pobude

Delovne organizacije iz vseh republik in Vojvodine bodo v tem srednjeročnem obdobju pomagale partnerjem v pokrajini z 97.064 milijoni dinarjev – Delež Slovenije znaša 15.531 milijonov dinarjev – Doslej potrjenih že šest slovenskih naložbenih načrtov.

Kot stična točka najnovejšega slovenskega in kosovskega poročila o združevanju dela in sredstev ozdov iz Slovenije z organizacijami iz Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo in o aktivnosti sklada federacije za pospeševanje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in Kosova se ponuja ugotovitev, da tudi slovenska vlaganja v to pokrajino ne potekajo tako, kot smo zamislili in kot bi želeli.

Pokazalo se je namreč, da Kosovo pomoč iz Slovenije in drugih predelov Jugoslavije raje kot v posamezne programe že vnaprej plansko usmerja v svoje prednostne projekte. Zaradi te težnje in težav, ki so se pokazale že pri uresničevanju prvih sporazumov o združevanju dela in sredstev (za obrat za proizvodnjo bizmutovih soli in ureditev 12000 hektarov vinogradov), je, denimo, Slovenija lani vložila v programe le 4,1 odstotka predvidenih sredstev, medtem ko bo moral biti ostanek nakazan kot obvezno posojilo. Ob tem je treba povedati, da naša republika v ostala območja s statusom nezadostno razvitih, (poleg Kosova so to še BiH, Črna gora in Makedonija), v konkretne programe vloži povprečno 45 odstotkov predvidenega denarja.

Za to plansko obdobje smo na zvezni ravni in po republikah ter pokrajinah sprejeli predpise, po katerih republike in SAP Vojvodina izpolnjujejo svoje obveznosti do manj razvitih tako, da prvo polovico neposredno združujejo za konkretne skupne programe z gospodarstvi manj razvitih republik in Kosova, drugo polovico pa vplačujejo kot obvezno posojilo Skladu federacije, ki smo ga oblikovali v ta namen. Na osnovi teh predpisov in usmeritev o vlaganju, ki upoštevajo razvitost občine, v kateri naj bi posamezni načrt uresničili, višino vloženih sredstev na delovno mesto, predvidene ekonomske posledice, ki jih ima takšna naložba in delež sredstev sklada, ki je namenjen za posamezno panogo, naj bi Jugoslavija v obdobju 1981–1985 za Kosovo namenila nekaj več kot 97.064 milijonov dinarjev. Od tega naj bi naša republika kot prispevek za sklad in soudeležbo v konkretnih programih zbrala skoraj 15.531 milijonov dinarjev. Deleži ostalih republik in pokrajin pa so naslednji: SR BiH 12.909,8 milijona, SR Črna gora 1.747,2 milijona, SR Hrvatska 25.431,2 milijona, SR Makedonija 5.532,8 milijona, SR Srbija 24.266,4 milijona, SAP Kosovo 2.235,6 milijona in SAP Vojvodina 9.415,4 milijona dinarjev.

Ker je sporazumevanje o konkretnih naložbah na Kosovu očitno izredno zapleteno in počasno, so v prvih dveh letih tega srednjeročnega obdobja izkoristili le 18,3 odstotka predvidenega denarja. Angažma sredstev posameznih republik in pokrajine Vojvodine na Kosovu je dokaj različen: kot kaže pa se zatika tudi potem, ko je poraba že dogovorjena. Po kosovskih bančnih podatkih so namreč podpisniki do letošnjega 19. februarja vplačali nekaj manj kot 2,435.000 dinarjev ali 15,1 odstotka obveznosti, ki jih imajo na osnovi že sklenjenih samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev. Na Kosovu ocenjujejo, da je zaradi nerednega dotoka že dogovorjenih sredstev njihovo gospodarstvo precej izgubilo, saj svojih razvojnih načrtov ni moglo uresničevati po predvidenem programu.

Gospodarstva jugoslovanskih republik in Vojvodine so od začetka uresničevanja programa za pospeševanje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in Kosova ponudila kosovski Gospodarski zbornici približno 180 idej za združevanje dela in sredstev. Za 28 odstotkov teh idej že pripravljajo predinvesticijsko oziroma investicijsko-tehnično dokumentacijo za polovico pripravljajo orientacijske predračune medtem ko je bilo 22 odstotkov pobud le ponujenih kot možnost. Na Kosovu so medtem že pripravili približno 70 konkretnejših programov, ki bi se jih dalo uresničiti z združevanjem dela in sredstev investitorjev iz vseh republik in Vojvodine, nekatere od njih pa bi lahko sofinancirali tudi s posojili Mednarodne banke za obnovo in razvoj.

Uresničevanje obveznosti republik in Vojvodine na osnovi združevanja dela in sredstev (kosovski podatki) – v milijonih dinarjev

	Obveznost 1981–1982	Angažirano po že sklenjenem SS	%	Vplačano do 19. II.	%
SR BiH	6.454,9	686,7	10,6	151,9	7,4
SR Črna gora	873,6	69,2	7,9	–	–
SR Hrvatska	12.715,6	2.543,5	20,0	776,4	18,8
SR Makedonija	2.766,4	53,0	1,9	–	–
SR Slovenija	7.765,3	1.589,6	20,5	612,9	23,8
SR Srbija	12.133,2	3.205,4	26,4	212,2	5,2
SAP Kosovo	1.116,2	–	–	–	–
SAP Vojvodina	4.707,2	731,5	15,5	681,1	41,5
SKUPAJ	**48.532,1**	**8.878,9**	**18,3**	**2.434,7**	**15,1**

Kosovska udeležba v finančni strukturi je običajno skromna ali je sploh ni.

Do konca lanskega leta je bilo na osnovi teh stikov in pobud podpisanih 32 samoupravnih sporazumov o investicijah. Zanje bi do konca tega srednjeročnega obdobja iz sklada federacije porabili približno 7,8 milijarde dinarjev. Od konca lanskega leta, za katerega imamo konkretne podatke, se je po besedah predsednika pokrajinskega sveta zveze sindikatov Kosova Miloša Vujakoviča število sklenjenih sporazumov povzpelo že na 40.

Od 32 do konca lanskega leta sklenjenih samoupravnih sporazumov so delovne organizacije iz Bosne in Hercegovine podpisale dva, iz Hrvatske 8, iz Slovenije 7, iz Srbije 11 in iz Vojvodine 3. Pri uresničevanju programa Damper gum v Suvi Reki sodelujejo podpisniki iz vseh republik in Vojvodine. Ko bo gradnja in opremljanje vseh objektov zaključeno, bo dobilo delo 9.674 ljudi.

Kljub podpisanim samoupravnim sporazumom seveda vseh dogovorjenih programov še ne uresničujejo. Doslej je namreč združena kosovska banka dobila v oceno šele 22 projektov, od katerih jih je 18 že odobrila (16 industrijskih in dva s področja kmetijstva). Med potrjenimi je največ (6) slovenskih, njihova skupna investicijska vrednost pa znaša 2.057,5 milijona dinarjev.

Med odobrenimi industrijskimi naložbami ima po eno lesna, tekstilna, kemična, gradbena in farmacevtska industrija, v dveh primerih gre za montažno dejavnost, največ – 9 pa je naložb v kovinsko industrijo.

Od obravnavanih 32 s samoupravnimi sporazumi določenimi investicijskih programov so štirje (Energomontiri v Prištini, tovarna radiatorjev v Gnjilanih, tovarna elektromotorjev v Djakovoci in tovarna baterij v Peči) že povsem zaključeni, enajst tovarn gradijo, štiri investicije bodo kmalu začeli, za 13 objektov pa pripravljajo investicijsko tehnično in drugo dokumentacijo.

Na Kosovu ocenjujejo, da sporazumevanje o skupnih naložbah otežkoča in zavira cela vrsta podrobnosti. Med drugim kosovski gospodarstveniki omenjajo tudi hitro povečevanje predračunskih vrednosti, preveliko odvisnost od sklada federacije oziroma pomanjkanje lastnih sredstev izmikanje pri zagotavljanju deviznih pravic in devizne soudeležbe soinvestitorjev ter ne nazadnje tudi odklanjanje skupnega tveganje ob morebitnih izgubah novih obratov. Od doslej odobrenih programov samo štirje združevalci prevzemajo skupno odgovornost za vračanje deviznih posojil.

Del krivde za zastoje pri sporazumevanju na Kosovu pripisujejo tudi sebi. Tako ugotavljajo, da so kosovske delovne organizacije premalo pripravljene na združevanje dela in sredstev na dohodkovnih odnosih, hkrati pa pogrešajo merila za izkoriščanje sklada federacije. Na težave pri dogovarjanju in uresničevanju skupnih naložb precej vpliva tudi neučinkovitost Združene kosovske banke in drugih poslovnih bank.

Nespodbudno deluje tudi pomanjkljiv informacijski sistem, saj otežkoča pregledno evidentiranje potreb, interesov, problemov in rezultatov združevanja denarja za naložbe v pokrajini. Po drugi strani pa je marsikateri ponujeni program zasnovan na uporabi uvoženih surovin kar posebno v sedanjih razmerah na področju zunanje trgovine in ob bogastvu kosovske surovinske baze nikakor ni sprejemljivo. Preseneča tudi pomanjkanje programov za razvoj predelovalne industrije, kmetijstva in malega gospodarstva. Kot eno pomembnih zavor za učinkovitejše skupne nastope kosovskega in drugih gospodarstev pa na kosovu opozarjajo na neprimerno organiziranost pokrajinske gospodarske zbornice in pomanjkanja kadrov, ki bi bili tako strokovno kot politično sposobni pripravljati teren za nemoteno združevanje dela in sredstev.

Del naštetih težav se pokriva tudi s slovenskimi ugotovitvami. Tako je v informaciji za delegate republiške skupščine, ki danes obravnavajo sodelovanje slovenskega združenga dela z ozdi gospodarsko manj razvitih republik in Kosova med drugim zapisano, da sta se ponesrečila prva dva poskusa združevanja dela in sredstev zaradi »zaprtosti in neposlovnosti« kosovskega partnerja, »različnih pogledov pri opredelitvi proizvodnega programa« in zaradi samovoljnih finančnih ukrepov. Medtem ko v prvem primeru nova tovarna Farmakosa v Prizrenu še po več kot dveh letih stoji prazna in bo morala ta delovna organizacija Leku vrniti združena sredstva kot kredit pod pogoji sklada federacije, težave v zvezi z financiranjem urejenja vinogradov uspešno odpravljajo.

● Za program Iplas-Color, ko gre za gradnjo tovarne za izdelavo drogov iz almiranega poliestra v Podujevu, so v Kosovski banki šele lani decembra odobrili in sprejeli finančni načrt, čeprav je bil samoupravni sporazum podpisan in finančni delež sovlagateljev zagotovljen že leta 1981. Za tovarno nerjavečih cevi v Uroševcu, kjer sodelujeta Smelt in Kovinotehna iz Celja, so se o vseh podrobnostih dogovorili že marca lani. Dva meseca kasneje so položili celo temeljni kamen, vendar tamkajšnja banka do danes še ni zagotovila vseh denarnih virov, udeleženci pa niso rešili nekaterih drugih zadreg. Podobni zastoji se pojavljajo tudi drugod, denimo pri usposabljanju 500 hektarov tobačnih nasadov pri Djakovici. Tobačna tovarna Ljubljana, ki naj bi združevala 50 odstotkov sredstev sklada federacije, je samoupravni sporazum podpisala že oktobra 1981. Investitor Virzinija iz Djakovice ga je vložil pri gospodarski zbornici Kosova in banki že mesec dni kasneje, a postopek še do danes ni zaključen. Tudi program gradnje livarne in tovarne peči na trda goriva v enem od tozdov Metalika iz Djakovice, ki posluje z izgubo (v tem načrtu sodeluje celjski Emo), pripravljajo zelo počasi.

Zaradi teh okoliščin tudi za že sprejete programe nismo uspeli porabiti lanskih sredstev, kar je poleg slabe likvidnosti bank vplivalo na skromno porabo denarja, namenjenega za neposredno združevanje.

V predlogih, o katerih bo danes razpravljala tudi slovenska skupščina, je med drugim zapisano, naj bi spremenili kriterije za vlaganje sredstev v programe manj razvitih. To med drugim pomeni, naj bi skoncentrirali sredstva sklada federacije v posameznih programih. Hkrati naj bi organizacije združenega dela bolj pozorno pripravljale skupne investicijske programe, zagotovile enotnejše poglede na dohodkovne odnose. Spremeniti bi bilo treba tudi predpise, po katerih se denar sovlagateljev zbira na posebnih računih združenih bank. Boljše bi bilo, če bi se ta denar zbiral pri temeljnih bankah, ki spremljajo investitorja, ali pa bi investitor denar naložil pri poslovni banki, ki bi jo izbral. Republike in pokrajini bi se morale tudi dogovoriti o enotni obliki družbenoekonomske utemeljitve upravičenosti vlaganj in poenotile ter skrajšale postopka za zbiranje soglasij in zagotavljanje dopolnilnega denarja. Združevanje dela in sredstev bi pospešilo tudi boljše informiranje združenega dela o možnostih za skupne naložbe in ustrezno stimuliranje delavcev, ki sodelujejo pri uresničevanju programa sodelovanja z manj razvitimi republikami in Kosovim.

Kljub težavam, na katere opozarjata obe strani, na osnovi gradiva, ki so ga dobili delegati slovenske skupščine, in tega, kar so denimo jugoslovanski novinarji prejšnji teden videli na potovanju po Kosovu, lahko sklepamo, da je na dohodkovnih temeljih zasnovano združevanje dela in sredstev jugoslovanskega gospodarstva v manj razvitih predelih države že rodilo prve sadove. Prve tako uresničene naložbe dokazujejo možnost, da sovlagatelji enakopravno prevzemajo odgovornost za racionalnost in uspešnost naložb in tako krepijo enotnost jugoslovanskega trga ter pomagajo izravnavati razlike v razvitosti posameznih predelov Jugoslavije. Nov način uporabe denarja za pospeševanje razvoja manj razvitih republik in Kosova je prekinil s staro proračunsko prakso in omogočil združenemu delu, da ta denar nalaga v sklad s svojimi interesi. Ne nazadnje pa takšna oblika sovlaganj zapolnjuje praznine v reprodukcijskih verigah in omogoča stabilnejše urejanje odnosov med vsemi dejavniki proizvodnje in preskrbe. Že zaradi te možnosti in dokazane soodvisnosti gospodarskih in političnih gibanj v okviru Jugoslavije je vredno še hitreje odpravljati težave, zaradi katerih smo v zadnjih dveh, treh letih izkoristili le manjši del priložnosti, ki so se ponujale z novim sistemom pospeševanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in Kosova.

JANEZ ODAR

IVAN VIDIC

Grenko sanacijsko jabolko

Tiste, ki so že imeli priložnost videti za zdaj dobro varovani povzetek sanacijskega programa Industrije motornih vozil iz Novega mesta, ki je, kot je znano, druga na žalostni lestvici slovenskih zgubarjev, so nekatere številke zdramile. Sanacija IMV naj bi stala nekaj več kot deset milijard dinarjev – vsaj toliko bi bilo v petih letih potrebno, da bi uresničili sanacijsko-razvojne načrte v Tovarni avtomobilov, da bi organizirali velikoserijsko proizvodnjo sestavnih delov za Renault in da bi sanirali in posodobili proizvodnjo prikolic. Tako so zdaj že dolgo znani sanacijski programi IMV ena, dva in tri tudi finančno ovrednoteni.

Začasni kolektivni poslovodni organ, ki se s praznikom dela poslavlja, je dolge mesece poskušal najti najustreznejše možnosti za dolgoročno ozdravitev IMV. Izdelali so vrsto analiz, ki naj bi pokazale posledice, če bi proizvodnjo zmanjšali, povsem opustili ali preusmerili v drugo, donosnejšo dejavnost. Analize so pokazale, da je preusmeritev IMV praktično nemogoča, saj je vsa oprema, ki jo IMV ima, namensko prilagojena le proizvodnji avtomobilov. Izkazalo se je tudi, da je za IMV najustrezneje, če nadaljuje, a na novih temeljih, sodelovanje z Renaultom. Tvornejše povezave z domačimi proizvajalci, v prvi vrsti z Zastavo, tudi ne pridejo v poštev, saj so tudi drugi domači proizvajalci na šibkih nogah, po drugi strani pa takšno sodelovanje ne bi zmanjšalo niti naložb, ne bi vračalo posojil, niti ne bi izboljšalo devizne bilanc.

Avtomobilsko proizvodnjo v IMV bi lahko seveda tudi opustili. Lahko bi uporabili »Cimosov recept«: v Novem mestu bi izdelovali sestavne dela za Renault, za iztržek pa bi kupovali že sestavljene avtomobile. Vendar se je izkazalo, da bi morali v tem primeru avtomobilsko tovarno, skupaj z opremo, skoraj v celoti prodati na dražbi. Brez dela bi ostalo 3.100 delavcev.

Pri tem pa se analiza sploh ne ukvarja s problemom, kakšne bi bile v tem primeru posledice za tiste delovne organizacije, ki IMV oskrbujejo z reprodukcijskim materialom s sklopi in sestavnimi deli. Četudi bi delavce tovarne avtomobilov prezaposlili (upoštevali so program elektrokovinske industrije), bi potrebovali okoli šest do sedem milijard dinarjev, kar je spet precej več, kot pa potrebujejo za uresničitev sanacijsko-razvojnega programa v IMV-1 (4,5 milijarde din ali nekaj več).

V trdni povezavni s programom sanacije tovarne avtomobilov je tudi druga naložba – t. im. program IMV-2, ki predvideva gradnjo tovarne velikoserijskih delov in sklopov v Mirni. Tovarno naj bi gradili s sovlaganjem Renaulta, kar je brez dvoma novost v medsebojnih odnosih in dokaz, da so tokrat francoski partnerji pripravljeni enakopravneje sodelovati z IMV. Po veljavnih investicijskih kriterijih bi nova naložba v drugačnih pogojih nedvomno dobila zeleno luč, saj je izrazito izvozno usmerjena (tričetrt proizvodnje namenjene v izvoz). Tovarna bi stala okoli štiri milijarde dinarjev, precejšen delež (a zaenkrat neznan) bi prispeval Renault, IMV pa bi ga vračal z izvozom sestavnih delov.

Poldrugo milijardo dinarjev bi potrebovali za sanacijo in posodobitev tovarne prikolic, ki bi v prihodnje izdelovala povsem nov izdelek (t. im. sandwich tehnološki postopek). Prikoličarska dejavnost IMV je namreč po dolgih letih vzpona (IMV je že nekaj časa vodilni evropski proizvajalec v tej panogi) v zadnjem obdobju začela tehnološko in tehnično zaostajati, IMV pa izgubljati s trudom pridobljen trg v Zahodni Evropi.

Seveda: IMV denarja za vse omenjene načrte nima. Pričakujejo, da jim bodo pomagale banke, nekaj bo prispeval francoski partner, nekaj naj bi sovlagali kooperanti, ki bi tudi na ta način zagotovili rednejšo oskrbo novomeške industrije motornih vozil z reprodukcijskimi materiali in sestavnimi deli. IMV nima niti toliko finančne moči, da bi lahko vrnil dinarske dolgove (plačilo teh v skupnem znesku 1,2 milijarde din naj bi domače banke odložile do leta 1987), prav tako pa pričakujejo, da bodo devizne dolgove IMV (dve milijardi) prenesli na t. im. združena devizna sredstva v republiki. Oboje so dolgovi od nedokončane naložbe v letih 1978–1980.

Sanacija IMV bo torej grenko jabolko. Tako za IMV kot za širšo družbeno skupnost. Kljub temu, da so sanacijske zaznave časovno nekoliko zapoznele, si bo treba le vzeti nekaj časa za premislek. Zdaj ne pomagajo ne jezni izbruhi (češ zaprite tovarno), ne jok in stok (od kod naj vzamemo). Tako kot v vseh podobnih primerih ne gre le za zidove in stroje. Poiskati je treba smotrno in tudi pravično rešitev, ki bo omogočala živeti nekaj tisoč ljudem in njihovim družinam.

Vendar hkrati tudi takšno rešitev, ki bo pomenila, da bo združeno delo, ki konec koncev vedno plača vse takšne račune, dobilo zagotovilo, da ne bo le plačevalo v nedogled, ne da bi del svojega prispevka tudi dobilo povrnjen.

Moramo doumeti, da ves svet teži k povezanosti, svetovne izkušnje pa uporabiti v prid delavcem

Andrej Marinc je na posvetu z direktorji nekaterih slovenskih ozdov med drugim dejal, da se še premalo zavedamo prednosti našega sistema pri organiziranju celovitega združenega dela, možnosti delegatskega sistema za zagotovitev racionalne delitve dela in visoke storilnosti

LJUBLJANA, 19. aprila – »Združenje dela in sredstev ni naloga, ki bi jo začeli uresničevati šele pred kratkim. Zastavili smo jo že v preteklih obdobjih. To delo moramo sedaj poglobiti in intenzivirati,« je dejal predsednik CK ZKS na nedavnem posvetu z najodgovornejšimi ljudmi iz nekaterih slovenskih organizacij združenega dela. Na posvetu so se dogovarjali, kako v vsakdanji praksi najbolje uresničiti usmeritve in stališča, ki so jih komunisti v Sloveniji o samoupravnem združevanju dela in sredstev določili na 5. seji CK ZKS.

Združevanje dela in sredstev, oziroma samoupravna organiziranost in integriranost združenega dela je izredno pomembna in dolgotrajna naloga naše družbe in seveda s tem tudi subjektivnih, organiziranih sil in še zlasti zveze komunistov. To je ena izmed osrednjih vsebinskih nalog, ki jih je opredelil tudi 9. kongres ZK Slovenije, pa tudi 12. kongres ZK Jugoslavije. To so strateške naloge, ki predstavljajo kvalitativen napor za spreminjanje razmer v našem gospodarstvu in v družbi nasploh. Te naloge so pravzaprav sestavni del programa gospodarske stabilizacije, ki nastaja v okviru zveznih svetov, katere komisijo vodi Sergej Kraigher. Mislim, da so te naloge ne samo kakovostnega, gospodarskega pomena, ampak da so prav tako pomembne z vidika nadaljnje krepitve in poglabljanja socialističnih samoupravnih odnosov – vloge naših delovnih ljudi v sistemu upravljanja z družbenimi sredstvi in gospodarjenja širše, v družbi nasploh.

Povečana produktivnost dela je edina realna osnova za boljše gospodarjenje

Zdi se mi, da je v sedanjem času najpomembnejše vprašanje učinkovitosti in kakovosti gospodarjenja, kakor tudi celotnega družbenega razvoja in družbenih odnosov: To je najbrž naša osrednja naloga, ki ne izhaja le iz trenutnih potreb, ampak ima svoj dolgoročni značaj. Zgodovinsko in konkretno se namreč vsak sistem presoja po rezultatih, ki jih dosega na gospodarskem, socialnem in kulturnem področju. Presoja se po tem, ali je gospodarjenje učinkovito, ali so odnosi demokratični, pravični, ali torej nudijo človeku tudi možnost svobodnega in ustvarjalnega izražanja. Kaj je vsebina demokracije in svobode v naših razmerah – v sistemu socialističnega samoupravljanja – dobro vemo – to je, da človek, delavec in delovni ljudje, organizirani v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, resnično odločajo in upravljajo s pogoji in rezultati svojega ter skupnega družbenega dela. Bistvena pri tem pa je seveda kakovost gospodarjenja in upravljanja z družbenimi sredstvi. Povečana osebna, kolektivna in družbena produktivnost dela je edina realna osnova učinkovitega in kakovostnega gospodarjenja, ki jo lako delavci dosežejo samo, če se ustrezno samoupravno povežejo v raznih oblikah medsebojne soodvisnosti in soodgovornosti – predvsem na reprodukcijski osnovi.

Svetovne izkušnje moramo uporabiti sebi v prid

V celotnem združenem delu bomo morali zastaviti naloge mnogo bolj kvalitetno in celoviteje, predvsem pa zaostriti odgovornost za kakovostno gospodarjenje in odgovornost za samoupravne družbene odnose. V tem pogledu, bi rekel, dozoreva čas, da bo moral tisti, ki s svojim in skupnim delom, torej v procesu upravljanja z družbenimi sredstvi, ne bo zagotavljal dohodka, ki bi zadovoljeval osebne in skupne potrebe ter enostavno in minimalno razširjeno reprodukcijo, – po mojem mnenju – izgubiti pravico do upravljanja z družbenimi sredstvi, kajti ustava nesporno zahteva, da se morajo upravljalci z družbenimi sredstvi obnašati kot dobri gospodarji.

Moramo doumeti, da ves svet teži k povezanosti in koncentraciji – kot oni temu pravijo – kapitala, sredstev za proizvodnjo, kadrov in znanosti. Multinacionalke danes obvladujejo cela področja proizvodnje, kapitala in posegajo v meddržavne odnose, in to v boju za profit v pogojih neokolonializma, z monopolom znanja in tehnologije. Razvite družbe – to je treba priznati – dosegajo veliko učinkovitost gospodarjenja in produktivnosti. Te svetovne izkušnje mora naša socialistična samoupravna družba izkoristiti sebi v prid, za korist delavcev ter delovnih ljudi v pogojih našega sistema – družbene lastnine nad sredstvi za proizvodnjo, blagovno-tržnih zakonitosti in v korist poglabljanja socialističnega samoupravljanja.

Premalo se zavedamo tega, da naš sistem nudi pogoje, da delavec na podlagi svojega živega in minulega dela zgradi splet povezav in odnosov, ki postopoma prerašča v celovit sistem združenega dela, opredeljenega z novo ustavo leta 1974. Njegova vsebina in odnosi omogočajo, da združeni delavci neposredno in prek delegatskih odnosov zagotavljajo racionalno delitev dela in visoko produktivno proizvodnjo.

Makroekonomija postaja vse bolj funkcija združenega dela. V takih pogojih je mnogo lažje uresničevati pro-

ANDREJ MARINC: v sedanjem času je najpomembnejše vprašanje učinkovitosti in kakovosti gospodarjenja.

ces deetatizacije, kajti združeno delo, visoko organizirano in povezano, bo vse bolj sposobno samo opravljati največf funkcij, ki jih danes opravlja administracija in tudi del naše države. Kam nas pelje administrativna, državna logika – v negativnem smislu – in pogosto birokratska logika, najbolj čutimo sedaj v najtežjih časih, ko del te državne in samoupravne birokracije in uprave ni v stanju pokazati izhoda iz sedanjih težav. Kopiči se administriranje in državna interventnost, širi se nepotreben in drag aparat v upravi in v združenem delu, ki zakonito poraja in producira številne predpise, mehanizme ekonomske politike, ki so skregani z ekonomsko logiko in s stvarnimi interesi kolektivov in končno, z bistvom našega socialističnega samoupravnega sistema.

V velikih sistemih so možne tudi slabosti

Procesi, integracije in koncentracije v velikih organizacijdh združenega dela prinašajo s seboj tudi objektivne nevarnosti, na katere – zaradi učinkovitosti naše družbene prakse in družbenega razvoja – ne smemo pozabiti in jih ne podcenjevati. Razmere v organizacijah združenega dela v velikih sistemih ne smemo enostransko idealizirati. Vsi večji ali manjši integrirani sistemi so izpostavljeni številnim znanim nevarnostim in slabostim. Možno in nevarno je zlasti samozadovoljstvo kolektivov v celoti, in še posebej vodilnih poslovodnih organov. Samozadovoljstvo z doseženim lahko kmalu pripelje v splošno stagnacijo tudi velike sisteme. Lahko in tudi pogosto pride do notranje birokratizacije. Vedno so prisotne tudi težnje po monopolu.

Zato se mi zdi, da je še kako pomembno, da učinkovito delujejo znotraj takih sistemov tudi organi samoupravljanja in organizirane subjektivne sile, na čelu s komunisti. Njihova vloga, in s tem tudi naša, kot vodilnih komunistov v organizacijah združenega dela, je še kako pomembna za preprečevanje teh nevarnosti. Še pomembnejše pa je, da socialistične subjektivne organizirane sile skrbijo za vzpodbujanje čim bolj ustvarjalnih odnosov, ki se bodo odražali v učinkovitem upravljanju z družbenimi sredstvi in poglabljanju socialističnih samoupravnih odnosov.

Prav sedaj so nujne resne spremembe v gospodarjenju

Ko razpravljamo o sedanjih gospodarskih razmerah in o uresničevanju sklepov seje centralnega komiteja, ki je imela temo »združevanje dela in sredstev ter integriranost združenega dela«, smo priča nekaterih dilem in nasprotovanj. Niso redki primeri, ko nekateri pravijo: »kaj se bomo ukvarjali z dolgoročnimi nalogami, ki so povrhu vsega še premalo konkretne, saj moramo dnevno pragmatično ukrepati, da zagotovimo tekočo proizvodnjo, reprodukcijo itd.« Res je, da so sedanje razmere izjemno zapletene. Toda slabosti ni mogoče odpravljati z dnevnim pragmatizmom, še manj s frazerstvom, levičarjenjem, s centralizmom, ali sedaj zelo poudarjenim administriranjem in etatizmom. Resne kakovostne spremembe pri upravljanju z družbenimi sredstvi pri gospodarjenju, in glede skladnosti družbenega razvoja v celoti, je mogoče in nujno uveljaviti prav sedaj, ko se gospodarske razmere zaostrujejo, in ko objektivne gospodarske zakonitosti pritiskajo in ogrožajo položaj posameznega kolektiva, rekel bi celo, kontinuiteto družbenega razvoja. V nekaterih sredstvih informiranja in na posameznih sestankih se širijo ocene, pogledi in predlogi o tem, da so najbolj prilagodljive in učinkovite majhne in srednje velike gospodarske enote, in obratno, da so slabo učinkoviti veliki sistemi. Ne vem, kdo ima interes vnašati v naše razprave in našo dejavnost zmedo in dezorientacijo? Sistem združenega dela, opredeljen v ustavi in zakonu o združenem delu, namreč omogoča, da iz sistema temeljnih organizacij združenega dela, primarno povezanih v delovne organizacije, ki naj bodo maksimalno reproduktivno in funkcionalno oblikovane, oblikujemo pestro obliko poslovnih vezi in integracijskih povezav. Težiti moramo k učinkoviti samoupravni organiziranosti in koncentraciji, ki omogoča predvsem dvoje:

- Veliko samostojnost in iniciativnost ter prilagodljivost temeljnih organizacij združenega dela in delovnih organizacij, vključno z malim gospodarstvom in pestrim razvojem blagovne proizvodnje in storitev s sredstvi v osebni lasti.
- Preraščanje in povezovanje vseh teh oblik v nove, razvitejše oblike samoupravnega povezovanja, ki združuje proizvodno delo s trgovino, prometom, s financami, z znanostjo, izobraževanjem, z raznimi projektantskimi OZD, inženiringi, do sistema gospodarskih zbornic, samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarstva in tudi drugih družbenih dejavnosti.

Odločilno besedo mora imeti proizvodno delo

V Sloveniji, pa ne samo pri nas, je dolgo prevladovala razvojna usmeritev, ki je dajala veliki trgovini veljavo, kot da je ona temeljni činitelj uravnavanja gospodarske strukture. Takšna »filozofija« v svetu že dolgo velja za zgrešeno in preživelo. Predvsem pa takšen koncept ne zdrži resne marksistične kritike. Veljavo, iniciativo in odločilno besedo mora imeti proizvodno delo in to predvsem tisto, ki je sposobno, visokoproduktivno, sposobno mednarodne konkurence, ki nudi razvoj z visokimi neto deviznimi efekti, ki maksimalno izkorišča naše naravne in druge komparativne prednosti in sposobnosti. Pred nami je doba informatike, kibernetike, oziroma znanja. V takšnih pogojih naj trgovina, promet in servisne dejavnosti opravljajo funkcije, ki jim gredo v procesu reprodukcije. In jih tudi ne podcenjujem. Vztrajanje, zlasti velike trgovine, potem nekaterih drugih dejavnosti v okviru samostojnih, vase zaprtih organizacij združenega dela, nepovezanih s proizvodnim združenim delom, povzroča njihov zastoj in podvajanje teh dejavnosti v proizvodnih organizacijah združenega dela, kar vse zmanjšuje našo družbeno produktivnost in učinkovitost.

Po ustavi 1974. leta smo hiteli s konstituiranjem temeljnih organizacij združenega dela in drugih organizacij. Mnogo je bilo formalizma in formalnopravnega prilagojevanja samoupravne in poslovne organiziranosti. To velja za temeljne organizacije združenega dela, do sestavljenih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in poslovnih skupnosti. Danes je treba marsikaj izpopolniti. Upoštevati moramo formalno-pravni vidik, zlasti pa nova spoznanja in izkušnje ter analize (če z njimi seveda razpolagamo), ki upoštevajo samoupravno organizacijo, ki je sposobna dati tudi maksimalne ekonomske učinke. Nova tehnologija, spremenjena razvojna in poslovna usmeritev, spremenjene domače in maksimalno upoštevane zunanje razmere, so razlog za presnovo samoupravne organizacije tam, kjer je to potrebno.

Torej, nova delitev dela in prestrukturiranje, nova samoupravna organizacija, naj sloni na novih in trajnih interesih, seveda predvsem delavcev ter celega sistema združenega dela, upoštevajoč vse spremembe gospodarskih in drugih razmer. Vsaka sprememba mora upoštevati materialne obveznosti, ki izvirajo iz dosedanjih odnosov. Do konca pa je treba zaostriti politično odgovornost do tistih primerov dezintegracij, ki so posledica skupinsko-lastninskega obnašanja, ki pomenijo partikularizem in lokalizem na različnih nivojih. Skratka, do vseh oblik in pojavov, ki nimajo nič skupnega z učinkovitimi, družbeno-lastninskimi odnosi.

Vpliv združenega dela v bankah je prešibak

Bistveni pogoj za omenjene procese in naloge je ustrezna usposobitev, samoupravna organiziranost in delovanje celotnega bančnega in finančnega sistema. Prav gotovo gre tudi na tem področju za slabosti v upravljanju, kjer je vpliv organiziranih delavcev in združenega dela še vedno nezadovoljiv in ne dovolj odločujoč. Sedanja organiziranost ima prav tako tudi pomanjkljivosti, ki jih moramo upoštevati, ko govorimo o ustrezni samoupravni organiziranosti, o učinkovitem gospodarjenju z družbenimi sredstvi in o ustreznih spremembah, v katere bomo morali iti. Del sredstev, koncentriranih prek sistema bank, se še vedno premalo racionalno uporablja. Premalo jih usklajujemo z našim družbeno planiranim razvojem. Prepogosto se rešujejo prioritetne naloge lokalnega značaja, ki sicer predstavljajo določen problem, premalokrat pa tista vprašanja, ki so pogoj za razvoj celote in tudi posameznih delov naše nacionalne in vsejugoslovanske skupnosti. Zlasti nekatere temeljne banke nimajo, po nekaterih ugotovitvah in analizah, ustrezne materialne osnove, da bi učinkovito opravljale funkcije, ki jim gredo iz njihove vsebinske opredelitve v zakonu o bankah.

V centralnem komiteju ne bomo gledе integracijskih projektov, dajali usmeritev, konkretnih predlogov ali celo modelov. Mogoče so ponekod tako delali, vendar mi ne bomo. To je predvsem stvar samega združenega dela, gospodarskih zbornic in drugih strokovnih institucij, pa tudi celotnega bančnega sistema. Vendar bo zveza komunistov delovala prek svojih organizacij v občinah, v osnovnih organizacijah ZK tako, da bo ustvarjala akcijsko enotnost za uresničitev ciljev, ki smo si jih zastavili na plenumu CK ZK Slovenije, in ki so po našem mnenju bistvenega pomena za to, da postopno vendarle obvladamo naše sedanje razmere. Mislim, da so ta vprašanja še kako pomembna in da moramo za uresničitev teh ciljev mobilizirati vse subjektivne sile in zlasti poslovodne delavce, ki delajo v združenem delu in ki, skupaj s sodelavci in organi samoupravljanja, nosijo neposredno odgovornost za kontinuiteto našega razvoja.

Lek je polja prepustil kmetovalcem

LJUBLJANA, 19. aprila – Lekova tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov že od lanskega leta nadomešča pridelavo rženih rožičkov (z ržjo je bilo posejanih okoli 3000 hektarov polj po Sloveniji) s fermentacijo ergotalkaloidov v svojem novem obratu. Proizvodnja je zdaj trikrat cenejša, 3000 hektarov polj pa so s tem namenili pridelovanju hrane. Proizvodnja je zdaj tudi precej večja, tako da gresta kar dve tretjini v izvoz. S tako pridobljenimi devizami Lek kupuje najbolj nujne surovine. Na sliki: odvzemanje vzorca iz 30.000-litrskega fermentatorja. (Foto: Dragan Arrigler)

Besedi strokovnjakov več veljave

Živinorejo razvijati predvsem ob uporabi domače krme – Nepotrebni nakupi

MARIBOR, 19. aprila – Kmetijski inštitut Slovenije, ki letos praznuje 85-letnico delovanja, je s sodelovanjem ljubljanske biotehniške fakultete pripravil dvodnevno posvetovanje o tem, kakšne so razvojne možnosti živinoreje ob uporabi domače krme. Zbranim znanstvenim delavcem in strokovnjakom iz številnih slovenskih kmetijskih organizacij je spregovoril tudi Stane Renčelj, namestnik predsednika republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Poudaril je najbolj pomembne naloge, ki čakajo slovenske kmetijce pri razvoju živinoreje.

Stane Renčelj je med drugim dejal, da moramo vso pozornost posvečati poljedelski pridelavi, saj lahko le tako zagotovimo več domače krme, zmanjšamo odvisnost od nakupov iz drugih krajev Jugoslavije ali tujine. Pri uresničevanju načrtov za večjo prirejo živine in mleka imajo seveda

● V Sloveniji pridelamo vrednostno dve tretjini krme, količinsko pa celo 85 odstotkov. Na drugih območjih v Jugoslaviji ali v tujini kupujemo dražjo krmo, predvsem pa beljakovinske sestavine in koruzo. Vsak dan pripeljejo od drugod v Slovenijo 120 vagonov krme.

strokovnjaki, katerih glas bi morali v prihodnosti bolj slišati, velike obveznosti. Znanstveno raziskovalno delo namreč lahko omogoči, da bo naše kmetijstvo dosegalo večje pridelke in tudi več izvozilo.

Udeleženci posveta so danes spregovorili o slovenski krmni bilanci, o odnosu med poljedelstvom in živinorejo, o spravilu kakovostne travniške krme in ocenili možnosti za razvoj posameznih vej živinoreje, predvsem pa prašičereje, konjereje in ovčereje. Govorili so o proizvodnji močnih krmil, jutri pa bodo razpravljali o težavah pri pospeševanju govedoreje, o organizirani tržni govedorejski pridelavi, zdravstvenem varstvu živine in vlogi veterinarstva pri razvoju živinoreje. DANILO UTENKAR

Dražji naftni derivati so pokrili stroške rafinerije

Čeprav je lendavska rafinerija lani predelala samo 64 odstotkov načrtovane surove nafte, je poslovno leto končala brez izgube

LJUBLJANA, 19. aprila – Kljub manjši predelavi surove nafte in manjši prodaji naftnih derivatov je slovensko naftno gospodarstvo lani poslovalo skoraj brez izgube. Manjšo izgubo, 512 tisoč dinarjev, je imela samo lendavska rafinerija, ki pa jo bo pokrila iz skupnih rezerv celotne delovne organizacije Ina-Nafta Lendava. Tudi plinskemu gospodarstvu je zaradi večje dobave zemeljskega plina in ugodnejše prodaje tega goriva lani uspelo zmanjšati načrtovano izgubo na 341 milijonov dinarjev, ki pa so jo že pokrili z bančnimi posojili in z denarjem, ki ga gospodarstvo namensko združuje za poravnavo stroškov slovenskega plinovoda.

Ugoden splet okoliščin je pravzaprav vplival na to, da je lendavska rafinerija ob koncu leta z dohodkom pokrila skoraj vse stroške, čeprav je lani predelala samo 64 odstotkov načrtovane surove nafte. Toda 90 odstotkov vse surove nafte je lendavska rafinerija dobila v predelavo z domačih naftnih polj. Če pa bi predelala vso načrtovano nafto 579 tisoč ton, bi bilo domače nafte le polovico. Ker pa se domača surova nafta lani ni podražila, naftni derivati pa so bili lani dražji za 42 odstotkov, je lahko z dohodkom poravnala tudi vse preostale obveznosti do jugoslovanskega naftovoda. Seveda pa sem niso všteti stroški za nakup opreme za novo rafinerijo.

Manjša predelava v lendavski rafineriji in manjši uvoz konvertibilne nafte v državi pa je po drugi strani poslabšal preskrbo Slovenije z naftnimi gorivi, saj je bila energetska bilanca izpolnjena samo 90-odstotno. Zaradi podražitve naftnih derivatov se je sicer nekoliko povečala tudi trgovinska marža, vendar se zaradi manjše prodaje naftnih goriv trgovcem zaslužek ni bistveno povečal. Strokovnjaki so izračunali, da je delež marže v drobnoprodajni ceni jugoslovanskih derivatov trikrat manjši kot denimo v nekaterih zahodnoevropskih državah in da je bil lani ta delež sorazmerno celo za 60 odstotkov manjši kot leta 1971. Zaradi tega trgovci z maržo komaj pokrijejo svoje stroške, ne morejo pa si privoščiti tega, da bi povečali skladišča za derivate, postavljali nove bencinske črpalke ali modernizirali prevoz naftnih goriv.

Izgube v plinskem gospodarstvu niso presenečenje, saj so že takrat, ko so gradili slovenski plinovod, računali, da bodo zaradi dragih posojil poslovali z izgubo tja do konca tega srednjeročnega obdobja. Prav zaradi tega slovensko gospodarstvo tudi namensko združuje denar za poravnavo teh stroškov.

Prednost pri združevanju denarja za razvoj tega dela gospodarstva imajo tudi geološke raziskave nafte in plina. Prav zdaj gre h koncu obdelava petišovske vrtine, imenovane PG 6, ki naj bi pokazala, ali se bo tod plin sploh splačalo izkoriščati. Letos naj bi izvrtali še eno, globljo, vrtino. Vendar ob tem strokovnjaki opozarjajo, da so to zgolj geološke vrtine, ki bodo šele pokazale, koliko plina je pod zemljo in je zato še prezgodaj računati na zanesljivo pridobivanje plina iz teh vrtin. TONJA SLOKAR

Regres za umetna gnojila?

Doslej zbranih nekaj več kot polovica deviz – Kaj o tem razmišlja ZIS?

OD NAŠE DOPISNICE

BEOGRAD, 19. aprila – Ker družbenega dogovora o zagotavljanju deviz za letošnji prednostni uvoz ne uresničujejo, kajpada ni predvidenih deviz za proizvodnjo umetnih gnojil in sredstev za zaščito poševkov. Po tem dogovoru naj bi izdelovalci umetnih gnojil v prvem četrtletju zagotovili okoli 25 milijonov dolarjev, »zbrali« pa so komaj 2 milijona dolarjev.

To je eden izmed vzrokov, da smo zagotovili komaj kakih 58 odstotkov od načrtovanih 1,900.000 ton umetnih gnojil, kolikor jih potrebujemo za spomladansko setev. To so poudarili na sestanku v GZJ, ki so se ga poleg izdelovalcev umetnih gnojil udeležili tudi predstavniki ZIS. Podobno velja tudi za škropiva. Še zlasti slaba je preskrba zasebnega sektorja, se pravi kmetov, ki so lastniki 84 odstotkov obdelovalnih površin.

Ob vprašanju, zakaj ne uresničujejo omenjenega dogovora, se zastavlja tudi vprašanje, kako zagotoviti drugo polovico potrebnih deviz za izdelavo umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. Tik pred jesensko setvijo bodo na dnevnem redu tako stari kot novi dogovori, nastali v letošnjem letu, saj se je proizvodnja umetnih gnojil v dobršni meri oprla na posojila iz tujine.

Deviznih problemov očitno ni moč rešiti brez skupne akcije neposredno prizadetih, to pa so predvsem proizvajalci gnojil in agroživilstvo, je poudaril podpredsednik ZIS Borisav Srebrič. Kmetijstvo naj bi letos z izvozom zaslužilo 1,6 milijarde dolarjev, samo pa verjetno potrebuje le toliko deviz, da bi si priskrbelo gnojila in zaščitna sredstva. Vsekakor ni več materialnih možnosti za posege na zvezni ravni, še zlasti ne za kakršnokoli odstopanje deviz. Poleg tega težavnega gmotnega položaja izdelovalcev umetnih gnojil (lani so imeli 2,8 milijarde dinarjev izgube, letos pa bo prav gotovo večja zaradi tečajnih razlik) ni mogoče reševati izključno s podražitvami. V zadnjih dveh letih so se cene teh izdelkov povečale za 237 odstotkov. To bi bil namreč prehud udarec za standard in za sam izvoz hrane, saj bi bilo pridelovanje predrago.

Srebrič je danes napovedal, da v ZIS premišljujejo o uvedbi regresa za umetna gnojila, katerega cilj naj bi bil izključno povečati blagovno proizvodnjo (takšen regres smo na jugoslovanski ravni ukinili že leta 1979). Pred tem bi republike in pokrajini seveda morale skleniti dogovor o tem.

BOJANA JAGER

Posodobitev Šentilja odvisna od obsega proračunske vreče

ZIS je odgovoril na delegatsko vprašanje Zore Tomič – Pripravljajo samoupravni sporazum o skupnem financiranju

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Zvezni izvršni svet je odgovoril na delegatsko vprašanje Zore Tomić, ki se je zanimala za posodobitev velikega mejnega prehoda med Jugoslavijo in Avstrijo v Šentilju. Zastavila je tudi več dodatnih vprašanj v zvezi z delom in vzdrževanjem tega zelo obremenjenega mejnega prehoda.

ZIS poudarja, da so v okviru prve faze obnovili obstoječe in zgradili nove ceste in ploščadi (gre samo za nizke gradnje), visokih zgradb pa zaradi pomanjkanja denarja niso še niti začeli. S tem so rešili problem ločitve tovornega in potniškega prometa ob vstopu v našo državo.

Medtem so sprojektirali vrsto objektov za carinske službe, gostinstvo in turizem, sekretariat za notranje zadeve itd. Za omenjena poslopja bi bilo treba zagotoviti dodatnih 50 milijonov dinarjev.

V proračunu federacije sicer vsako leto zagotavljajo sredstva za vzdrževanje mednarodnih mejnih prehodov, vendar se je izkazalo, da zaradi vse bolj naraščajočega prometa ne zadostujejo. ZIS je zaradi tega sklenil uvesti ukrepe za skupno financiranje in vzdrževanje prometnih površin, razsvetljave in drugih objektov na mejnih prehodih. O tem bodo sklenili tudi samoupravni sporazum.

Zvezni izvršni svet je na koncu odgovora na delegatkino vprašanje poudaril, da si na vso moč prizadevajo odpraviti težave, da pa so finančne možnosti zveznega proračuna za letošnje leto zelo omejene, kar onemogoča celovito rešitev.

V SREDIŠČU DOMŽAL PRODAJAMO POSLOVNI PROSTOR:
5000 m², I. in II. nadstr.
v objektu SPB I.
PRIMERNO ZA POSLOVNE DEJAVNOSTI, TRGOVINE, PISARNE, MIRNO OBRT, KLUBE, GARNI PRENOČIŠČA ipd.
Informacije: SGD BETON Zagorje, tel. (061) 811-308, telex YU BETON 35151

Industrijski stol Pionir

Naše dolgoletne izkušnje v izdelavi pisarniških vrtljivih stolov smo prenesli na naš novi izdelek – industrijski stol »PIONIR«. Menimo, da je specializiran delovni stol za delavce v industriji vsaj tako pomemben kot primeren pisarniški stol. Večurno delo stoje povzroča poškodbe nog, hrbtenice in hrbtnih mišic. Za delovne ljudi našega časa v proizvodnji, industrijskih halah, poleg tekočih trakov, smo razvili po ergonomskih merilih in zahtevah medicine dela ustrezni vrtljivi industrijski stol.

STOL industrija pohištva kamnik
telefon: (061) 831 121

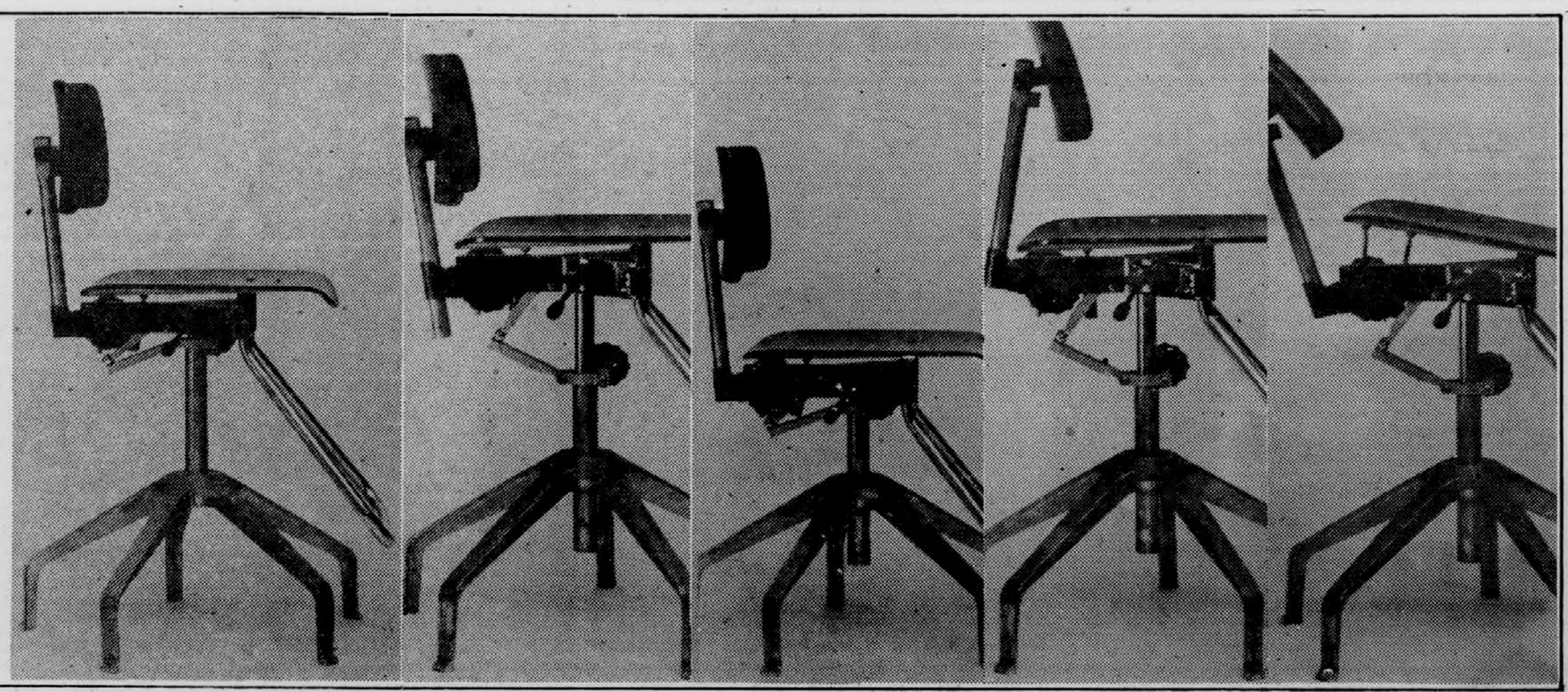

Rezultati samoprispevka in njihov širši pomen

Pritličje ljubljanskega Mestnega doma na Krekovem trgu so začeli preurejati v nove, prepotrebne prostore za delo Lutkovnega gledališča

»Da« ob tretjem ljubljanskem samoprispevku je zagotovil dolgo pričakovano možnost polnega ustvarjalnega zaživetja ljubljanskega Lutkovnega gledališča. Dobilo bo nove, funkcionalne prostore poprenovi pritličja Mestnega doma na Krekovem trgu. To je za naše kulturno, še posebej za gledališko življenje pomemben dogodek, ki bo opravil z vsemi mogočimi in nemogočimi improvizacijami, kakršnim so bili lutkarji doslej podvrženi sprva zaradi neprimernosti, vrsto zadnjih let pa tudi zaradi popolnega pomanjkanja matičnega prostora.

Rezultati, ki se s tem začenjajo uresničevati, pa imajo še širši pomen. Mogočna, dvaindevetdeset let stara, a še vedno čvrsta stavba, v kateri domuje Šentjakobsko gledališče, bo s prenovitvijo bliže cilju, ki je zastavljen: vrniti tej hiši v središču Ljubljane njeno kulturniško funkcijo, ki pa seveda ne bo mogla ostati zaprta le med štiri stene, temveč bo s smotrnim urbanističnim načrtovanjem preoblikovala tudi bližnjo okolico.

Najbolj pomembno in najbolj dragoceno spoznanje pa je tisti »da« prinesel kot rezultat ovedanja naših občanov, da za otrokov razvoj, za njegovo doraščanje v osebnost niso potrebne le šole, vrtci, dispanzerji, temveč tudi tista nepogrešljiva nadstavba, ki jo gradi navajanje na kulturno življenje. Tretji samoprispevek lahko tako pojmujemo kot bistven premik v kulturni zavesti Ljubljančanov.

In ker imajo pravico, da vedo, za kaj so glasovali, za kaj odvajajo ustvarjena sredstva, vsaj na kratko prikažimo, kaj njih in njihov mladi rod čaka v jeseni 1984. leta, ko bo Lutkovno gledališče začelo prvo sezono v novih prostorih (35-letnico dela bo to jesen praznovalo kot slovo od svoje dosedanje prostorske skromnosti).

Pričakala jih bo zelo prijetna, toplo urejena dvorana z 220 do 260 sedeži (odvisno od tipa stolov, za katere se bodo izvajalci, še bolj pa proizvajalci odločili); takšnih sedežev, kjer mama z visoko pričesko v sprednji vrsti ne bo ovirala pogleda malemu gledalcu, ki bo sedel na sedežu za njo, kajti s preprosto tehniko bo mogoče višino sedežev prilagajati. Čakal jih bo velik, prostoren oder, na katerem se bodo lutkarske čarovnije najrazličnejših tehnik lahko vrstile druga za drugo, saj bo mogoče v pičlih desetih minutah spremeniti dimenzije velikega odra v komorni okvir marionetnega in narobe. Čakale jih bodo predstave, ki bodo z novo tehniko omogočale najlepše svetlobne in zvočne učinke. Tudi paraplejkom bodo vrata Lutkovnega gledališča odprta, saj bodo urejeni dostopi brez stopnic. Preddverje bo dalo dovolj prostora za otroški živžav. Za odrom pa se bo lutkarjem odprlo pravo razkošje prostora, imeli bodo delavnice, garderobe, o katerih se jim doslej še sanjalo ni, prostor za vaje, možnost, da kulise s tovornim avtomobilom pripeljejo takorekoč na oder (kar bo posebej pomembno za večja gostovanja) in tako naprej in tako naprej.

Seveda bo vse tja do uresničitve trda predla, saj so bila sredstva v višini 80.000 dinarjev določena že leta 1981, dela pa je ogromno in zahtevno bo. Začetek se je pač zavlekel, čas čakanja pa ni tekel v prazno, saj je omogočil temeljite priprave in usklajevanje načrtov, pridobitev vseh potrebnih dokumentov. Pri pripravljalnih delih so vseskozi sodelovali dejavniki obeh sofinancerjev, ljubljanske in slovenske kulturne skupnosti, tehnična komisija UO tretjega samoprispevka, odbor za ureditev prostorov za LG, pa delegati samoupravne in komunalne skupnosti občine Center. Načrte je pripravila projektantska organizacija Projekt pod vodstvom Marjana Božiča, dela izvaja GIP Ingrad, ki je razpisu ponudil najbolj ugodne pogoje.

Kolektiv Lutkovnega gledališča ve, kaj ga čaka: nove, še bolj kategorično postavljene zahteve po kvaliteti, ki bo morala upravičiti pozrtvovalno zbrana sredstva. Že misli na sezono 1984/85, ki jo bo slavnostno začelo za odrasle gledalce z delom Svetlane Makarovič Mrtvec pride po ljubico, za mlade in najmlajše pa bo do tedaj iz dobre ponudbe izbrana domača novost.

Ob tem lutkarji zagotavljajo, da se ne bodo zaprli v svojo lepo novo hišo, temveč da bodo tako kot doslej še vedno radi obiskovali vrtce in šole v krajevnih skupnostih ne le v Ljubljani, temveč v širšem prostoru, do kamor pač sežejo – in je lahko tudi precej oddaljen.

Za konec še spomin na to, da se bo s prvo predstavo v preurejenem Mestnem domu sklenil več kot šestdeset let trajajoči krog: lutke se bodo vrnile v hišo, kjer je leta 1920, žal zaradi nerazumevanja zaživelo le za kratek čas prvo slovensko in jugoslovansko poklicno lutkovno gledališče, gledališče slikarja Milana Klemenčiča.

»Upajmo, da tudi potlej ne bomo držali križem rok. Ne bomo jih mogli, če pomislimo, v kakšnih pogojih deluje Slovensko mladinsko gledališče ...

STANKA GODNIČ

Večer z zamejskimi umetniki

V sežanski Kosovelovi knjižnici bo v sredo, 20. aprila, ob 19. uri večer z zamejskimi umetniki. Svoja dela bo razstavljal Deziderij Švara, predstavila se bosta pesnika Marij Čuk in Ace Mermolja, prvič pa bo v knjižnici nastopila še dramska in filmska igralka Miranda Caharija.

Več pozornosti strokovnim predavanjem

Občni zbor Slavističnega društva Ljubljana – Nova predsednica dr. Alenka Šivic-Dular

Konec minulega tedna je bil občni zbor Slavističnega društva Ljubljana (SDL), ki je potekal v znamenju živahnega pogovora o društvenem delu, pa tudi o temi, o kateri je uvodoma predavala Alenka Puhar, avtorica knjige »Prvotno besedilo življenja«: govorila je o literarnih (leposlovnih) virih v psihozgodovinskih raziskavah. Po predavanju, ki je zbudilo živo zanimanje, so člani SDL med drugim spregovorili o svoji društveni problematiki oziroma nekaterih prireditvah svoje organizacije. Pri tem so se zavzeli za učinkovito pripravo strokovnih predavanj in opozorili na ovire, zaradi katerih obisk predavanj, ki jih že vrsto let pripravlja SDL, ni ravno množičen. Med drugim pričakujejo več ustrezne podpore od Zavoda SRS za šolstvo.

Na občnem zboru so izvolili tudi novega predsednika SDL. Predsednica je odslej dr. Alenka Šivic-Dular (doslej mag. Nikolaj Jež), nov pa je tudi izvršni odbor Slavističnega društva Ljubljana.

J. H.

Znanstveno jezikovna raziskava

S tiskovne konference, na kateri so predstavili »Novo slovensko skladnjo« dr. Jožeta Toporišiča

V prostorih knjigarne Državne založbe Slovenije na Titovi cesti 25 v Ljubljani je bila včeraj javna predstavitev novega znanstvenega dela dr. Jožeta Toporišiča »Nova slovenska skladnja«. Udeležilo se je je več znanih slovenskih jezikoslovcev in predstavnikov javnih občil. Uvodoma je o »Novi slovenski skladnji« spregovoril urednik pri Državni založbi Vital Klabus, rekoč med drugim, da knjiga predstavlja tehtno dopolnitev Toporišičevih del o slovenski slovnici, pomembna pa je tudi zato, ker je bilo »poglavje« o skladnji doslej nekako na obrobju jezikoslovnih raziskav pri nas.

Obsežneje je o osrednjih značilnostih »Nove slovenske skladnje« govoril avtor sam. Dejal je, če je mogoče kratko povzeti, da je delo rezultat razvoja slovenske jezikoslovne misli o skladnji, misli, ki se je prvič izraziteje pojavila pri Brezniku in se uveljavila v novejšem času, zlasti seveda v njegovih štirih knjigah Slovenski knjižni jezik, Slovenski slovnici idr. Druga značilnost »Nove slovenske skladnje« je v tem, da je sinhrona, kar pomeni, da obravnava skladenjske pojave iz iste dobe, ne iz raznih dob. Tudi je enojezična, ne komparativna, in zadeva slovenski knjižni jezik, ne pa tudi narečja. Raziskave v knjigi so oprte na strukturalno jezikovno teorijo, v njih pa se skuša formalizirati opis jezikovnih dejstev.

Ena izmed novosti tega dela je v prizadevanju, na novo definirati vrsto pojmov, in čeprav je strogo znanstvene narave, skuša biti tudi funkcionalna, t. j. uporabna pri študiju na različnih stopnjah.

V pogovoru je bila nato poudarjena posebna vrednost »Nove slovenske skladnje«, ki se med drugim kaže v dejstvu, da z njim slovensko jezikoslovje tudi na tem problemskem področju dosega raven sodobne evropske misli o jeziku, ne da bi zahajalo v skrajnosti. Knjiga vsebuje izčrpno stvarno kazalo, opremil pa jo je Jože Brumen. OZS jo je izdala v nakladi 2.000 izvodov.

J. H.

Nove razstave

V razstavišču Sinagoga v Mariboru bodo v četrtek ob 18. uri odprli razstavo oljnih slik **Vinka Hlebša.** V mariborskem salonu Meblo pa so odprli razstavo **Bojana Golije.** V ljubljanski galeriji Lek so odprli razstavo fotografij iz ciklusa Unije **Franca Goloba.**

Še ta teden razstava Hinka Smrekarja

Številen obisk razstave slikarja Hinka Smrekarja (1883–1942) priča o tem, kako so dela tega umetnika še danes aktualna in polna svežine. Smrekar je bil sijajen kronist svojega časa, ki ga je v svojih delih prikazoval z veliko mero kritičnosti in satire. Ob tej razstavi v Narodni galeriji se je marsikdo prvič pobliže seznanil s Smrekarjevimi deli. Zaradi velikega zanimanja (okrog 15 tisoč obiskovalcev) je razstava podaljšana do nedelje, 24. aprila, nato pa bo potovala po Sloveniji, najprej v Tolmin in Kranj. Na sliki: Bazar v prid od Kranjske dežele zapuščenim slovenskim igralcem, 1913.

Smetanova Prodana nevesta ponovno v ljubljanski Operi

Pred četrtkovo premiero češke opere, ki jo pripravljajo trije gostje iz ČSSR in Igor Švara

Za zadnjo premiero v sezoni si je ansambel ljubljanske Opere SNG izbral novo postavitev znane in priljubljene Smetanove opere Prodana nevesta, ki jo sicer ljubitelji operne umetnosti dobro poznajo iz preteklosti. A od zadnjih predstav te opere v ljubljanski izvedbi je minilo že okrog deset let, prenovljena – režijsko, scensko, kostumsko in zasedbeno, predstava pa je zastavljena »dolgoročno«, kot predstava, ki bo na programu nekaj let.

Predstavo so deloma pripravili gostje iz Češkoslovaške – režiser František Preisler, koreograf Boris Slovak in scenograf in kostumograf Josef Šalek, umetniški vodja in dirigent predstave pa je Igor Švara. Zasedba vseh vlog bo dvojna, s čimer je omogočen angažma domala vseh domačih solistov. Na premieri bodo peli: Krušina Edvard Sršen (Jaka Jeraša), Ljudmilo Božena Glavak (Zlatomira Nikolova-Puhar), Marinka bo Ženi Živkova (Olga Gracelj), Miha Venčeslav Zadravec (Stane Koritnik), Hata Nada Sevšek (Alenka Dernač-Bunta), Vašek Karel Jerič (Jože Kores), Janko Jurij Reja (Rajko Koritnik), Kecal Neven Belamarić (Franc Javornik), Cirkuški ravnatelj Slavko Štrukelj (Rado Pančur, Zdravko Pergar), Esmeralda Zdenka Gorenc (Danijela Hrvatin), Indijanec Matija Wabra (Ignac Junkar) ...

Češki režiser František Preisler, ki je že režiral tako v Ljubljani kot Mariboru, je na včerajšnji tiskovni konferenci omenil, da se sedanja premiera Prodane neveste navezuje tudi na velika praznovanja na Češkem – stoletnico praške Narodnega gledališča (po dolgih letih obnove) kot tudi na leto češke glasbe in glasbene kulture, s čimer bodo glasbeni ansambli v tej državi velik delež svojega programa namenili delom domačih skladateljev, zlasti še tistih, katerih okrogle obletnice se spominjajo letos. O svojem režijskem konceptu Prodane neveste je menil, da je v primerjavi s češkimi nekoliko modernejši, sodobnejši, poizkuša preseči tradicionalna in konvencionalna pojmovanja dela, vnesti nekatere novosti, zlasti v dinamiki izraza, stilizaciji, kinetični scenografiji, v poizkusu avtentične podobe posameznih prizorov od intimnih do množičnih. Veliko zanimanje za ljubljansko premiero Prodane neveste priča, da si občinstvo želi Smetanove glasbe.

M. Z.

Keltski denar v Sloveniji

V Pokrajinskem muzeju Spodnje Avstrije na Dunaju so odprli razstavo »Keltski denar v Sloveniji«. Gre za zbirko zelo redkih kovancev, ki pomeni veliko numizmatično vrednost. Razstava, ki sodi v kulturno izmenjavo med obema državama, priteguje ustrezno pozornost.

Predavanje prof. dr. Rajka Tomovića

Profesor dr. Rajko Tomović iz Beograda bo drevi ob 19. uri v dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani predaval o nekaterih vprašanjih tehnologije in o problemih znanstvene politike.

Novi doktorji znanosti

Na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani so včeraj podelili osem doktorskih listin

Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani je včeraj slovesno podelila doktorske listine osmim novim doktorjem znanosti. Slovesno jim jih je v univerzini zbornični dvorani izročil prorektor dr. France Vreg.

Doktorji kemijskih znanosti so postali **Božidar Koren** (naslov doktorskega dela: »Sinteze in reakcije tiadiazoloazinov«, **Tamara Lah** (»Študij avtolize in denaturacije aspartatne proteinaze katepsina D«) in **Jana Zagorc-Končan** (»Ocena samočistilne sposobnosti odvodnika s kemijsko biološkimi testi«), **Branislav Radonjić** je postal doktor metalurških znanosti (»Anizotropija strukture in lastnosti tehničnega aluminija«), **Abdalla G. Henish** je doktor agronomskih znanosti (»Nekateri vidiki kakovosti mleka v SPLAJ in ukrepi za izboljšanje le-tega«), **Franc Kešnar** je postal doktor veterinarskih znanosti (»Vpliv nekaterih prehranskih dejavnikov na fagocitozo krvnih fagocitov«), doktorja bioloških znanosti sta pa postala **Bogdan Sekulić** (»Utjecaj zagadjenja na ekosistem Riječkog zaljeva – stanje i trendovi«) in **Borut Vrišer** (»Primerjave združb meiofavne čistih in onesnaženih področij«).

Recital Aleksandra Rojca

V Slovenski filharmoniji bo drevi ob 19.30 koncert ljubljanskega Festivala v sodelovanju z Glasbeno matico iz Trsta. Nastopil bo pianist Aleksander Rojc iz Trsta. Izvajal bo dela J. S. Bacha, L. van Beethovna, F. Schuberta in Janeza Matičiča.

Slovenski oktet v Trstu in Istri

Slovenski oktet bo svojo minulo tridesetletnico dela obeležil tudi v Trstu, kjer je bil vselej navdušeno sprejet. Na koncertu 28. aprila v Kulturnem domu bo v bistvu ponovil svoj jubilejni koncert iz Cankarjevega doma s slovenskimi novitetami in priljubljenimi slovenskimi skladbami. Koncert, ki ga prireja Glasbena matica, bo snemala tudi radijska postaja RAI. Še prej bo imel Slovenski oktet koncerte v Labinu, Bujah in Pazinu, ki jih organizira Center za kulturo pri Delavski univerzi v Poreču. Koncert 29. aprila v Radencih pa bo v organizaciji Zdravilišča Radenci posvečen dnevu OF in Prazniku dela.

Kaj skrivajo stekla in odkriva pesnik?

Ob 70-letnici Mateja Bora razstava njegovih del v SAZU

Ob 70-letnici Mateja Bora sta včeraj NUK in SAZU v prostorih Prešernove dvorane SAZU pripravila razstavo njegovih del s krajšo slovesnostjo, ki so se je poleg častnega gosta Mateja Bora udeležili še predstavniki SAZU in NUK.

Uvodno besedo, ki je bila hkrati pregled umetnikovega dela, je povzel dr. Boris Paternu. Njegove besede so bile več kot le zgoščena analiza Borove ustvarjalnosti, saj so opozorile na veličino, dolgotrajnost in kontinuiteto umetnikovega dela, na kar danes, ko sproti prebiramo Borovo prozo, epigramatiko, polemiko in satiro, večkrat pozabljamo. Spomnimo se zato ob tej priložnosti Borove prve pesniške zbirke »Previharimo viharje«, ki je bila sploh prva partizanska zbirka na jugoslovanskih tleh v času NOB. Izšla je v ilegali, v Ljubljani, najprej februarja 1942 v ciklostilu, nato junija istega leta v že 80.000 izvodih. Med vojno je začel pisati tudi dramatiko in leta 1944 spisal najpomembnejše slovensko partizansko delo, dramo »Raztrganci«.

Povojno delo je bilo, razumljivo, mnogo bolj obsežno, nemirno, vseh zvrsti: od otroških pesmi, lirike, dramatike, proze do filmskega scenarija. Dramatika pa je ostajala v središču njegove ustvarjalnosti in v sebi strnila vse značilnosti njegove ustvarjalnosti še iz začetnih obdobij. Torej je ostajala polna tistega skrajnega uporniškega eposa iz medvojnih let, a se je obenem tudi dograjevala s senzibilnostjo utišane, ponotranjene balade. V vsem povojnem ustvarjanju pravzaprav Bor vse bolj pristopa k človeku, v zadnjem času pa ga sploh še najbolj zanima intimni človeški svet. Spregovori o obupu, dvomu, smrti, laži in se pri tem nikoli noče otresti protesta proti izkrivljanjem sodobnega sveta.

Profesor Jaro Dolar, ki je razstavo pripravil, je, če povzamemo, skoraj z grenkobo poudaril, da vse, pod vetrinami razkrite fotografije, knjige, članki, ciklostili dejansko bolj skrivajo kot odkrivajo bistvo Borove ustvarjalnosti: mrtve reči pod stekli pač ne govorijo. In še toliko zbranih knjižnih izdaj težko ponazori več kot 40 let Borove ustvarjalnosti. Zato je razstava predvsem zgledno opozorilo na ves ta dolgoletni Borov ustvarjalni epos, ki je najbrž prav najmlajšemu rodu manj znan.

LILIJANA ŠAVER

Seminar s področja informatike

Prireja ga Mednarodni center za kemijske študije v sodelovanju s University of East Anglia

Mednarodni center za kemijske študije Unesco – IOCD pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani prireja v sodelovanju s University of East Anglia seminar o strukturiranju informacij za reševanje problemov. Na tridnevnem seminarju, ki se začenja danes ob 9.30, bodo prikazali razvoj v pridobivanju, shranjevanju, obdelavi in posredovanju znanstvenih in tehničnih informacij s poudarkom na razvojnih usmeritvah. Demonstrirali bodo tudi dosežke na področju računalniško vodenih baz podatkov na izbranih področjih znanosti in tehnologije ter tržnih baz podatkov in s tem v zvezi prikazali nove rešitve. Nadalje bodo predstavili metodo strukturiranja podatkov v sisteme za reševanje realnih problemov in razpravljali o potrebah na področju izobraževanja v informatiki. Prikazali pa bodo tudi dosežke, probleme in bodoče akcije Unesca v sklopu informacijskega programa.

Na seminarju bodo sodelovali strokovnjaki iz School of Library Archive and Information Studies, University College London, The British Library, London, RSC Information Centre, University of Nottingham, University of East Anglia, zagrebška univerza, Informacijski center Ljubljana, informacijski centri iz industrije, informacijski centri v okviru Univerze E. Kardelja in organizator.

Seminar je namenjen predvsem visokošolskim učiteljem, asistentom in raziskovalcem, strokovnjakom v industriji, strokovnim delavcem v informacijskih centrih ter strokovnjakom v razvojnih organizacijah, potekal pa bo v obliki plenarnih predavanj, skupinskih in plenarnih razprav ter demonstracij. Zagotovljeno je simultano prevajanje v slovenščino, srbohrvaščino in angleščino.

M. V.-P.

Večer v Slovenski matici

Slovenska matica pripravlja drevi v svoji ljubljanski dvorani kulturni večer, zamišljen kot delovno srečanje z razgibano razpravo, h kateri bo prisotne gotovo spodbudilo aktualno uvodno predavanje Dimitrija Rupla »Literatura kot utemeljiteljica slovenskega naroda«.

OB 100-LETNICI ROJSTVA HINKA NUČIČA

Življenje samo za gledališče

20. aprila 1883 se je rodil gledališki igralec, režiser, pisatelj, vzgojitelj, ravnatelj Hinko Nučič. Rojen v Ljubljani, umrl v Zagrebu, pokopan na Zg. Polskavi.

Kadar slovensko gledališče pregleduje mejnike na svoji poti od škofjeloškega pasijona prek Linharta, Levstika in Dramatičnega društva, Deželnega gledališča, Cankarja, Borštnika do Narodnega gledališča, pač ne more mimo Hinka Nučiča (1883–1970). Na odru je živel več kot 55 let, saj je že šestnajstleten nastopil kot statist v Deželnem gledališču. Oder je zapustil enainsedemdesetleten v vlogi župnika Babiča v Kreftovi Veliki puntariji, v Zagrebu kajpada.

Že v teh uvodnih vrsticah bi lahko iskali značilno pot slovenskega gledališčnika v prvi polovici našega stoletja, ko smo dosegli tako imenovano evropeizacijo našega gledališča. Vlekel je ta naš Tespisov voz včasih dobesedno »kot konj«, vodil, organiziral, režiral, igral je v otvoritvenih predstavah dveh slovenskih gledališč (v današnji Drami in v SNG Maribor)... V domovini ni mogel čutiti pravega zadoščenja za svoje naravnost nečloveško garanje, zato se je dvakrat umaknil v Zagreb. Na slovenskih odrih je živel okoli 15 let, na zagrebških okoli 40 let. Tako se je pridružil vrsti slovenskih gledaliških »zdomcev«, ki se začenjajo z Borštnikom, Borštnikovo, Danilovo, Povhetom, Železnikom, nadaljujejo pa s Stupico in drugimi...

Ko prebiramo njegove tri knjige spominov Igralčeve kronike, v katerih je sicer prisoten in poudarjen gledališko tako značilni in občutljivi Jaz, vidimo, da je domovino obakrat zapuščal razočaran in z občutkom velikih krivic. In čeprav je bil resnično večkrat, dvakrat pa temeljito izigran (v Ljubljani 1919, v Mariboru pa kasneje, ko mestni možje niso mogli uresničiti obljub, ki so mu jih ponujali, da je prišel v tedaj še napol nemško mesto), je lahko govoril tudi o velikih trenutkih priznanj in zadoščenja, saj se je v domovino vračal na gostovanje.

Bil je značilen predstavnik naše pionirske gledališke generacije, izobraževal se je v »praksi«, toda tudi ob delu je temeljito študiral in obiskoval gledališča, ko je le utegnil. Kakor se je sam izobraževal, tako je poskusil pomagati mlajšim; vodil je dramske šole v Mariboru in tudi v Zagrebu, in lahko rečemo, da je imel dober nos za talente, saj je vzgojil igralce kot so Gregorin, Podgorska, Kraljeva, Petkova, Janko in številni drugi. V kratkem in silovitem obdobju obnove slovenskega gledališča v Ljubljani 1918/19 je uspel zbrati okoli sebe najboljši slovenski ansambel, ki je bil tedaj pač mogoč, omenimo le Mihaelo Šaričevo, ki je bila dotlej v Ljubljani sploh neznana, vrnil se je Borštnik (ki je žal 1919 umrl) in Zvonarjeva, dal je prednost domačim dotlej zapostavljenim igralcem... To je delal zavestno, saj se je leta 1912 umaknil v Zagreb predvsem zato, ker so imeli prednost Čehi in Rusi.

Tudi, ko je prišel v Maribor, je imel moč in sposobnost v kratkem času zbrati okoli sebe jedro dobrega slovenskega ansambla, celo iz ljubljanskega gledališča so mu sledili...

Za Nučiča je značilna naravnost nečloveška delavnost. Živel je samo za gledališče! V prvem povojnem ljubljanskem letu je slovensko gledališče uprizorilo okoli 35 premier, od tega jih je 13 režiral Nučič sam. Vmes je tekla selitev iz Deželnega gledališča v do nedavnega imenovan Das Kaiser Franz Joseph Jubiläums Theater. Današnjo Dramo.

Po »brci« v Ljubljani je isto, skoraj nemogoče, dejanje ponovil čez nekaj mesecev v Mariboru.

Toda, kakor se mnogi spominjajo še danes, takrat niso normalno študirali, ampak so živeli v nekakšni gledališki in patriotski mrzlici. Prvo leto so pripravili čez štirideset premier, drugo čez šestdeset. Res je bila takrat marsikaj drugače, od vaj do režije, toda tudi garalo se je, da si danes ne moremo več zamisliti. Danes imajo slovenska gledališča po šest ali manj premier! Dušan Moravec povsem upravičeno zapiše za Nučičevo delovanje v Mariboru tole: »Pod pogoji, kakor naš privatni zakupnik ni delal noben slovenski gledališki ravnatelj ne takrat in ne prej ali pozneje, ne v središču in ne v provinci...«

Toda, ker od obljub in obenem kritike, da je del repertoarja prelahek, ni mogoče živeti, je Nučič z Viko Podgorsko znova zapustil Slovenijo in bil angažiran v Zagrebu. Tudi tam je bil cenjen, lahko pa je s ponosom spremljal vzpon svoje gojenke in soproge Vike Podgorske v sam vrh jugoslovanskih gledaliških umetnic... Nastopal je v velikem svetovnem repertoarju in dosegel velike uspehe tudi po osvoboditvi v Kralju na Betajnovi in v komediji Še tak lisjak se nazadnje ujame. Svojo petdesetletnico gledališkega dela je praznoval v Krleževi drami V agoniji, kjer je igral Lenbacha in jo tudi zrežiral... Njegov opus je naravnost nepregleden...

Njegov dom na Bosanski 66 je bil med vojno zatočišče mnogih ilegalcev, ki so tudi od tam odšli iz Zagreba v partizane... Umrl je, smo rekli, v Zagrebu, toda na Mirogoju je ležal le dobro leto. Leta 1971 ga je družina prekopala in danes leži na lepem, majhnem pokopališču na Zgornji Polskavi. Po Nučiču se ne imenuje noben slovenski festival in nobena gledališka nagrada ne, v Mariboru je dobil svojo ulico precej pozno in to daleč od središča mesta. Vdova Vika Podgorska, zdaj že sama petinosemdesetletna, toda povsem sveža, polna spominov in prav nič po gledališko bolestna, pripoveduje, da pač le ona ve, koliko je igral njen Riki...

TONE PARTLJIČ

Simfoniki RTV v Trstu in Gorici

Izvedli bodo dela Pergolesija, Cigliča in Brahmsa – Dirigenta Nanut in Kuret

Simfonični orkester RTV Ljubljana bo ob koncu tedna gostoval v zamejstvu. Najprej bo v četrtek, 21. aprila, gostoval v Kulturnem domu v Gorici, v petek pa še v Slovenskem kulturnem domu v Trstu. Orkestru RTV bosta dirigirala njegov šef dirigent Anton Nanut in tržaški dirigent Stojan Kuret, sicer učenec Antona Nanuta in vodja odličnega Mladinskega pevskega zbora Glasbene matice v Trstu.

Koncerta bosta izredno zanimiva tudi po programski usmeritvi, saj se bo ljubljanskim simfonikom kot izvajalec pridružil omenjeni mladinski zbor v kantati za dva ženska glasova in godalni orkester Stabat mater Giovannija Battista Pergolesija. Pri izvedbi bosta sodelovali še sopranistka Olga Gracelj in mezzosopranistka Eva Novšak-Houška.

Orkester bo izvedel še Triptih Zvonimirja Cigliča in pod taktirko Stojana Kureta še Variacije na Haydnovo temo v B-duru Johannesa Brahmsa. V Trstu bo to zaključek abonmajske sezone Glasbene matice.

OCENA TV IGRE ŠPANEC

Enainštirideseto... stoenainštiridesetič

Po jutru spoznaš dan... igra, ki se znova, v kdove kateri različici (le kdo bi jih zmogel prešteti) ubada z dogodki v nikoli pozabljenem enainštiridesetem, ob kapitulaciji, po okupaciji, ob začetkih vstaje, je že na samem startu razkrila svoje čiste poteze in svoj jasno izrisani profil. Obe avtorski imeni (scenaristično **Siniša Pavića** in režisersko **Save Mrmaka**) sta s svojo dosedanjo preizkušenostjo v tej zvrsti ponazarjanja zgodovinskega spomina zadostno zagotovilo, da imamo opraviti z resno zastavljenim in nič manj obvladano izpeljanim, verodostojnim, sugestivno-prepričljivim realizmom igrano dokumentarističnega kova.

Glede na vsa dozdajšnja »uprizarjanja« tistega časa in njegovih peripetij si novih vsebinskih razkritij (na novo razgrnjenih tančic s telesa preteklosti) seveda ne obetamo. Scenaristu za kaj takega očitno tudi ni šlo. Dejstva, ki pričajo o času in o ljudeh v njem (o znanem času in znanih človeških reagiranjih in ravnanjih), je skušal spraviti v karseda trden in razviden red. Vis a vis številnim poljubnim, tako ali drugače spesnjenim, bodisi subjektivno impresivnim bodisi ekspresivnim ali površinsko skiciranim različicam taistega motiva je zakoličil solidno, nepremakljivo, na neki način obvezujočo verzijo srbskega aprila 1941, ki je videti kot sklenjeni sumarij ali do kraja izpolnjeni koordinatni sistem temeljnih dejstev, zabeleženih v narodovo »knjigo spomina«. Režiser, uglašen na isto struno, je svoj delež (s postavitvijo prizorišč in oblikovanjem likov), pridodajal z enakoznačno zaneslivostjo. Rezultat je predstava, ki ji ne moremo ničesar odvzeti in ničesar dodati. Premišljena in disciplinirana je v svoji celotni podobi in hkrati do zadnjega detajla... a prav zavoljo teh svojih karakteristik nekako nadosebna, nesubjektivna, po svoje že kar računalniško hladna, brez stila, ki bi izkazoval avtorskega duha. Natančneje povedano: čutiti je roko, ne duha! Sicer pa je zadeva nedvoumna: gre za zvrst igrane dokumentarnosti in dokumentaristične ilustriranja, za poskus ponazoritvenega perfekcioniranja dokumentiranih dejstev. Glavno besedo ima težnja po izčiščenem prikazu jeder dogajanja – v nasprotju s kakršnokoli željo po ponazarjanju silovite zmede, ki jo je naplavila grmada situacij ob življenjskem prelomu enainštiridesetega.

Tu pa smo že na področju konfrontacije dveh divergentnih estetskih principov.

VIKTOR KONJAR

PETROLOV MOTEL ČATEŽ – ZA NAROČNIKE DELA EN DAN ZASTONJ

MOTEL, KJER SE NE ZAUSTAVITE LE ZA HIP

Petrolov motel Čatež ob magistralni cesti je od Ljubljane oddaljen 100 in od Zagreba 30 kilometrov. Prav blizu je znano zdravilišče – Čateške Toplice, kjer se lahko po mili volji skopate v osvežujoči, zdravilni vodi.

Po mostu čez Savo pridete v Brežice: prometno, trgovsko in industrijsko središče Spodnjega Posavja. Posebej znane so po Posavskem muzeju v gradu. Tu je bogata muzejska zbirka: arheološka, etnološka, galerija z oljnimi slikami domačih in tujih mojstrov ter zbirka lesorezov, olj in risb Franja Stiplovška, omeniti pa je treba še znamenito viteško dvorano.

Okolica Čateža je slikovita in zanimiva. Vinska trta tod okoli bogato obrodi in vsekakor ni odveč obiskati kmetijski kombinat Slovina v Brežicah, videti njihovo ogromno vinsko klet in poskusiti njihov pridelek.

V neposredni bližini je sotočje Save in Krke. Tu pridejo na svoj račun ribiči, saj je Krka znana po bogatem ribjem zarodu, okolica pa je več kot primerna za namakanje trnkov.

Prijetni so tudi izleti v bližnjo okolico: Kumrovec, spominski park Trebče, Avguštinčičevo galerijo v Klanjcu, Sveto goro, Kostanjevico s Formo vivo, Lamutovim salonom, Gorjupovo in Jakčevo galerijo ter grad Mokrice, ki se ponaša z izredno lepo arhitekturo, parkom z eksotičnimi drevesi ter priznano jahalno šolo. Torej, v neposredni bližini Motela Čatež je toliko zanimivosti, da se velja ustaviti za precej dlje kot ste načrtovali.

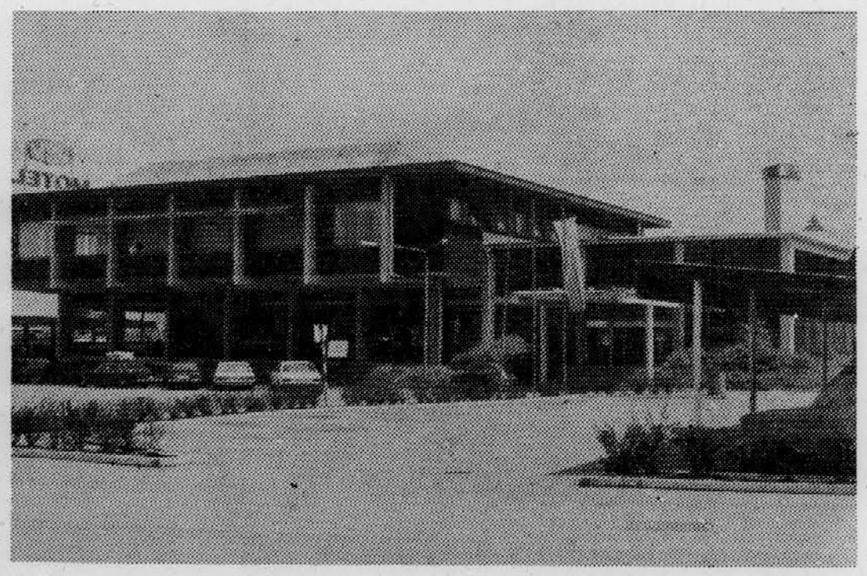

– Stoji ob magistralni cesti Ljubljana–Zagreb
– motel B kategorije
– 60 ležišč v dvoposteljnih sobah
– vse sobe imajo telefon, kopalnico s prho, sanitarije in centralno ogrevanje
– v recepciji je menjalnica
– v bližini je moč kupiti izvirne slovenske spominke in drugo trgovsko blago
– restavracijski prostori so na obeh straneh avtomobilske ceste. Imajo 420 sedežev v pokritem prostoru, 240 sedežev na delno zaprti terasi, ter sejno sobo za različne sestanke, konference, seminarje
– na obeh straneh ceste sta bencinska servisa ter parkirni prostor za 200 osebnih avtomobilov ter 30 avtobusov ali tovornih vozil
– v sodobno opremljeni kuhinji lahko v zelo kratkem času pripravijo tudi večje število obrokov. Še posebej je znana po okusnih obarah, ajdovih žgancih in matevžu
– ob sobotah in praznikih so plesi
– dvakrat letno pripravijo kulinarične tedne

Še niste naročnik Dela? *Vas mika motel, ki vam ga danes predstavljamo? Združite oboje. Naročite se na osrednji jutranjik za najmanj šest mesecev in že vam pripada* ***brezplačno prenočišče z zajtrkom*** *v motelu. Takoj ko prejmemo vašo ustrezno izpolnjeno naročilnico, vam bomo poslali* ***darilno pismo,*** *s katerim boste lahko uveljavili pravico do brezplačnega prenočišča z zajtrkom v motelu, ki vas pričakuje kot dragega in dobrodošlega gosta.*

P. S.: Novi naročnik je tisti naročnik, ki ni bil naročen na Delo šest mesecev pred novim naročilom.

Ste že naročnik Dela? *Tudi vi imate enake možnosti kot novi naročniki. Če ste pripravljeni plačati naročnino na Delo za šest mesecev vnaprej, izpolnite prijavnico (tako, da obkrožite ustrezen odgovor) ter jo pošljite na naš naslov. Prav tako boste brez žrebanja dobili brezplačno prenočišče z zajtrkom v motelu.*

Toda to še ni vse! *Poleg brezplačnega prenočišča z zajtrkom v izbranem motelu (z Delom ste lahko povsod doma) imajo naročniki Dela še več drugih prednosti:*

20. 4. 83 PETROLOV MOTEL ČATEŽ

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna št. in kraj: _____

Starost: _____ Poklic: _____

Obkrožite ustrezno:

■ **Naročam dnevnik Delo za najmanj šest mesecev. Pošiljajte mi ga na zgornji naslov.**

■ **Sem že naročnik Dela. Pripravljen sem plačati naročnino za šest mesecev vnaprej**

Datum: _____ Podpis: _____

Naročilnico pošljite najkasneje v sedmih dneh na naš naslov: ČGP Delo – STIK, 61000 Ljubljana, Titova 35.

Bo po severni obvoznici stekel promet do konca tega leta?

V Štorah so nehali delati posebno jeklo za gradnjo – Od 80 ton prispelo le 12 ton, zato ne morejo graditi stebrov za železniški nadvoz

LJUBLJANA, 19. aprila – Gradnja severne ljubljanske obvoznice se je ta trenutek ustavila pred barakami v Stegnah, odstraniti pa je treba tudi hiši obeh obrtnikov in Kompasovo poslovno zgradbo. Gradnja obvoznice sicer poteka brez zastojev. Del od Titove do Djakovičeve bo končan v skladu s pogodbo, torej konec julija.

Drugi del ceste bo predvidoma zgrajen do konca leta. Skupno bodo s trase severne obvoznice zvozili kar okrog 500 tisoč kubičnih metrov materiala. Večino gramoza prepeljejo na traso južne obvoznice in do zdaj so nasuli že okrog 150 tisoč kubičnih metrov gramoza. Čeprav so pričakovali, da bodo izkopavali večinoma gramoz, se je izkazalo, da je tudi precej plasti konglomerata in gline.

Ker je tresa severne obvoznice speljana po zaščitenem pasu podtalnice, je gradnja precej zahtevna. Poleg zbirnega kanala za meteorne vode, ki je položen po sredini trase od 8 do 10 metrov globoko, je treba zgraditi tudi poseben kanal za primer, če bi na cesto (in seveda nato naprej) odteklo olje, bencin ali kakšna druga škodljiva snov.

Te dni delavci SCT že asfaltirajo priključke saveljskega nadvoza, ki bo končan konec tega meseca – in odprt za promet. Te dni končujejo tudi cesto do Iskre v Stegnah, ki jo je bilo treba prestaviti ob obvoznico. Prestaviti je treba tudi kanal ob gorenjski progi.

Glede na to, da je pomemben vsak dan, se morajo objekti s trase čimprej umakniti. Precej težav je z barakami, čeprav jih počasi praznijo. Delovne organizacije, kjer so stanovalci zaposleni, so pripravljene sodelovati. To pa ne velja za Ingrad Celje, ki ima v teh barakah osem delavcev.

Sis za desetletno gradnjo cest v Ljubljani in Kompas sta se zdaj dogovorila in Kompas ima že naročene kontejnerje za začasno preselitev poslovnih prostorov. Pričakujejo, da bo stvar urejena v enem mesecu. Na trasi severne

● Poseben problem je gradnja železniškega nadvoza, saj bi zanj potrebovali 80 ton posebnega jekla, ki bi ga morali narediti v Štorah. V železarni pa so ustavili to proizvodnjo in tako je za nadvoz prišlo le 12 ton jekla. Sis za ceste se zdaj dogovarja o proizvodnji potrebnega materiala z zeniško železarno, vendar bo verjetno vse steklo šele po bližnjih praznikih. Ob tem pa mora biti gorenjska proga prestavljena in seveda narejen nadvoz (zdaj so narejeni le končni oporniki, vmesni stebri pa čakajo) najkasneje do sredine avgusta.

obvoznice bodo torej še naprej mrgoleli veliki tovornjaki, bagerji in delavci in, če bo poleg pridnega dela še nekaj sreče in ne preveč težav z materialom, bo obvoznica narejena še letos.

MOJCA KAUČIČ

Mesečni OD slabo merilo za socialno pomoč

Letos za socialne pomoči 240 milijonov din – Za subvencioniranje stanarin 12 milijonov din

LJUBLJANA, 19. aprila – Za razne oblike socialne pomoči bodo v Ljubljani letos namenili 240 milijonov dinarjev, dą bi bil ta denar pravično razdeljen pa je treba sproti preverjati, ali so prosilci za to pomoč res upravičeni do nje. Ob sodelovanju krajevnih skupnosti, kjer ti živijo in delovnih organizacij, v katerih so zaposleni, bi šlo verjetno s tem lažje, žal pa takšnega sodelovanja ni.

Zato bi morale pobudo zanj dati osnovne organizacije sindikata v delovnih kolektivih, poudarjajo člani mestnega sveta zveze sindikatov, ki so v današnji razpravi hkrati opozorili, da je treba potegniti tudi ločnico med tistimi, ki imajo raje socialno pomoč kot, da bi delali in tistimi, ki to pomoč dejansko potrebujejo.

Narediti je čim prej treba tudi seznam vseh, ki v Ljubljani prejemajo družbeno socialno pomoč, kajti brez popolnega seznama, je težko ocenjevati pravičnost delitve teh sredstev. Ob tem pa je nujno še poenotiti kriterije za dodeljevanje te pomoči, saj se ti zdaj od občine do občine razlikujejo.

Sicer pa mlini služb, ki preverjajo upravičenost do socialnih pomoči in jih dodeljujejo, tudi prepočasi meljejo. Primer so solidarnostna stanovanja, kjer je pot do vselitve v že izpraznjeno stanovanje menda dolga kar 160 dni.

Zanimiv je tudi podatek, da kljub padanju življenjske ravni, upada število Ljubljančanov, ki jim subvencionirajo stanarine. Lani je bilo, na primer, v skladu za subvencioniranje stanarin 8 milijonov dinarjev, porabili pa so le 1,5 milijona dinarjev; pomoč iz solidarnostnega stanovanjskega sklada je lani dobilo okrog 300 ljubljanskih družin. Letos pa bo v tem skladu kar 12 milijonov dinarjev. To pa ne pomeni, da so službe, ki preverjajo upravičenost do te subvencije lahko radodarne, marveč bi bilo treba poenostaviti pot do take pomoči, a jo vendarle dodeliti tistim, ki jo res potrebujejo in ne ljudem, ki sami živijo v prevelikih stanovanjih in služijo denar z oddajanjem.

In sploh bi moral biti osnovni kriterij za dodeljevanje socialne pomoči resnični dohodek posameznika ali gospodinjstva in ne le redni osebni dohodek zaposlenega, poudarjajo člani mestnega sindikalnega sveta.

LJILJANA DJERIĆ

Ljubljanski kolesarji dobe letos še 6 kilometrov stez

Mestni izvršni svet je sprejel tudi sklep o prepovedi vožnje s kolesi s pomožnim motorjem na nekaterih cestah v središču mesta

LJUBLJANA, 19. aprila – Kolesarjenje ima vse več pristašev tudi v Ljubljani. A hkrati z njihovim številom se veča tudi možnost nesreč, zato v mestu tem prometnim udeležencem posvečajo veliko pozornosti. Lani so bili kolesarji udeleženi v 169 prometnih nesrečah, kar je za 6 odstotkov manj kot leto poprej in to je tudi sad naporov za večjo varnost kolesarjev.

Izkušnje so pokazale, da so kolesarji najbolj varni na površinah, ki so namenjene izključno njim. Zato si je Ljubljana zastavila petletni program gradnje kolesarskih povezav. Do letos je mesto zgradilo in obeležilo 33 kilometrov stez oziroma pasov, letos pa se bodo te podaljšale še za skoraj 6 kilometrov. Tako naj bi letos jeseni zgradili na južni strani severne obvoznice dvosmerno kolesarsko stezo, ki bo povezovala Titovo in Celovško cesto. Na severni strani te obvoznice pa bosta kolesarjem namenjena dva – od Celovške ceste do gorenjske železnice in od Slovenčeve do Titove. Te steze bodo široke 3 metre in ločene od ostalih prometnih površin. Zaradi širjenja peskokopa v Stanežičah bodo makadamsko kolesarsko pot med Guncljami in Stanežičami ukinili. Še pred tem pa bodo zgradili Obodno cesto iz Guncelj mimo Dvora do Stanežič, ob kateri gradijo tudi posebno dvosmerno kolesarsko stezo, ki bo z zelenico ločena od ceste za motorni promet. Ob rekonstrukciji Streliške ulice bodo na obeh straneh cestišča zgradili kolesarsko stezo od Ceste za gradom do Zarnikove ceste.

Ob tem bodo še nekaj kolesarskih stez samo označili. Tako bo z obeležjenjem na Trgu OF med Bavarskim dvorom in Miklošičevo ulico uresničena neprekinjena

● Podatki o prometnih nesrečah povedo, da so kolesarji najbolj ogroženi na odprtih cestah. Tudi zato je mestni izvršni svet danes sklenil, da prepove promet po Titovi cesti od Dvoržakove do Šubičeve, na Trgu osvoboditve med Titovo in Gradiščem, čez Gradišče, na Kardeljevi cesti med Gradiščem in Aškerčevo, po Aškerčevi, Cojzovi, Levstikovem trgu, Karlovški, Cesti VII. korpusa med Trgom MDB in Delavskim domom, na Trgu OF med Miklošičevo in Resljevo cesto, po Resljevi, Kopitarjevi, Krekovem trgu in skozi predor pod Ljubljanskim gradom tudi za kolesa s pomožnim motorjem in ne samo za kolesa, kot je to veljalo doslej.

povezava v smeri sever-jug po Titovi in Miklošičevi ulici. Ko bodo porušili stanovanjsko zgradbo na Poljanskem nasipu 8, bodo kolesarjem namenili dvosmerno stezo po Poljanskem nasipu med Kopitarjevo in Ambroževim trgom. Ko bodo označili stezo na enosmerni cesti v Rožno dolino in Cesti I, bo omogočen dvosmerni kolesarski promet z Viča v Center (različica za zasilno kolesarsko stezo ob Tržaški). Na pločnikih ob zahodni strani vozišča Titove ceste, v križišču s Samovo ulico (v smeri proti mestu) in na vzhodni strani Titove, od križišča s Kržičevo ulico (v smeri proti Bežigradu) pa bodo z vertikalno (na prvem tudi s horizontalno) signalizacijo označili kolesarski stezi.

Člani izvršnega sveta so delavcem Komunalnega podjetja Ljubljana, tozdov Javna razsvetljava in Gradnje naložili nalogo, da do konca tega meseca obnovijo talne obeležbe na kolesarskih stezah, odpravijo prekope na asfaltiranih in zaključijo vzdrževalna dela na makadamskih površinah. Izkušnje minulih let namreč kažejo, da se je število nesreč, v

● V razpravi pa so člani izvršnega sveta menili tudi, da bo za večji razmah kolesarstva in večjo varnost kolesarjev treba urediti mirujoči promet, to je parkirana vozila. Predsednik IS Dore Dovečar je povedal, da je Ljubljana že naročila novega (drugega) pajka, da pa bi ta problem lahko in morali rešiti predvsem z zavestno disciplino voznikov motornih vozil.

katere so bili vpleteni tudi kolesarji, začelo naglo večati v maju in nekatere so se zgodile tudi zaradi neurejenih kolesarskih stez. Ti podatki pa so še pokazali, da so za kolesarje najnevarnejša križišča, saj vozniki motornih vozil, ki zavijajo v levo, vse preradi spregledajo kolesarje, ki bi radi peljali naravnost. Prav zaradi tega bodo vzdrževalci cest morali poskrbeti za postavitev utripajoče rumene luči s silhueto kolesarja v semaforiziranih križiščih Celovške in Djakovičeve, Celovške in Drenikove, Karlovške in Ceste za gradom, Linhartove in Topniške ter na Bavarskem dvoru in Trgu MDB.

UROŠ ŠOŠTARIČ

UTRIP

Majolka bo spet odprta 15. maja

LJUBLJANA, 19. aprila – Stalni in občasni obiskovalci se že nekaj časa zaman ustavljajo pred gostilno Majolka na Vodnikovi cesti v Šiški. Njena vrata so začasno zaprta, goste pa bo znova sprejela po 15. maju. Do takrat bodo delavci gradbenega podjetja Bežigrad prenovili kuhinjo ter na novo opremili in razširili točilnico. Predračunska vrednost vseh del znaša 5 milijonov dinarjev. Kot je povedal direktor tozda Ilirije Branko Polajnar, bo kakovost gostinskih uslug v prenovljeni Majolki boljša, kuhali pa bodo tudi več slovenskih domačih jedi. (P. B., foto: Dragan Arrigler)

Zanimiv nastop 12-letne pianistke

LJUBLJANA, 19. aprila – V dvorani Zavoda za glasbeno vzgojo in baletno izobraževanje na Vegovi 7 bo v četrtek ob 19.30 nastopila mlada, komaj 12 let stara pianistka Urška Čepolič iz Ljubljane. Je varovanka prof. Zorke Bradačeve, sicer pa učenka 2. razreda – pripravnica srednje glasbene šole. V krajšem, polurnem nastopu bo izvajala dela Galuppija, Scarlattija, Mozarta, Schuberta, Chopina, Šuštaršiča in Bartoka. (U. Š.)

Koncert KUD dr. Lojz Kraigher

LJUBLJANA, 19. aprila – Ob dnevu ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda bo pod pokroviteljstvom krajevne organizacije SZDL Stari Vodmat jutri, v sredo, ob 18. uri v telovadnici osnovne šole dr. Jože Potrč koncert KUD dr. Lojz Kraigher z Univerzitetnega kliničnega centra in Medicinske fakultete v Ljubljani.

Kulturno umetniško društvo dr. Lojz Kraigher, ki je bilo ustanovljeno leta 1980, združuje ljubitelje kulture in umetnosti Univerzitetnega kliničnega centra, Medicinske fakultete, Onkološkega inštituta in Zavoda SRS za transfuzijo krvi. Združuje glasbene skupine in likovnike. Danes v društvu delujejo gledališka, glasbena, likovna, knjižničarska in šahovska sekcija.

Ob tej priložnosti bodo zaslužnim posameznikom in organizacijam podelili tudi priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Rojstva

LJUBLJANA: V »rdeči hiši« se je v ponedeljek rodilo 5 deklic (med njimi tudi najtežja novorojenka tega dne – tehtala je 4380 gramov) in 11 dečkov. V porodnišnici kliničnega centra pa so prijokale na svet tri punčke in 7 fantkov (najlažji med vsemi novorojenčki je bil 1190 gramov težak fantek). (R. D.)

Poroke

LJUBLJANA: Prejšnji teden so v poročni dvorani na Magistratu sklenili zakonske zveze: Srečko Justin in Tatjanca Treven, Stanislav Mlinar in Milka Oblak, Boris Kovše in Marjanca Luznar, Nikolaj Škočir in Andreja Zaviršek, Marjan Tekavčič in Miroslava Žejn, Ivo Kerovec in Mojca Pesko, Roman Trošt in Alenka Žunič, Bojan Tratnjek in Janja Šetina, Marjan Ložar in Ilonka Jaklin, Anton Podrenek in Marija Knuplež, Anton Grum in Marija Strle, Srečko Novak in Ana Jamnik, Bojan Širola in Jagoda Kovačević. (R. D.)

Pogrebi

LJUBLJANA: Na ljubljanskem pokopališču Žale se bodo danes svojci še zadnjič poslovili od 84-letne upokojenke Leopoldine Laznik (ob 10.15); 74-letne upokojenke Julijane Trstenjak (ob 11. uri); 53-letnega ing. elektrotehnike Hrabroslava Jordana (ob 12. uri); 27-letnega blagajnika Igorja Eberla (ob 14. uri); 57-letne upokojenke Ane Gole (ob 15. uri); 77-letnega upokojenca Jožeta Kosca (ob 16. uri) in 65-letne upokojenke Marije Uršič (ob 18. uri).

VIČ: Danes ob 13. uri bo na viškem pokopališču pogreb 78-letnega upokojenca Lojzeta Bizjana.

ŠTEPANJA VAS: Na tukajšnjem pokopališču bodo danes ob 17. uri pokopali 20-letnega delavca Mirka Jerančiča.

KAMNIK: Danes ob 17. uri bodo na pokopališču v Nevljah svojci pospremili na zadnjo pot mizarja Leopolda Baloha. (R. D.)

naša žena
najstarejša slovenska ženska in družinska revija

Novosadska delegacija v Ljubljani

Na poti v Celovec so se predstavniki Novega Sada ustavili v Ljubljani

LJUBLJANA, 19. aprila – Na poti v Celovec, kjer se bodo jutri začeli Dnevi Novega Sada, se je delegacija tega mesta, ki jo vodi predsednik novosadske skupščine Branislav Mindić, ustavila tudi v Ljubljani.

Popoldne si je ogledala Cankarjev dom, zvečer pa se je pogovarjala s predstavniki Ljubljane, ki jih jo vodila predsednica mestne skupščine Tina Tomlje. Gostje so se zanimali za izkušnje sodelovanja Ljubljane in Celovca, člani obeh delegacij pa so namenili veliko pozornosti tudi nadaljnjemu sodelovanju Ljubljane in Novega Sada.

Še to: na Dnevih Novega Sada v Celovcu, ki bodo trajali od 20. aprila do 10. maja, se bodo Novosadčani predstavili z vrsto kulturnih, gostinsko-turističnih prireditev, pripravili pa bodo tudi številne pogovore o gospodarskem in drugem sodelovanju.

U. Š.

Avto na železnici je iz dneva v dan cenejši kot na cesti

Relacije: Ljubljana, Beograd, Kardeljevo, Sarajevo, Split – Vmesnih postaj ni, ker na postajah ni sprejemnih »ramp«

LJUBLJANA, 19. aprila – Prazniki se bližajo, bencin se je podražil, skrbno obračamo bencinske bone, praznične želje pa segajo na Jadran ali vsaj več kot 200 kilometrov od doma. Železnica ponuja roko, čeprav togo, posamični postajniški »sklepi« so namreč negibljivi. Za bližnje praznike železnica ne bo uvedla nobenega dodatnega avtovlaka. Ti bodo vozili po ustaljenem železnem repertoarju. Kot vse leto bodo avtomobili lahko potovali po železnici iz Ljubljane do Beograda in Kardeljevega, šele junija pa tudi do Sarajeva in Splita. Vmesnih postaj ni, ker na turistično zanimivih kolodvorih oziroma krajih ni »ramp« za iztovarjanje avtomobilov.

Še cene avtomobilskih prevozov. Po kategorijah so razporejene. Fičke in njim podobne »malčke« železnica prepelje v Beograd za 928 dinarjev v eno smer, povratno za 1580 dinarjev, srednjo kategorijo za 1114 oziroma 1856, večje limuzine pa za 1211 v eno oziroma za 2130 dinarjev v obe smeri. Za Kardeljevo veljajo cene za male 1431 (2442 povratna), srednje 1719 (2862 povratna), za največje 1867 v eno smer oziroma 3286 povratna. Za pot v Sarajevo je treba odšteti za najmanjši avto v emo smer 1085 dinarjev, v obe pa 1848 dinarjev, za srednje 1302 (2170) in največje 1414 (2492) dinarjev. Avtovlak bo vozil v Sarajevo šele po 10. juniju.

Tudi v Split se bo avto po tirih lahko peljal šele po 10. juniju, to je po uradnem začetku poletne turistične sezone. Cene za njegov prevoz so enake, kot bi ga naložili na vlak za Beograd.

Še cene za spremljevalce avtomobilov: drugi razred na relaciji Ljubljana–Beograd 497 dinarjev (povratna karta 804 dinarje), prvi razred 726 (1170), Ljubljana–Kardeljevo: drugi razred 738 dinarjev (povratna 1189), prvi 1087 (1748), Ljubljana–Sarajevo 578 (933), prvi 847 (1364) dinarjev, Ljubljana–Split enako kot Ljubljana–Beograd. Najbolj zanesljive so enomesečne rezervacije.

MARINA UČAKAR

Koncert šolskih zborov občine Center

LJUBLJANA, 19. aprila – V okviru letošnjih prireditev Naša beseda, ki so letos posvečene 40-letnici Avnoja, prireja ZKO občine Center koncert otroških in mladinskih šolskih kulturnih društev. V sredo, 20. aprila, bo nastopilo deset zborov, naslednji dan pa še devet. Prireditev bo v festivalni dvorani Pionirskega doma, obakrat ob 17. uri. (P. B.)

Nova trgovina v Trzinu

DOMŽALE, 19. aprila – Do konca junija prihodnjega leta bo dobil Novi Trzin nov trgovski center s skupno površino več kot 700 kvadratnih metrov. Gradil ga bo Mercatorjev tozd Grmada. Predračunska vrednost trgovine (brez zaklonišča) znaša 50 milijonov dinarjev, graditi pa naj bi jo začeli letos oktobra. (P. B.)

LOTO

16. kolo: izžrebane številke pa so: 6, 12, 31, 32, 33, dodatna 14.

PRAVNA POSVETOVALNICA

Davek na darilo stanovanja

J. K. L. Ali bo uživala vaša hči, ki je samska, brez premoženja, kakšno olajšavo pri odmeri davka na dediščine in darila, če ji podarite vaše stanovanje?

ODGOVOR: Zavezancu za davek na dediščine in darila prvega dednega reda (sem spada tudi hči darovalca), ki ima stalno prebivališče v Jugoslaviji in ki sam ali njegov zakonec še nima v lasti stanovanja, se v primeru, da podeduje ali dobi v dar stanovanje ali stanovanjsko hišo oziroma del stanovanja ali stanovanjske hiše, davčna osnova zniža za znesek, ki predstavlja povprečno gradbeno vrednost 80 m² stanovanjske površine v občini v preteklem letu. Olajšava se ne prizna, če so predmet dedovanja ali darila stanovanjski prostori, ki se sezonsko ali občasno uporabljajo za počitek in oddih.

Zavarovalna doba

A.R.Z. Ali in pod kakšnimi pogoji se vam čas, ko ste bili v letih 1957 in 1958 začasno nezaposleni, šteje v zavarovalno dobo?

ODGOVOR: Čas nezaposlenosti pred 1. 1. 1965 se v nobenem primeru ne more priznati v pokojninsko dobo oziroma v zavarovalno dobo. Pač pa se obdobja začasne nezaposlenosti po 1. 1. 1965 vštevajo v zavarovalno dobo, in sicer največ dve leti za posamezen primer prenehanja zavarovanja, če je zavarovanec za ta čas podaljšal zavarovanje s plačilom ustreznega prispevka, in pod nadaljnjim pogojem, da je bil med začasno brezposelnostjo v redu prijavljen skupnosti za zaposlovanje.

Določanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

P.Ž.S. Sodite, da vam hišni svet ni pravilno določil tega nadomestila. Kaj storiti?

ODGOVOR: Če ima stanovanjska hiša hišni svet, za komunalne zadeve pristojen občinski upravni organ z odločbo določi višino nadomestila za celotno stavbo hišnemu svetu, ta pa glede na površino stanovanj in poslovnih prostorov določi sorazmeren del nadomestila posameznim imetnikom stanovanjske pravice, najemnikom poslovnega prostora imetnikom pravice uporabe in lastnikom. Zavezanec, ki meni, da mu hišni svet ni pravilno odmeril nadomestila, lahko zahteva od navedenega občinskega organa, naj mu izda odločbo o tem, kolikšno nadomestilo je dolžan plačati.

Nova odmera borčevskih pokojnin

J.K.P. Ali se bodo borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 znova odmerile pokojnine, upoštevajoč novo zajamčeno pokojninsko osnovo?

ODGOVOR: Po sklepu o uskladitvi pokojnin (Uradni list SRS, št. 10/1983) se s prvim januarjem 1983 pokojnine borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943, odmerjene od zajamčene pokojninske osnove, na novo odmerijo od pokojninske osnove, ki je enaka povprečnemu čistemu osebnemu dohodku delavcev v preteklem letu, povečanem za 17,6%, to je od zneska 16.893,24 din.

Prehod stanovanjske pravice

M.Z.M. Ste imetnica stanovanjske pravice do stanovanja, ki je v družbeni lasti in ki ga uporabljate že več let skupaj z materjo. Nameravate se poročiti in preseliti k bodočemu možu. Ali bo lahko mati ostala v stanovanju?

ODGOVOR: Glede na podatke vašega dopisa bo, ko se boste preselili k svojemu bodočemu možu in s tem trajno nehali uporabljati stanovanje, katerega imetnica stanovanjske pravice ste, vaša mati kot uporabnica tega stanovanja pridobila stanovanjsko pravico na njem.

Enkratni letni znesek za rekreacijo

L. V. T. Starostno ste upokojeni z 31. 3. 1983, pokojnina pa se vam bo začela izplačevati s 1. majem 1983, ker vam bo konec meseca aprila prenehalo delovno razmerje. Ali ste upravičeni do enkratnega letnega zneska za rekreacijo?

ODGOVOR: Po sklepu o določitvi enkratnega letnega zneska za rekreacijo v letu 1983 gre enkratni letni znesek za rekreacijo v letu 1983–1500 din tistim uživalcem pokojnine, ki so pridobili pravico do njenega izplačila do vključno 1. junija 1983.

Valorizacijski količniki

R. M. Z. Letos jeseni boste dopolnili 40 let pokojninske dobe in se boste starostno upokojili. Ker ste dobivali zaradi spremembe delovnega mesta zadnja leta znatno višje osebne dohodke kot prej, bo za vas brez dvoma za izračun pokojninske osnove najugodnejše mesečno povprečje osebnih dohodkov, ki ste jih dobili v zadnjih desetih letih zavarovanja, tj. od leta 1974 do leta 1983. Radi bi vedeli, s kakšnimi količniki se bodo valorizirali vaši osebni dohodki iz prejšnjih let?

ODGOVOR: Če bodo za izračun pokojninske osnove vzeti osebni dohodki iz leta 1983 kot zadnjega leta zavarovanja, se bodo vaši osebni dohodki iz prejšnjih let (to je od leta 1974 do 1981) valorizirali s količniki iz sklepa o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov iz leta 1982 (Uradni list SRS, št. 10/1983), in sicer osebni dohodek, dosežen v letu 1974, s količnikom 510,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1975, s količnikom 408,03, osebni dohodek, dosežen v letu 1976, s količnikom 353,1, osebni dohodek, dosežen v letu 1977, s količnikom 296,6, osebni dohodek, dosežen v letu 1978, s količnikom 243,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1979, s količnikom 194,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1980, s količnikom 163,0, in osebni dohodek, dosežen v letu 1981, s količnikom 126,0. Osebna dohodka, dosežena v letih 1982 in 1983, pa se bosta za izračun pokojninske osnove upoštevala v nominalnem znesku.

Sodelovanje pri civilni zaščiti

L. K. L Kdo je dolžan sodelovati pri civilni zaščiti?

ODGOVOR: V enotah in organih civilne zaščite morajo sodelovati vsi občani od dopolnjenih 15 do dopolnjenih 60 let starosti (moški) oziroma do dopolnjenih 55 let starosti (ženske), pri zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin pred nevarnostmi zanje pa vsi za to sposobni občani. Te obveznosti nimajo: osebe v službi v oboroženih silah; pooblaščene uradne osebe organov za notranje zadeve; noseče ženske; matere, rejniki, moški – samohranilci z otrokom, ki še nima 7 let, oziroma z 2 ali več otroki, ki še nimajo 10 let; osebe, ki niso sposobne za tako sodelovanje, in druge osebe, določene z zakonom.

KUPON za pravno posvetovalnico »Dela«

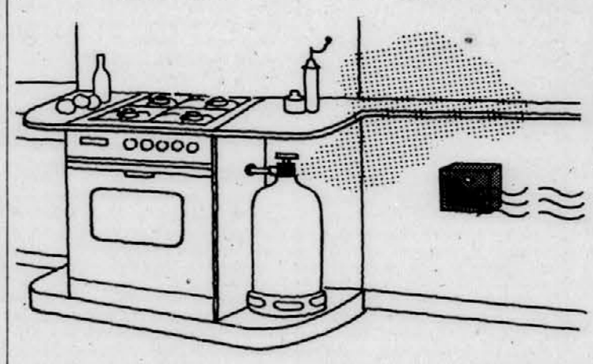

PLIN!
PA JA NE UHAJA!?
Novi zanesljivi javljalnik gospodinjskega plina za butan-propan in mestni plin.
Že na majhno koncentracijo plina opozori z zvočnim signalom.
Enostavna montaža.
V vseh prodajalnah Iskre.
Iskra

Aleksandar Tadić

Čez Atlantik v partizane

10. nadaljevanje

Ko ga noge niso več držale, je pokleknil, vendar še kar strmel v isto smer. Niti besede ni rekel.

»Kam pa tako buljiš, Luka?« ga je šepetaje vprašal Klobučar.

Jelić je še naprej molče gledal v obzorje. Dolgo ni mogel verjeti, da vidi črno piko na obzorju, napenjal je oči in naposled le ugotovil, da res nekaj vidi, da se mu ne zdi. Ko se je le prepričal, da ga oči ne varajo, je zamomljal s težkim, hripavim in pretrganim glasom:

»Vidim ... nekakšno ... črno piko!«

Klobučar je zbral zadnje moči, se dvignil in pokleknil na desko. Oba sta gledala v isto smer. Jelić je s prstom kazal tja, kjer je zagledal črno piko. Dolgo je trajalo, potem pa je Klobučar vznemirjeno vzkliknil:

Ladja, ladja!

»Res je ... glej ... nekaj črnega! Da ... gotovo je nekaj ... Le kaj naj bi bilo?« je govoril.

Le kaj naj bi se videlo po enajstih dneh, ko nismo opazili ničesar? Mogoče kakšni nesrečniki v rešilnem čolnu, ki iščejo rešitev kot mi? Mogoče bi bili tudi naši tovariši – Kovačević, Serdar in Šarić. Tako sem razburjeno razmišljal in pogledoval zdaj Klobučarja zdaj Jelića, spremljajoč njune gibe. Potem sem se tudi sam dvignil in vprašal, kaj neki vidita. Z roko sta mi nakazala smer, vendar dolgo nisem zagledal ničesar. Napenjal sem oči, gledal levo in desno, vendar nisem zadel prave točke.

»Ladja ... ladja ... gotovo je ladja!« je zakričal Jelić. »Ladja, fantje, ladja! Rešeni smo! Rešeni smo!«

Skušal sem kaj videti, pa nič.

»Ladja ... Velika ladja!« je začel hropsti tudi Klobučar.

Nenadoma se mi je zazdelo, da vidim jambore treh ladij, ki plovejo ena poleg druge.

»Tri ladje se vidijo! Tri ladje, fantje! To so gotovo tri ladje!« sem zakričal, kolikor sem le mogel s svojim onemoglim glasom.

»Niso tri, Božo, ampak ena. Samo ena,« je rekel Jelić. »Dovolj je tudi ena!«

Spark se ni razveselil

Od silnega razburjenja Longu sploh nismo utegnili povedati, da smo zagledali ladjo, vendar je po naših kretnjah in vznemirjenem govorjenju sklepal, da gre za ladjo ali kopno. Vstal je in vprašal Jelića:

»Kaj pa je?«

Jelić mu je odgovoril, da smo zagledali ladjo. Ko je Longo napel oči, je kmalu videl, da je res. Z onemoglim deškim glasom je razburjeno rekel:

»Da ... ladja je ...«

Poklicali smo Sparka in mu povedali, da smo zagledali ladjo, pa je samo nekaj zamomljal in še naprej negibno ležal na deskah.

Mi štirje pa smo se vrteli po čolnu in nismo vedeli, kaj naj storimo od norega veselja. Noge so nam drhtele, roke so se nam tresle, oči pa so nam venomer strmele proti ladji. Kot da smo dobili nove moči, ki so nam omogočale, da se spet gibljemo. Videli smo bolje in dlje, obzorje je postalo čistejše in širše, glasovi pa jasnejši in močnejši.

»Ladja!«

»Voda!«

»Rešitev!«

»Voda! Voda!«

»Zdaj se bomo pa napili vode ... Končno smo rešeni ...«

Po prvem izbruhu veselja pa so nas začeli glodati dvomi. Spet se nas je polastil strah. Bolj ko smo gledali ladjo, bolj se nam je zdelo, da ne plove proti nam, temveč se oddaljuje. Skoraj obupavali smo že. Groza nas je bila misli, da bomo spet sami, prepuščeni na milost in nemilost krutemu morju. Nekaj je bilo treba storiti. Klobučar in jaz sva napela jadra na jambor.

»Zdaj nas bodo hitreje videli!« je rekel in se spet usedel za krmilo.

Veter je bil močan, zato je čoln hitel, kot da bi ga gnal motor. Jelić je pripravil rumene in rdeče rakete, ki so bile zavite v povoščeno platno, in ker je mislil, da jih bo lahko opaziti, jih je po vrsti začel streljati v zrak.

Ali se bo videlo?

Toda rakete očitno niso spremenile položaja. Še vedno se nam je zdelo, da ladja plove svojo pot in se ne zmeni za nas. Strah in živčnost sta naraščala. Začutili smo, da nas spet zapuščajo moči, ki so se nam prej nenadoma povrnile. Noge so se nam vse huje tresle. Drhteli smo po vsem telesu.

»Gotovo nas ne vidijo!« je razburjeno zavpil Klobučar.

»Vidijo, barabe, vidijo nas, vendar nas nočejo videti!« je momljal Jelić.

»Mogoče pa je ladja nemška ali japonska,« je dejal Longo.

Vendar je bila ladja vse večja. Videlo se je, da ne gre za vojaško ladjo, še vedno pa ne, ali je prijateljska ali sovražna. Zastave se niso videle, po čemer je bilo mogoče sklepati, da plove »skrivaj« kot naš ubogi »Andreas«.

Ko je bila ladja še bliže, smo se že trdno prepričali, da je tovorna. Sicer pa potniška v tistih vojnih časih niti ne bi mogla biti: le kdo naj bi tedaj nosil glavo naprodaj in se prevažal po morju?

BURNI ČASI – Lazar Jelić leta 1943 nekje na Sredozemlju, ko med počitkom prebira »Srpski glasnik«.

Jelić je še kar streljal rakete vseh barv. Klobučar je bil pri krmilu. Ladja je bila vse večja in vse razločnejša.

Res se je vse bolje videla, toda pokazalo se je, da plove svojo pot, da bo šla mimo nas.

»Prekleto, ladja plove proti zahodu, mi pa proti severu!« je vzkliknil Jelić in še kar streljal rakete.

»Mi bomo pa še naprej tavali okoli, dokler drug za drugim ne izpustimo duše,« je grenko rekel Miha.

Lahko bi nas videli, pa nas niso. Postalo je povsem jasno, da plovejo mimo nas. Torej smo se zaman veselili. Ladja se je je jasno videla, obenem pa je bilo tudi jasno, da plove mimo nas.

Če bi plula proti nam, bi moral njen premec gledati naravnost proti premcu našega čolna. Tedaj bi bilo jasno, da gre po nas, da nas bo rešila, da se bomo napili vode in se vrnili v življenje. Tako pa bi bilo bolje, če je sploh ne bi videli! Mogoče bo kdo med nami še zdržal kakšen dan, vendar ne dolgo, sem razmišljal ko sem sedel na srednji deski, na kateri je bilo zarezanih enajst dni trpljenja ...«

Videli bomo Jugoslavijo!

Toda ladja se je le približevala. Razločili smo že posamezne dele ladje – a še vedno se nam je zdelo, da plove mimo.

Trenutki negotovosti so se vlekli kakšne četrt ure, nam pa se je zdelo, da trajajo ure in ure.

Nenadoma nam je postalo jasno, da plove ladja naravnost proti nam. V čolnu se je zaslišalo veselo vzklikanje. Mi trije smo se začeli objemati in poljubljati ter govoriti vse mogoče po naše.

»Naravnost proti nam gre, tovariša!« je vpil Jelić in naju objemal.

»Rešitev ... rešitev ...« sem ponavljal in ju stiskal k sebi.

»Življenje ... voda ... rešitev ...« je začel vpiti tudi Klobučar.

»Videli bomo Jugoslavijo!«

»Borili se bomo ... Pokazali bomo fašističnim barabam, kakšni smo ...«

Tudi Longo se je veselil, vendar čisto posebno. Mahal je z dolgimi rokami in vpil:

»Ladja ... Ladja prihaja!«

Vsi razen starega Sparka smo se veselili, kot se lahko veselijo ljudje, ki se z roba smrti vračajo v življenje. Kako se ne bi! Po nas je plula ladja, prinašala je vodo, lepše trenutke ...

Hudo nam je bilo, ker se stari Spark ni veselil. Klicali smo ga, dvigali smo ga, drezali smo vanj – pa vse zaman. Vendar sem nam je zdelo, da Spark je le nekaj opazil. Nekaj je godrnjal in se vse pogosteje obračal.

»Mogoče tudi njemu ladja prinaša življenje,« je rekel Jelić.

Ko je bila ladja čisto blizu, se je ustavila. Nekdo je zavpil po angleško:

»Kdo je v čolnu?«

Odgovoril sem, kot se le mogel glasno:

»Kanad-ski bro-do-lom-ci!«

»Spustite jadro,« nam je ukazal glas po megafonu.

Sneli smo jadro, podrli smo jambor in čakali na nadaljnja navodila. Čez čas so nam sporočili, naj priveslamo k ladji.

Dolgih 500 metrov

Čoln je bil kakšnih petsto metrov od ladje. Nič drugega nam ni preostalo, kot da začnemo veslati. Eno veslo je vzel Klobučar, drugo pa jaz. Šele tedaj sva spoznala, kako šibka in izčrpana sva. Težko je šlo. Jelić je prosil za pomoč.

Vsak stoti delavec se je pri delu huje ponesrečil

Število najhujših nesreč pri delu sicer upada, vendar v zadnjih letih počasneje – Prevladujoči »človeški dejavnik« zahteva širšo opozorilno akcijo

LJUBLJANA, 19. aprila – Kadrovske težave in razmere, ki so oteževale redno delo (boni), so v minulem letu ovirale glavni nalogi organov inšpekcije dela – nadzorstvo nad izvajanjem zakona in predpisov o varstvu pri delu ter predpisov o delovnih razmerjih. Poročilo, ki so ga obravnavali na republiškem komiteju za delo, kljub temu precej celovito osvetljuje stanje na teh področjih.

Analiza poškodb pri delu kaže za zadnja leta upadanje, vendar nekoliko počasneje kot v prejšnjih letih. Posebno vprašanje ob številkah, ki jih ponuja analiza, je pomanjkanje meril, ki bi opredeljevala, kako huda je poškodba. Pred tremi leti se je poškodoval vsak šestnajsti, lani vsak devetnajsti delavec, inšpektorji dela pa menijo, da je hujše rane dobil le vsak stoti zaposleni delavec, pa tudi pri teh ne gre vselej za trajne poškodbe. Seveda pa s tem podatkom ne bi smeli biti zadovoljni.

Opis poškodb kaže slabše stanje – predvsem zato, ker med primeri, ki so jih raziskali inšpektorji dela, prevladuje človeški dejavnik: nepazljivost, nespoštovanje varnostnih predpisov in ukrepov pri delu. Ena izmed nalog, ki so jih posebej poudarili, je podružbljanje skrbi za varnejše delo, predvsem pa akcije v združenem delu, saj inšpektorji spričo številčno šibke zasedbe lahko zvečine sodelujejo le kot svetovalci.

Število poškodb na tisoč zaposlenih

1978	1979	1980	1981	1982
59,0	58,0	55,4	53,8	53,4

Število smrtnih nesreč pri delu

1979	1980	1981	1982
88	89	88	72

(Op.: Podatek iz leta 1981 zajema tudi 8 zaposlenih ponesrečencev letalske nesreče na Korziki).

Naloge iz pristojnosti republiškega inšpektorata dela je lani namreč opravljalo 16 inšpektorjev, med njimi 15 za naloge s področja varstva pri delu, eden pa s področja delovnih razmerij. V šestih občinskih in 15 medobčinskih organih inšpekcije dela, ki zajemajo območje 62 občin, je stanje še slabše: pri 43 inšpektorjih (35 za področje varstva pri delu) so delovna mesta v treh občinah nezasedena.

Republiški, občinski oziroma medobčinski organi tržne inšpekcije so lani opravljali nadzorstvo nad 25.175 delovnimi organizacijami (skupaj z nosilci samostojnega osebnega dela) in 10.876 ločenimi enotami, ki so zaposlovale 887.756 delavcev.

Nepravilnosti pri delovnih razmerjih inšpektorji zvečine le ugotavljajo in nanje opozarjajo upravne organe. Opažajo pa, da je čedalje težavnejši položaj tistih delovnih invalidov, za katere delovni organizaciji samo zdravnik priporoči, naj jih razporedijo na manj zahtevno delo, saj v ozdih tega največkrat ne zmorejo. Glede na to, da delovne organizacije med dopusti čedalje pogosteje zaposlujejo mlade prek študentskega servisa zgolj na osnovi naročilnic – podobne pa so nepravilnosti pri delu na domu, na primer v Jutranjki – so opozorili, da bi morali to urejati ne z omejevanjem takšnih del, ampak s ponujanjem pravilnih rešitev.

BORUT ČONTALA

Število inšpekcijskih pregledov leta 1982

ORGAN	Redni pregled	Kontrol. pregled.	Tehnični pregl.	Varn. ukrep
Republiški inšpektorat za delo	577	344	300	23
Občinski oziroma medobčinski inšpek. dela				
– varstvo pri delu	3848	1459	1310	743
– delovna razmerja	420	3001		
Skupaj	7845	4794	1610	766

Ubil dijakinjo in si potem sodil sam

VLASOTINCE, 19. aprila – V kabinetu za biokemijo tukajšnjega izobraževalnega centra »Milentije Popović«, je profesor Miroljub Davinić ubil dijakinjo Gorjanko Valčić in ranil dijaka Milivoja Djukalovića; ko pa je videl, kaj je storil, je naredil samomor.

Zakaj je prišlo do tragedije, še ni znano, govori pa se, da gre za ljubosumje. Profesor Davinić je tistega večera skoraj neopazno vstopil v prostor, kjer je bilo veliko mladih, in se sporekel z dijakom Djukalovićem, ki je svojim tovarišem povedal, da ima profesor pištolo. Dijaki so jeznega profesorja hoteli odstraniti, vendar jim je obljubil, da ne bo streljal.

Gorjanka Valčić je potem odšla po hodniku, za njo profesor Davinić, za njim pa Djukalović. Kmalu zatem sta odjeknila dva strela. Milivoj Djukalović je padel na tla, profesor pa je stekel za dijakinjo Gorjanko, jo dohitel, iz pištole kalibra 7,62 mm izstrelil vanjo dve krogli in jo ubil. Potem si je sodil sam, piše Večernji list.

Kako do barve za oznake na prehodih?

Organizacije za vzdrževanje cest potrebujejo 300 ton barve – Proizvajalci zahtevajo devizno soudeležbo

LJUBLJANA, 19. aprila – Prometna varnost ni le spoštovanje prometnih predpisov, temveč tudi vzdrževanje cest in prometne signalizacije. Zaostreni pogoji gospodarjenja, s katerimi se srečujejo tudi v cestnem gospodarstvu, se kažejo v zastoju kakovosti uslug, ki jih (če tako rečemo) cesta nudi prometu.

Vse manjša vlaganja v posodabljanje obstoječih cest, omejene naložbe za nove cestne povezave, pičla sredstva za redno vzdrževanje cest – vse to pomeni, da se razmere na področju prometne varnosti, ki so pogojene s cesto in njeno opremo, tudi letos ne bodo izboljšale.

Za vzdrževanje magistralnih, regionalnih cest in avtocest je po začasnem finančnem načrtu za prvih pet mesecev letos na voljo

● Omeniti kaže, da je v ceni prometnega znaka kar 70 odstotkov vrednosti deviznega porekla. Če bi bila cestna gospodarstva sposobna zagotoviti proizvajalcu prometne signalizacije določeno vsoto deviz, bi podražitev znašala le 13 odstotkov. Bržčas pa to za zdaj ni mogoče, saj ima novogoriški Meblo, tozd Poliplast, kot proizvajalec prav tako težave pri zagotavljanju deviz in s tem tudi težave pri uvozu odsevne folije ter drugih materialov. Zato so sprejeli sklep, da izpolnijo le redni program proizvodnje prometne signalizacije in da bodo signalizacijo izdelovali le še po naročilu. S tem bodo za porabnike prometne signalizacije nastopile dodatne težave tako pri nakupu kot pri ceni, ki jo lahko oblikujejo po trenutnih tržnih razmerah.

546.728.000 dinarjev oziroma 10 odstotkov več od povprečja porabljenih sredstev za vzdrževanje cest v enakem obdobju leta 1981 in lani.

Glede na dejstvo, da že v minulem obdobju ni bilo dovolj denarja za vzdrževanje obstoječih cest, hkrati pa so poskočile cene materiala in storitev za več kot 10 odstotkov, je pričakovati, da bodo letos ceste vzdrževane podobno kot lani ali celo slabše.

Čeprav smo skoraj že na pragu turistične sezone, so nekatere ceste še zmeraj brze ustreznih talnih in drugih obvestilnih označb. Nekateri menijo, da aprilske ohladitve ne dopuščajo, da bi obnovili talne označbe, ker asfalt ne bi vpil barve in bi se tako zmanjšala njihova obstojnost. Po drugi strani pa so nastopile težave zaradi nakupa približno 300 ton barve za označevanje prehodov za pešce in drugih oznak, saj proizvajalci barv zahtevajo za omenjeno količino najmanj 12 milijonov dinarjev v devizah, organizacije za vzdrževanje cest pa jih seveda nimajo.

Problem predstavlja tudi vertikalna signalizacija, saj je proizvajalec tovrstne opreme občutno dvignil cene v primerjavi z lanskimi, in sicer kar za 65 odstotkov. Omenjena podražitev izhaja deloma iz tečajnih razlik pri uvozu odsevne folije, nastala pa je tudi zaradi tega, ker je bilo treba pri nakupu repromateriala na domačem trgu odšteti del deviz.

Očitno s takšno politiko in dinamiko financiranja vzdrževanja cest in takšnim načinom zagotavljanja materialnih sredstev ne bo moč v bodoče zagotoviti potrebne prometne varnosti, ki jo zahteva sedanja stopnja prometne razvitosti.

ŽARKO HOJNIK

Da bi si kupil mamilo, je okradel bolnika

BEOGRAD, 19. aprila – Medtem ko je Dragomir Popović hudo bolan ležal v postelji, je prišel v njegovo stanovanje na ulici Majke Jevrosime 32-letni beograjski fotograf Nikola Jusbašić in začel mirno pobirati, kar mu je prišlo pod roke.

»Kaj pa počnete?« je protestiral nemočni lastnik stanovanja.

Jusbašić pa se za njegove besede še zmenil ni in je odnesel iz stanovanja vse mogoče. Ko so ga našli in ga prijeli, je tatvino le delno priznal. Kot je izjavil, je potreboval denar za nakup mamil.

Bančnim roparjem so na sledi

BEOGRAD, 19. aprila – Oboroženih roparjev, ki sta, kot smo že poročali, 7. marca oropala podružnico Beograjske banke v naselju Miljakovac v Beogradu in odnesla okoli 400.000 dinarjev v devizah, še vedno niso prijeli, vendar so jima inšpektorji SNZ že prišli na sled. M. P.

metalka

Ugodno!

Metalka v novih skladiščih v Vižmarjih, Celovška 429, osebni vhod od 18. do 22. aprila, vsak dan med 8. in 18. uro ponuja talne in stenske ploščice VS in ostalih kakovosti od 233,98 din naprej.

Velika izbira, kakovost in ugodna cena!

16-5305

NAŠA ŽENA

Revija, ki jo berete in ne le prelistavate

Kriza inštitucij – ali kaj drugega?
POMAGAL BI – PA NE VEM, KAKO?

Vrhunsko zdravstvo v senci slabe organizacije
ZAKAJ POLNE ČAKALNICE?

Z zelišči do zdravja in lepote
KAKO ODPRAVIMO CELULIT?

Na jedilni mizi
SEZONA JAJČNIH JEDI

Nagradno tekmovanje v pletenju
15 NAJBOLJŠIH

KROJNA POLA

Štiri dni po prebiti kazni ukradel denarnico

LJUBLJANA, 19. aprila – Za žepno tatvino so na ljubljanskem temeljnem sodišču 21-letnega Šazimana Ibišotskega iz okolice Kičeva, začasno pa prijavljenega na Poljanskem nasipu 40 v Ljubljani, obsodili na deset mesecev zapora.

Šaziman Ibišotski, žeparski povratnik, je štiri dni po prestani kazni, 10. avgusta 1982, na postajališču mestnega prometa na Stritarjevi ulici v Ljubljani ukradel neki ženski iz cekarja denarnico. Pognal se je v beg, za njim pa je stekel Hasan H., ki je to opazil in ga ujel. Denarnico je vrnil okradeni, ta pa je potem stopila v avtobus, ne da bi počakala miličnike. Zato na sodišču niso mogli ugotoviti, kdo je oškodovanka in koliko denarja je imela pri sebi. Toda to za presojo kaznivega dejanja niti ni bilo bistveno, saj si je tat hotel prilastiti toliko denarja, kolikor ga je pač bilo v denarnici.

Sodniki so Ibišotskemu podaljšali pripor do pravnomočnosti sodbe. V priporu je od 7. marca letos. Preiskovalnemu sodniku je lani obljubil, da ne bo zapustil svojega bivališča, pa obljube ni držal, zato so ga morali izslediti.

B. G.

naša žena

ŠTIRIINDVAJSET UR

Umrl šest dni po nesreči

KOPER, 19. aprila – V Kliničnem centru je v soboto umrl 27-letni Igor Eberl iz Ljubljane, ki se je hudo ranil v prometni nesreči na cesti med Kozino in Divačo. Takrat je voznik osebnega avtomobila, 31-letni Janez Urbančič iz Ljubljane, zapeljal s ceste in se zaletel v drevo. Nesreča se je zgodila v nedeljo, 10. aprila. Poleg Ebrla se je hudo ranil tudi voznik, laže pa sopotnica 33-letna Tanja Pirh iz Ljubljane. I. I.

Našli truplo gospodinje

SEVNICA, 19. aprila – Vaščani so včeraj približno ob 15.10 našli truplo 58-letne Alojzije Andrejčič, gospodinje iz Aprenika pri Sevnici. Preiskovalci so ugotovili, da je pokojna odšla od doma približno okrog 13. ure in se ob 14. uri oglasila pri Janku Vinterju v Boštanju, ki ima nedaleč od njene hiše zidanico. V zidanici je bila do približno 15. ure, zatem pa je odšla proti svojemu gozdu. Ko se je spuščala po pobočju navzdol, je po vsej verjetnosti padla in z glavo udarila ob večjo skalo. Preiskovalci menijo, da se je pri tem ranila, vendar je kljub temu skušala priti do doma; očitno pa je pri tem opešala. G.B.

Nepravilno prečkala cesto

LJUTOMER, 19. aprila – Včeraj ob 8.30 je izven prehoda za pešce prečkala Lendavsko cesto v Ljutomeru 76-letna Alojzija Žunič iz Ljutomera. Tedaj je iz Razkrižja pripeljal z osebnim avtomobilom 61-letni Štefan Kelenc iz Gornje Bistrice in Žuničevo zadel ter zbil po cesti. Pri tem se je Žuničeva hudo ranila. P. O.

Neznanec streljal v avtomobila, trije ranjeni

NIŠ, 19. aprila – V noči od sobote na nedeljo je neznanec v naselju Pantelej z revolverjem hudo ranil tri ljudi. Neznani revolveraš, ki ga delavci SNZ še iščejo, je najprej streljal na Dragoslava Ilića, ki je z znanko sedel v svojem avtomobilu. Krogla je prebila vrata in voznika zadela v želodec. Čeprav je bil ranjen mu je uspelo pripeljati se do taksijev na avtobusni postaji, od koder so ga šoferji spravili v bolnišnico.

Neznanec je zatem izstrelil več krogel v Milorada Perića v fičku. Hudo ga je ranil v glavo, roko in želodec, eden od nabojev pa je zadel še njegovo sopotnico Snežano Dimitrijević. Ilića in Perića so operirali; oba voznika nista več v smrtni nevarnosti. Neznanega strelca pa še vedno iščejo. M. P.

AVTO magazin

V diplomatskih kovčkih so tudi videorekorderji in celo mamila

Zaradi izredno visokih carin za razno tehnično blago se v Indiji vse več diplomatov loteva tihotapljenja – Zaslužek na črni borzi

NEW DELHI, 19. aprila (Tanjug) – Te dni je prišel iz Tokia na delhijsko letališče neki iranski diplomat. S seboj je imel tri velike kovčke, ki so zbudili zanimanje indijskih carinikov. Mohamed Mušari, gospodarski ataše v tukajšnjem iranskem veleposlaništvu, se je napotil proti »zelenemu kanalu«, češ da nima nič za carinjenje.

Carinik ga je kljub temu ustavil in se pozanimal za vsebino njegovih kovčkov. Diplomat je odgovoril, da ima samo »knjige«, kar pa carinika ni prepričalo in si je hotel to »literaturo« tudi ogledati.

Mušari se je začel sklicevati na svojo diplomatsko imuniteto, vendar je bil carinik o upravičenosti svojih sumov prepričan. Ogledal si je namreč potni list in ugotovil, da je iranski diplomat, kot trdi tukajšnji tisk, v nekaj mesecih kar 45-krat »službeno« potoval v Tokio in Hongkong.

Indijski carinik je zahteval, da naj prtljaga počaka na letališču, da bi jo pozneje, v navzočnosti predstavnika tukajšnjega ministrstva za zunanje zadeve in iranskega veleposlaništva, lahko pregledali. Iranski diplomat je šele tedaj »priznal«, da sta v kovčkih dva videorekorderja, in dodal, da je pripravljen plačati carino.

Ko so kovčke v navzočnosti omenjenih uradnih predstavnikov končno odprli, so doživeli pravi šok – našli so kar devet videorekorderjev, pa tudi druge tehnične izdelke, o katerih je znano, da jih je mogoče na indijski črni borzi dobro prodati.

● Podobno usodo je pred kratkim doživel tudi ameriški diplomat Leon Wight, ki je za konec tedna pogosto hodil v Hongkong ali Singapur, pri čemer je s prodajo pretihotapljenega blaga zaslužil težke denarje. Pri njem so našli ne le velikanske količine delov za videorekorderje, temveč tudi snovi za izdelavo (tu zelo iskanega) »multivitamina«, kar dokazuje, da je blago že vnaprej namenil povsem določenim kupcem.

Neki maroški diplomat je tvegal še več in tihotapil heroin, ki je tu zaradi dobro organiziranih tihotapskih kanalov iz Afganistana in Pakistana zelo poceni. Ujeli so ga na pariškem letališču s tremi kilogrami čistega heroina, ki ga je skril v kovčku z dvojnim dnom. Tukajšnji tisk trdi, da je med večletnim službovanjem v Delhiju postal član mednarodnega tihotapskega kanala.

V Indiji, kjer živi velika diplomatska kolonija, znaša carina za tehnično blago običajno okoli 325 odstotkov, kar je za nekatere diplomate, kot kaže, prevelika skušnjava. V zadnjem času sicer tolerantnim indijskim carinikom vse pogosteje uspe priti do bogatega »ulova«, in to ne le med tihotapci z diplomatskim potnim listom.

To je mogoče pojasniti z dejstvom, da so že napovedali znižanje carine za tehnično blago, zaradi česar so se videorekorderji na črni borzi že precej pocenili. Kaže, da se tihotapci težko odrečejo nekdanjim velikanskim zaslužkom, ki jih žele obdržati tako, da povečujejo količino tihotapskega blaga.

Svet delovne skupnosti republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

objavlja prosta dela in naloge:

tajnice

Pogoja:
– končana upravno administrativna šola
– leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas.

Kandidate prosimo, da pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi kadrovski službi. Ljubljana, Dalmatinova 4.

20-2906

Samski domovi Šiška »v ustanavljanju«

Za novo zgrajeni objekt vabimo k sodelovanju za opravljanje prostih del in nalog

sobarice

Pogoji:
– končana osnovna šola
– leto delovnih izkušenj
– poskusno delo 2 meseca

Delo bomo združili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Nastop dela po dogovoru. Prijave pošljite v 8 dneh na naslov:
Samski domovi Šiška v ustanavljanju Ljubljana, Celovška 264.

20-2901

mostovna

Komisija za delovna razmerja

ŽG-Mostovne, Podjetja za izdelovanje jeklenih konstrukcij in dvigal, Ljubljana, p. o., Ljubljana, Verovškova ulica 60

objavlja prosta dela in naloge

1. vodenje montažne skupine na terenu

Pogoji: VKV ali KV ključavničar – ključavničar monter, 3 do 6 let delovnih izkušenj (delo je na teritoriju Jugoslavije)
Od vas pričakujemo veselje do terenskega dela, sposobnost za organiziranje, vodenje ter delo na terenu, iznajdljivost in odnos do sodelavcev in strank ter sposobnost za delo na višini. Osebni dohodek je odvisen od dela in sposobnosti delavca ter znaša od 15.000 do 21.000 – 1 delavec

2. sodelovanje pri vodenju montažne skupine na terenu

Pogoji: VKV ali KV ključavničar ali ključavničar monter, 3 do 5 let delovnih izkušenj, delo je na teritoriju Jugoslavije
Od vas pričakujemo veselje do terenskega dela, sposobnost za sodelovanje pri opisanih pogojih pod 1. in sposobnost za delo na višini. Osebni dohodek je prav tako odvisen od dela in sposobnosti delavca ter znaša od 15.000 do 20.000 – 1 delavec

3. struženje zahtevnih izdelkov

Pogoji: KV kovinostrugar, 3 do 5 let delovnih izkušenj, osebni dohodek je 13.500 do 17.500
Delo je enoizmensko od 7. do 15. ure.

Delo bomo združili za nedoločen čas in s polnim delovnim časom in poskusnim delom, ki traja pod 1., 2 in 3. – 2 meseca.

Vse prijavljene kandidate bomo povabili na razgovor. Pričakujemo vaše prijave, ki jih pošljite z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:
ŽG-Mostovna, komisija za delovna razmerja, Verovškova ulica 60, 61000 Ljubljana, p. p. 72.

19-2871

S tabletami LSD je »oskrbel« več svojih prijateljev in znancev

Višje sodišče v Ljubljani je Vojka Ogrina zaradi omogočanja uživanja mamil obsodilo na šest mesecev zapora

LJUBLJANA, 19. aprila – Na ljubljanskem višjem sodišču so 24-letnemu Ljubljančanu Vojku Ogrinu spremenili pogojno obsodbo za nadaljevano kaznivo dejanje omogočanja uživanja mamil v zaporno kazen. Namesto na pol leta zapora, pogojno za dve leti, na kolikor so ga obsodili na ljubljanskem temeljnem sodišču, so mu izrekli kazen pol leta zapora.

S tem je pritožbeni senat ugodil javnemu tožilcu, ki se je pritožil na premilo kazen glede na to, da je Ogrin dajal drugim tablete LSD, nevarno psihotropno substanco. Pritožbeni senat se je strinjal z njim, da je prvostopenjsko sodišče pri odmeri kazni premalo upoštevalo zelo visoko družbeno nevarnost storilčevega ravnanja. V takih primerih pa ni mogoče izreči pogojne obsodbe.

Vojko Ogrin je na sodišču priznal, da je od 6. do 18. aprila lani dal sedmim osebam tablete LSD, nekaterim polovice, drugim cele. Povedal je, da je od neznanca kupil osem tablet. Ko je eno dal bratu, se je med znanci hitro razvedelo, da jih ima. Zato so ga še drugi prosili zanje in vsem je ugodil.

Sicer pa tudi polletna zaporna kazen še vedno velja za omiljeno, saj je za tako kaznivo dejanje predvidena kazen od enega do desetih let zapora. Vendar so Ogrinu že na temeljnem sodišču upoštevali več olajševalnih okoliščin: odkrito priznanje, dosedanjo nekaznovanost in da je šlo za zelo majhne količine mamil.

Hkrati z njim je bil na temeljnem sodišču obsojen za omogočanje uživanja mamil tudi 21-letni B. P., in sicer na tri mesece zapora, pogojno za eno leto. Spoznali so ga za krivega, ker je pomagal svojemu znancu priti do ene od Ogrinovih tablet. Znanca je namreč odpeljal k Ogrinu, katerega je pregovoril, da mu je odstopil eno tableto. B. P.-ju so na višjem sodišču potrdili pogojno obsodbo.

BARBARA GUČEK

TELEKS

Tihotapili zlatnike in briljante

SUBOTICA, 19. aprila (Tanjug) – Na občinskem sodišču v Subotici bodo začeli v četrtek soditi 33-letnemu državljanu ZRN Martinu Cirku, rojenem v Temišvaru, ter 36-letnemu Mariu Dalimbertiju, 41-letnemu Giuseppeju Summiju in 33-letnemu Marcu Ragnoliju iz Brescie, ker so skušali ogoljufati carinike.

Občinski javni tožilec bremeni Cirka, Dalimbertija, Summija in Ragnolija, da so hoteli 14. marca prenesti čez mejo zlat nakit, v glavnem italijanske zlatnike (6,5 kilograma) in 49 briljantov. Na podlagi londonske borze so izvedenci ocenili, da je bilo v tihotapskem golfu približno za štiri milijone in 900 tisoč dinarjev blaga.

Kot poudarja tožilec, na zahtevo carinskega delavca zlata in briljantov tujci niso hoteli pokazati, zato so jim dragocenosti zaplenili in jih izročili carinarnici v Subotici, Ragnoliju pa so do nadaljnjega zasegli njegov avto. Obtoženi so že od 14. marca v priporu. Zagovarjalo jih bo pet odvetnikov iz Beograda, Novega Sada in Subotice.

Ukradene avtomobilske gume so šle odlično v promet

Šest obtožencev naj bi kranjsko Savo oškodovalo za 2,7 milijona dinarjev – Kupčija je cvetela tri leta

KRANJ, 19. aprila – Danes je na zatožno klop kranjskega sodišča sedlo šest obtožencev, ki naj bi v dveh letih s krajo avtomobilskih gum oškodovali kolektiv kranjske Save za najmanj 2,7 milijona dinarjev.

Prvoobtoženi, 26-letni Emil Pušar, skladiščni delavec Save, je v zagovoru povedal, da je v skladišču ukradel 11 bianko podpisanih dobavnic. Vanje je nato vpisal šifre in količino gum, ki so jih nato s tovornjaki vozili iz tovarne. Krasti je začel pred tremi leti, ko je ugotovil pomanjkljivo kontrolo in slabo organizacijo prevzema in evidenco skladiščenja avtomobilskih gum. Konec leta 1981 je spoznal drugoobtoženega, 25-letnega Nikolo Perica in tretjeobtoženega, 24-letnega Aksentija Dukića. Takrat je začel krasti na veliko. Na današnji glavni obravnavi je vztrajal na obširnem pismenem zagovoru. Ponovil je, da se je bal Perica in da je zato v posel potegnil tudi »zaščitnika« 29-letnega Hakifa Lushakuja. Ta je tako, kot prvi trije osumljenci, prišel na sojenje v spremstvu pooblaščenih uradnih oseb radovljiških zaporov.

Osumljenca Pušarja bremeni obtožnica velike tatvine in ponarejanja listin. On naj bi iz skladišča Save odnesel več kot 400 avtomobilskih plaščev različne velikosti. Na vprašanje zagovornika, ali ve, zakaj je bil z inventuro v Savi izkazan celo presežek gum (po storjenih tatvinah) ni mogel odgovoriti, dopustil pa je možnost, da je bil še kdo drug vpleten v vse to, pa zanj ni vedel.

Drugoobtoženi, Nikola Peric, je povedal, da so bile v njegovi režiji štiri vožnje s tovornjaki naloženimi z ukradenimi gumami v Srbijo. Zagovarjal se je, da mu je Emil sam ponujal gume. Zanikal pa je, da bi mu grozil. Tretjeobtoženi Aksentije Dukić, ki je ukradene gume prodajal na trgih v okolici Šabca je povedal, da jih je prodajal tudi Pericu, ki pa je to zanikal.

»Sprva sem mislil, da gume dobiva v trgovini, samo pomagal sem mu pri prodaji,« se je zagovarjal Dukić in obžaloval dejanje.

MIRKO KUNŠIČ

Eksploziv so vozili skupaj z detonatorji

ZADAR, 19. aprila – Huda nesreča, v kateri sta 12. aprila v Pločí pri Zadru umrla delavca komunalne delovne organizacije Nasadi iz Zadra, Nedjeljko Vicković in Nikola Štrkal, se je zgodila zaradi eksplozije amonala, vrste gospodarskega eksploziva. Aktiviral se je namreč električni detonator, ki je občutljiv za udarce, trenje in iskre; zgodilo se je v trenutku, ko so delavci jemali orodje iz zaboja v prekucniku, v katerem je bil spravljen eksploziv z detonatorji skupaj z ustreznim orodjem, poroča Večernji list.

Eden od težjih predmetov (kladivo, kramp ali pnevmatično kladivo) je padel na eksploziv in detonatorje, ki so bili v sprednjem delu prekucnikovega tovornega prostora, stisnil enega ali več vžigalnikov in povzročil eksplozijo.

Preiskovalni sodnik je zaslišal več ljudi, ki bi lahko dali podatke o nesreči, izjave pa sta dala tudi dva vodilna delavca iz DO Nasadi, ki so ju priprli, že naslednji dan pa izpustili.

novo
ZDRAVJE
klub mama
katera igračka
za katera leta

PLESALKINA SMRT

Stanton Forbes

24. nadaljevanje

Bral sem naprej: »Nasproti vhoda so velika vrata na hodnik, ki povezuje krila poslopja in vodi do širokega stopnišča, od koder je dostop do prostorov vodilnega osebja. Tu so razvijali načrte za, ‚Stoletje napredka', ki se je z modernim ustvarjalnim duhom izkristaliziral v prikaz uporabe novih materialov in novega dizajna.«

»No, kaj takega,« je rekla mama.

»Prostor s svojo moderno preprostostjo,« sem bral naprej, »je učinkovit zlasti zvečer, ko se rumenorjave stene pod toplo oranžno razsvetljavo bleščijo v motno zlatem sijaju. Visoko okno na vzhodni strani prostora omogoča pogled na laguno, na Michigansko jezero in Northerly Island. Stavba sama je eksperiment, po katerem se bodo morda zgledovali bodoči načrtovalci novih poslovnih zgradb in tovarn.«

»Kaj sledi pa zdaj?« je vprašala mama.

Zatem sva šla v paviljon Sears Roebucka in sedla.

»Moj bog,« je rekla mama in se pahljala z reklamnim prospektom, ki ga je pobrala spotoma s police, »tu je pa res veliko videti.«

»Saj še nisva niti prav začela,« sem odvrnil. Rad bi bil vedel, če ji je doslej ugajalo. V obraz je bila rdeča in je nekam zmedeno gledala. V tistem trenutku je pritekel mimo otrok in se spotaknil ob njene noge. Pritegnila jih je, na pol z občutkom krivde, ker se je tako razšopirila. Nadrl sem otroka: »Pazi, kje hodiš!« Mami pa sem rekel: »Pojdiva. Zdaj je na vrsti paviljon države Illinois. Tam imajo razstavljenih veliko reči o Abrahamu Lincolnu.«

Ko sva bila pri kitajskem lamaističnem templju, se mi je zazdelo, da se ves svet gnete na tej razstavi. Medtem ko sva si krčila pot skozi množico, sem poskušal mami prebrati besedilo o templju v katalogu: »Sredi med raketno progo in dvorano znanosti, ki predstavljata naš sodobni čas, mirno počiva to staro svetišče, kitajski lamaistični tempelj, ki ga je kot darilo milijonarja in industrialca Vincenta Bendixa posredoval razstav v Chicagu znameniti švedski raziskovalec Sven Hedin.

Zlati tempelj, molilnica mandžujskih cesarjev, so severnokitajski arhitekti in rokodelci zvesto kopirali, razstavljenega na 28.000 delov pa z ladjo pripeljali v Chicago in ga na razstavi ‚Stoletje napredka' spet sestavili, kakor kose velikanske kitajske sestavljanke. Streho pokrivajo bakrene skodle, ki so prevlečene z zlato peno. V paviljonu so Budhove sohe, kadilnice, molilni mlinčki, tempeljski zvončki in razni drugi zanimivi predmeti te hitro izginjajoče oblike božje službe.«

»Budha,« je zamomljala mama in pogledala navzgor po sohi. »Nikoli nisem mogla razumeti, zakaj imajo druge dežele druge bogove.«

»Bi se rada peljala z raketo?« Pokazal sem kvišku. Visoko gori – v višini 129 metrov, je pisalo v katalogu – sta štrlela stolpa – dvojčka, med katerima so drveli raketni avtomobili po žičnih vrveh sem in tja. »Tu piše, da je mogoče z razglednih stolpov videti tja do Ilinoisa, Indiane, Michigana in Wisconsina.« Zelo me je mikalo, da bi se peljal z raketnim avtom. Upal sem, da mika tudi njo.

»Pa je zares varno?« se je pozanimala.

»Jasno, kaj pa drugega. Drugače se ne bi vozilo toliko ljudi, če ne bi bilo varno. Tu piše, da je naprava stala milijon dvesto tisoč dolarjev in da so za stolpa porabili več kot dva tisoč ton jekla. Še tisoč ton pa so ga porabili za žične vrvi. Tu še piše, da je vožnja tako varna, kakor če bi se človek vozil s svojim avtom.«

»Kar sam pojdi, Francis.« Mama me je rahlo dregnila. »Tu te bom počakala.«

»Toliko me pa spet ne mika, mama. Saj bom imel še veliko priložnosti za to zabavo. Mislil sem, da bi tebe veselilo. No, kaj bi še rada videla?«

»Kje je stavba, kjer dela tvoj oče?«

Ni rekla, »kjer delaš ti«, marveč, »kjer dela tvoj oče«!

»Ob Midwayu.«

»Kje je to?«

»Tamle, južno od 23. ceste. Ampak pojdiva še poprej v halo znanosti. Tam je vse mogoče. Droge in medicina, steklen človek. In še veliko drugega. Tu piše: ‚Drugi oddelki so posvečeni biologiji, kemiji, geologiji, matematiki in fiziki. Ponazorjen je razvoj plina in nafte. Lomljena svetloba skozi prizme in leče, primeri iz uporabne matematike, pa še veliko drugih zanimivih dejavnikov vsakdanjega življenja nam živahno demonstrira njihovo pomembnost, četudi se nam sami zdijo še tako nepomembni. V jugozahodnem kotu je igra zvonov, ki je neprimerljivo lepa zlasti zvečer, ko se prižgo v stenah skrite neonske cevi, dolge na tisoče čevljev.«

»Strahotno vroč dan je, Francis,« je vzdihnila mama, »počasi se me loteva utrujenost.«

Usta je imela stisnjena, vedel sem, da se je odločila.

»Pojdiva mimo *Hindustani Palacea* in potem domov. Nisi rekel, da boš imel za gledanje še veliko priložnosti?«

Spotoma sem ji pokazal »Nunski samostan Majev« in »Svet pred milijon leti«, vendar je samo kimala in odsotno rekla:

Zlati trenutki

Danielle Steel

28. nadaljevanje

Ni bila prevzetna, pač pa topla in nežna in strašno osamljena. Do kraja jo je spregledal.

Čez pol ure se je prikazala na vratih P. J. V kavbojkah in z lasmi, spletenimi v dve dolgi kiti. Zdela se mu je kot dekletce.

Lokal je bil natrpan, zelo razsvetljen in juke box je tulil. Take lokale je imel rad. Naročil je pivo, ona pa je žarečih oči prihajala k njemu.

»Kakšen lisjak ste! Nikoli na svetu mi še nihče ni sledil v letalo.«

Naročila je koktajl in kakšne pol ure sta stala pri točilni mizi. Kezia se je ves čas ozirala čez rame. Kakšna pozna družba bi še vedno lahko mimogrede prikorakala iz El Morocca in razbila zgodbo Kate Millerjeve na koščke.

»Ali koga pričakujete ali ste samo nervozni?«

»Ne eno ne drugo. Samo osupla, mislim. Pred nekaj urami sva še večerjala v Washingtonu, se poslovila na letališču, zdaj pa ste tukaj. To je presenečenje, ampak prijetno.«

»Ali je prehudo presenečenje, Kate?« Morda je šel predaleč. Toda vsaj jezna ni bila videti.

»Ne.« Previdno ga je vprašala: »Kaj pa bi zdaj radi počeli?«

»Bi se šla sprehajat?«

»Krasno. Že na letalu sem si želela, da bi se šla sprehajat ob East Riverju. Včasih to storim, pozno ponoči. Lepo se da premišljevati.«

»Lahko vas pa tudi kdo ubije. Pa ne da si to želite?« Misel, da se brez varstva sprehaja ob reki, ga je vznemirila.

»Ne bodite smešni, Luke. Ne verjemite vseh zgodb, ki jih slišite o tem mestu. Prav tako je varno kot kakšno drugo.«

Počasi sta se sprehodila po Tretji aveniji mimo restavracij in barov in prisluškovala šumu nočnega prometa na Sedeminpetdeseti cesti. New York ni podoben nobenemu drugemu mestu. Tudi ameriškemu ne. Morda nekoliko nekakšnemu velikanskemu Rimu z njegovo žejo po nočnem življenju. Je pa večji, bolj divji in bolj okruten in mnogo manj romantičen. New York ima svoj čar in svoj ogenj. Kot mirujoč vulkan, ki čaka, kdaj bo izbruhnil. Ko sta šla čez Sutton Place, se je Kezia spraševala, če bosta morda srečala Whita, ko bo odhajal od svojega ljubimca. Seveda, če sploh odhaja.

»O čem premišljujete, Kate? Zasanjani ste videti.«

»Mislim, da sem res. Misli so mi kar zašle k ljudem, ki jih poznam… nič zanimivega za vas.« Prijel jo je za roko in tiho sta se sprehajala ob reki.

Nenadoma se je nečesa spomnila. »Kje pa boste nocoj spali?«

»Bom že kje. Ne skrbite. Vajen sem priti v mesta sredi noči.« Ni bil videti zaskrbljen.

»Lahko bi spali pri meni na kavču. Malo preveliki ste, ampak je kar udobno. Že velikokrat sem spala na njem.«

»To je pa lepo.« Več kot lepo, toda ni ji mogel pokazati, kako je srečen in tudi presenečen. Bilo je mnogo laže, kot v njegovih najbolj drznih sanjah.

Nasmehnila sta se in šla naprej. Bilo ji je prijetno z njim, že leta dolgo se ni počutila tako spokojno. Saj ni važno, če bo spal na njenem kavču. In kaj, če zve, kje stanuje? Končno, kaj pa je sploh važno? Kako dolgo še lahko skriva – pred njim, pred seboj, pred tujci in prijatelji? Previdnost je postala nevzdržno breme. Vsaj za eno noč ga je želela odložiti. Luke je bil njen prijatelj. Ne bo ji škodoval, tudi če bo vedel, kje stanuje.

»Ali bi šla zdaj domov?«

»Ali stanujete tu v bližini?« Presenetilo ga je, ker ta del mesta res ni bil nič posebnega.

»Ne prav daleč.« Šla sta proti Dvainsedemdeseti cesti in postajalo je vse lepše.

»Ste utrujeni, Kate?«

»Najbrž sem, ampak ne čutim.«

»Mogoče imate še mačka od zadnjič.«

»Kakšno grdo očitanje! Samo zato, ker se enkrat na leto napijem.«

»Samo enkrat?«

»Prav gotovo.«

Cesta je bila vse bolj prazna. Iz mesta se je še slišal hrup prometa, tu pa je bilo pa že bolj mirno. Prišla sta do Park avenije.

»Ne bi ravno rekel, da živite v revnem predmestju, Kate Miller.« Nekaj časa, ko sta hodila po mestu, se je že bal, da ga bo peljala v kakšno drugo stanovanje in mu prikrila, kje zares stanuje. Na srečo pa ni bila toliko strahopetna. »Dobro zaslužite s svojim pisanjem.«

»Res se ne morem pritožiti.«

Torej bo igrala prav do konca. Spravljala ga je v zadrego. Zakaj je tako skrivnostna? Smilila se mu je zaradi muk tega dvojnega življenja. Ali pa morda še ni bila dovolj dolgo z njim. Vendar je bil še SoHo, kamor je uhajala. Od česa? Od sebe? Od prijateljev. Vedel je, da so njeni starši mrtvi. Od česa je torej bežala? Prav gotovo ne zaradi tistega fanta, ki ga je videl zraven nje v časopisu.

Zavila sta okoli vogala in ustavila se je pri prvem vhodu. »Tu sva.« Pritisnila je na zvonec in vratar je že odklepal. Bil je zaspan, klobuk je imel čisto postrani.

Spet razburljiva nogometna sreda

Danes povratne polfinalne tekme v vseh treh evropskih klubskih pokalih – Kako bo na Poljskem?

LJUBLJANA – Današnja evropska nogometna sreda bo ena najpomembnejših v sezoni, saj so na sporedu povratne polfinalne tekme v vseh treh evropskih klubskih pokalih. Že prva srečanja med današnjimi tekmeci so privabil na štadione veliko število gledalcev in nič manjše ni zanimanje tudi tokrat.

V ospredju je seveda tekmovanje v pokalu prvakov, kjer vse kaže na »sanjski« finale Juventus : Hamburger SV. Tudi po prvih tekmah polfinala je najbolj verjetno, da se bosta prav ta dva tekmeca merila v atenskem finalu 25. maja, navzlic temu pa tega s stoodstotno verjetnostjo vendarle ni mogoče napovedati. Juventus mora namreč v goste k Widzewu na Poljsko, ima naskok dveh golov (2:0), toda Poljaki so tako rutinirano in kvalitetno moštvo, da pred svojim občinstvom lahko nadomestijo tudi tak zaostanek. Za nameček so nekateri igralci Juventusa gotovo šokirani zaradi neuspeha italijanske reprezentance v Bukarešti. Vratar Zoff je po 111 nastopih z izbranci že napovedal slovo od reprezentančnega dresa in vrašanje je, kako se bo obnesel na Poljskem. Hamburg po 1:1 v San Sebastianu sprejema v goste španskega prvaka Real Sosiedad in je seveda favorit, toda tudi Špancev ne gre »pokopati« kar tako.

V pokalu pokalnih zmagovalcev je škotski Aberdeen, ki je doma premagal belgijski Waterschei s 5:1, z eno nogo že finalist, dunajska Austria pa mora po 2:2 doma v goste k madridskemu Realu na znameniti štadion Bernabeu. Gostitelji so seveda favoriti, čeprav so v zadregi z igralci. Med drugimi je poškodovan tudi zahodnonemški reprezentant Stielike. Finalna tekma pokala pokalnih zmagovalcev bo 11. maja v Göteborgu.

In pokal UEFA, v katerem bosta finalni tekmi 4. in 18. maja? Najverjetnejši je romunsko-belgijski finale, kajti Universitatea iz Craiove je v Lizboni z Benfico igrala 0:0, Anderlecht pa je kot gost premagal praški Bohemians z 1:0. Lahko pa se seveda obrne tudi še drugače... Drevi bo vse jasno.

Med kandidati za Pariz je tudi Marko Elsner

Pred sobotno prijateljsko tekmo s Francijo danes v Pančevu »modri« z »belimi«

BEOGRAD – Zvezni selektor nogometne reprezentance Jugoslavije Todor Veselinović je na priprave pred sobotno prijateljsko tekmo med Francijo in Jugoslavijo, ki bo v Parizu, povabil 28 kandidatov. Vratar Svilar se bo reprezentanci priključil neposredno pred tekmo na štadionu Parc des Princes, kamor bo pripotoval iz Belgije. Veselinović se je moral odreči še poškodovanemu Božoviću, igralcu Sarajeva, ter Dinamovemu vratarju Vlaku, ki je na klubskem treningu dobil pretres možganov. Na mesto zagrebškega vratarja se je kandidatom priključil mladi S. Stojanović, član C. zvezde. Zdaj ima Todor Veselinović na voljo 26 nogometašev, med njimi je tudi Olimpijin igralec Marko Elsner. Danes se bodo kandidati za nastop v Parizu ob 16.30 pomerili v Pančevu. Po tekmi bo zvezni selektor določil 15 igralcev, ki bodo potovali v Francijo.

»Modri« bodo nastopili v postavi: Ivković, Djeko, Z. Cvetkovič, Hadžić, Zajec, Radovanović, S. Halilović, Trifunović, Kranjčar, Baždarević, Šečerbegović,za »bele« pa bodo igrali: Zalad, Ješić, Kapetanović, Bojović, Elsner, Hadžibegić, Mance, Miljanović, Nikolić, Mlinari in Mrkela. Na rezervni klopi bodo še: S. Stojanović, Beganović, Prekazi in Ružić.

Rekordni čas v Bostonu

BOSTON – Greg Meyer in Joan Benoit sta zmagovalca 87. bostonskega maratona, na katerem je nastopilo 6500 tekačev in tekačic. Američan Meyer je progo pretekel v 2:09,00, Američanka Benoit pa je v ženski konkurenci z 2:22,42 dosegla doslej najboljši čas na svetu.

Nogometaši na Kitajskem

PEKING – V glavnem mestu LR Kitajske bo od 10. do 23. julija velik mednarodni nogometni turnir, na katerem bo nastopilo osem reprezentanc: Alžirija, Danska, Iran, Japonska, Norveška, Poljska, Hongkong in LR Kitajska.

Gene Mayer prvi

LOS ANGELES – Mednarodni teniški turnir v olimpijskem mestu 1932 in 1984 je osvojil Američan Gene Mayer, ki je v finalu premagal rojaka Krieka s 7:6, 6:1.

Zadnja cilja

HAVANA – Alberto Juantorena, kubanski dvojni olimpijski zmagovalec iz leta 1976, bi rad svojo kariero končal na olimpijskih igrah v Los Angelesu: »Moja zadnja velika cilja sta prvo svetovno atletsko prvenstvo letos v Helsinkih in olimpijske igre 1984. Tam bom tekel 800 m.«

Švedi vodili, hokejisti ČSSR pa dobili

Na letošnjem hokejskem SP skupine A v ZRN še naprej zelo lepi in športni boji

DÜSSELDORF – V prvi tekmi 3. kola svetovnega hokejskega prvenstva skupine A je Čehoslovaška premagala Švedsko s 4:1 (2:1, 2:0, 0:0). Tekma je bila napeta, borbena in športna. Okoli 5000 gledalcev je užívalo v lepih akcijah doslej še neporaženih reprezentanc.

Tekma je imela zanimiv razplet. Švedi, ki so na letošnjem, po vrsti 49. svetovnem prvenstvu skupine A, v prvih dveh kolih ugnali ZRN (s 5:1) in Kanado (s 3:2), so tudi tokrat imenitno začeli. V 7. minuti je Holgren zadel mrežo ČSSR. Toda svetovni vicešampioni se niso dali. V zadnji minuti prve tretjine so v zaporedju 23 sekund dosegli dva gola. Strelec prvega je bil Liba, drugega pa Caldrl. Švedom, ki so bili hudo razočarani, tudi v drugi tretjini ni šlo, čeprav so se na vso moč trudili. Cerny in Rusnak sta bila še dvakrat uspešna za ČSSR.

Drugi rezultati 3. kola: ZRN : Finska 4:3, NDR : Italija 3:1, SZ : Kanada 8:2.

Vrstni red: SZ in ČSSR po 6, Švedska in ZRN po 4, NDR in Kanada po 2, Finska in Italija 0.

Para današnjega kola: Švedska – NDR, SZ – ZRN.

Akrobatsko smučanje v nenehnem vzponu

Minula sezona je bila sicer precej okrnjena, a vendarle uspešna – Mnogo je obetajočih mladih

MOJSTRANA – Akrobatski smučarji so imeli letos dokaj skromno sezono. Pomanjkanje snega je močno okrnilo njihove načrte, kljub temu pa so s končnim izkupičkom vendarle zadovoljni. Izkoristili so vsako priložnost za vadbo, od štirih predvidenih tekmovanj za jugoslovanski pokal pa so lahko izvedli le državno prvenstvo na Kopaoniku, medtem ko so nastope na tujem morali prilagoditi pičlim sredstvom.

Močno se je poznala tudi odsotnost zagnanega organizatorja in strokovnjaka Borisa Kalčiča, ki je bil minule mesece v JLA. Vodja reprezentance in trener Iztok Pergarc pravkar končano sezono ocenjuje takole: »Trenirali smo celo več kot prejšnje zime, le priložnosti, na katerih bi pokazali, kaj smo se naučili, je bilo premalo. Organizirali smo enotedenski seminar za inštruktorje akrobatskega smučanja. V Kranjski gori so prav vsi udeleženci iz naših klubov uspešno opravili izpit in z zagnanim delom bodo novi kadri lahko bistveno pripomogli k razmahu tega športa pri nas. Po tekmovalni plati pa je bila bera rezultatov v minuli sezoni skromnejša, spodbudno pa je, da so nase opozorili mladi obetavni tekmovalci. Medtem ko na EP v Franciji nismo dosegli vidnejših uvrstitev, pa so prijetno presenetili mladinci na neuradnem mladinskem svetovnem prvenstvu v Švici: med okoli 60 tekmovalci je bil Sandi Peternel odličen 4., Iztok Klančnik pa 23.«

Trener je tudi povedal, da je zanimanje za ta šport pri nas vse večje. V sedmih klubih v Sloveniji in drugih republikah pa se bodo še naprej trudili, da bi v svoje vrste pritegnili čim več mladih, z intenzivno in sistematično vadbo pa bodo skušali stopnjevati tudi kvaliteto. Z reprezentanco, ki jo bodo v kratkem določili naj bi nadgrajevali delo v temeljnih okoljih, seveda pa bo obseg skupnih priprav, ki so ključ do uspeha, odvisen od gmotnih možnosti. Nedaleč od Mojstrane bodo do junija zgradili skakalnico z umetno snovjo: skakalci bodo seveda po skoku končali v vodi. Od te pridobitve si mnogo obetajo, saj se bodo v tem letnem centru lahko zbirali akrobatski smučarji iz vseh klubov, tako kot že nekaj let počnejo drugod po Evropi.

JANKO RABIČ

Priznanja zaslužnim odredom in tabornikom

Na seji predsedstva zveze tabornikov Slovenije so delegati soglasno razglasili 14 odredov za partizanske

DRAVOGRAD – Na skupni seji predsedstva republiške konference zveze tabornikov Slovenije s predstavniki koroškega območja so razčlenili stanje odredov in občinskih zvez tabornikov, se nato pogovarjali o letošnjih akcijah in nazadnje izmenjali še izkušnje pri delu z enotami.

Predsedstvo je tudi potrdilo predlog sodelovanja slovenskih tabornikov na VJI. ZLETU ZVEZE TABORNIKOV JUGOSLAVIJE na Tjentištu, na katerem bo po zadnjih prijavah sodeč sodelovalo prek 7000 tabornikov iz vse Jugoslavije.

Poleg tekočih stvari je predsedstvo potrdilo tudi predlog komisije za taborniška odlikovanja. Priznanja ZTS prejme 63 tabornikov, srebrni znak ZTS 155, zlati znak ZTS pa 42 članov. Predsedstvo je razglasilo 35 tabornikov – partizanov za osvojeno najvišje znanje v organizaciji. Tri tabornike je predlagalo za zlato zvezno odličje, pet pa za srebrni javorov list z žarki. Ob visokem življenjskem jubileju je predsedstvo dodelilo »plaketo dr. J. Potrča« Pavlu Lešnjaku in Tončku Juriševiču.

Za odlično delo in posebno odmevne uspehe pri vzgoji mladega človeka je 14 odredov prejelo naziv PARTIZANSKI ODRED. Odslej so to: Koroški jeklarji z Raven na Korošl'em, Mrzli studenec iz Mislinje, Snežniški ruševci iz Ilirske Bistrice, [illegible]gorski odred iz Kuteževega, Stražni ognji iz Kranja, Hudi potok iz [illegible]nega ob Paki, Severni šotori iz Maribora, odred Franc Lešnik-Miklavž [illegible] Miklavža pri Mariboru ter odredi iz Ljubljane – Beli bober, Bičkova [illegible]ala, Močvirski tulipani, Rožnik, Sivi volk in Zmajev odred. Posebna priznanja pa je predsedstvo dodelilo odredu Sabotin iz Solkana in Dravskema odredu iz Skok pri Mariboru.

Ljubljanski odredi bodo prejeli trakove »partizanski odred« po zaključenem pohodu »po poteh spominov in tovarištva« 7. maja v Ljubljani, druge enote pa na občinskih proslavah.

TONE SIMONČIČ

Korak bliže h kakovostnemu programu

Skupščina ZTKO mesta Ljubljane podprla programske dokumente za letošnje leto

LJUBLJANA, 19. aprila – Delegati zvez telesnokulturnih organizacij ljubljanskih občin so na današnji seji skupščine Zveze telesnokulturnih organizacij mesta Ljubljane sicer sprejeli (z manjšimi dopolnili in pripombami) vse letošnje programske dokumente (metodologijo za vrednotenje programov vrhunskega športa ter program in finančni načrt zveze za leto 1983), kot tudi poročilo zveze in njene samoupravne kontrole o izvajanju programa v minulem letu, vendar pa so v razpravi opozorili na mnoga žgoča vprašanja, na katera bo treba čimprej poiskati ustrezne rešitve.

Nobenega dvoma namreč ni, da zlasti v občinskih okoljih, komaj kaj manj pa tudi v ZTKO mesta Ljubljane, le s težavo in premnogimi kompromisi uveljavljajo lani sprejeto zasnovo vrhunskega športa. Prav tako pa ne gre prezreti tudi dejstva, da se na področju športne rekreacije mnogi dejavniki nekritično, celo dogmatično oprijemajo vedno bolj spornega načela »najmanj 50 odstotkov za množičnost«, ki je bilo pred sedmimi leti prav gotovo utemeljeno kot zavestni poseg v tedanje razmere (sicer bi sporen in po vseh merilih povprečen tekmovalni šport »pokasiral« večino sredstev na račun množičnosti), sedaj, ko programe za vsa torišča dejavnosti vendarle že imamo, vsebinsko pa postaja anahronizem tudi z vidika načel svobodne menjave dela.

Skupni program telesnokulturne dejavnosti na ravni mesta, katerega pretežni del po naravi stvari predstavljajo programi perspektivnih in vrhunskih športnikov, je seveda v mnogočem odvisen od občinskih odločitev in v takih razmerah, kakršne ta čas vladajo, je še vedno preveč pavšalen in premalo v funkciji razvoja resničnega vrhunskega športa. Prav zato so se na seji dogovorili, da bodo med letom, najprej v zimskih športih (konec maja) in nato še v drugih športnih zvrsteh (konec junija) opravili dosleden pretres programov in izločili tiste (in seveda športnike), ki ne bodo izpolnjevali zaostrenih meril kakovosti, ter seveda tiste, ki ne bodo uresničili v programih zastavljenih ciljev. Večjih rezerv pa tudi na ta način ne bodo pridobili, da bi z njimi lahko bistveno ublažili odprta vprašanja urejanja statusa vrhunskih in perspektivnih športnikov v Ljubljani. V sedanjih razmerah se lahko zgodi, da niti za državne reprezentante in olimpijske kandidate v Ljubljani letos ne bo niti dinarja za športni dodatek, kaj šele za nadomestila osebnega dohodka... Z bolj doslednim upoštevanjem resnične obetavnosti in vrhunskosti pa bodo izvajalci programov ter ZTKO mesta Ljubljane vendarle mnogo bolj utemeljeno terjali ureditev ključnih problemov športne ustvarjalnosti v slovenskem glavnem mestu. Kaj takega pa s skrivanjem za (nemalokrat) uzmišljene piramide in obrambo povprečnosti najbrž sploh ne bi bilo umestno zahtevati...

OTO GIACOMELLI

OD TOD IN TAM

ILIRSKA BISTRICA – Na tradicionalnem krosu za vojake in starešine, na katerem je bila tudi tokrat zares množična udeležba, je na 3 kilometre dolgi progi zmagal Stojković pred Vlahom in Prskalom.

P. N.

Kaznovani vaterpolisti

SPLIT – Zaradi nešportnega vedenja do sodnika na tekmi med Solarisom in Triglavom je TK kaznovala Kranjčana Zmaga Malavašiča s prepovedjo nastopa na dveh tekmah. Mnogo hujša kazen pa je doletela C. zvezdo. Ker so v njenih vrstah Bratuša, Novičić in Maksimović nastopili brez veljavnih licenc, so Zvezdi odvzeli 4 točke, omenjena trojka pa ne bo smela igrati na 6 tekmah.

J. S.

Rally INA Delta – bo ali ne?

LJUBLJANA – V soboto naj bi se srečali prvič letos najboljši jugoslovanski tekmovalci za avtomobilske rallyje: za državno prvenstvo naj bi vozili z obeh strani na zagrebško goro– Sljeme. Problem pa so bencinski boni. Po dostopnih informacijah AMZJ ni dobila soglasja za razdelitev bonov. Optimisti pa so prepričani, da se bo klobčič le pravočasno razpletel.

Rally bo, če bo, stabilizacijsko kratek – 333 km, 7 hitrostnih preskušenj pa bo dolgih kar 180 km.

Favoriti so: v kategoriji do 785 oziroma do 850 ccm lanski prvak Dubljanin (Siget); v kategoriji do 1150 ccm, Tomić (Akademac), Krstović (Donit Olimpija) in Satler (Kompas Hertz); v kategoriji do 1150 ccm, grupa II oziroma do 1300 ccm Zonta (Donit Olimpija), Zorc (Kompas Hertz), Črnivec (Donit Olimpija), Karič (Slovenija avto) in Štrucelj (Zvezda); v najmočnejši kategoriji pa lanski prvak Küzmič (Kompas Hertz), s tovarniškim avtom renault 5 turbo, Vidic Donit Olimpija, (saab turbo), Lulik (Donit Olimpija), Škurić (Siget), Komnenović (C. zvezda), Pirjevec in Djalinac (oba Donit Olimpija); med društvenimi ekipami Donit Olimpija in Avtotehna, med republiškimi moštvi pa Slovenija.

R. R.

Zmagali Živojinovića in Flege

OPATIJA – Zaradi slabega vremena se je zadnji od petih teniških turnirjev »Istrska riviera '83« začel šele včeraj popoldne. V prvem dvoboju je domačin Igor Flego premagal Američana Mattkeja s 6:4, 6:1, v drugem – pod reflektorji – pa Živojinović Prpića s 7:5, 5:7, 6:4. Drugih partij ni bilo.

ZADNJA VEST Odločil bo žreb

VRBA – Četrtfinalni dvoboj kandidatov za svetovnega šahovskega prvaka med 62-letnim Vasilijem Smislovom (SZ) in 35-letnim Robertom Hübnerjem (ZRN) se je končal z neodločenim izidom – 7:7. Kdo od njiju bo napredoval v polfinale, bo tako odločil žreb, ki bo drevi ob 20. uri v tukajšnji igralnici.

Prodor mladih igralcev obeta boljše čase rugbyju pri nas

Končalo se je 27. DP – Zeniški Čelik novi prvak – Koloys na 4. mestu v skupini A – Dober konec tudi za Bežigrad

LJUBLJANA – Jugoslovanski igralci rugbyja so končali letošnje, že 27. državno prvenstvo. Enajst najboljših ekip je tekmovalo v dveh skupinah prve lige (6 v skupini A in 5 v skupini B), najbolj pa so se izkazali igralci zeniškega Čelika, ki so postali državni prvaki. Skupaj z Zagrebom so zbrali po 26 točk, vendar so bili Zeničani uspešnejši v medsebojnih dvobojih.

Sodelovali sta tudi dve moštvi iz SRS. V skupini A je s tekmeci meril moči Koloys, v skupini B pa je tekmoval Bežigrad. Oboji so sezono končali uspešno. »Starejši bratje«, igralci Koloysa, so se uvrstili na četrto mesto in za seboj pustili Energoinvest (Makarska) in Dinamo (Pančevo), ljubljansko »drugo moštvo« pa je v skupini B prehitelo zagrebško Mladost.

Treba je povedati, da prvenstvo ni povsem običajno in »po merah« prvenstev v drugih športnih igrah. Sezona se namreč začne s tekmovanji v petih regijah po vsej Jugoslaviji in zmagovalci teh regijskih turnirjev postanejo člani skupine A. Šestega člana skupine A prispeva regijska skupina, v kateri tekmuje zmagovalec prejšnjega prvenstva v skupini B. Letos je v skupini B zmagala ekipa zeniškega Rudarja, ki se bo po vsej verjetnosti z regijskega tekmovanja v naslednji sezoni skupaj s Čelikom uvrstila v skupino A.

Tudi nagrajevanje s točkami je nekaj posebnega. Moštva v drugih športnih igrah za zmago navadno prejmejo po dve točki, za neodločen rezultat po eno, za poraz pa nobene. V našem rugbyju so se odločili za drugačen sistem točkovanja, saj je ta športna igra pri nas še dokaj nerazvita pa tudi malo upoštevan šport. Tako ozračje se je oprijelo tudi igralcev in velikokrat se je zgodilo, da moštvo, ki je pričakovalo zanesljiv poraz sploh ni dopotovalo na prvenstveno tekmo. Zato so se odločili, da poraženec kljub neuspehu dobi točko; le za to torej, da bi rugby sploh igrali. Za remi moštvo dobi dve, za zmago pa tri točke.

Minulo prvenstvo je bilo pravzaprav eno izmed najbolj kvalitetnih doslej. Malo je bilo zares slabih tekem, pa še tiste so največkrat pokvarili sodniki. Tudi gledalcev se ob igriščih zbira zmerom več. Letos jim prav gotovo ni bilo žal obiska, kajti rugby tudi pri nas postaja šport z obetavno prihodnostjo. Najbolj razveseljivo pa je, da se med najboljše igralce prebija vse več mladih in prav v tem je priložnost jugoslovanskega rugbyja.

P. V.

Imenitna igra odbojkaric v Murski Soboti

V prijateljski tekmi Jugoslavija premagala Madžarsko s 3:0 (6, 14, 21)

MURSKA SOBOTA – Ženska odbojkarska reprezentanca Jugoslavije se pod vodstvom zveznega selektorja Aleksandra Boričića in njegovega pomočnika Edija Dolinška že od sobote pripravlja za kvalifikacijski turnir na evropsko prvenstvo. Turnir bo od 25. do 30. t. m. na Dunaju. Tam bo merila moči z Avstrijo, Italijo, Švico in Francijo. Vseh 14 igralk in tehnično vodstvo je izjemno zadovoljnih z razmerami za vadbo.

»Tekmi z Madžarkami nam bosta nedvomno koristnili. Menim, da so naše dobro pripravljene. Dve bosta morali ostati doma. Šele po jutrišnji povratni tekmi bomo določili igrake, ki se bodo na Dunaju potegovale za prvi dve mesti, ki vodita na EP,« je dejal zvezni selektor ženske odbojkarske reprezentance.

V prvi tekmi v dvorani Srednješolskega centra je Jugoslavija presenetljivo premagala Madžarsko s 3:0 (6, 14, 21). Dvoboj je bil sila napet in kakovosten.

Jugoslavija je nastopila v postavi: Azenić, Pejić, Ostojić, Pejović, Stakić, Pantović, Borinčević, Marković, Pavić, Grčić, Reljin.

Povratna tekma bo danes ob 18. uri.

T. G.

ATLETSKI RAZGLEDI

15 kandidatov za EP iz SRS

Kot smo že poročali, je strokovni svet AZJ za vrhunsko atletiko določil ožjo skupino 11 mladih atletov in atletinj iz vse Jugoslavije, ki naj bi bili resni kandidati za kolajne na letošnjem mladinskem prvenstvu Evrope v atletiki, ki bo od 25. do 28. avgusta na Dunaju. Iz Slovenije so mednje določili sedmerico in sicer Čepona, Muršičevo in Bandurjevo iz Maribora, Primca in Lapajneta iz Novega mesta ter Torkarjevo iz ljubljanske Olimpije in Pajenkovo iz Ptuja.

Zvezna kapetana Ivica Matijević in Dane Korica pa sta po sklepu sveta razširila seznam tudi z drugimi kandidati za nastop na EP. Na njem je še osmerica iz naše republike – tri atletinje in pet atletov. Od atletinj sta Rožičeva in Weingartnerjeva (Maribor) ter Paškulinova (Olimpija), med atleti pa je dvojica Olimpije (Bernot in Rugelj) ter Lotrič (Kladivar), Šikonja iz Novega mesta in Šiftar iz Murske Sobote. Na podlagi kompletnega seznama lahko ugotovimo, da ima največ kandidatov za nastop na EP AD Maribor – pet, Olimpija ima štiri, AK Novo mesto tri, Kladivar, Ptuj in Murska Sobota pa po enega.

Ker AZJ nima dovolj sredstev za priprave (od ZTKJ so letos dobili manj sredstev kot je bilo sprva obljubljeno), apelirajo na republiške zveze in občine (klube), da bi kandidatom za Dunaj omogočili posebne priprave. AZS je že sklenila, da bo vse kandidate povabila na spomladanske priprave v Novo Gorico in Medulin, ki se bodo začele 25. t. m.

AK Gorica ima prednost pri izbiri

Na nadavni seji izvršnega odbora republiške atletske zveze so razpravljali tudi o zapletu, ki je nastal po sklepu predsedstva AZJ v Novem Sadu da se naj AK Gorica in AD Maribor dogovorita o organizaciji meddržavnih srečanj ženskih reprezentanc 11. oz. 14. junija. Sprva je na podlagi natečaja dobila organizacijo obeh srečanj AK Gorica, kasneje pa se je kot kandidat pojavil še AD Maribor, vendar le kot kandidat za troboj Jugoslavija–Madžarska–Anglija dne 11. junija.

Izvršni odbor AZS je sklenil, da je samo AZJ pristojna za določitev organizatorjev, pri določanju pa je treba spoštovati natečaj. Ker se je nanj prijavila v določenem roku le AK Gorica, ima ta prednost pri izbiri tekmovanja.

F. M.

4. tek Belinke

LJUBLJANA – V nedeljo, 10. t. m. je športno društvo Belinka iz Podgorice organiziralo 4. tek Belinke, ki se ga je udeležilo 268 tekmovalcev iz Ljubljane in okolice, dva pa sta prišla tudi iz Zagreba. Teka se je udeležilo tudi več kot 50 pionirjev in pionirk.

Najboljši so bili – pionirke (1000 m): Slabanja (Dol); pionirji (1000 m): Pajk (Tr); mladinke (7 km): Vidmar (Belinka); članice do 30 let (7 km): Miholec (Domž); nad 30 let: Žigon (Ježica); mladinci (7 km): Čibej (Ol); člani do 30 let (10 km): Škorjanc (VP Kranj); do 40 let: Šraj (Šk. Loka); nad 40 let: Kušar (KS Podutik).

POLDE KOVAČ

ŠAH ŠAH Š

Torre pred zmago

ALICANTE – Filipinec Eugenio Torre in madžarski velemojster Zoltan Ribli sta prekinila 7. partijo četrtfinalnega dvoboja kandidatov za svetovnega prvaka. Rezultat je 4:2. Torre pa ima možnost prvič zmagati v tem dvoboju.

Samo ena zmaga

MOSKVA – V 12. kolu državnega prvenstva Sovjetske zveze so igrali takole: Romanišin : Agzamov 1:0, Petrosjan : Razuvajev prek., Beljavski : Malanjuk prek., Geller : Polugajevski, Lerner : Tukmanov, Vaganjan : Karpov, Psahis : Balašov vse remi. Vrstni red: Psahis 6 (2,+), Karpov 6 (1), Tukmanov 6 itd.

Vodi De Firmian

VRNJAČKA BANJA – Na mednarodnem turnirju so odigrali 9. kolo. Rezultati: Marjanović : Franco remi, Radulov : Skembris remi, Schmidt : Krnić remi, Jansa : De Firmian 0:1, Ž. Nikolić : Abramović 0:1, D. Paunović : Matulović prek., Barlov : Maksimović prek., Martinović : N. Ristić 1:0.

Vrstni red: De Firmian 6,5, Franco 6, Skembris 5,5, Marjanović 5 (1), Radulov, Schmidt po 5 itd.

Trije na vrhu

NOVI SAD – Pomembnejši izidi 5. kola odprtega mednarodnega turnirja: Deže : Buljovčić 0:1, S. Mihajlović : Mujagić 0:1, Čabrilo : Dostan 1:0, Kosanović : Gromek remi, Janošević : Popović 1:0.

Vrstni red: Buljovčić, Čabrilo, Mujagić po 4,5.

PO DOMAČIH KRAJIH

Kolajne vsem 112 kolesarjem

LJUBLJANA – Na 700 metrov dolgi krožni progi v Zajčji Dobravi je kolesarsko društvo Rog-Franek priredilo tekmovanje v ciklokrosu, ki se ga je v 13 kategorijah udeležilo 112 navdušenih kolesarjev iz Dolenjske, Gorenjske in Ljubljane. Konkurenca je bila seveda najhujša med pionirji, boji s cesto, travnikom in grbinami pa morda še hujši med veterani in rekreativci, saj je sobotna dirka veljala tudi za njihovo republiško prvenstvo. Na cilju pa so bili navsezadnje zadovoljni vsi: tekmovanje je pod vodstvom Romana Grma namreč potekalo brezhibno, lepo vreme in lične kolajne pa so med nastopajočimi poskrbele še za dodatno razpoloženje.

Rezultati – pionirji (2 kroga), 3. in 4. razred: 1. R. Hrovat, 4,32, 2. Jerančič 4,42, 3. Perdih (vsi R-F) 4,47; **5. in 6. razred:** 1. Stojič (Rog) 4,05, 2. Brinovec 4,25, 3. Fajfar (oba Sava) 4,40; **7. in 8. razred:** 1. Čemažar (Sava) 3,51, 2. Završnik (R-F) 3,58, 3. Jakomin (Rog) 4,00; **člani C (10 krogov):** 1. Rožman (Astra) 18,59, 2. Babič (R-F) 19,12, 3. Komac (Dol) 19,15; **veterani – A (5 krogov):** 1. Oblak (J. Peternel, ŠL) 9,40, 2. Kunaver (Dol) 9,45, 3. Lenaršič (Vič) 9,50; **B:** 1. Dežman 9,29, 2. Hafner (oba R-F) 9,40, 3. Gregorič (J. Štucin) 10,00; **C (3 krogi):** 1. Šalamon (Grosuplje) 5,52, 2. Šeurk (Vič) 6,07, 3. Fornezzi (R-F) 6,11; **D:** 1. Jošt (Kokrica) 6,35, 2. Miketič 7,00, 3. J. Hrovat (oba R-F) 7,19; **F (2 kroga):** 1. Dovžan (R-F), 2. Gorjanc (J. Štucin), 3. Mihovilovič (J. Peternel); **članice – A (2 kroga):** 1. Drinovšek 4,15, 2. Jerinc (obe R-F) 4,24, 3. Klemenc (Stranje) 4,38; **B:** 1. Jamnik 4,30, 2. Saje (obe R-F) 4,37, 3. Dolhar (J. Štucin) 4,40.

D. K.

Domžalčani na krosu

DOMŽALE – Kar 700 tekačev in tekačic se je udeležilo letošnjega občinskega spomladanskega krosa, ki ga je v domžalskem športnem parku zgledno pripravil domači atletski klub ob pomoči delavcev domžalske ZTKO. Tekaško tekmovanje ni bilo namenjeno le spomladanskemu preizkusu telesnih zmogljivosti mladih in starejših občanov, temveč je atletski klub Domžale najboljše tekače na krosu tudi povabil v svoje vrste, da bi se sistematično pripravili na jesenski republiški kros »Dela«.

REZULTATI – CE: 1. Hribar (ŠB), 2. Lisičić, 3. Rode (obe Rč); CI: 1. Škrjanc, 2. Djurinac (oba Rč), 3. Kokalj (ŠB); MPE: 1. Pajkler (JK), 2. Zorman (MB), 3. Lavrič (JK); MPI: 1. Ucman (ŠB), 2. Bon (JBT), 3. Novak (ŠB); PE: 1. Antonin (JK), 2. Cerar (ŠB), 3. Medic (MB); PI: 1. Pipan (JK), 2. Košak (AK), 3. Gorenc (ŠB); PI-letnik 70: 1. Kumek (ŠB), 2. Majcen (MB), 3. Kržan (JBT); SPE: 1. Cerar (JK), 2. Rajgl (JBT), 3. Matičič (ŠB); SPI: 1. Mav (ŠB), 2. Drolc (AK), 3. Žajdela (VP); MME: 1. Ogrinec (AK), 2. Munda (Men); MMI: 1. Stražar (AK), 2. Lekan (KS), 3. Vrhovnik (AK); SME: 1. Horvat (AK); SMI: 1. Povirk (KSI), 2. Hajdinjak, 3. Zupanek (oba AK); članice: 1. Mihalec (AK), 2. Blejc, 3. Jauh (obe Men); člani A: 1. Levec (ŠDT), 2. Blažič (AK), 3. Potrbin (ŠDR); člani B: 1. Gregorin (AK), 2. Kölner (KSM), 3. Jauh (Men); veteranke: 1. Zalokar, 2. Tabernik, 3. Rožman (vse TVD Men); veterani A: 1. Gorza (ŠDR), 2. Strnad (AK), 3. Vidmar (SŠL); veterani B: 1. Kren (ŠDR), 2. Zupan (ŠDT), 3. Golob (Men).

IGOR MATIČIČ

Olimpija v Tacnu

LJUBLJANA – V četrtek, 21. t. m., ob 17. uri bo prvoligaška nogometna enajsterica Olimpije gostovala v Vižmarjah, kjer bo odigrala prijateljsko tekmo z moštvom Sava-Tabor 69.

PETER JANKULOV

Tenis tudi na igriščih ŽŠD Ljubljana

LJUBLJANA – Železničarski teniški klub Ljubljana, ki ima igrišča na stadionu ŽŠD Ljubljana v Sp. Šiški sporoča, da je tod tudi vpisovanje članstva vsak dan od 8.–13. ure, ob ponedeljkih in četrtkih pa tudi od 17.–19. ure. Sezonska karta velja 2400 din, samo za dopoldansko igranje (od 8.–13. ure) pa 1200 din.

Klubski dan ŠD Slavko Šlander

LJUBLJANA – Alpska sekcija ŠD Slavko Šlander bo priredila 23. t.m. klubski dan s tekmo v veleslalomu na Vršiču in piknikom v Gozdu Martuljku. Med prvomajskimi prazniki bodo organizirali večdnevno smuko na Zelenici.

KAM, KAJ, KJE

Četverke za pokal

LJUBLJANA – Viški kolesarski navdušenci bodo priredili jutri, 21. t. m. drugo »dirko četverk« na progi Dobrova–Horjul (12 km). Štart bo na odcepu ceste iz Dobrove v Horjul ob 17. uri, dotlej pa bodo sprejemali tudi prijave. Najhitrejša ekipa bo osvojila prehodni pokal – brani ga četverka Rog–Franeka, vsi nastopajoči pa bodo prejeli lične spominske kolajne.

Črnučani začenjajo serijo maratonov

LJUBLJANA – Na letošnjem koledarju množičnih prireditev KZS je vpisanih kar 20 kolesarskih maratonov, prvega med njimi pa bodo že to nedeljo priredili športni delavci TVD Partizan Črnuče. Dolg bo 90 km – za začetek ravno prav – rekreativce pa bo iz Črnuč peljal skozi Vodice, Brnik, Cerklje in Kamnik do Kamniške Bistrice in nato nazaj v Ljubljano. Štart bo ob 10. uri pred Mercatorjevo trgovino v Črnučah, dotlej pa bodo tudi sprejemali prijave. Štartnina: 150 dinarjev.

Rok prijav za »vinsko vigred« se izteka

LJUBLJANA – Rok prijav za sobotni kolesarski izlet na »vinsko vigred v Beli krajini« se izteka: Jože Hrovat (telefon 445-195) in Milan Marincelj (443-857) jih bosta sprejemala samo še danes. Naglica je potrebna zato, ker bo prireditelj, KK Rog–Franek, za vse udeležence (in njihova kolesa, seveda) rezerviral karte na posebnem vlaku iz Metlike za Ljubljano (ob 20.20). Izletniki bodo štartali v soboto ob 8. uri pred kolodvorom Rudnik na Dolenjski cesti, 82 km dolga pot pa jih bo nato vodila skozi Škofljico, Grosuplje, Krko, Žužemberk, Šotesko in Semič do Metlike, kjer jih bo čakala izdatna malica s pristno belokranjsko kapljico. Štartnina (za hrano, pijačo, servis in vlak) je 250 dinarjev.

D. K.

Organizatorji množičnih prireditev v Ljubljani

LJUBLJANA – Odbor za množične tekaške prireditve smučarske zveze Slovenije – zelo uspešno ga vodi predsednik inž. Alojz Hvála – je sklical sestanek organizatorjev množičnih tekaških prireditev za danes, sredo, 20. t. m. ob 17. uri v dvorani Slovenijales, Titova 52. Na sestanku se bodo pogovorili o realizaciji koledarja 82/83, opredelili koledar za sezono 83/84, dopolnili pravila, se dogovorili o izdaji koledarja in o drugih problemih s predstavniki SZS itd. Odbor pričakuje, da se bodo sestanka udeležili organizatorji dosedanjih množičnih tekov, pričakujejo pa tudi organizatorje novih prireditev.

Kaloperović novi trener Vojvodine

NOVI SAD – Po seriji slabih iger in neugodnih rezultatov v pomladanskem delu prvenstva v I. ZNL je predsedstvo NK Vojvodina na predlog strokovnega sveta razrešilo dolžnosti Dušana Draškovića, Ilijo Pantelića in Radivoja Radosava, ki so bili doslej zadolženi za delo s prvoligaškim moštvom. Za novega trenerja je predsedstvo imenovalo Tomislava Kaloperovića, ki bo že danes začel delati s prvo ekipo.

V. V.

PLANINE IN LJUDJE

Uspel Triglavski smuk

Letošnjega Triglavskega turnega smuka se je udeležilo 270 ljubiteljev visokogorske smuke, ki so imeli takorekoč idealne razmere za spust. Prav na vrhu je bil pršič, večji del spusta, do zaključka pri gozdni meji v Zgornji Krmi, pa je bil pravi pomladanski »firn« – za tiste seveda, ki se jim ni preveč mudilo v dolino. Skoraj polovica udeležencev se je spusta udeležila prvič ali drugič, kar trideset pa je bilo takih, ki so na tradicionalnem smuku sodelovali že po deset in večkrat. Letos je bilo zlasti veliko mladine in več kot očitno je, da postaja Triglavski turni smuk vedno bolj popularen. V veliki meri k temu prispeva iz leta v leto boljša organizacija, koče so odprte in udeleženci lahko v njih prenočijo. Nekoč je bil Triglavski smuk tekmovanje, nato so se ga bolj ali manj organizirano lotevale skupine posameznikov, sedaj pa je že štirinajstič potekal v organizaciji gornjesavskih PD.

Mladi v OPD Koper

Cicibani-planinci OPD Koper so imeli marca na Mašunu zimski planinski tabor, ki se ga je udeležilo 20 cicibanov. Dopoldne so se smučali in sankali, popoldne pa so se udeleževali krajših izletov v okolico. Ob zaključku so izvedli tekmovanje v veleslalomu in podelili priznanja. Zelo so bili, tako otroci kot njihovi vodje, zadovoljni z oskrbo v domu GG Knežak, 9. t. m. je 150 pionirjev-planincev različnih OŠ na obali obiskalo Pomjan, prvič pa so na tovrstni akciji sodelovali tudi mladi iz Zavoda za korekcijo sluha in govora v Portorožu.

Železničarji na Biokovo

Izletniški odsek PD Železničar vabi svoje člane na prvomajski izlet na Biokovo od 28. t. m. (ob 19. uri odhod z vlakom 741 za Kardeljevo) do 3. maja, ko ob 7.40 zjutraj pripelje vlak iz Kardeljevega v Ljubljano. Izletniki bodo obiskali vrhove med Pajino glavico in Sv. Juretom (1762 m). Za pot potrebujejo zimsko planinsko obleko, spalno vrečo za prenočevanje in hrano iz nahrbtnika. Prijave sprejemajo v pisarni PD, Moše Pijade 39, vsak torek in četrtek.

Slovesnost v Bovcu

Bovški planinci bodo aktivno sodelovali pri slovesnosti v spomin golobarskih žrtev, ki bodo v nedeljo, 24. t. m. v Bovcu. Ob 6.30 se bodo izpred spomenika Kal-Koritnica odpravili na planino Golobar, kjer bo ob 11. uri govor in kulturni program. Ob 15. uri bodo na stavbi milice v Bovcu odkrili spominsko ploščo prvemu primorskemu vosovcu Antonu Pirjevcu, ob 16. uri pa bo komemoracija pri obnovljeni grobnici golobarskih žrtev na bovškem pokopališču.

Koče za prvi maj

PD Bohinj-Srednja vas bo svoji postojanki v Vojah in Kočo jeseniško-bohinjskega odreda na Uskovnici odprlo 27. t. m. in oskrbovalo ves čas prvomajskih praznikov. PD Ravne pa sporoča, da je od 10. t. m. Koča na Naravskih ledinah redno oskrbovana.

Tržiške postojanke

PD Tržič obvešča, da bo Dom na Kofcah za praznike odprt od 27. t. m. do 3. maja, Koča na Dobrči, Dom na Zelenici in Dom pod Storžičem pa ravno tako. Do pričetka letne sezone bodo vse naštete postojanke redno odprte tudi ob ostalih sobotah in nedeljah

Z zbora PD Domžale

Pretekli teden so planinci iz Domžal ocenili svoje delo in zlasti ugotovili velik napredek pri delu AO, markacistov in gospodarjev PD. Verjetno pa so prvo PD v Sloveniji, ki se je odločilo za kolektivno vodstvo in v predsedstvo PD izvolilo tri predstavnike.

Koča Janeza Mencingerja stalno odprta

PD Bohinjska Bistrica je za kočo uspelo dobiti novega oskrbnika in tako je zdaj ta priljubljena postojanka na Kobli ponovno stalno odprta vse leto. V domu je 20 skupnih ležišč v sobah, v jedilnici 50 sedežev, za daljše bivanje pa nudijo tudi polne penzione. Dom ima obnovljene sanitarije in dve prhi s toplo vodo. Dom sprejema obiskovalce ob katerikoli uri. Če ni snega, je možen dostop po cesti skozi vas Ravne prav do doma, če je sneg, pa le do vasi Ravne ali pa s prvim delom sedežnice in do doma peš.

Tabor MDO na Uskovnici

Mladi planinci blejskega, bohinjskega in tržiškega MO PD so se januarja ureležili tabora na Uskovnici. 50 pionirjev se je udeležilo tur na Viševnik, v Konjščico, na Jezerca in sosednji planini Praprotnico in Ši. Izvedli so tudi orientacijsko tekmovanje ter ob popoldnevih obnavljali snov iz Planinske šole. Glede na uspeh zimskega tabora v MDO razmišljajo tudi o podobnem letnem taboru.

Zvezna štafeta mladosti

Iz Trente čez Luknjo v Vrata je odsek, po katerem naj bi zvezno štafeto mladosti prenesli mladi slovenski planinci in tudi na ta način proslavili 90. obletnico delovanja organiziranega planinstva pri nas. Štafeta bo iz Trente krenila v petek, 13. maja ob 18.45, ob 21.10 naj bi jo mladi prenesli čez Luknjo v Vrata, kamor bo prispela ob 22.30 in tam tudi prenočilal. V soboto, 14. maja jo bodo mladinci iz Vrat ponesli ob 6.30 in jo v Mojstrani ob 9.45 predali mladincem OK ZSMS Jesenice. Prenos štafete bo združen tudi s srečanjem najprizadevnejših mladih planincev iz vse Slovenije.

Yves Ballu v Ljubljani

Znani francoski gorski vodnik, avtor številnih alpinističnih in planinskih filmov ter načelnik oddelka za visokogorski šport v francoskem ministrstvu za mladino in šport, bo imel drevi ob 20. uri v veliki predavalnici Fakultete za elektrotehniko, Tržaška 25 v Ljubljani, predavanje in komentar k svojima filmoma »Zmagoslavje tehnike« in »Vsak po svoji poti«, ki ju je posnel skupaj s Simone Vannier.

Sprejem osmrtnic: ob delavnikih od 7. do 16. ure oz. ob sobotah od 7. do 11. ure osebno (Šubičeva 1). Po teleksu YU DELO ST 31633, s telegramom ali po telefonu 223-311 (od 14. do 16. ure) za naročnike izven Ljubljane. Ob nedeljah in praznikih sprejema osmrtnice (do 16. ure) neposredno centralna redakcija »Dela«, Ljubljana, Titova 35 osebno ali po telefonu 318-252 za naročnike izven Ljubljane. Rokopisov ne vračamo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata in tasta

ANTONA TURKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in kolektivu KLI Logatec, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Posebna zahvala velja dr. Koblerju in dr. Pirčevi za pomoč ob očetovi hudi bolezni.

Hvaležni:

žena Mimi in sinova z družinama

V 56. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož in oče

ANTON JUVAN

rojen 14. aprila 1928, Zagorje ob Savi

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 21. aprila 1983, ob 17. uri na pokopališču v Zagorju

Žalujoči:

žena Ljudmila, hčerka Marinka z družino, sin Tone z družino ter drugo sorodstvo

Dragomer, Zagorje, Izlake, Moravče, Domžale

Umrl je naš dragi

FRANC KONČAN

elektromonter v pokoju

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 21. aprila 1983, ob 17. uri iz hiše žalosti Horjul 139 na pokopališče v Horjulu

Žalujoči:

žena Julka, sinova Janko in Dušan, sestri Ančka in Mici, brat Ivan z družinami ter drugo sorodstvo

Horjul, Ljubljana, 18. aprila 1983

Delavci in učenci OŠ Tržišče globoko pretreseni sporočamo, da je nepričakovano umrla

VERA GRM

vodja podružnične šole Telce

Od nje se bomo poslovili na telskem pokopališču v sredo, 20. aprila 1983, ob 17. uri

ŠC Sevnica TOZD OŠ Tržišče

Tržišče, 19. aprila 1983

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil

ing. VID ZULE

direktor delovne organizacije v pokoju

Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu!

Kolektiv, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije DO Tegrad Ljubljana

Po kmečko oblečena Mica ni poznala strahu

Znana štajerska aktivistka OF Marija Falež – Mica Rokova je te dni praznovala osemdesetletnico

MARIBOR, aprila – »Draga Mica, pravkar sem zvedel, da si praznovala 80-letnico. Tudi midva z Lidijo iskreno čestitava in želiva še mnogo zdravja in zadovoljstva. Vesel bi bil, če bi se ob priložnosti, ko bom v Mariboru, srečala, da bi ti lahko tudi osebno čestital.« To je brzojavna čestitka, ki jo je jubilantka s ponosom pokazala ob našem obisku na njenem domu v Mariboru.

Marija Falež – Mica Rokova je še vedno vedra in dobre volje ter se lahko pohvali z odličnim spominom, ki sega 40 let in še več let nazaj. Med vojno je bila pogumna, preudarna, zvita in neutrudna aktivistka, ki je večkrat prelisičila Nemce in si rešila življenje. Njena hiša v Rogozi je bila shajališče aktivistov, ilegalcev, partizanskih funkcionarjev in zbirališče za odhod v partizane. Ljudje so jo povsod poznali in se čudili, da je odnesla celo kožo v raznih kritičnih položajih. Kmalu po nemških racijah se je pojavila v vaseh na Dravskem polju in pod Pohorjem s cekarjem v roki, s kmečkim predpasnikom in značilno kmečko ruto. V cekarju je imela ponavadi jajca, v žepu pa pištolo. Za OF je zbirala informacije in se sestajala z aktivisti.

S Sergejem Kraigherjem sta se srečala na Pohorju, ko je prišel za sekretarja okrožnega komiteja KPS Maribor. »Nisem vedela, s kom sem govorila. Bil je zelo radoveden in nisem vedela, ali naj mu odgovorim na vsa vprašanja. Pozneje sem zvedela, da je novi sekretar. Še danes se spominjam, da smo pripravili srečanje ob njegovem prihodu.

Takrat sem za kroniko zapisala: »Sekretar tovariš Sergej, včasih gledaš mal' črno, smo pa na okrožju taki, da te okrog prinesemo. Misliš na okrožje celjsko, in po njem ti hrepeniš, kraljeval si tam brez skrbi, tu pa brez skrbi ne spiš. Ali daj se potolaži, saj tu prav kmalu boljše bo, saj tudi tu na tem okrožju svoboda zasijala bo.« Na pamet je zrecitirala te besede in pribila, da je na to besedilo zapela Milena Bokša-Bac.

Težke naloge

»Lahko rečem, da mi je Sergej Kraigher dajal težke naloge. Tako mi je naročil, da moram priskrbeti nemške železniške legitimacije, da bi se naši aktivisti laže gibali po terenu. Legitimacije sem dobila na železniški postaji Pragersko z veliko težavo, dala sem tudi razviti film s fotografijami in izpolnila sem nalogo. Spominjam se, da je bil Sergej Kraigher na tem dokumentu železniški prometnik, jaz sem bila čistilka na železnici, Rozika Bohinčeva pa pisarniška uslužbenka. Najtežja je bila naloga, ki jo je postavil Sergej Kraigher okoli štiri mesece pred koncem vojne. Naročil je, da se moramo pripraviti za prevzem železniških postaj od Maribora do Zidanega mostu in povsod nastaviti naše ljudi kot bodoče postajenačelnike in prometnike, ki bodo po umiku nemških enot po železnici vzeli stvari v svoje roke.«

Zvijača

Ko je Mica na naslednji seji okrožnega komiteja po 14 dneh poročala, da je ustanovila štab za prevzem oblasti na železnici in da je 18 železniških postaj praktično v partizanskih rokah, so se vsi krohotali in ji niso verjeli. Tudi Sergej Kraigher jo je vprašal, ali morda ne pretirava. Ko se je kmalu potem pridružilo še šest železniških postaj in pozneje še osem, pa ni bilo več krohotanja in muzanja.

Mica je v Morju v prvih majskih dnevih leta 1945 sedla v zaplenjeno nemško vozilo in se odpeljala v Rače. Ceste so bile takrat že polne nemških kolon, ki so se umikale. Z njo so bili obveščevalec Kosmati Jože, član okrožnega komiteja Skoja Gorki, članica okrajnega odbora OF Marinka in Jože Rader. Ljudem so skozi odprta okna oznanjali, da je vojna končana in da naj pridejo na partizanski miting, ki je bil zvečer na gmajni na Račah. Tudi v drugih vaseh so oznanili, da je vojna končana, čeprav tega še sami niso vedeli. Na mitingu so ljudem povedali, da se drugo jutro dobijo na železniški postaji v Račah. Tam so ustavili promet. Najprej se je pripeljala nemška drezina s štirimi častniki, ki so prišli kot predhodnica. Nemškim oficirjem so povedali, da je proga z vseh strani zasedena, da sta v Mariboru Rdeča armada in partizanska divizija in da je najbolje, da oddajo orožje. V resnici je bilo v Račah le nekaj partizanov, ki pa jih Nemci niso mogli videti, ker so na železniški tir postavili več tovornih vagonov, ki so popolnoma zastrli pogled. Dva nemška oficirja so obdržali za talca, dva pa sta se z drezino in železničarjem Pšeničnikom vrnila v Pragersko. Mica je zagrozila, da bodo oficirja ustrelili, če se Pšeničnik ne bo kmalu javil z železniške postaje Pragersko. Kmalu sta pripeljala dva vlaka z nemškimi vojaki. Po krajšem pogovoru so vsi izročili orožje. Ob progi so bili kupi orožja in streliva.

MARIJA FALEŽ – »...včasih gledaš mal' črno...«

Enako usodo so doživeli italijanski vojaki, ki so se pripeljali z naslednjima vlakoma. Zataknilo pa se je pri vlaku, ki je pripeljal ustaše. Niso hoteli oddati orožja. Eden od ustaških oficirjev je Mici nastavil brzostrelko na prsi in zagrozil, da bodo ustaši požgali vse vasi v okolici, če se ne bodo smeli peljati naprej. Kot rešitelja sta se pojavila partizana Franc Krepfl-Zmaj in Slavko Bauman z brzostrelkama, ki sta namišljeno raportirala, da so posamezne partizanske brigade zasedle progo na celotni dolžini, da je Maribor zasedla Rdeča armada in da je tam partizanska divizija in podobno. To je ustaškega oficirja omehčalo in ukazal je svojim, naj oddajo orožje.

Podrti dom

Micina dejavnost pa Nemcem ni ostala prikrita. V njeni hiši so naredili preiskavo in odkrili dva bunkerja. V besu so hišo razstrelili in je po vojni našla le kup ruševin in kamenja. Pravi, da je bil verjetno zelo presenečen komandir nemške policije na Teznem, ki je večkrat prihajal v njeno hišo in ni vedel, da je v njej ilegalna postojanka. Včasih je prihajal celo takrat, ko so bili pri njej ilegalci, pa so se morali hitro poskriti.

Ob jubileju so se Mice spomnili tudi predstavniki skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij občine Maribor Tezno.

MARJAN KOS

Prinesel je dve (stari) milijardi, pa so ga debelo gledali, če ni nor

Velike težave je imel Dobrivoje Rajić, ko se je vrnil v domačo vas in ponudil, da postavi tovarno – Povsod so mu metali polena pod noge in baje administracija še ni rekla zadnje besede

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, aprila – Zgodba o gradnji tovarne za 27 delavcev kovinske stroke v Dolnji Komarici pri Kragujevcu, ki jo je postavil Dobrivoje Rajić z denarjem, ki ga je zaslužil na Švedskem, je stara že nekaj let. Močno spominja na anekdoto iz časov, ko je bil Svetozar Vukmanović-Tempo predsednik sindikatov. Tempo je namreč dejal v nekem govoru: »... z eno nogo smo v socializmu, z drugo pa v komunizmu...« Nekdo med navzočimi si ni mogel kaj, da ne bi pripomnil: »Kako dolgo pa bomo vztrajali v tako neudobnem položaju?«

Dolnja Komarica je tipična šumadijska vas, ki je dolgo čakala na gradnjo obrata »Crvene zastave« na svojih tleh, s čimer bi družba rešila probleme z odhajanjem mladih (samo zdomcev je tam okrog 180). Konec čakanju je naredila ponudba rojaka Dobrivoja. Deset let je delal na Švedskem, postal je celo podjetnik. Ponudil je dve stari milijardi za gradnjo podjetja, ki bi zaposlilo mlade vaščane in jih tako odvrnilo od zdomstva.

Zadrega

Lokalni politiki so se nenadoma znašli v neprijetnem položaju razsodnika. Odločili naj bi se ali za nadaljnje čakanje na rešitev od družbe ali pa za akcijo, ki jo je zahtevala Dobrivojeva ponudba. Za dve milijardi naj bi zgradili obrat, ki sicer ne bi bil družben, pa tudi zaseben ne, ker bi bil utemeljen z organizacijo združenega dela, ki se sicer kot pogodbena ne bi mogla meriti s »Crveno zastavo«, bi bila pa takoj uresničljiva.

Vaščani so seveda navdušeno sprejeli novo idejo o tovarni v svoji vasi, v forumih družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti pa so razpravljali, ali pomeni zasebni kapital korak naprej ali nazaj. Naposled so našli salomonsko rešitev: tovarna naj dobi lokacijo na enem koncu nogometnega igrišča med Dolnjo in Gornjo Komarico – nevtralnem prostoru med sicer rivalsko razpoloženima vasema.

V skupščini občine so imeli zdomca iz Švedske za norca, ki je prišel zapravljat denar v domačo Komarico, čeprav mu je bil odprt ves svet z letovišči in udobnostmi. Za to bi mu zadoščal denar samo iz obresti od glavnice. Dobrivoje pa je hotel to glavnico brez osebnih koristi vložiti v gradnjo tovarne ob potočku Osaonica. Prav tako čudno so ga gledali v banki v Kragujevcu, kjer očitno niso vajeni kreditiranja takih investicij z osebnim kapitalom. Še marsikje je bilo tako, saj je moral Dobrivoje zbrati kar petsto dovoljenj, potrdil in drugih papirjev za gradnjo in začetek proizvodnje v tovarni »Osaonica«, kakor jo je imenoval.

Dobrivoje je dobil kredit pri Smederevski banki, prostor za gradnjo tovarne pa zastonj od Ratka Petrovića, domačega trgovca in aktivista. Na tistem zemljišču, ki je bilo last njegovega brata, Dobrivoje ni mogel graditi, ker mu ga brat ni hotel prodati – raje si je našel drugega kupca. Na nogometnem igrišču tudi ni mogel graditi, ker je klub izračunal, da bi za to moral dobiti sto milijonov starih dinarjev. Vnaprej seveda.

Popova voda

Posebno poglavje je bil vodovod. Tovarna ne potrebuje kdove koliko vode, kakih tristo litrov dnevno. Vaški vodovod torej ne bi imel težav, če bi nanj priključili tudi tovarno. O tem so se sporazumeli, toda nekaj vaščanov je bilo proti in ponoči so s krampi razbili cevi. Tako so ustavili gradnjo še za pol leta. Dobrivoje je prišel do vode šele na sodišču. Zato pa so popu napeljali vodovod zastonj, da bi lahko blagoslavljal vodico...

V sedmih letih, kolikor bo trajala pogodbena organizacija pred prehodom v temeljno organizacijo združenega dela, bo moral Dobrivoje premagati še marsikatero oviro. Uvesti hoče proizvodnjo na ravni švedske organizacije dela in uspel bo, ker sprejema same mlade ljudi, same pripravnike, delavce, ki so še prilagodljivi, ker imajo samo nekaj teoretičnega, šolskega znanja in jih slabi zgledi ne bodo mogli izpriditi na samem začetku. Ta čas se bosta izplačali tudi vloženi dve milijardi, tako da delavci ne bodo prevzeli v upravljanje tovarne, ki so jo na kredit zgradili drugi, oni pa bi ga morali vrniti.

Tako je »opredeljevanje« za lokacijo trajalo dve leti, gradnja tovarne skoraj toliko in »Osaonica« je začela delati šele sredi januarja, pa še to s štirimi od možnih 27 delavcev. Vaščani so še vedno v precepu med socializmom in komunizmom iz Tempove retorike in jih kar naprej skrbi naslednji korak: ali pelje naprej ali nazaj? Le mladih ne skrbi ta zadrega starih, ker jim tovarna obeta delo in zanesljivo trdnejše življenje, kot pa so ga dajale zgolj obljube o nekakšnem jutrišnjem obratu »Crvene zastave«.

Dobrivoje Rajić je neomajen človek. Dobro ve, da se je treba za socializem in za prihodnost vedno in povsod boriti. Sam je to spoznal kot skojevec leta 1945. Deset let v zdomstvu je bila šola, ki je to zavest potrjevala vsak dan. Postal je inženir, žena je ekonomistka in rezultat njunih delovnih sposobnosti je bilo podjetje, ki je na Švedskem sodelovalo z znano firmo »Kraft«. Namesto da bi tamkajšnje podjetje širil in podlegel kapitalizmu, se je z vsem denarjem vrnil domov, da bi pomagal socializirati rodni kraj.

Težko razumljivo

Dobrivojev švedski partner Oke sicer ne more razumeti, zakaj mu prijatelj že toliko let ne pošilja svojih izdelkov, saj bi odkupil vse. Dobrivoje mu nikdar ne bo mogel razložiti, zakaj je šele zdaj začel proizvodnjo. Šved ne bi mogel razumeti nečesa, kar je še marsikomu med nami nerazumljivo: da človeka, ki prinaša darilo na pladnju, najprej vprašamo, ali ga nisi morda ukradel? Za to bo poskrbel Dobrivoje, ki je to tveganje prevzel na svoja pleča.

Zadnji pečat?

Tveganje inženirja in ekonomistke niti ni tolikšno, če je prodaja že vnaprej zagotovljena – pa še na tujem. Da o domačih kupcih ne govorimo, saj gre za proizvodnjo, ki jo sicer uvažamo. Univerzalni stroji, ki jih je uvozil Dobrivoje, da bodo delali nože za tetrapak, glavnike za precejanje olja, hidravlična dvigala visokega pritiska od 10 do 1.000 ton, ki jih pri nas še nihče ne dela in katerih vzdrževanje zahteva dodatna devizna sredstva, pa še sto drugih potrebnih izdelkov.

Če bi tovarna začela proizvodnjo pred dvema letoma, ko je bila zgrajena, bi zdaj že mnogo tovorov prepotovalo našo mejo in prispevalo k stabilizaciji našega gospodarstva. Žal je tovarna morala čakati na tudi zadnji pečat administracije, ki si je kar naprej izmišljala ovire za začetek proizvodnje. Dvomljivci mislijo, da administracija še ni pritisnila zadnjega pečata in da bi Dobrivoje imel manj težav doslej in poslej, če bi šel gradit tovarno v Beograd, kjer živita hčeri, ali pa v Lazarevac, Ub ali Čuprijo, kamor so ga vabili in ponujali kredite, zemljišče in še marsikaj.

Toda Dobrivoje hoče biti doma, čeprav ga imajo nekateri še vedno za nušićevsko sumljivo osebo. Z očitki o »kapitalizaciji« si ne beli las, ker ve, da je bil že tako prebogat za naše razmere in da bi lahko še bolj obogatel, če bi hotel samo to. Tako pa hoče pomagati domači vasi, rojakom in vsem tistim okrog njih, kakor daleč pač lahko seže rezultat njegovega dela doslej in skupnega dela poslej.

Telefon, cesta

Komarica ima tovarno in to je le nekaj. Tovarna nima telefona in se bodo morali kupci potruditi do nje, če bodo hoteli sodelovati. Do tovarne vodi slaba cesta, ki jo bo treba popraviti, če naj bi tovornjaki nemoteno prevažali izdelke in surovine. Postoriti bo treba še marsikaj in s tem je torej konec čakanja na to, da bo za krajane mislil in delal kdo drug.

Dobrivoje je s svojim dobrim delom obvezal vse, do Kragujevca in tudi dalje. Vsi bodo morali nekaj prispevati k razvoju, ki se je začel v Komarici. In če bi bilo pri nas veliko Komaric, bi bilo kmalu tudi nestabilnosti konec.

VIKTOR ŠIREC

● Vsi pismeni

Mestni svet Adis Abebe je sklenil začeti akcijo, katere cilj je, da septembra prihodnje leto, ko bodo praznovali 10. obletnico etiopske revolucije, v glavnem mestu ne bo niti enega nepismenega človeka. Sklep mestnega sveta je v skladu s sklepom drugega kongresa KOPWE, da je treba do proslave 10. obletnice revolucije v vseh etiopskih mestih izkoreniniti nepismenost.

Prebivalce Adis Abebe so pozvali, naj prispevajo denar, da bi lahko uresničili to nalogo.

● Poznavalci

Neznanci so vdrli v inštitut za islamsko umetnost v starem delu Jeruzalemu in ukradli zbirko dragocenih starih ur in knjig ter neko sliko. Prostori inštituta so v novem poslopju, ki stoji poleg dveh džamij in dveh sinagog.

INTEGRAL GOLFTURIST

Naravno zdravilišče Lendava

Hotel Lipa-Terme

Vas pričakuje v:

– terapevtsko zdraviliškem delu od 7.–15. ure
– kopališkem delu od 10.–15. in 16.–20. ure
– v restavraciji s Taverno

Cena dnevne oskrbe že od 530 din naprej.
Ob petkih in sobotah je glasba.

Rezervacije po telefonu (069) 75-720, 75-722, 75-723

20-1775

lesnina

Lesnina, proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvom in gradbenim materialom n. sol. o., Ljubljana, Parmova 53

delavski svet
Delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena
Ljubljana, Parmova 53

razpisuje
dela oziroma naloge

direktorja računovodskega sektorja

Pogoji:
Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena dela oziroma naloge izpolnjevati še naslednje:
– da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri
– da imajo 5 let ustreznih delovnih izkušenj
– da so družbenopolitično neoporečni v skladu z opredelitvijo družbenega dogovora o izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin

Delavec, ki opravlja dela oz. naloge direktorja računovodskega sektorja, ima posebna pooblastila in odgovornosti ter bo izbran za 4 leta.

Kandidati za dela oz. naloge direktorja računovodskega sektorja naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom rezultatov dosedanjega dela v zaprti ovojnici na naslov:
Lesnina Ljubljana – Razpisna komisija za imenovanje direktorja računovodskega sektorja delovne skupnosti, 61000 Ljubljana, Parmova 53 v 8 dneh po objavi razpisa.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

20-2907

VRTIMO GLOBUS

Strupena zabava

Iranski dnevnik »Jommhuri Islami« je pred kratkim napadel video klube, ki so jih odprli potem, ko je islamska revolucija zaprla vrata nočnih klubov, igralnic in podobnih zbirališč zabave željnih Irancev. Ocenjujejo, da je v Teheranu okoli 300.000 video naprav in da je več kot 400 večnadstropnih stavb opremljenih s skupno video napeljavo. Trgovina cvete 3.100 izposojevalnicam video filmov, ki jih tihotapijo iz tujine. V islamski prestolnici naj bi bilo okoli tisoč video klubov, ki so večinoma zaprtega tipa, a na poziv ministrstva za islamsko orientacijo se jih je prijavilo le 132. Le vsakemu šestemu od njih so dali dovoljenje za delo. Med filmi, ki krožijo po mestu, je večina kavbojk, kriminalk in zabavnih filmov, med njimi so najbolj cenjeni erotični, ki jih »Jommhuri Islami« označuje za »prostaške, opolzke in pornografske«. List še opozarja, da so med dokumenti v ameriškem »vohunskem brlogu« (veleposlaništvu) našli tudi zapis: »Svoj namen lahko v Iranu dosežemo tudi s pomočjo video filmov«, ki ga je islamska revolucija vzela za dokaz o dolgoročni zaroti proti sebi. Zaradi vsega tega pričakujejo, da bodo še v 1362. islamskem letu, ki se je začelo 21. marca, prepovedali delovanje video klubom, kajti to je leto popolne islamizacije na vseh področjih življenja.

Kodein brez morfina

Opijev mak, papaver somniferum, je zaenkrat edini komercialni vir kodeina, alkaloida, ki ga na široko uporabljamo za lajšanje kašlja in bolečin. Žal pa večina opija iz maka konča v krvnem obtoku narkomanov. Ljudje uživajo ali kadijo opij, na zraku posušen in zgoščen sok iz narezanih, nezrelih makovih glavic. Morfin iz opija nezakonito predelujejo v izredno nevarno mamilo, heroin, ki gre v promet zlasti na zahodu.

Na univerzi v ameriški zvezni državi Oregon pa so pod vodstvom Majida Seddigha odkrili, da je mogoče kodein dobiti tudi iz neke druge vrste maka (papaver bracteatum). Ta izloča alkaloid, ki ga ni težko kemično predelati v kodein, zelo težko pa v prepovedano mamilo. Rastlinica je doma v Iranu in južnem delu SZ, uspevala pa bi tudi v podnebnih razmerah, kakršne vladajo v Evropi, Severni Ameriki, Izraelu ali Indiji. Povrhu bi iz hektarja druge vrste maka pridelali 37 kilogramov kodeina, medtem ko dobijo le 3 kilograme iz hektarskega posevka opijskega maka. Poznavalci še pravijo, da je gojenje p. bracteatum cenejše, povrhu pa njegova semena vsebujejo veliko olja z dragocenimi nenasičenimi maščobnimi kislinami.

Napoleonov dolg

Prebivalci švicarske vasice Bourg-Saint-Pierre ne marajo zatisniti oči in odpustiti že precej starega dolga, ki ga je svoj čas naredil Napoleon Bonaparte na poti skozi tiste kraje. Znaša okoli 45.000 švicarskih frankov. Denar bodo zahtevali kar od Mitterranda, ko bo 14. in 15. aprila na obisku v Švici.

Napoleon se je zadolžil leta 1800, ko je s svojo vojsko prečkal Alpe na poti v Italijo. Preden je prekoračil prelaz svetega Bernarda, je vaščanom Bourg-Saint-Pierra obljubil, da bo poplačal škodo, ki jo je vojska naredila vaščanom: 2000 izruvanih dreves, 80 uničenih loncev in ponev in 3000 debel, ki so jih vojaki uporabili za prevoz topov.

Prikrita lakota

V Braziliji strada 12 milijonov otrok, mlajših od sedem let, kar pomeni, da je lačnih več kot polovico vseh brazilskih otrok, piše v najnovejših podatkih UNICEF in brazilski državni statistični inštitut. Položaj ni nič boljši od tistega, v najrevnejših državah na svetu: Etiopiji, Nigeriji ali Indiji. Od vse Latinske Amerike živijo otroci slabše kot v Braziliji samo še na Haitiju, ki že leta kloni pod diktaturo družine Duvalier. V Gvatemali, Hondurasu, Belizeju in Boliviji so razmere podobne kot v Braziliji, povsod drugod pa se otrokom godi bolje.

Po poročilih UNICEF je lakota v državah v razvoju prikrita, le redko je podhranjenost očitna že navzven (le v 2 odstotkih). Kronična podhranjenost v Braziliji je hujša od akutne lakote, ker ima dolgoročne posledice za otroke, otroci na primer ostajajo manjši. Nanizem ogroža 9,5 odstotka otrok v mestnih predelih države Sao Paulo, ki velja za najbogatejšo brazilsko državo. Na severovzhodu, najrevnejšem območju, je odstotek nanizma pri sedemletnih otrocih kar 30.

Led z neba

V bližini vasi Wuxi v vzhodnem delu Kitajske je priletel z neba 60 centimetrov dolg kos ledu. K sreči ni bil nihče poškodovan. Led je treščil na tla in se razbil na koščke s premerom kakih 10 centimetrov. Meteorologi pravijo, da se kaj takega še ni zgodilo.

Anekdota za danes

Na današnji dan pred 98 leti je umrl nemški zdravnik in raziskovalec Afrike Gustav Nachtigal.

V Hamburgu je nekoč predaval o svojih odpravah v puščavo in se je trudil, da bi snov prikazal kar najmanj romantično.

Kljub temu je v razpravi po predavanju rekel eden od poslušalcev:

»Jahanje na kameli v karavani mora biti nekaj strašno poetičnega!«

»Mladi prijatelj,« mu je odvrnil Nachtigal, »vzemite vrtljivi stol, ga odvrtite čisto do vrha in ga potem pritrdite na kozla lojtrskega voza brez vzmeti. Potem dva dni nič ne pijte in ne jejte, tretji dan pa se v opoldanski avgustovski pripeki nekaj ur vozite po nepreorani krompirjevi njivi – tedaj si boste približno predstavljali, kako poetično je to.«

KRIŽANKA

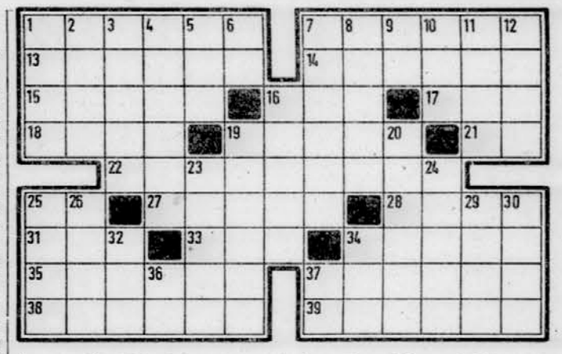

VODORAVNO: 1. mazilo za zdravljenje ran ali blažitev bolečin, 7. rimski vojskovodja, ki je dokončno premagal Kartažane (Publius Cornelius st.), 13. drugo največje mesto na Portugalskem (eno od imen), 14. naše ime za južnoitalijansko pristaniško mesto, 15. najslabša šolska ocena, 16. Beotijec, 17. brezgotovinsko plačilno sredstvo, 18. težko spanje, 19. zaščita električnih strojev in aparatov, 21. avtomobilska oznaka Sarajeva, 22. sedanja angleška kraljica, 25. samo, 27. ostra resa na klasu, 28. muslimanski verski poglavar, 31. sestavina mnogih arabskih imen (pomeni oče), 33. podzemeljski žužkojedec, 34. pripomoček za učenje, 35. potovanje, ekspedicija z nosači v Vzhodni Afriki, 37. že umrli slovenski prevajalec in sestavljalec slovarjev (dr. Fran), 38. starogrški kipar, 39. obmejna pristojbina za uvoz blaga.

NAVPIČNO: 1. umetnik, ki živi neurejeno in lahkotno življenje, 2. gradbena potrebščina, 3. najdaljša francoska reka (orig.), 4. ogledalo, 5. oče, 6. avtomobilska oznaka Mostarja, 7. star slovenski naziv za stopnišče, 8. indijanski čoln (angleška pisava), 9. kemijski znak za iridij, 10. grelno telo, 11. tuje žensko ime, 12. palica za čiščenje pluga, 16. sredozemska rastlina, stilizirana na korintskih stebrih, 19. egipčanski bog plodnosti in mrtvih, 20. pasma lovskih psov, 23. največje slovensko elektrotehnično podjetje, 24. organske spojine, derivati amoniaka, 25. lovna zanka Indijancev in kavbojev, 26. nekdanji izraelski zunanji minister (Abba), 29. ime dveh prelazov na Velebitu, 30. vlaga, mokrota, 32. glavno mesto Baškirske ASSR, 34. del dneva, 36. arabski žrebec, 37. soglasnika z začetka abecede.

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. Bosch, 6. Noah, 10. Astor, 11. rekrut, 13. Barle, 14. Irving, 15. Ate, 16. Nykvist, 18. uk, 20. ol, 21. rt, 22. Zvornik, 25. Oud, 28. Aleman, 29. Rifle, 31. koline, 32. Avala, 33. Msta, 34. Kenan.

20. april

1887 Na 32 kilometrov dolgi progi med Parizom in Versaillesom je bila prva avtomobilska dirka na svetu. Zmagal je francoski tekmovalec Georges Bouton s svojim »kvadriciklom« na parni pogon s časom 37 minut in povprečno hitrostjo 26,10 kilometra na uro. Prva prava avtomobilska dirka – takšna, na kateri so tekmovali avtomobili z bencinskimi motorji, je bila na 1178 kilometrov dolgi progi med Parizom in Bordeauxom 11. do 13. junija 1895. V vožnji do Bordeauxa in nazaj je sloviti francoski vozač Emile Levassor dosegel z dvosedežnim avtomobilom znamke panhard-levassor z 1,2-litrskim motorjem daimler, povprečno hitrost 24,15 kilometra na uro. Tri leta kasneje pa so že zabeležili prvi hitrostni rekord v avtomobilizmu: Chasseloup Laubat je s svojim električnim avtomobilom »aerodinamične« karoserije prevozil 63,1 kilometra na uro, kar je bila v Parizu senzacija leta. Prvi avtomobili so se pojavili na območju današnje Jugoslavije že leta 1898 in sicer v Vinici na Hrvaškem (lastnik Marko Bombelles), in v Sloveniji (lastnik Anton Codelli), oba sta bila znamke benz. Zanimivo je, da je bila že leta 1901 odprta v Zagrebu trgovina z avtomobili, medtem ko se je prvi avtomobil pojavil v Srbiji šele leta 1903 (lastnik Boško Radulović). Prvi hrvaški avtomobilski klub je bil ustanovljen 1. junija 1906 v Zagrebu, že 17. junija 1909 pa je tudi Ljubljana dobila svoj Kranjski avtomobilski klub. Prva avtomobilsko-športna prireditev v naših krajih je bila ocenjevalna vožnja, prirejena 8. avgusta 1912 na trasi Zagreb–Podsused–Bistra –Začretje–Lepoglava–Ivanec–Varaždin –Novi Marof–Sv. Ivan Zelina–Zagreb (177 km). Prva mednarodna hitrostna tekma pri nas pa je bila 16. maja 1926 na progi Samobor–Plješivica–Jastrebarsko–Nedelja –Samobor. Najboljši čas je dosegel beograjski vozač Savatić z »alfa romeom« s povprečno hitrostjo 63,400 km na uro, medtem ko je v kategoriji turističnih avtomobilov zmagal Slovenec Barešič z »oklandom« in hitrostjo 60,800 kilometra na uro.

1906 V Banjaluki se je rodil revolucionar in publicist Veselin Masleša. Že zgodaj se je odločil za težko pot borca za delavske pravice in kot maturant postal član KP Jugoslavije. Potem je odšel v Zagreb in Frankfurt, kjer se je seznanil s politično ekonomijo, sociologijo, zgodovino marksizma in filozofijo. Idejno se je izpopolnjeval še v Parizu, vendar francoskim oblastem ni ustrezalo delo med našimi izseljenci in študenti, zato so ga izgnali. Vendar tudi beograjska policija ni bila bolj razumevajoča, zopet je bil izgnan, tokrat v Banjaluko. Nekaj časa je delal v uredništvu časopisa »Hrvatski list« v Osijeku, nato pa je bil ponovno pregnan v Banjaluko. Leta 1941 se je takoj aktivno vključil v osvobodilno gibanje, sodeloval pri izdajanju »Borbe«, ter padel v bojih na Sutjeski leta 1943. V kratkih petnajstih letih publicističnega delovanja je Masleša postal znan borec v jugoslovanskem delavskem gibanju. Sodeloval je z Miroslavom Krležo, Markom Ristićem, Augustom Cesarcem, Otokarjem Keršovanijem in drugimi. Izkoriščanje in brezpravnost delavskega razreda, hegemonija in hrvaško vprašanje, izjemno težak položaj vasi – to je nekaj vprašanj, o katerih je Masleša pisal, posebno v času velike gospodarske krize v letih 1929–1933, pa tudi pozneje. Bil je izrazit politik, nadarjen poznavalec ljudi in razmer in dober analitik dogajanja v času, v katerem je živel.

1945 Vlada Velike Britanije je priznala novo enotno jugoslovansko vlado v Beogradu.

OD ZVE SLOVENCI

Udarna brigada

SESTAVLJA: VITAN MAL
RIŠE: MATJAŽ SCHMIDT

1084. Dvakrat je čofnilo. Kot nalašč je bila reka takoj globoka in tako se nista potolkla po kamenju. Domen je skušal doseči dno, pa ga je neznana sila vlekla proč od brega. Od groze je zaprl oči in tako ni mogel videti Jurija, kako pobrcava nedaleč od njega in se mu skuša približati. Če se je še tako trudil, deček ni več spravil glave nad gladino. Voda mu je vdirala v nos, napravil je že prve požirke in zdelo se mu je, da je po njem. Na pomoč zapestnice še pomislil ni... Tako torej umirajo tisti, ki se utapljajo...

1085. Zadnji trenutek so ga močni prsti zagrabili za lase in ga dvignili nad vodo. Zopet je lahko zadihal, čeprav ga je nekaj tiščalo in ni videl ničesar. Le oddaljene glasove je zaznal. Potem so ga zagrabile druge roke, pravzaprav več parov rok. Vlekle so mu obleko s telesa, ga obračale in pritiskale, dokler ni občutek dušenja popustil. Čisto prebudil se je šele na slamarici v baraki Rdečega križa. Pod odejo je ležal gol kot dojenček. Neznano dekle se je sklanjalo nadenj. »Ti je bolje?« je potihoma vprašalo.

1086. Dečku se je zdelo, da se prebuja iz dolgega in težkega sna. Pokimal je, potem pa vprašal, kaj se je zgodilo. O, na srečanje z Jurijem ni pozabil, pojma pa ni imel, kdo ga je rešil. Odgovora ni vedelo niti dekle. Rešitev mu je opisal šele Ivan, ko mu je prinesel suho oblačilo. »Misliš, da je videla?« je vprašal Domen prestrašeno. »Kako videla?« ni razumel Ivan. »Tako brez...« je zardel deček. »Bojim se, da te je ona slekla. Bi raje ležal v mokrem in dobil pljučnico?« Domen je odkimal, vseeno pa je zardel kot kuhan rak. Oblekel se je šele potem, ko je dekle med smehom zapustilo barako.

OBJAVA ŠT. 16

ZVEZA SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE SR SLOVENIJE

objavlja

potrebe po delavcih,

ki so jih prijavile delovne organizacije in zasebni delodajalci, niso pa mogle biti pokrite iz vrst v Sloveniji prijavljenih začasno brezposelnih iskalcev zaposlitve.

Objavljene potrebe so odprte do zasedbe.

Informacije o objavljenih potrebah dajejo pristojne skupnosti za zaposlovanje, ki so navedene v oklepaju vsake objave. Sklicevati se je treba le na objavljeno registrsko številko objave.

DIPLOMIRANI VETERINAR

1 za opravljanje del in nalog terenskega veterinarja, OD okoli 16.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: POSAVSKI VETERINARSKI ZAVOD Brežice, Delovna enota Sevnica (SZ SE 050.809)

DIPLOMIRANI STROJNI INŽENIR

1 za opravljaje del in nalog razvijalca, petletna praksa, 3 mesece poskusno delo, odslužen vojaški rok, OD okoli 25.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: UNIS-TOS Tovarna opreme Ljubljana, TOZD EKO-obrat Grosuplje (SZ LJ 454.967)

DIPLOMIRANI INŽENIR ELEKTROTEHNIKE

1 za opravljanje inšpekcijskih nadzorov, petletna praksa, OD okoli 22.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: MESTNA UPRAVA ZA INŠPEKCIJSKE SLUŽBE, Kom. za del. razmerja del. skup. Mesta Ljubljana, Mestni trg (SZ LJ 454.350)

DIPLOMIRANI PRAVNIK

1 pripravnika za opravljanje pravnih del in nalog, za določen čas, OD okoli 15.860 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SLOVENIJE, skupna strokovna služba, Ljubljana, Aškerčeva 9 (SZ LJ 456.354)

DIPLOMIRANI INŽENIR ORGANIZACIJE DELA

1 za opravljanje del in nalog vodje poslovne informatike, (lahko pravnik), štiriletna praksa, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 28.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ZARJA Petrovče, DSSS (SZ CE 152.209)

ZDRAVNIK SPLOŠNE MEDICINE

1 za opravljanje del in nalog zdravnika splošne medicine, enoletna praksa, opravljen strokovni izpit, za določen čas, OD okoli 17.536 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, TOZD Zdravstveni dom Jesenice (SZ KR 353.052)

INŽENIR ELEKTROTEHNIKE

1 za opravljanje del in nalog inženirja elektronike, OD okoli 16.152 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Kirurška služba, Univerzitetna klinika za kirurgijo srca in ožilja, Bohoričeva 28 (SZ LJ 450.207)

PREDMETNI UČITELJ

1 za poučevanje glasbe, za določen čas, (lahko prof. glasbe), OD okoli 15.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: OSNOVNA ŠOLA »Toneta Čufarja« Ljubljana, Čufarjeva 11 (SZ LJ 459.315)

VIŠJI DELOVNI TERAPEVT

1 za uvajanje bolnikov v zahtevnejše postopke zaposl. terapije, za določen čas, opravljen strokovni izpit, OD okoli 14.900 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Univerzitetna psihiatrična klinika, Studenec 48 (SZ LJ 459.650)

VIŠJE MEDICINSKE SESTRE

1 za opravljanj del in nalog višje medicinske sestre, opravljen strokovni izpit, nad enoletna praksa, OD okoli 14.995 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: DOM UPOKOJENCEV KAMNIK (SZ LJ 452.927)

1 za opravljanje del in nalog višje medicinske sestre-timske v oddelku centralne sterializacije, opravljen strokovni izpit, OD okoli 14.613 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Kirurška služba, Centralna sterilizacija, Bohoričeva 28 (SZ LJ 454.852)

VIŠJI RENTGENSKI TEHNIK

1 za opravljanje del in nalog RTG tehnika, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 13.000, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ZDRAVSTVENI CENTER Celje, Center operativni oddelki z anestezijo, Celje (SZ CE 152.187)

KEMIJSKI TEHNIK

1 za opravljanje del in nalog kemijskega tehnologa, OD okoli 15.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Proizvodnja cementa, Kolodvorska 5 (SZ LJ 454.499)

LESARSKI TEHNIK

1 za normiranje dela v lesni proizvodnji, triletna praksa, OD okli 15.500 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, družinsko ali samsko stanovanje: LESNINA Ljubljana, TOZD Sinoles Ivančna Gorica (SZ LJ 457.530)

GOSTINSKI DELAVEC

1 za organizacijo in nadzor poslovanja v restavraciji, petletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 15.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TP NAMA Ljubljana, TOZD Veleblagovnica Kočevje, TZO 20 (SZ LJ 455.184)

POSLOVODJE KUHINJE

1 za opravljanje del in nalog šefa kuhinje, (lahko kuhar), petletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 13.500 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TP NAMA Ljubljana, TOZD Veleblagovnica Kočevje, TZO 20 (SZ LJ 455.182)

1 za vodenje izmene v kuhinji, dveletna praksa, OD okoli 18.700 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: VOJNA BOLNICA Ljubljana, Zaloška 29 (SZ LJ 458.322)

POSLOVODJA STREŽBE

1 za opravljanje del in nalog šefa strežbe, (lahko natakar), petletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 12.700 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TP NAMA Ljubljana, TOZD Veleblagovnica Kočevje, TZO 20 (SZ LJ 455.183)

EKONOMSKI TEHNIK

1 za kontiranje v analitičnem knjigovodstvu, za določen čas, (lahko gimnazijski maturant), enoletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: INTERTRADE, DS finančnih služb Ljubljana, Moša Pijadejeva 29 (SZ LJ 459.298)

ADMINISTRATIVNI TEHNIKI

1 za opravljanje administrativnih del in nalog, za določen čas, OD okoli 10.100 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: DS SIS Materialne proizvodnje Domžale, Ljubljanska 34 (SZ LJ 458.134)

1 za opravljanje del in nalog zdravstvenega administratorja v specialističnii ambulanti, (lahko gimnazijski maturant), obvezno znanje strojepisja in slovenskega jezika, OD okoli 12.060 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Kirurška služba Univerzitetna travmatološka klinika, Bohoričeva 28 (SZ LJ 456.895)

MEDICINSKE SESTRE

1 za opravljanje del in nalog medicinske sestre, opravljen strokovni izpit, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 14.185 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: DOM UPOKOJENCEV Center, Poljane, Ljubljana, Tabor, Tabor 10 (SZ LJ 455.734)

1 za opravljanje del in nalog srednje medicinske sestre, opravljen strokovni izpit, 2 meseca poskusno delo, enoletna praksa, OD okoli 14.100 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanj ni: DOM STAREJŠIH OBČANOV Marija Draksler-Marjana, Ljubljana Šiška, Bijedičeva 15 (SZ LJ 458.824)

KEMIJSKI LABORANTI

3 za odvzemanje in sejanje vzorcev cementa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Proizvodnja cementa, Kolodvorska 5 (SZ LJ 454.500 do 454.502)

KLJUČAVNIČARJI

1 za ugotavljanje in popravilo okvar na proizvodnih strojih, za TOZD Pridobivanje surovine,

1 za ugotavljanje in popravilo okvar na proizvodnih strojih, za TOZD Vzdrževanje in transport, OD okoli 13.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: CEMENTARNA Trbovlje, Kolodvorska 5 (SZ LJ 454.497 in 454.498)

STRUGARJI

1 za opravljanje zahtevnejših strugarskih del in nalog, petletna praksa, OD okoli 17.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: DO STROJNA Žalec, TOZD PKM Proizvodnja kmetijske mehanizacije (SZ CE 152.192)

1 za opravljanje del in nalog strugarja I., enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 14.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: SLOVENIJALES-ŽIČNICA, TOZD Proizvodnja strojev in naprav, Ljubljana, Gerbičeva 101 (SZ LJ 458.712)

1 za opravljanje del in nalog strugarja, triletna praksa, 60 dni poskusno delo, OD okoli 13.900 do 15.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: LEK Ljubljana, TOZD Invest servis Ljubljana, Verovškova 57 (SZ LJ 455.548)

REZKALEC

1 za opravljanje del in nalog rezkalca, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Vzdrževanje in transport, Kolodvorska 5 (SZ LJ 434.632)

VRTALCI

2 za opravljanje del in nalog vrtalca OD okoli 12.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanj ni: CEMENTARNA Trbovlje, TOZD Pridobivanje surovine, Kolodvorska 5 (SZ LJ 454.494 in 454.495)

STROJNI KLJUČAVNIČARJI

1 za opravljanje del in nalog izmenovodje v brusilnici feritov, dveletna praksa, OD okoli 13.000 do 16.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: ISKRA EIZE, TOZD Feriti Ljubljana, Stegne 19 (SZ LJ 456.234)

1 za izvajanje vzdrževalnih del na strojih in napravah v obratih, enoletna praksa, 60 dni poskusno delo, OD okoli 13.900 do 15.100 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: LEK Ljubljana, TOZD Invest servis, Verovškova 57 (SZ LJ 455.845)

1 monterja strojev v delavnici, enoletna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 13.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: SLOVENIJALES-ŽIČNICA, TOZD Proizvodnja strojev in naprav, Ljubljana, Gerbičeva 101 (SZ LJ 458.711)

1 za opravljanje del in nalog brusilca žag-vzdrževalec strojev, triletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: LESNINA Ljubljana, TOZD Sinoles Ivančna Gorica (SZ LJ 457.529)

AVTOMEHANIK

1 za opravljanje manj zahtevnih avtomehanskih del, za določen čas, enoletna praksa, OD okoli 12.700 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KIT Ljubljanske mlekarne, TOZD Marketing Enota transporta in meh. uslug Ljubljana, Tolstojeva 63 (SZ LJ 459.261)

ELEKTRIKAR

1 za vzdrževanje elektro naprav na strojih, (lahko obratovni električar), šestmesečna praksa, OD okoli 13.000 do 14.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ILIRIJA VEDROG, TOZD Ilirija Ljubljana, Tržaška 32 (SZ LJ 459.509)

MEHANIK ELEKTRONIK

1 samostojnega monterja avtomatike, (lahko RTV mehanik), triletna praksa, 2 meseca poskusno delo, opravljen vozniški izpit, OD okoli 13.500 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: SLOVENIJALES-ŽIČNICA, TOZD Proizvodnja strojev in naprav, Ljubljana, Gerbičeva 101 (SZ LJ 459.746)

RTV MEHANIK

1 monterja elektronike, (lahko mehanik elektronik), dveletna praksa, 2 meseca poskusno delo, opravljen vozniški izpit, OD okoli 12.600 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: SLOVENIJALES-ŽIČNICA, TOZD Proizvodnja strojev in naprav, Ljubljana, Gerbičeva 101 (SZ LJ 459.747)

VOZNIK AVTOBUSA

1 voznika avtobusa, eno do dveletna praksa, 3 mesece poskusno delo, z bivališčem v Ljubljani, OD okoli 15.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Promet Škofja Loka v SOZD Alpetour, TOZD Potniški promet Kranj, Delovna enota Ljubljana, Djakovičeva 36 (SZ LJ 437.086)

MESAR SEKAČ

1 za opravljanje del in nalog mesarja, 2 meseca poskusno delo, opravljen tečaj iz higienskega minimuma, OD okoli 10.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: MERCATOR ROŽNIK, TOZD Golovec, Ljubljana, Resljeva 22 (SZ LJ 453.181)

KUHARJI

1 za opravljanje del in nalog kuharja, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 12.600 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: DOM UPOKOJENCEV Center-Tabor-Poljane-Ljubljana, Tabor 10 (SZ LJ 457.039)

1 za opravljanje del in nalog kuharja, (lahko kuharski pomočnik), dveletna praksa, OD okoli 12.500 do 13.500 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: Delovna skupnost ŠPORTNIH DRUŠTEV »SLOVAN-BIFE« Ljubljana, Koblarjeva 34 (SZ LJ 456.802)

NATAKAR

1 za opravljanje del in nalog blagajnika v restavraciji I., (lahko prodajalec), za določen čas, petletna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 10.900 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: TP NAMA Ljubljana, TOZD Veleblagovnica Kočevje, TZO 20 (SZ LJ 455.181)

ADMINISTRATOR

1 za opravljanje strojepisnih nalog s hitrostjo od 250 do 350 udarcev v minuti, šestmesečna praksa, 2 meseca poskusno delo, OD okoli 11.748 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA v SR SLOVENIJI podružnica Ljubljana, Titova 66 (SZ LJ 459.136)

ZDRAVSTVENI ADMINISTRATOR

1 za opravljanje strojepisnih del, za določen čas, OD okoli 10.400 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Univerzitetna psihiatrična klinik, Studenec 48 (SZ LJ 460.404)

SVEČAR

1 za opravljanje del in nalog svečarja, OD okoli 9.000 do 11.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ILIRIJA VEDROG, TOZD Ilirija Ljubljana, Tržaška 32 (SZ LJ 437.815)

SNAŽILKE

1 za čiščenje poslovnih in skladiščnih prostorov, enoletna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 9.200 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SALUS Ljubljana, Kamniška 20 (SZ LJ 460.060)

1 za čiščenje delovnih prostorov, do trimesečna praksa, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 9.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ELEKTROTEHNA DO SET Ljubljana, Pod trančo 2 (SZ LJ 452.843)

1 za opravljanje del in nalog snažilke, praksa zaželena, OD okoli 8.500 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: FAKULTETA ZA SOCIOLOGIJO, POLITIČNE VEDE IN NOVINARSTVO, Ljubljana, Kardeljeva ploščad 5 (SZ LJ 455.314)

1 za opravljanje del in nalog snažilke, OD okoli 8.786 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: ZAVOD SRS ZA TRANSFUZIJO KRVI Ljubljana, Šlajmerjeva 6 (SZ LJ 459.338)

1 za opravljanje del in nalog čistilke, 3 mesece poskusno delo, OD okoli 9.500 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: UNIVERZALE Industrija oblačil, TOZD Konfekcija, Domžale, Kidričeva 4 (SZ LJ 460.353)

1 za opravljanje del in nalog snažilke, 1 mesec poskusno delo, OD okoli 8.400 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: ZAVOD ZA USPOSABLJANJE »Janez Levec« Ljubljana, Karlovška 18, DE OŠ Dečkova ul. (SZ LJ 453.912)

VRATARJI

1 za opravljanje del in nalog vratarja, enoletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: SATURNUS DSSS, Ljubljana, Ob železnici 16 (SZ LJ 437.827)

1 za opravljanje del in nalog varnostnika, enoletna praksa, OD okoli 12.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: PETROL, TOZD Vzdrževanje in investicije Ljubljana, Flajšmanova 2 (SZ LJ 456.041)

VOZNIK VILIČARJA

1 za upravljanje viličarja in manipulacija z blagom, dveletna praksa, opravljen tečaj za voznika viličarjev, OD okoli 11.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KIT Ljubljanske mlekarne, TOZD Marketing Ljubljana, Tolstojeva 63 (SZ LJ 459.407)

POMOŽNI GOSTINSKI DELAVEC

1 za opravljanje del in nalog servirke, za določen čas, šestmesečna praksa, OD okoli 9.414 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: DOM STAREJŠIH OBČANOV BEŽIGRAD, Ljubljana, Komanova 1 (SZ LJ 461.217)

BOLNIŠKI STREŽNIKI

1 za opravljanje del in nalog strežnice-negovalke, OD okoli 10.380 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: DOM STAREJŠIH OBČANOV BEŽIGRAD, Ljubljana, Komanova 1 (SZ LJ 461.218)

1 za čiščenje in vzdrževanje prostorov in njihove neposredne okolice, za določen čas,

1 za čiščenje in vzdrževanje prostorov in njihove neposredne okolice, za nedoločen čas, OD okoli 8.900 din, opravljen tečaj iz higienskega minimuma, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanj ni: UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER v Ljubljani, TOZD Univerzitetna psihiatrična klinika, Studenec 48 (SZ LJ 459.649 in 459.648)

TRANSPORTNI DELAVCI

3 za opravljanje del in nalog transportnega delavca II., dvomesečna praksa, OD okoli 7.700 din, za določen čas, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 8 dni, stanovanja ni: GIPOSS Inženiring, TOZD Enota Centralno skladišče Ljubljana (SZ LJ 457.193 do 457.195)

DELAVCI BREZ POKLICA

1 za dela pri stiskalnici za predelavo bakelita, OD okoli 11.000 din, rok prijave 8 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: KOVINOPLASTIKA, Štaus Miha, Ljubljana, Mladinska 32 (SZ LJ 459.025)

2 za nakladanje in razkladanje blaga, za določen čas, OD okoli 10.270 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 30 dni, stanovanja ni: MERCATOR – VELEPRESKRBA, TOZD Hladilnica, Ljubljana, Mesarska 6 (SZ LJ 458.096 in 458.097)

2 za nakladanje cementa, za TOZD Blagovni promet, OD okoli 14.000 din,

3 za opravljanje raznih del, za TOZD Proizvodnja cementa, OD okoli 8.800 din, rok prijave 15 dni, rok obvestila o izbiri 15 dni, stanovanja ni: CEMENTARNA Trbovlje, Kolodvorska 5 (SZ LJ 437.064, 437.065, 454.503 do 454.505)

SKUPINA prevzame vsa gradbena dela. Ponudbe pod »Začnemo takoj«. Z-9757-165

VODOVODNA in elektro popravila, čiščenje in popravljanje električnih bojlerjev. Tel. (061) 266-645. T-10033-165

OPRAVLJAMO vsa krovska in kleparska dela hitro in poceni. Tel. (061) 559-629. T-9519-165

VSA SOBOSLIKARSKA in pleskarska dela ter pleskanje radiatorjev opravim po ugodni ceni. Tel. (061) 575-503. T-10045-165

BRUŠENJE in lakiranje parketa. Naročila po tel. (061) 349-248. PT-9964-165

ADAPTACIJE in notranje omete izvajamo hitro in poceni. Milorad Vuimilović, Povšetova 71. Z-5088-165

RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV R

TELEVIZIJA

LJUBLJANA

9.25 TV V ŠOLI: TV koledar, Odmor, Poštni nabiralnik, Zahodna Makedonija, Zanimivo potovanje, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Onesnaževanje zraka, Risanka, Zimska olimpijada, Carska juha, Risanka, Šola nogometa, Vedeži-nevedeži (do 12.30)
17.15 POROČILA
17.20 PEDENJŽEP, otroška oddaja, scenarij Jasna Novak
17.55 DA BI BIVA LIEPA URA, glasbena oddaja
18.25 SEVERNOPRIMORSKI OBZORNIK
18.40 MOZAIK SLOVENSKEGA KRATKEGA FILMA
19.05 RISANKA: Zid – režiser Žare Lužnik,? – režiser Jure Pervanje, Av, Av – režija Iztok Tory, vsi iz leta 1983
19.30 DNEVNIK
20.00 35 mm – FILMSKA DELAVNICA: odlomka iz jugoslovanskih filmov, ki bosta sodelovala na festivalu v Cannesu (Balkan express Branka Baletića in Nekaj vmes Srdjana Karanovića); reportažni zapis s snemanja slovenskega filma Otrok Barbare Trtnik – pogovor z režiserjem Božom Šprajcem in scenaristom Željkom Kozincem; kratka filma, nagrajena na beograjskem festivalu: Tožim državo in sina N. Jovičevića in Likvidator Trajčeta Popova; pogovor o odnosu med realnostjo in dokumentarcem, sodelujajo: Filip Robar-Dorin, Dušan Povh, Marjan Strojan, Žare Lužnik, Jože Pogačnik; domača kinoteka – vodi Toni Tršar, režiser Slavko Hren
22.00 V ZNAMENJU

ODDAJNIKI II. MREŽE

17.25 DNEVNIK
17.45 ARABELA, otroška nadaljevanka
18.15 MATEMATIČNI INFORMACIJSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER
18.45 LJUDSKI OBIČAJI: Ozrenska svatba
19.30 DNEVNIK
20.00 ŠPORTNA SREDA
22.05 DNEVNIK

ZAGREB I. PROGRAM

17.30 VIDEOSTRANI
17.40 POROČILA
17.45 ARABELA
18.15 KOLEDAR
18.25 KRONIKA OBČINE SISAK
18.45 LJUDSKI OBIČAJI: Ozrenska svatba
19.30 DNEVNIK
20.00 ŠPORTNA SREDA – nogomet: WIDZEW : JUVENTUS, prenos iz Lodza, v odmoru PREMOR
22.05 DNEVNIK

KOPER

14.00 ODPRTA MEJA – oddaja v slovenskem jeziku VIDEOTELEKS
17.00 ODPRTA MEJA – oddaja v slovenskem jeziku VIDEOTELEKS
17.30 TVD NOVICE
17.35 TV ŠOLA
18.00 FILM – ponovitev
19.30 TVD STIČIŠČE
20.30 NOGOMET: evropski pokali
22.30 TVD DANES
22.45 SODELAVCI – serijski film

AVSTRIJA I. PROGRAM

9.05 TUDI HEC MORA BITI
10.30 TATOVI IN ŽANDARJI, italijanski film, 1951, v gl. vlogi Totò
12.15 M – LJUDJE, SILE, MNENJA, ponovitev
17.00 ZAČARANI BUBU, lutke
17.30 ČEBELICA MAJA, serijska risanka
18.00 POLICIJSKA POSTAJA, serija
20.15 NEW YORK EXPRESS, ameriški film, 1965, Rock Hudson, Claudia Cardinale
21.55 ŠPORT

AVSTRIJA I. PROGRAM

18.30 BONANZA, ameriška serija
20.15 ALI LJUBITE KLASIKO? Karl Löbl predstavlja novi uprizoritvi v Dunajski operi – ANDRE CHENIER in MOJSTRI PEVCI NÜRNBERŠKI
21.05 PRIZORIŠČA SVETOVNE LITERATURE
22.20 MOJSTROVINE – KIBERNETSKA POROKA, glasbena igra Lotte Ingrisch

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30–8.00 Jutranji program – glasba; 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 8.30 Govorimo makedonsko in srbohrvaško; 12.30 Kmetijski nasveti – dr. Aleksander Hržič: Rastlinske parazitne nematode; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 16.45 Naš gost; 17.00 Studio ob 17.00: porččanje z zasedanja vseh zborov republiške skupščine; 18.00 II. in X. rukovet Stevana Mokranjca v izvedbi zbora RTV Beograd, dir. Borivoje Simić; 18.15 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka; 20.00 Koncert za besedo; 20.30 Trije impromptuji za klavir Franza Schuberta (igra francoski pianist Pierre Reach); 21.05 Giuseppe Verdi: odlomki iz opere »Lombardi«; 22.00 Poročila – Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 23.05 Literarni nokturno – Jorge de Lima: Pesmi; 23.15 Za ljubitelje jazza; 00.05–4.30 Nočni program – glasba (studio Maribor)

DRUGI PROGRAM – stereo

7.15–13.00 Na valu 202; 13.00–19.00 Od enih do sedmih – Odprta vrata, kultura; 15.00 Dogodki in odmevi; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Novi val; 20.20 Likovni odmevi; 20.33 Melodije po pošti; 22.55–23.00 Glasba

TRETJI PROGRAM – stereo

15.43 Dober dan; 15.45 Dogovori, odločitve; 16.05 Ars antiqua: Johann Sebastian Bach; 17.00 Popoldanski komorni koncert; 18.05 Znanost in družba; 18.20 Ob stoletnici Wagnerjeve smrti – 16. oddaja: Wagnerjeva koncertna dela – 2.; 19.30 Večer Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana – dirigenti Milan Horvat, Stanislav Macura, Gyorgy Lehel, Samo Hubad, solisti Ruda Kosi – harfa, Andrej Jarc – čembalo in Aci Bertoncelj – klavir, Mile Kosi – viola, Dane Škerl: Koncert za orkester št. 2, Frank Martin: Mala koncertantna simfonija za harfo, čembalo, klavir in dva godalna orkestra, Bela Bartok: Koncert za violo in orkester, Dmitrij Šostakovič: Simfonija št. 8 v c-molu, op. 65 – vmes: Poročila; 21.40 Izbrana proza – Manuel Diaz Rodriguez: Bela pripoved, prevod Višnja Cah, bere Nika Juvanova; 22.00 Komorni studio s skladateljema Slavkom Mihelčičem in Ivanom Ščekom; 22.45 Lirični utrinki; 22.50–23.00 Nočni akordi

DNEVNA OBVESTILA

FESTIVAL LJUBLJANA

SREDA, 20. aprila, ob 19.30: Slovenska filharmonija
ALEKSANDER ROJC, klavir.
Koncert v sodelovanju z Glasbeno matico Trst
Spored: Bach, Beethoven, Schubert, Matičič
Vstopnice v prodaji od 11. do 13. ure pri blagajni Festivala ter uro pred začetkom v Slovenski filharmoniji.

CANKARJEV DOM

VELIKA DVORANA

Sreda, 20. aprila, ob 20. uri: GRAŠKI SIMFONIKI v večeru glasbe Richarda Wagnerja pod taktirko Nikše Bareze. Solisti: A. Winter, tenor; B. Poka, mezzosopran; M. Johnson, basbariton. Sodeluje ženski pevski zbor graške opere.

Petek, 22. aprila, ob 19.30: SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE. Modri abonma in izven. Dirigent: Emil Simon, Romunija. Solistki: Edita Simon, Romunija, Ruda Kosi, Ljubljana. Program: B. Britten – Sinfonia da Requiem, M. Ravel – Šeherezada – ciklus pesmi za glas in orkester, C. Debussy – Plesi za harfo in godala. C. Debussy – Igre.

Nedelja, 24. aprila, ob 20. uri: ANSAMBEL SOLISTOV BOLJŠOJ TEATRA. Dirigent: Aleksander Lazarev. Solistka sopranistka Nelli Li. Program: W. A. Mozart – Adagio in Rondo. F. Schubert – Pastir na skali, za sopran, klarinet in klavir, Valček op. 9 (instrumentacija E. Denisov), M. Glinka – Serenada na teme iz Donizettijeve opere Ana Bolena, E. Denisov – Komorna simfonija Sonce Inkov za sopran in ansambel, A. Šnitke – Tri scene za sopran in orkester.
Ansambel Boljšoj teatra, katerega vrhunski nastop smo v Cankarjevem domu lani že doživeli, je eden najboljših sovjetskih ansamblov, sestavljen iz najvidnejših imen glasbenih solistov. Ker smo prepričani, da bodo gostje iz Moskve privabili v Cankarjev dom tudi obiskovalce zunaj Ljubljane, smo ob 18. uri pripravili v Okrogli dvorani ponovitev našega zabavnega programa: VAJE V SLOGU R. Queneaua. Vabljeni!

SREDNJA DVORANA

Sreda, 20. aprila, ob 15. uri: L. Kraigher: UMETNIKOVA TRILOGIJA. Skupna uprizoritev Drame SNG in Cankarjevega doma. Za srednješolsko mladino iz Brežic in IZVEN.
Ob 19.30: L. Kraigher: UMETNIKOVA TRILOGIJA. Abonma sreda, IZVEN in KONTO.
Četrtek, 21. aprila, ob 19.30: L. Kraigher: UMETNIKOVA TRILOGIJA. Abonma Kolektivi I. IZVEN in KONTO.
Petek, 22. aprila, ob 19. in 22. uri: Danton. Režija: Andrzej Vajda. V glavni vlogi: Gerard Depardieu. FEST 1983. Ljubljanska predpremiera, ki smo jo pripravili s sodelovanjem Francoskega kulturnega centra. Rezervacij ne sprejemamo.
Četrtek, 28. aprila, ob 19.30: BALETNI ANSAMBEL DRŽAVNE OPERE iz Dresdena – Milko Kelemen: APOKALIPSA (Apocalyptica). Balet ima devet delov, devet dramatskih prizorov, ki simbolizirajo »razodetje« apokalipse.
Jahač, smrt in vrag, kot njeni simboli, igrajo glavne vloge v dramskem delu in skupaj ustvarjajo enovitost, v neposrednem nasprotju s simboli humanizma in preporoda. Predstava prihaja v Ljubljano z zagrebškega glasbenega bienala.

OKROGLA DVORANA

Četrtek, 21. aprila, ob 16. in 19. uri: THE ENGLISH TEACHING THEATRE. Zaključeno za šole.
Petek, 22. aprila, ob 21.45: PETKOV NOČNI PROGRAM Raymond Queneau: VAJE V SLOGU (AVDICIJA). Premiera. Produkcija Cankarjevega doma s sodelovanjem SLG Celje.
Režija: Jurij Souček. Dramatizacija in dramaturgija: Aleksander Zorn. Scena in kostumi: Melita Vovk. Koreografija: Ksenija Hribar. Glasba: Aleš Kersnik. Prevod: Aleš Berger. Lektorstvo: Metka Čuk.
Igrajo: Anica Kumer, Polona Vetrih, Jurij Souček, Iztok Valič.
Avtor Cice v metroju nam v svojem znamenitem proznem delu, prevedenem tudi v slovenščino, ponuja na pretek zabavnih situacij, ki so v dramatizaciji postavljene na oder v okviru gledališke avdicije.
Sobota, 23. aprila, ob 17.30: R. Queneau: VAJE V SLOGU. Ponovitev
Nedelja, 24. aprila, ob 18. uri: R. Queneau: VAJE V SLOGU.
Ponedeljek, 25. aprila, ob 20. uri: R. Queneau: VAJE V SLOGU. Ponovitev.

MALA DVORANA
TEDEN KANADSKEGA FILMA

Sreda, 20. aprila, ob 18. uri: Vročinski val je trajal štiri dni (The Heathwave Lasted Four Days, 1974). Igrajo: Gordon Pinsent, Alexandra Stewart, Lawrence Dane. Režija Doug Jackson. Televizijski snemalec, čigar slabost so vino, ženske in avtomobili, postane soudeleženec zločina. V dinamični kriminalni zgodbi postanemo priče propadu človeka, ki ne vidi izhoda iz svoje situacije.
Ob 20. uri: Kanadski peterčki (The Dionne Quintuplets, 1978). Režija: Donald Brittain. Rojstvo peterčkov v družini Dionne iz Severnega Ontaria je pritegnilo pozornost svetovne javnosti. Film je kronika prvih enaindvajsetih let življenja petih deklic, za katere niso pričakovali, da bodo preživele, pa so postale kapital, vreden 500 milijonov dolarjev. Odrezane od sveta in družine so bile ob velikanski reklami dvakrat dnevno razstavljene v posebnem prostoru in so odraščale kot odlični primerki za promocijo proizvodov od zobne paste do vojnega posojila. Za vsakogar so bile odlična investicija – razen za same sebe.
Četrtek, 21. aprila, ob 18. uri: CORDELIA (Cordelia. 1979).
Ob 20. uri: VOJNA ZGODBA (A War Story, 1981).
Petek, 22. aprila, ob 18. uri: VRAG ZA PETAMI (Devil At Your Heels. 1981)
Ob 20. uri: FANT, KI NI NIKOLI ZGREŠIL (The Kid Who Couldn't miss, 1982).
Sobota, 23. aprila, ob 20. uri: GALA BALET (Gala Ballet, 1982).
Sreda, 20. aprila, ob 19. uri: GLEDALIŠKI KULTURNI DAN. Zaključeno za šole.
Sobota, 23. aprila, ob 10. uri: OTROŠKA MATINEJA. S. Makarovič: ZA EN KLJUNČEK PESMIC.
Svetlana je pripravila novo zalogo pesmic, ki jih ne bo za en gobček, marveč za en kljunček. Nekaj pesmic bo poskusil zapeti tudi naš čarovnik Miran Čanak, ki bo sicer sodeloval pri vseh otroških matinejah. **Opozarjamo, da je ta matineja zadnja v tej sezoni.**

I. PREDDVERJE

Petek, 22. aprila, ob 19. uri: otvoritev razstave grafik Raffaela Leomporija, pred nekaj leti umrlega italijanskega umetnika. Razstavo smo pripravili skupaj z Moderno galerijo, ki v svojih prostorih predstavlja pregled umetnikovega slikarskega in risarskega opusa – Vljudno vabljeni. Razstava bo odprta do 22. maja.
Četrtek, 21. aprila, ob 20. in petek, 22. aprila, ob 18. uri: Miloš Mikeln: MOR. POL. KVALIF. TOV. GUBCA – krstna izvedba. Premiera in ponovitev v SLG Celje. Skupna uprizoritev SLG Celje in Cankarjevega doma.
Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu, od ponedeljka do petka od 9.–11. in od 16.–20., ob sobotah od 9.–11. in pred pričetkom predstave. Rezervacije po telefonu 222-815; prosimo, da rezervirane vstopnice prevzamete tri dni pred prireditvijo. Obiskovalce prosimo, da ne zamujajo predstav; uporaba garderob je za obiskovalce prireditev obvezna.
Restavracija v Cankarjevem domu je odprta od 12.–24. ure. Telefon 211-211.

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO NARODNO DRAMA GLEDALIŠČE-LJUBLJANA

SREDA, 20. aprila, ob 15. uri – Lojz Kraigher: UMETNIKOVA TRILOGIJA. V Srednji dvorani Cankarjevega doma. Nekaj vstopnic je še v prodaji. Za Šolski center iz Brežic in izven.
SREDA, 20. aprila, ob 19.30 – Lojz Kraigher: UMETNIKOVA TRILOGIJA. Skupna uprizoritev Drame SNG in Cankarjevega doma – v Srednji dvorani Cankarjevega doma. Sedeži za abonente Drame SNG so rezervirani v parterju. Preostale vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu (tel. 222-815). Abonma Sreda in izven.
SREDA, 20. aprila, ob 19.30 – Ronald Harwood: GARDEROBER. V Drami SNG. Abonma Dijaški 4 večerni.
ČETRTEK, 21. aprila, ob 19.30 – Ronald Harwood: GARDEROBER. Vstopnice so tudi v prodaji – v Drami SNG. Abonma Četrtek in izven (tudi konto).
ČETRTEK, 21. aprila, ob 19.30 – Lojz Kraigher: UMETNIKOVA TRILOGIJA. V Srednji dvorani Cankarjevega doma. Sedeži za abonente Drame SNG so rezervirani v parterju. Preostale vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskem prehodu (tel. 222-815). Abonma Kolektivi I in izven.
PETEK, 22. aprila, ob 19.30 – Ronald Harwood: GARDEROBER. Vstopnice so tudi v prodaji – v Drami SNG (tel. 221-462, 221-492). Abonma Petek drugi in izven (tudi konto).

MALA DRAMA SNG

ČETRTEK, 21. aprila, ob 17. uri – KOMIČNI TEATER DARIA FOJA. Vstopnice pri blagajni Drame (tel. 221-462, 221-492). Izven abonmaja (tudi konto).
PETEK, 22. aprila, ob 20. uri – NASTOP VOKALNO INSTRUMENTALNEGA AKUSTIČNEGA TRIA »SLOVENSKA GRUDA« iz Maribora. Program povezuje Jože Zupan. Vstopnice pri blagajni Drame (tel. 221-462, 221-492). Izven abonmaja (tudi konto).

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
OPERA IN BALET

ČETRTEK, 21. aprila, ob 19. uri – B. Smetana: PRODANA NEVESTA. Premiera. Izven.
PETEK, 22. aprila, ob 15. uri – A. Adam: GISELLE. Mladinska.
SOBOTA, 23. aprila, ob 19. uri – B. Smetana: PRODANA NEVESTA. Red Sobota. Izven.
PONEDELJEK, 25. aprila, ob 15. uri – W. A. Mozart: ČAROBNA PIŠČAL. Mladinska.
TOREK, 26. aprila, ob 19. uri – SLOVENSKI BALETNI VEČER, B. Arnič: ZAPELJIVEC, L. M. Škerjanec: IV. SIMFONIJA, A. Srebotnjak: TROBENTA IN VRAG. Red Torek. Izven.
ČETRTEK, 28. aprila, ob 19. uri – B. Smetana: PRODANA NEVESTA. Red Četrtek. Izven.
PETEK, 29. aprila, ob 15. uri – SLOVENSKI BALETNI VEČER: B. Arnič: ZAPELJIVEC, L. M. Škerjanec: IV. SIMFONIJA, A. Srebotnjak: TROBENTA IN VRAG. Red Petek. Izven.
SOBOTA, 30. aprila, ob 19. uri – G. Verdi: MOČ USODE. Izven. Gostuje Veneta Janeva-Iveljič.
SREDA, 4. maja, ob 19. uri – B. Smetana: PRODANA NEVESTA. Red Sreda. Izven.
ČETRTEK, 5. maja, ob 19. uri – SLOVENSKI BALETNI VEČER: B. Arnič: ZAPELJIVEC, I. M. Škerjanec: IV. SIMFONIJA, A. Srebotnjak: TROBENTA IN VRAG. Red Četrtek. Izven.
PETEK, 6. maja, ob 15. uri – B. Smetana: PRODANA NEVESTA. Red Petek. Izven.
SOBOTA, 7. maja, ob 11. uri – G. Verdi: TRUBADUR. Mladinska.
TOREK, 10. maja, ob 19. uri – B. Smetana: PRODANA NEVESTA. Red Torek. Izven.
SREDA, 11. aprila, ob 19. uri – G. Rossini: SEVILJSKI BRIVEC. Izven.
Blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 10. do 13. in od 18. do 19. ure oz. eno uro pred predstavo. Informacije in rezervacije vstopnic po telefonu (061) 214-180.

MGL
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

SREDA, 20. aprila, ob 16. uri: A. Wesker: KARITAS. Za abonma SREDA – POPOLDANSKI.
Ob 20. uri: Ž. Petan: OBREKOVALNICA. Za abonma KOL M.
ČETRTEK, 21. aprila, ob 16. uri: A. Wesker: KARITAS. Za abonma ČETRTEK – POPOLDANSKI.
Ob 20. uri: Ž. Petan: OBREKOVALNICA. Za abonma RED B.
PETEK, 22. aprila, ob 20. uri: I. Brešan: HUDIČ NA FILOZOFSKI FAKULTETI. Za IZVEN IN KONTO.
Ob 15. uri: C. Goldoni: GROBIJANI. Gostovanje v LENDAVI.
Vstopnice so v prodaji pri dnevni blagajni od 10. do 12. ure in uro pred predstavo. Telefon 214-111.

Slovensko Mladinsko Gledališče Ljubljana

SREDA, 20. aprila, ob 11. uri – Per Lysander in Suzanne Osten: MEDEJINA OTROKA.
V okviru programa Cankarjevega doma (devetinpetdesetič).
Ob 20. uri – Nigel Williams – RAZREDNI SOVRAŽNIK, za Izven! (sedemnajstič).
»Vito Taufer je ustvaril izjemno koherentno predstavo neslutene energije, ki se izraža v naturalističnem prikazu brez odmora. Uro in pol drži režiser s šestimi igralci Slovenskega mladinskega gledališča v napetosti občinstvo in vsak njihov gib ali kretnja je povsem nepredvidljiv. Za razliko od Steinove predstave, ki je estetizirana in v določenem smislu koreografska, je Tauferjeva kot izsek iz življenja, kar vsekakor smatram za predност.«
(Politika ekspres, Beograd, 2. 3. 1983 Avdo Mujčinović: Nevidena surovost). Rezervacije vstopnic med 10. in 12. uro telefon 311-010, prodaja vstopnic dve uri pred pričetkom predstave pri blagajni Slovenskega mladinskega gledališča v Ljubljani, Trg VII. kongresa ZKJ-1.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov trg 2

SREDA, 20. aprila, ob 12., 14., 16. uri: G. M. Görner: PEPELKA, pravljična igra za otroke. Gostovanje v Trbovljah.
ČETRTEK, 21. aprila, ob 17. uri: N. Gogolj: ŽENITEV, komedija. Abonma RED U IN IZVEN.
PETEK, 22. aprila, ob 19.30: N. Gogolj: ŽENITEV, komedija. Abonma RED A in IZVEN.
NEDELJA, 24. aprila ob 16. uri: N. Gogolj: ŽENITEV, komedija. Izven.
Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 16. do 18. ure, na dan predstave pa dve uri pred pričetkom predstave

eksperimentalno gledališče glej

Gledališče Glej z veseljem obvešča gledališke obiskovalce, ter tudi vso drugo Gleju zvesto publiko, da smo se vselili v nove prostore v Gregorčičevi ulici štev. 3. Vse ljubitelje dobrega in provokativnega gledališča vabimo v nedeljo, 24. 4. na prvo premiero (in predstavo), ki smo jo pripravili v novih prostorih.
Uprizorili bomo:
nedelja, 24. aprila, ob 20.30 PREMIERA – Herbert Achternbusch: ELA.
Iz skupine mladih nemških avtorjev (F. X. Kroetz. R. W. Fassbinder) gledališče GLEJ predstavlja najbolj polemičnega izmed njih H. Achternbuscha, o katerem bavarski minister G. Tandler pravi: »Zame je vse, kar piše Achternbusch, kratko in malo svinjarija«, gledališki kritik pa mu odgovarja (B. Henrichs): »Achternbuscha brati pomeni opazovati možgane pri delu, ampak ne pri resnem premišljevanju, temveč pri živalskih mukah, pri potenju, sanjanju . . .«
Gledališče Glej vas vabi: na najbolj provokativno predstavo o »obrobnih« ljudeh iz našega vsakdana, o ljudeh, ki so se odločili biti obrobni v znak in posmeh družbi in njenim zakonom . . . predstava, ki vabi k odgovorom . . .
Predstavo je režiral in sceno zamislil ter tekst prevedel Edvard Miler. Igrajo: Aleš Valič, Alja Tkačeva, tehnično vodstvo: Luka Dobnikar, luč in ton: Janez Zobec, Iztok Goršič. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

v KD »Španski borci«

SOBOTA, 23. aprila, ob 16. uri: Levstik: KDO JE SEŠIL VIDKU SRAJČKO in Tolminska ljudska pravljica: BEDIN IN BEDINA Izven. Gostuje lutkovna skupina iz OŠ Solkan Nova Gorica.
Vstopnice so v prodaji pri blagajni KD »Španski borci« dve uri pred pričetkom predstave.

v KULTURNICI na Židovski stezi 1

SOBOTA, 23. aprila, ob 10. uri: Prireditev Ezopove basni: ZAKAJ JE LEV JEDEL KORENJE. Nastopa lutkovna skupina iz VVZ Klinični center.
Vstopnice za Kulturnico lahko rezervirate vsak dan od 11. do 14. ure po telefonu LGL 314-789.

slovensko ljudsko gledališče celje

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE IN CANKARJEV DOM LJUBLJANA
ČETRTEK, 21. aprila, ob 20. uri: Miloš Mikeln: MOR. POL. KVALIF. TOV. GUBCA. PREMIERA. PREMIERSKI ABONMA IN IZVEN.
Za šesto premiero v sezoni je Slovensko ljudsko gledališče Celje skupaj s Cankarjevim domom v Ljubljani pripravilo najnovejše delo Miloša Mikelna »MOR. POL. KVALIF. TOV. GUBCA«, ki je napisano in uprizorjeno kot dokument našega časa in ki odpira temeljne, v političnem svetu še neizgovorjene dileme našega trenutka in perspektiv. Uprizoritev so pripravili režiser Franci Križaj, dramaturg Janez Žmavc, scenograf Črtomir Frelih, kostumografka Vida Zupan in lektorica Metka Čuk. Nastopili bodo Ljerka Belak, Nada Božič, Mija Mencej, Zvezdana Mlakar, Jana Šmid, Zvone Agrež, Borut Alujevič, Bruno Baranović, Peter Boštjančič, Janez Bermež, Drago Kastelic, Branko Miklavc k. g., Miro Podjed, Jože Pristov, Dare Ulaga k. g., Bogomir Veras.

SNG MARIBOR – SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

SREDA, 20. aprila, ob 17. uri: F. Hadžič: CENTRALA – na malem odru za Komunalni inženiring, nastopa Janez Klasinc.
ČETRTEK, 21. aprila, ob 13. uri: S. Mrožek: AMBASADOR – na malem odru za Zavod za zaposlovanje.

KONCERTI

BAROČNO GLASBO raznih narodov bo igrala Angela Tomanič na novih Jenkovih orglah v župnijski cerkvi na Kodeljevem nocoj ob 19.15. Vstop prost.
9694

ZADNJI ORGELSKI KONCERT iz cikla treh orgelskih večerov v stolnici bo nocoj ob 20.15. Dimitrij Rejc bo izvajal predvsem Bachov opus.
5149-K

V sredo, 20. aprila, ob 19.30 bo v dvorani Narodne galerije v Ljubljani koncert Akademskega pevskega zbora France Prešeren iz Kranja.
Program: Gallus, Schütz, Bach, Bruckner, Brahms ter Šturm, Lipovšek, Lajovic, Jezovšek, Slavenski, Adamič; dirigent: Tomaž Faganel.
Vstopnice dobite pred koncertom pri blagajni Narodne galerije.
19-2852

KINO

SPORED ZA SREDO

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: amer. barv. film VIHARNI ZALIV. Režija: Anthony Mann. Glav. vl.: James Stewart, Joanne Dru, Dan Duryea. Predstavi ob 16. in 18. uri.
Amer. dok. film NANOOK S SEVERA. Režija: Robert Flaherty (tudi snemalec). Dodatek: TELEFONISTKA IZ LONEDALA. Režija: David W. Griffith. Glav. vl.: Blanche Sweet, Wilfred Lucas. Predstava ob 20. uri.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
UNION: PREMIERA – angl. VV film, športna drama OGNJENE KOČIJE (Charlots of Fire). 20th Cent. Fox, 1981. Najboljši film leta – 4 »Oskarji« 1982, »Zlati Globus« – FEST 82! Scenarij: Colin Welland. Režija: Hugh Hudson. Vloge: Ben Cross, Ian Charleson, Nigel Havers idr. Ob 16., 18.15 in 20.30.
(Naslednji film: amer. kom. VIKTOR, VIKTORIJA.)
KOMUNA: amer.-jug. film SOMRAK – FEST 83! Režija: G. Paskaljević. Glav. vl.: Karl Malden. Ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Ob 10. uri MATINEJA – nem., PODMORNICA – FEST 83!
BEŽIGRAD: amer. kom. POGOJNO NA SVOBODI (R. Pryor, C. Tyson). Ob 16., 18. in 20. uri.
TRIGLAV: KINEMA PREDSTAVLJA – amer. spekt. BEN HUR (C. Heston, J. Hawkins). Ob 16. in 19. uri.
VIČ: franc. kom. GADJE NA POČITNICAH. Ob 16., 18. in 20. uri.
ŠIŠKA: PREMIERA (nova licenca) – amer. zgod. spek. DESET ZAPOVEDI – I.–II. DEL. Predvajamo oba dela skupaj! Režija: C. B. De Mille. Vloge: Charlton Heston, Yul Brynner idr. Ob 15. in 19. uri.
(Naslednji: amer. srhljivka PARAZIT.)
SLOGA: PREMIERA – amer. erot. film SVET SEKSA (Sex World). Scenarij: Dean Rogers. Režija: Anthony Spinell. Vloge: Leslie Bovee, Kent Hall idr. Ob 15., 17., 19. in 21. uri. Otrokom ne dovolimo ogleda!
MOJCA: amer. risanka PISANI SPORED RISANK. Ob 16. in 17.30.
DOMŽALE: jap., CESARSTVO ČUTIL, ob 18. in 20. uri. Otrokom ogled filma ni dovoljen!
RADOMLJE: hongkong., BRUCE LEE PROTI SUPERMANU, ob 20. uri.
MENGEŠ: amer., USODNA SFINGA, ob 20. uri.
CENTER – KRANJ: angl., EXCALIBUR – MEČ KRALJA ARTHURJA, ob 16., 18.30 in 21. uri.
STORŽIČ – KRANJ: nem., ZLATI FANTJE IN LJUBKO DEKLE, ob 17., 19. in 21. uri.
TRŽIČ: amer., ANGEL MAŠČEVANJA, ob 18. in 20. uri.
DOM – KAMNIK: amer., DOLINA SMRTI, ob 18. in 20. uri.
DUPLICA: jap., LADY CHATTERLY IZ TOKIA, ob 20. uri.
RADIO – JESENICE: amer., BRUBAKER, ob 18. in 20. uri.
PLAVŽ – JESENICE: ni predstav!
KRANJSKA GORA: ital., BUD JEZDI NA ZAHOD, ob 20. uri.
DELAVSKI DOM – TRBOVLJE: angl., RAZPOKANO OGLEDALO, ob 18. uri.
RADOVLJICA: fran., NORA, KI JO JE TREBA UBITI, ob 21. uri.
BLED: amer., PETERICA MOČNIH, ob 21. uri.
SVOBODA II – TRBOVLJE: jap., ČAS SE JE USTAVIL, ob 17. in 19. uri.
DELAVSKI DOM – ZAGORJE OB SAVI: amer., BOJEVNIKI PODZEMLJA, ob 18. in 20. uri.

IZDAJA ČGP DELO, TOZD »DELO«, GLASILO SZDL SLOVENIJE • NASLOV UREDNIŠTVA: LJUBLJANA, TITOVA 35, TELEFONA N. C. 318-255, 319-255 • MALOPRODAJA – KOLPORTAŽA • YU DELO 31-255 • POŠTNI PREDAL 29, 61001 LJUBLJANA • TISK ČGP DELO, TOZD TISK ČASOPISOV IN REVIJ, LJUBLJANA, TITOVA 35 • NAROČNINA TEL. 315-366, REKLAMACIJSKI ODD. DOSTAVE DNEVNIKA »DELO« ZA LJUBLJANO TEL. 318-880, LJUBLJANA, TITOVA 35 • POSAMIČNA ŠTEVILKA STANE 12 DIN, SOBOTNA ŠTEVILKA 15 DIN • NAROČNINA ZA ZASEBNE NAROČNIKE 290 DIN MESEČNO • NAKAZILA NAROČNINE NA TEKOČI RAČUN TOZD DELO, ŠTEVILKA 50102-603-48909 • MESEČNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZRN 19 DM, ZDA 4.20 DOL., AVSTRIJA 135 ŠIL., ITALIJA 11.100 LIR, FRANCIJA 54.50 F. F., ŠVICA 16 ŠVIC. F., ŠVEDSKA 59 Š. KRON • LETNA NAROČNINA ZA TUJINO: ZDA 50.40 DOL., AVSTRIJA 1.620 ŠIL., ZRN 228 DM, FRANCIJA 654 F. F., ŠVICA 192 ŠVIC. F., ŠVEDSKA 708 Š. KRON, ITALIJA 133.200 LIR • PLAČILA NA DEVIZNI RAČUN PRI LB, ŠTEVILKA 50100-620-107-257300-27822/0; NAROČILA NA DNEVNIK DELO SPREJEMAMO VSAK DAN IN ZAGOTAVLJAMO DOSTAVO NA DOM V TREH DNEH OD NAROČILA • NAROČNINA JE SAMO MESEČNA • ODPOVEDI LAHKO UPOŠTEVAMO OB KONCU MESECA • STIK – OGLASNO TRŽENJE, LJUBLJANA, TITOVA 35, 61001 LJUBLJANA, TELEFONA N. C. 318-255, 319-255 • SPREJEM MALIH OGLASOV PO TELEFONU 223-311 • SPREJEM OSMRTNIC: OB DELAVNIKIH OD 7. DO 16. URE OZ. OB SOBOTAH OD 7. DO 11. URE OSEBNO (ŠUBIČEVA 1 IN TITOVA 35), PO TELEKSU YU DELO ST 31-633, S TELEGRAMOM ALI PO TELEFONU 223-311 (OD 14. DO 16. URE) ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH SPREJEMA OSMRTNICE (DO 16. URE) NEPOSREDNO CENTRALNA REDAKCIJA »DELA«, LJUBLJANA, TITOVA 35 OSEBNO ALI PO TELEFONU 318-252 ZA NAROČNIKE IZVEN LJUBLJANE • ROKOPISOV NE VRAČAMO •
TELEFON DEŽURNEGA UREDNIKA 318-252 TELEKS YU DELO 31-255

IZPOLNITE, POŠLJITE NA NASLOV: ČGP Delo, tozd Prodaja, 61000 Ljubljana, Titova 35

Naročam dnevnik Delo. Pošiljajte mi ga na naslov:

Priimek in ime: ____________

Ulica in hišna št.: ____________

Poštna št. in kraj: ____________

Datum: ____________ Podpis: ____________

OBVESTILA

YF

Društvo za kulturno sodelovanje Jugoslavija – Francija, Ljubljana, prireja drevi ob 19. uri v balkonski dvorani na Pravni fakulteti, Trg osvoboditve 11, večer francoskih šansonov z naslovom Poezija v šansonu, ki ga je pripravila Vesna Mraz, sodelovali pa bodo študentje filozofske fakultete z recitacijami. Vljudno vabljeni. 20-1887

PLESNA ŠOLA JENKO
CENTER ZA KULTURO MLADIH

Ljubljana, Trg 7 kongresa ZKJ 1
AEROBIKA – plesna gimnastika za ženske v plesni šoli Jenko vsak ponedeljek. Zaradi velikega zanimanja razpisujemo dodatni tečaj.
Informacije po telefonu 316-124 ali 320-042
Vpis vsak dan od 17. do 21. ure v plesni šoli Jenko

Plesna šola Jenko pri Zmajskem mostu vabi v plesne tečaje s pričetkom:

Izpopolnjevalni: četrtek, 21. 4., ob 20. uri.
Vpis vsak dan od 17. do 21. ure. 180

plesna šola KAZINA
TEL.: 214-348 TRG OSVOBODITVE 1

vabi vse predstavnice nežnega spola v tečaje AEROBNEGA PLESA s pričetkom v nedeljo, 24. aprila.
Vpisujemo tudi v plesne tečaje s pričetki: ZAČETNI tečaj: v torek, 26. 4. in v sredo, 4. 5. NADALJEVALNI: v soboto, 23. 4. in v sredo, 4. 5., NADALJEVALNI ROCK'N ROLL: v četrtek, 5. 5.

ŠKUC
Stari trg 21, Ljubljana

V GALERIJI ŠKUC bo v četrtek, 21. aprila od 19. do 22. ure enodnevna razstava LAIBACH KUNST in promocija dveh kaset v okviru produkcije GALERIJA ŠKUC IZDAJA: kasete in fanzina LAIBACH in angleške skupine LAST FEW DAYS, ter kasete LUPOTA KELLERJA – basista skupine LAIBACH. Kaseti lahko kupite za 160 in 150 din v ŠKUC. Če ste že spravili denar za nakup kasete LAIBACH in LAST FEW DAYS in ste se odločili, da boste preostali denar zapravili v Unionu se motite, kajti v prodaji je kaseta in fanzin skupin ČAO PIČKE in VIA OFENZIVA, ki jo morate imeti poleg kaset OTROK SOCIALIZMA in O! KULT. V prodaji je 16. številka publikacije GALERIJA ŠKUC IZDAJA ESADA BABAČIĆA-CARA.

Plesna šola Rožanc
tel. 325-878 vabi na

državno prvenstvo
v latinskoameriških plesih

ki bo v petek, **22. aprila 1983 ob 20. uri** v športni dvorani **na Kodeljevem.** Po tekmovanju bo revija standardnih plesov in skupine za rock'n roll. Predprodaja vstopnic: **Globtour** v Maximarketu in **Plesna šola Rožanc,** Trg OF 3 pri kolodvoru.

zavod tivoli

KOPALIŠČE TIVOLI
URNIK REDNE REKREACIJE:
Od torka do petka, od 17. do 21., ob sobotah in nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure. Neplavalcem je na voljo mali bazen ob sobotah, nedeljah in praznikih.
ZLATI KLUB
Od ponedeljka do petka, od 9. do 22., ob sobotah, od 8. do 18. ure. Ob torkih samo za ženske.
TENIS
Prodaja sezonskih vstopnic vsak delavnik od 8. do 14. ure v hali Tivoli, soba 3. Informacije po tel. 317-784.

PREDAVANJA

Odbor za svobodno katedro Fakultete za elektrotehniko vabi na predavanje o **»PROBLEMIH STRATEGIJE TEHNOLOŠKEGA RAZVOJA JUGOSLAVIJE«,** ki ga bo imel akademik prof. dr. Rajko TOMOVIĆ v četrtek, 21. aprila 1983, ob 19. uri v predavalnici 1 na Fakulteti za elektrotehniko, Ljubljana, Tržaška 25. 19-2857

MALTIT®
SALONIT ANHOVO

ELEKTRIČNE inštalacije, napeljujemo v novozgrajenih objektih. Plačilo je možno po predračunu. Inf. po telefonu (061) 348-912. 1812-165

naša žena

PREVOZNIŠTVO Slejko. Kompletne selitve, vključno selitve klavirjev, blagajn, strojev, pisarn. Tel. 345-417. P-PR-5057-165

novo
ZDRAVJE
hujšanje
jedilnik si pripravite sami

DNEVNA OBVESTILA

STANOVANJA

prodam

DVOSOBNO stanovanje (54 m²), v bloku, (plin, centralna, telefon, bližina vseh trgovin), prodam. Plačilo gotovina – kredit. Ponudbe pod »Moste«. 2155-10-ST

VRSTNI red za triinpolsobno stanovanje ugodno oddam. Ponudbe pod »Vseljivo«. 2209-10-ST

DVOSOBNO stanovanje, 64 m², v Domžalah, vseljivo takoj, prodam. Tel. (061) 722-518. T-10158-10

DVOINPOLSOBNO stanovanje, 72 m² v centru Domžal, prodam. Ponudbe pod »Kredit«. P-2160-10-ST

ENOINPOLSOBNO stanovanje, 42 m², centralna, toplovod, plin, dvigalo, telefon, v 4. nadstropju v Vodmatu prodam za 4,4 M/m². Vzamem tudi 30% kredita. Ponudbe pod »Vseljivo jeseni 83«. P-9449-10

STANOVANJE, dvosobno, 53 m², na Viču, 4. nadstropje, garaža v hiši, centralna, telefon, staro devet let, prodam. Vsi mesečni stroški – el. ogrevanje, itd. 2.500 din. Avtobusni progi 14 in 6, vseljivo sredi maja. Gotovina 200 SM. Telefon 263-062 med 12. in 13. uro. P-9773-10

STANOVANJE, trisobno, dvoetažno, novo, 80 m², v Kamniku, prodam za kredit. Tel. (061) 832-595. PT-9825-10

STANOVANJE, 2-sobno, komfortno, v Šiški, prodam. Horvat, Gorazdova 17, Lj. tel. 551-719. P-9739-10

ENOSOBNO stanovanje, centralna, telefon, za Bežigradom, prodam. Vseljivo takoj. Tel. (064) 77-291, int. 63 – Tanja ali (061) 341-639, v soboto in nedeljo. PT-10065-10

ENOSOBNO, komfortno stanovanje, v Ljubljani, 41,5 m², prodam za kredit in gotovino. Ponudbe pod »Avgust 1983«. PT-10123-10

DVOINPOLSOBNO stanovanje, 61 m², I. nad., centralna, telefon, vseljivo avgusta 84, prodam. Cena 245 M. Tel. (061) 264-455. 3891-10

GARSONJERO v Fužinah prodam. Elizabeta Abdić, Molniške čete 7, Ljubljana. T-9382-10

ENOINPOLSOBNO stanovanje prodam po ugodni ceni. Inf. po tel. (061) 577-199, od 17. do 18. ure. T-9978-10

DVOSOBNO stanovanje, komfortno, delno opremljeno, 56 m², v Spodnji Šiški, prodam. Ponudbe pod »4,2«. 5039-10

GARSONJERO (26 m²), v Kopru blizu morja prodam. Vseljivo konec leta. Tel. (066) 22-508. T-9919-10

DVOINPOLSOBNO stanovanje, (53 m²) prodam ali zamenjam za manjšo hišo z doplačilom v okolici Ljubljane, zamenjava mogoča takoj. Ponudbe po tel. (061) 551-638. T-9972-10

ENOSOBNO stanovanje, na Viču, 37 m², prodam. Ponudbe pod »80 kredit in 75 gotovina«. 5080-10

ENOSOBNO stanovanje (45 m²), novo, na lepem kraju v Črnučah prodam. Tel. (061) 451-288. T-10112-10

STANOVANJE, novo, enosobno, komfortno (40 m²), prodam, lahko za kredit. Informacije po tel. 266-629, od 19. do 21. ure. 9749-10

KOMFORTNO dvosobno stanovanje v BS-3 prodam. Ponudbe pod »Gotovina«. 9740-10

ENOSOBNO komfortno stanovanje (44 m²) s centralno in telefonom prodam. Ponudbe pod »Delno tudi kredit«. 5117-10

STARO stanovanje (78 m²) v centru Ljutomera prodam. Telefon (061) 372-400. 5102-10

kupim

TRISOBNO stanovanje, okoli 75 m², kupim v Ljubljani okolica ali na morju. Ponudbe pod »Gotovina«. 2175-12-ST

STARO stanovanje, lahko podstrešno in potrebno adaptacije, kupim za okoli 60 M. Ponudbe po tel. (061) 263-219. T-9973-12

ENO ALI enoinpolsobno stanovanje kupim kjerkoli v Ljubljani ali Domžalah. Ponudbe pod »120 SM«. P-5128-12

PIRAN ali okolica – kupim garsonjero ali enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Zdomec – gotovina«. P-9671-12

najamem

GARSONJERO ali enosobno stanovanje, neopremljeno v Ljubljani iščem. Nudim predplačilo. Tel. 345-770. 2178-13-ST

DEKLE nujno išče sobo v centru Ljubljane. Zumra Čankušič, Trnovski pristan 40, Ljubljana. 2192-13-ST

GARSONJERO ali sobo s souporabo kopalnice in kuhinje išče mlad par brez otrok. Tel. (061) 579-764, po 16. uri. T-10139-13

SOBO s souporabo kopalnice in možnostjo kuhanja išče samska uslužbenka. Ponudbe po tel. 340-361, int. 244 dopoldne. 5131-13

DVOSOBNO stanovanje, po možnosti s telefonom, v središču mesta za nedoločen čas iščejo trije mladi fantje. Ponudbe pod »Dobro plačamo«. 9747-13

MLADA družina najame garsonjero ali enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Nujno«. 5139-13

SOBO s kopalnico ali garsonjero v Ljubljani ali bližnji okolici išče mlad par brez otrok. Ponudbe pod »Redna plačnika«. 9746-13

GARSONJERO ali sobo s kopalnico najame inženir. Ponudbe pod »Čimprej«. 9738-13

SOBO s kopalnico s predplačilom za 6 mesecev iščem. Ponudbe pod »Zaposlen«. 9734-13

ZAKONSKI PAR išče sobo ali garsonjero z enoletnim predplačilom. Ponudbe pod »Brez otrok«. 5095-13

GARSONJERO, lahko neopremljeno, nujno potrebuje mlada uslužbenka. Tel. (061) 268-861, interna 06, od 14. do 16. ure. T-10144-13

OPREMLJENO sobo išče samska. Možnost kuhanja in pranja. Nudim pomoč. Ponudbe pod »Nujno«. 5122-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje, prazno ali delno opremljeno, iščeta dve dekleti v Ljubljani. Ponudbe pod »Plačamo redno«. 5104-13

GARSONJERO ali stanovanje najamem. Ponudbe po telefonu (061) 346-016. 5106-13

MLADA mamica išče sobo, po možnosti v Šiški. Ponudbe pod »Nujno«. 5107-13

SAMSKI moški išče neopremljeno sobo. Ponudbe pod »Moški«. 5108-13

DELAVKA išče zelo mirno sobo z posebnim vhodom in možnostjo kuhanja in pranja. Ponudbe pod »Mir je vse«. 5109-13

NEOPREMLJENO stanovanje iščeta uslužbenki – sestri. Ponudbe pod »Maj«. 5114-13

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero, neopremljeno, iščeta sestri. Ponudbe pod »Center«. 5113-13

ENOSOBNO stanovanje iščeta mlada zakonca. Ponudbe pod »Brez otrok«. 5118-13

ŠTUDENTKA prvega letnika išče sobo v Ljubljani. Naslov: Mateja Jagodič, Žibernik 22, Rogaška Slatina. 423-13

MLAD zakonski par išče sobo ali garsonjero. Ponudbe pod »Brez otroka«. 2170-13-ST

MLAD zakonski par išče sobo ali garsonjero. Ponudbe pod »Brez otroka«. 2162-13-ST

ZAKONCA z otrokom najameta garsonjero ali manjše stanovanje. Ponudbe pod »Predplačilo« ali po 15. uri po tel. (061) 558-822. 5148-13

SOBO z uporabo kuhinje iščeta mlada zakonca. Nudita nekaj predplačila. Ponudbe pod »Nujno«. 9675-13

PRIJATELJICI iščeta garsonjero z lažjim dostopom. Pokličite po telefonu (061) 343-290 ali ponudbe pod »Invalidki«. 15017-13

SAMSKA išče sobo z možnostjo kuhanja in souporabo kopalnice. Ponudbe pod »Nujno«. 9667-13

SOBO v Šiški išče uslužbenec, nekadilec. Tel. (061) 325-564, od 12. do 15. ure. T-9935-13

NEOPREMLJENO sobo in kuhinjo za daljši čas najame mlad zakonski par brez otrok. Ponudbe pod »Poštena«. 9652-13

USLUŽBENKA nujno išče sobo v bližini Most ali Fužin. Tel. (061) 311-922 int. 27-68. T-10029-13

SOBO išče mirna študentka. Ponudbe pod »Nekadilka«. 5073-13

NEKADILEC, pošten, išče stanovanje v Ljubljani. Ponudbe pod »Takoj«. 5046-13

ENOSOBNO stanovanje iščeta dve medicinski sestri. Ponudbe pod »Opremljeno«. 9698-13

SOBO išče mlad zakonski par z enim otrokom, dobro plačamo. Ponudbe pod »Nujno«. 9702-13

MLADA zakonca iščeta sobo, garsonjero, pomagata tudi starejši osebi. Ponudbe pod »Mir«. 9689-13

ENOSOBNO stanovanje ali sobo s posebnim vhodom in souporabo kopalnice išče uslužbenec. Ponudbe pod »Maj 83«. 5634-13

MLADA uslužbenka išče v središču ali bližini središča mesta skromno garsonjero ali sobo s posebni vhodom in možnostjo mini kuhanja. Ponudbe pod »1. maj«. T-9218-13

ENOSOBNO stanovanje, z uporabo kopalnice išče mlad zakonski par z enim otrokom. Nudiva predplačilo za eno leto, dobro plačamo. Ponudbe pod »Nujno«. 9701-13

ENOPOSTELJNO sobo s kopalnico ali garsonjero išče samski moški. Ponudbe pod »V centru«. P-9507-13

GARSONJERO najame inženir, nekadilec, za dve leti. Ponudbe pod »Dve leti«. P-5036-13

GARSONJERO išče ekonomistka. Tel. (061) 441-486, dopoldan ali 572-971, zvečer. P-5041-13

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero, išče mlad prez otrok za dobo dveh do treh let. Ponudbe pod »Nujno«. PT-9955-13

SOBO, ali garsonjero, išče samski, redno zaposlen moški. Ponudbe pod »Reden plačnik«. P-5053-13

SOBO z uporabo kopalnice in možnostjo kuhanja, zaželen poseben vhod, išče študentka ob delu. Ponudbe pod »Nujno«. P-2076-13-ST

STANOVANJE ali garsonjero vzamem v najem do treh let. Ljubljana – okolica. Brez otrok. Ponudbe pod »Takoj«. P-2176-13-ST

SOBO opremljeno ali neopremljeno, na relaciji Domžale–Kamnik, iščem. Stane Mikulić, Glavarjeva 5, Mengeš. PT-10008-13

VELIKO SOBO v bližini Centra išče ženska za daljši čas. Ponudbe pod »Stalne«. P-9989-13

NAJAMEM sobo ali manjše stanovanje z možnostjo mini kuhanja. Tel. 264-703. P-2109-13-ST

KAKRŠNOKOLI stanovanje s sanitarijami najamem ali grem za sostanovalca k ženski, ki bi bila pripravljena gospodinjiti mlademu samskemu veliko odsotnemu obrtniku. Pisne ponudbe na naslov: DIKI tisk, Dejanović, p. p. 3, 61290 Grosuplje. T-10176-13

ZAKONCA z enim otrokom iščeta v Ljubljani skromno stanovanje. Ponudbe pod »Poštena«. 9768-13

GARSONJERO ali enosobno stanovanje najamem za več let. Ponudbe po tel. 571-850, po 16. uri. 2204-13-ST

OPREMLJENO in ogrevano enosobno stanovanje, najraje za Bežigradom, zaželen telefon, predplačilo za eno leto nujno iščem. Tel. (061) 268-949, popoldne. T-10194-13

GARSONJERO nujno iščeta zakonca z otrokom za eno leto. Ponudbe po tel. (061) 214-511. 5158-13

SOBO, opremljeno, s sanitarijami ali manjše stanovanje išče samski moški. Ponudbe pod »Dipl. ing.«. 9758-13

oddam

SOSTANOVALCA – nekadilca sprejmem takoj. Tel. (061) 326-253. 2206-14-ST

DVOSOBNO stanovanje v Kranju, oddam. Informacije po telefonu (066) 76-310, popoldne in zvečer. T-10160-14

SOBO oddam dvema fantoma za manjšo pomoč na vrtu. Tel. (061) 264-776. T-10199-14

ŽENSKO sprejmem v opremljeno sobo. Pranje in kuhanje dovoljeno. Valentin Drobež, Črnuče, Pot Draga Jakopiča 13. T-10189-14

SOBO, posebni vhod, ogrevano, blizu centra, oddam uslužbencu. Tel. (061) 344-936. T-10185-14

MANJŠE stanovanje oddamo za dveletno predplačilo. Ponudbe pod »Ljubljana«. 5153-14

USLUŽBENKI oddam sobo z uporabo kopalnice in kuhinje. Delno predplačilo. Tel. (061) 341-083. 5151-14

TRISOBNO stanovanje za Bežigradom opremljeno, s toplo vodo in centralnim ogrevanjem, oddam dvema ali trem študentkam za več let. Prednost imajo nižji letniki in predplačnice za dva meseca. Ponudbe po tel. (061) 262-065, ob 16. uri ali pod »Dogovor«. T-10198-14

DEKLETU oddam ogrevano in opremljeno sobo. Možnost kuhanja in pranja. Poseben vhod. Ogled po 14. uri. Pot na Rakovo jelšo 17/10, Trnovo. T10207-14

SOBO oddam na Podvozni poti 17 a, Vič, Petruša. 5152-14

SOBO, ogrevano, s souporabo kopalnice, možnost pranja, kopanja in kuhanja, oddam za Bežigradom študentkam ali uslužbenkam čez vikend odsotnim, za nekaj predplačila. Ponudbe pod »Takoj«. P-2190-14-ST

SOBO, opremljeno, ogrevano, s souporabo kopalnice, oddam ženskam. Avgustinčičeva 13, Vevče. P-2199-14-ST

DVEMA dekletoma oddam sobo s souporabo kuhinje in sanitarij. Informacije po telefonu, v sredo, od 15. do 16. ure (061) 212-322 int. 40. 15021-14

SOBO oddam dvema pridnima dekletoma. Tel. (061) 448-718. 15027-14

OPREMLJENO sobo s kopalnico oddam dvema trgovkama ali uslužbenkama, po možnosti z Dolenjske ali Primorske. Ponudbe pod »Center – Prule«. 9650-14

IMAM sobo, ki jo dam v najem. Pot na Rakovo jelšo 15/3. 5076-14

V ZASEBNI hiši brez centralnega ogrevanja oddam sobo z možnostjo pranja in kuhanja solidni študentki ali uslužbenki. Ponudbe pod »Avtobus 11«. 5044-14

SOBO takoj oddamo dvema zaposlenima dekletoma. Tel. (061) 51-280. T-10129-14

SOSTANOVALKO študentko iščemo. Stanovanje v bloku, centralna. Tel. (061) 342-300. 5093-14

SOBO oddam dvema fantoma. Tel. (061) 219-637. 5121-14

SOSTANOVALCA sprejmem takoj. Šmartinska c. 158, Ljubljana. 2172-14-ST

POŠTENEMU paru ali družini z enim otrokom oddam stanovanje takoj. Grosuplje, tel. (061) 771-232. T-10116-14

SOBO s souporabo kopalnice in kuhinje oddam dvema dekletoma v Novem Polju. Tel.(061) 47-267, od 15. do 20. ure. T-10119-14

DVE neopremljeni sobi oddam ženskama z možnostjo pranja in kuhanja. Hadžihasrić, Hošiminova 9, nadstropje 9, ŠT-69-BS3. 5132-14

zamenjam

BEOGRAD–MARIBOR komfortno, dvosobno stanovanje, telefon, centralna, zamenjam s pohištvom vred za večje enosobno z istim komfortom in pohištvom, prvo ali drugo nadstropje. Ponudbe na »Dele« Maribor pod »Dogovor«. 426-15

TRISOBNO komfortno stanovanje zamenjam za večje, lahko nekomfortno. Ponudbe pod »Soglasje«. 5145-15

LASTNIŠKO garsonjero (31 m²) na Viču zamenjam za večje stanovanje (do 45 m²) v Ljubljani. Ponudbe pod »Maj«. 5142-15

TRISOBNO stanovanje, komfortno, v Ljubljani zamenjam za dvo ali enoinpolsobno ter eno sobo ali garsonjero. Ponudbe pod »Soglasje dogovor«. 9726-15

ENOSOBNO, novejše, komfortno stanovanje (36 m², centralna, toplovod, plin, telefon), izjemno ugodna lega, blizu središča mesta, zamenjam za starejše, dvosobno, enakovredno stanovanje, kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Lastniško«. P-9670-15

GARSONJERO, lastniško, v Portorožu, zamanjem za enako v Ljubljani. Ponudbe pod »Vseljivo«. PT-10088-15

GARSONJERO na Planini v Kranju, zamenjam s soglasjem za večje stanovanje. Ponudbe pod »Dvosobno«. PT-10102-15

LJUBLJANA–CELJE trisobno, komfortno stanovanje, s centralnim ogrevanja, zamenjam za dvo ali enoinpolsobno, v Celju. Ponudbe pod »Soglasje«. P-9991-15

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

REGAL, star eno leto, za dnevno sobo, zelo poceni prodam. Tel. (061) 579-729, po 13. uri. PT-10056-20

FRANCOSKO posteljo, 205×165, ugodno prodam. Stožice, Kumrovška 21, 1. nadst. stanovanje 11. PT-10046-20

LEŽIŠČE z jogijem 200×90 (Stol, Kamnik), prodam. Tel. (061) 326-201. PT-10113-20

RAZTEGLJIV kavč in dva fotelja prodam. Inf. po tel. (061) 340-046, po 18. uri. T-9985-20

SEDEŽNO garnituro prodam. Tel. (061) 579-894, popoldan. 9681-20

DNEVNO-SPALNO sobo prodam. Titova 198, Ljubljana. 5081-20

EMO 23 prodam. Informacije po tel. (061) 455-342, od 14. do 18. ure. 5045-20

FRANCOSKO posteljo, staro 3 mesece prodam za polovično ceno. Tel. 447-078, od 16. ure dalje. 9663-20

TERMOAKUMULACIJSKO peč (3 kW) aeg in peč na olje prodam. Tel. (061) 578-006, dopoldan. 9656-20

SEDEŽNO garnituro in mizo za dnevno sobo, proizvod Oriolik, prodam. Telefon (061) 51-847, Ljubljana. 15014-20

POHIŠTVO visoko, dvodelno dvokrilno omaro, visoko enodelno omaro, kombinirano s steklom, predalčnik in stojalo za TV, kakovostno, nerabljeno, ugodno prodam. Tel. (061) 311-514. T-10147-20

KAVČ, dva fotelja, dvodelno omaro, jogi poceni prodam. Vel. Čolnarska 15, pritličje, popoldan. 5123-20

KUHINJO s pomivalnim koritom in štedilnikom (2 plin + 2 elektrika) in mizo s petimi stoli prodam. Tel. (061) 552-984, po 17. uri. T-10111-20

KOTNI kavč in navadni kavč prodam. Dornik, Prvomajska 7, Lj. 2173-20-ST

POGRAD in omaro poceni prodam. Ogled vsak dan. Hauptman, Gorkičeva 8, Lj.-Vič. 5144-20

KAVČ z dvema foteljema poceni prodam. Andreaševa 14, Šiška, Gogić. 5124-20

KOMPLETNO opremo za dnevno sobo takoj prodam. Tel. (061) 722-134. T-10167-20

MODERNO, skoraj novo ležišče (200×100) prikladno za vsako sobo, ugodno prodam. Tel. (061) 328-084. P-2232-20-ST

HLADILNIK, kuhinjsko mizo in 4 stole, staro eno leto, prodam. Černetova 11/1. 2210-20-ST

ŽAMETNO sedežno garnituro, dobro ohranjeno, prodam. Inf. po tel. (061) 268-341, int. 359, dopoldne. T-10205-20

kupim

OMARO, vitrino, obešalnik z ogledalom, dva fotelja in nizko mizo kupim. Ponudbe pod »Malo rabljeno«. 9737-22

KOMBINIRANO peč (drva, elektrika), za kopalnico, kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. PT-10077-22

GOSPODINJSKA OPREMA

prodam

ŠTEDILNIK Gorenje, kombiniran, ugodno prodam. Tel. (061) 441-383, popoldan. T-10093-25

RABLJEN štedilnik (4 plin, 2 elekt.) poceni prodam. Tel. (061) 219-637. 5120-25

PRALNI stroj miele 427, potrebna zamenjava ležajev, prodam. Tel. (061) 226-092. T-10142-25

HLADILNIK gorenje, 1801, malo rabljen, ugodno prodam. Ogled v sredo in četrtek med 16.–19. uro. Črtomirova 24/IV, st. 94. 2198-25-ST

HLADILNIK gorenje, 1701, z zamrzovalnikom, prodam. Ponudbe po tel. (061) 447-173, po 16. uri. 5134-25

NOVO skrinjo gorenje, 210 l, prodam. Tel. (061) 213-908. 9697-25

PRALNI STROJ gorenje, starejši, dobro ohranjen, prodam. Vprašajte po tel. 52-845, od 15. do 20. ure. 5085-25

PLINSKI štedilnik prodam. Tel. (061) 225-360. T-9929-25

SKRINJO gorenje, 345 l, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Jože Horvat, Krašnja 16, Lukovica. T-9933-25

ŠTEDILNIK gorenje (2+2), z uro za avtomatski vklop, star 2 leti, prodam. Oglasite se pri Dereani, Nove Jarše, Clevelandska 49, 6/52, novi blok, vhod z Jarške ceste. 9658-25

DVODELNO, kompletno pomivalno korito, prodam. Ferdo Centrih, Krištofova 6, Ljubljana. T-10054-25

POMIVALNI stroj miele, nov, prodam. Tel. (061) 268-041. 15023-25

RABLJENE kuhinjske elemente: jedilni kot, delovno mizo, pomivalno korito in visečo omaro poceni prodam. Blatnik, Pugljeva 34, Ljubljana (Kodeljevo). T-10163-25

ZAMRZOVALNO omaro »Gorenje«, popolnoma novo, prodam. Tel. (061) 574-442. 5155-25

OTROŠKA OPREMA

prodam

GLOBOK voziček prodam. Tel. (061) 577-358, popoldne. T-9980-30

ZLOŽLJIV otroški, športni voziček peg (marela), prodam. Tel. (064) 27-944. T-10048-30

DOBRO ohranjen globok voziček, za dvojčke, prodam. Tel. (061) 316-344, int. 09, dop. T-10019-30

ZLOŽLJIV športni otroški voziček (3.000) prodam. Veselko, Clevelandska 45, Nove Jarše. T-10066-30

ITALIJANSKI športni voziček prodam. Cena 3.500 din. Tel. (061) 321-381, ali (061) 343-167. T-10039-30

OTROŠKO posteljico, belo, z jogijem in vso posteljnino, prodam. Telefon (061) 327-661, int. 476. T-10041-30

OTROŠKO posteljico z jogijem, skoraj novo, prodam. Telefon (061) 313-044, int. 22-17, po 17. uri. 2159-30-ST

ŠPORTNI voziček za dvojčke pegg, temno rjav žamet prodam. Telefon (061) 266-238, od 17. do 20. ure. T-10153-30

GLOBOK otroški voziček prodam. Beve, Dolenjska 156, dopoldne in popoldne. 5138-30

KOMBINIRAN italijanski voziček, chicco sedež, zibko do enega leta in otroško kolo od 5 do 8 let prodam. Informacije po telefonu 448-216. 5094-30

kupim

ŠPORTNI zložljiv voziček in chicco stolček za dojenčka kupim. Telefon (061) 453-925. T-10137-32

ŠPORTNI otroški voziček kupim. Bevc, telefon dopoldan (061) 444-897. 5137-32

RABLJEN jogi za otroško posteljico kupim. Telefon (061) 219-637. 5119-32

ZLOŽLJIV športni voziček kupim. Tel. (061) 772-455. 5033-32

OTROŠKI športni voziček in nahrbtnik za otroka kupim. Tel. (061) 572-901. T-10206-32

APARATI IN STROJI

prodam

VULKANIZERSKE stroje za opremo delavnice, dva celotna kompleta, malo rabljena, prodam. Informacije: Drago Badovinac, Gotna vas 63, Novo mesto, vsak delavnik. 9940-40

EKSCENTRIČNO stiskalnico, 20 ton (štanca), nemška izdelava, ugodno prodam. Tel. (064) 44-611. T-10166-40

MOMENT ključ, nov, od 3 do 18 kp, prodam. Ponudbe pod »Poceni«. 97660-40

REVOLVERSKO stružnico (ø 48), s pripadajočim orodjem ugodno prodam. Inf. po tel. (061) 821-833, popoldne. T-10203-40

POLAVTOMATSKI sitotiskarski stroj, prodam. Ponudbe pod »Sitotisk«. P-9690-40

GRADITELJI POZOR! električno konzolno dvigalo prodam. Telefon (066) 81-214, zvečer. PT-9766-40

STRUŽNI krožni avtomat (variomatik bosch), 12 delovnih operacij, odvzemanje materiala iz kolobarja do ø 8 in hidravlično krožno žago za razrez polnega profila, do ø 150, znamke hass, prodam. Tel. (061) 876-011. PT-10108-40

PLETILNI stroj empisal, na kartice, prodam. Tel. (068) 25-839. T-9988-40

TRIFAZNO električno gradbeno omarico prodam. Franc Frank, Sinja gorica 17, Vrhnika, tel. (061) 751-457. T-10044-40

TRAKTOR MAN prodam. Ogled po 15. uri, Petrič, Pot ob gozdu 3, Rudnik. 9662-40

REDUKTOR, na polža, z ohišjem, premer zobnika 400 mm, osi 70 mm, prodam. Tel. (061) 722-996. 5055-40

DVOREDNI pletilni stroj singer memomatik, skoraj nov, prodam. Franc Vidmar, Smrečje 2 A, Stahovica. T-9956-40

ZLATARSKI polirni stroj prodam. Ponudbe pod »Nov«. 9647-40

MOTORNO žago alpina prof 45, novo, prodam. Tel. (061) 446-742, popoldan. T-8192-40

STROJ za skobljanje opaža, priključi se k vsaki debelinki ali kombinirki, prodam. Ivan Novak, Okonina 44, Ljubno ob Savinji. T-9921-40

SINCLAIR ZX 81 prodam. Tel. (061) 791-200, int. 484, od 7. do 10. ure. T-9448-40

STAVNI stroj linotype, offset stroj geha 2000 SR, offset stroj rotaprint R-20, ročno stavnico, prodam. Tel. (061) 612-462. T-10055-40

PLETILNI STROJ singer s programatorjem in omarico prodam. Inf. po tel. (061) 573-338 v četrtek, od 16. do 20. ure. T-9951-40

PISALNI, električni stroj, daro 202, nemški, valj 47 cm, zelo malo rabljen, ugodno prodam. Tel. (061) 579-869. T-10156-40

FOTOKOPIRNI stroj za format A 4 prodam. Tel. (061) 832-419, od 16. do 18. ure. T-10138-40

HIDROFOR, 180 litrov, z rezervoarjem, prodam. Ponudbe pod »Hidrofor«. 9721-40

SUPER 8 kamero, kinoprojektor chinon in fotolaboratorij crocus 3 komplet, prodam. Tel. (061) 796-077, samo pop., od 14. do 15. ure. T-10099-40

CIRKULAR, z enofaznim motorjem, elektro motor 2850, 4 kW, os za skobeljni stroj, 400 mm, težjo tračno žago, pisalni stroj olimpija, nov, prodam. Vladimir Petek, Strmca 14, Laško. 414-40

PLETILNI STROJ memomatik singer, dvoredni in krojilec, star leto dni ter sto metrov pocinkane ograjene mreže, višine 1,25 m, prodam. Informacije po tel. (063) 25-916. 412-40

kupim

PISALNI STROJ kupim. Kličite po tel. 325-941, od 7. do 12. ure. 2186-42-ST

MOTORNO kosilnico kupim. Tel. (061) 445-615. T-10106-42

EKSPRES APARAT za kuhanje kave, z dvema ročkama, kupim. Tel. (061) 317-044, dopoldne. 5125-42

ŠIVALNI stroj za usnje, lahko sedlarski in staro kolo, kupim. Ponudbe s ceno pod »Ohranjeno«. 5031-42

STROJ za brizganje plastike novejši, do 100 G, kupim. Tel. (064) 25-247, do 8. ure zjutraj. 9646-42

STROJ za ultrazvočno varjenje plastike, od 1200 W do 2000 W, kupim takoj. Ponudbe pod »Ultrazvok«. P-5070-42

AGREGAT do 3 KW kupim takoj. Ponudbe pod »Čimprej«. P-9596-42

EKSCENTRIČNO stiskalnico, 60 do 80 ton, kupim. Moser, Ljubljana, Rimska cesta 17, tel. 225-399, od 19. do 21. ure. PT-10136-42

STROJE in ostalo opremo za kemično čistilnico, kupim. Naslov: Darko Basrak, Kidričeva 7 c. P-9665-42

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA
1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrični kliniki – Vrazov trg 1. tel.: 310-246.
2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotovljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.
3. Prebivalci občine Grosuplje – Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po št. 94.
4. Nujna zobozdravstvena pomoč ponoči, ob nedeljah in praznikih je v prostorih novega ZD Center, Metelkova ulica, pritličje, soba št. 50. Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.
»Klic v duševni stiski« deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715.

MARIBOR
ZD Maribor, Ulica talcev 5, telefon 22-222
V mestu: dr. Jurij Kocmut, okoliška dežurna služba: dr. Albert Klobučar in dr. Branko Vičar, ambulantna dežurna služba: dr. Tomaž Šeruga, pediatrična dežurna služba: dr. Nada Piščanec-Senica.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Centralna lekarna, Prešernov trg 5.
MARIBOR
Nočna in nedeljska dežurna lekarna: Lekarna Glavni trg 29.

NOV FORMAT, NOV VIDEZ, NOVA VSEBINA
OKO
OKO 10 godina
v kioskih širom po Jugoslaviji od 14. 4. 1983 dalje.

LOKALI

oddam v najem

LOKAL v Kosezah, ki je namenjen za kozmetiko, mogoče so tudi druge panoge oddam jeseni 83 v Kosezah. Ponudbe pismeno pod »Lokal«. 9804-53

PROSTOR za mirno obrt ali skladišče, z vsemi priključki, okoli 55 m², sta dva prostora, mogoč bi bil tudi telefon, oddam v najem. Ponudbe na naslov: Ložar, Sp. Gameljne 1. T-9989-53

DELAVNICO oddam, 50 m², trifazni tok, tistemu, ki mi nudi dodatno delo za popoldansko delo. Ponudbe pod »Šiška«. 9685-53

vzamem v najem

NAJAMEM manjši lokal za mirno obrt v občini Vič. Ponudbe pod »Maj«. 9703-54

IŠČEM prostor za mirno obrt, po možnosti v središču mesta ali okolici. Ponudbe pod »30-50 m²«. 5066-54

POSEST

prodam

PARCELO za vikend, zazidljivo, sončna lega, 40 km iz Ljubljane, prodam. Telefon 556-301, od 14. ure dalje. 5040-60

TRI parcele za vikend, primerno tudi za čebelarje, ugodno prodam. Ponudbe pod »Smer Kurešček«. 9615-60

ZAZIDLJIVO parcelo, v Umagu, prodam. Informacije po tel. (061) 262-541, po 18. uri. 5087-60

V MARIBORU prodam starejšo hišo (voda, elektrika), vrta 700 m², na lepem kraju, 60 m od glavne ceste, najboljšemu ponudniku. Vprašajte: Glajčeva 8, Pobrežje. 5047-60

ŠE NE ZAZIDLJIVO parcelo, v izmeri 4000 m² po 130,00 din, primerno za vikend ali več vekendov, 18 km iz Ljubljane, blizu avtobusne postaje prodam. Ob parceli vodovod. Ponudbe pod »Sončna lega«. 5052-60

HIŠO, v Beogradu, takoj vseljivo, zadnja postaja avtobusa 65, Zvezdara, 98 m², visokopritlično in kletno stanovanje (34 m²) prodam. Inf. po tel. (061) 446-975, od 16. ure dalje. T-9957-60

STARO stanovanjsko hišo, z vrtom, v Novem mestu prodam. Zamenjam tudi za novejši avto srednjega razreda. Ponudba pod »Ugodno«. 5061-60

VEČJO, vrstno, enodružinsko hišo, z malo vrta, centralno kurjavo, telefonom, v celoti podkleteno, v lepem predelu Ljubljane, prodam. Ponudbe pod »Preselitev«. P-5071-60

PARCELO, 1000 m², 5 km od Ljubljane, prodam. Ponudbe pod »Možnost zidanja«. P-9678-60

NA KRKU, v Korniči 3 km ob Punata prodam enonadstropno hišo, nedokončano, v III. fazi (s pregradnimi zidovi) zunanja mera 9×6 m. Informacije po telefonu (061) 50-914 vsak dan, od 18. do 21. ure. P-9471-60

HIŠO, visokopritlično, tretja faza, Naklo pri Kranju, prodam. Ponudbe na podružnico Dela Kranj pod »Gorenjska«. PT-10091-60

PARCELO za gradnjo hiše, v Novalji na Pagu, prodam. Ponudbe pod »Urbanistično urejena.« PT-10117-60

POLOVICO nove, dvodružinske hiše, s posebnim vhodom, 150 m² koristne površine, z garažo in vrtom, 3 km od središča Ljubljane, ugodno prodamo, po 3 SM za m², vselitev je mogoča takoj. Dimitrijević, Cesta v Zeleni log 32, Ljubljana. P-5103-60

ENODRUŽINSKO vrstno hišo v Ljubljani, nedokončano, prodam. Takoj, za gotovino. Tel: 264-545, popoldan. 9764-60

HIŠO, z vrtom, v Grosupljem, prodam. Telefon 772-511. P-9762-60

kupim

ZAZIDLJIVO parcelo ali starejšo hišo v smeri Ljubljana–Dolenjska, do 30 km, kupim. Ponudbe pod »Dolenjska« ali po tel. 441-919, po 19. uri. P-2154-62-ST

ZAZIDLJIVO parcelo ali staro zgradbo, z zemljo, kupim v občini Moste–Polje v Ljubljani. Ponudbe pod »Zdomec–obrt«. 5062-62

MANJŠO enostanovanjsko hišo ali vikendsko hišo, v Slov. Primorju, kupim. Ponudbe pod »Morska klima«. P-5048-62

PARCELO, zazidljivo ali staro hišo, kupim v okolici Ljubljane ali Kranja. Ponudbe pod »Gotovina«. PT-10151-62

ZAZIDLJIVO parcelo v Mengšu ali okolici kupim. Tel. (061) 647-067, dopoldne. T-9586-62

ENODRUŽINSKO hišo, relacija Ljubljana–Ivanèna Gorica, kupim. Ponudbe pod »Plačilo v gotovini«. 5030-62

STAREJŠO HIŠO ali zazidljivo parcelo z vso dokumentacijo, od Ljubljane do Iga, kupim. Ponudbe pod »Navedite ceno«. 5129-62

zamenjam

POLOVICO hiše, triinpolsobno, komfortno stanovanje, z garažo in vrtom, prodam ali zamenjam. Ponudbe pod »Vrhovci–Brdo« ali tel. (061) 268-726, od 18. do 20. ure. T-10038-63

vikendi

DVE ZAZIDLJIVI vikend parceli na Gorenjskem prodam. Cena 400 din za m². Ponudbe pod »Sončna lega«. T-9963-64

VIKEND, 5 km od Brežic, 8×5, klet pod vso hišo, vinograd, sadovnjak in kostanjev gozd, vsega 96 arov, nujno prodam za 150 SM. Tel. (041) 579-912. T-10125-60

GRADBENI MATERIALI

prodam

RADIATOR aklimat, 16 členov, višina 500 in dve okni, dim. 140×180, prodam. Rudi Vrtačnik, Pot v Smrečje 28, Črnuče. T-10000-70

GRADBENO barako, 2,5×3,5 in 500 kosov temno rdeče tegule – Dobruška vas, prodam. Tel. (061) 447-833, do 15. ure. T-9979-70

TROJA stara, masivna vrata, ugodno prodam. Tel. (061) 318-513. 9696-70

TRINAJST oken z navojnicami prodam. Tel. (061) 49-169. 9648-70

POLNILCE in nosilce za 50 m² – betonski prodam. Gorazd Rozman, Novo Polje, C. XIII-14, Ljubljana–Polje. T-9927-70

7 m² talne portugalske plute prodam. Inf. po tel. (061) 263-168. T-9948-70

MANSARDNA okna 75×140 in 75×115, nova, prodam po 8000 oziroma 7000. Tel. 327-847, zvečer. 2167-70-ST

BALKONSKA vrata kombivak 100×220, nova, prodam za 10.000. Tel. 327-847, zvečer. 2166-70-ST

STREŠNO opeko prodam zaradi spremembe naklona strehe. Darko Sukič, Savinjska 5, Žalec. 425-70

RABLJENO ostrešje za hišo, kritino in 4 okna prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Spreitzer, Lobodova 9, Domžale. 5116-70

PLINSKO peč za etažno centralno ogrevanje, 25.000 ccal, nerabljeno, prodam. Tel. (061) 213-021. T-10013-70

RABIC mrežo prodam. Tel. (061) 662-003. T-10104-70

BETONSKO železo prodam – nahajališče v Šmarju-Sap. Ponudbe na naslov: Klemenčič, Grablovičeva 20, Ljubljana. 2180-70-ST

ZIDNE lege za ostrešje, črno brezšivno cev 1/2 cole, stremena, cinkositer in porolit 8 cm prodam. Tel. (061) 262-493, zvečer. T-10170-70

PLINSKO PEČ za centralno, nemško, 20.000 kal, malo rabljeno, prodam. Tel. (061) 344-936. T-10186-70

PODPORNIKE, bankine in deske za opaž prodam. Branko Grdadolnik, Vrzdenec 46, 61354 Horjul. 5156-70

GUMIJAST kabel, sto metrov, 3×1,5, prodam. Telefon (061) 320-075. P-9532-70

SUHE hrastove deske, 30 mm, 1,5 m³, prodam. Tel. (061) 554-142, med 16. in 18. uro. PT-9542-70

kupim

TLAKOVEC, star, 50–100 m², kupim. Tel. (061) 262-611. PT-10026-72

SALONITKE, nizke, 8-valjne, nerabljene, 40 do 50 kosov, kupim. Janko Miklavčič, Cesta v Zajčjo dobravo 9, Ljubljana Polje. 2166-72-ST

MOTORNA VOZILA

prodam

FIAT 125, italijanski, letnik 1971, prodam. Tel. (061) 558-278, popoldne. T-10188-80

SPAČKA furgon, letnik 1975, prodam. Oven, Cesta dveh cesarjev 11, Ljubljana. T-10208-80

KADETT, april 1978, 50.000 km, registracija do aprila 1984, dobro ohranjen, prodam. Telefon (061) 612-594, popoldne, 321-165 (dopoldne). 2212-80-ST

126 P, star tri leta, prodam. Ogled popoldne: Šišenska 19, stan. 8, Ljubljana. 2214-80-ST

FORD taunus, letnik 1967, prodam. Franc Krivec, Gorjančeva 8, Ljubljana, tel. 342-897. 2208-80-ST

MOPED tomos 15 LSC, nerabljen, prodam za 3,5 M. Tel. (061) 348-912. 2203-80-ST

GOLF diesel, letnik 1979, prevoženih 54.000 km, cena 36 M, prodam. Kličite po tel. (061) 266-261, int. 51, od 7. do 16. ure. T-10210-80

ALFA romeo giulia 1300 prodam za 5,5 M. Ogled do sobote: Jančar, Šišenska 13. 9773-80

ŠKODO 1000 MB, letnik 1968, prodam za 3 M. Tel. (061) 575-083, popoldne. T-10209-80

TOVORNJAK mercedes 406 D, dobro ohranjen, registriran, z boni in možnostjo zaposlitve, prodam. Tel. (061) 268-687, popoldne ali zvečer. T-10179-80

R 14, letnik 1980, prodam. Tel. (061) 556-600. T-10177-80

PEUGEOT 204, nevozen, za nadomestne dele, prodam. Nikola Stupar, Galjevica 16, Ljubljana. T-10202-80

VW 1300, registriran do decembra, prodam. Kličite zvečer po tel. (061) 263-851. 5150-80

Z 750, vozen, neregistriran, prodam z boni. Tel. 213-035. 9753-80

FIAT 131, 1600 ccm, star tri leta, prodam. Šenčur, Mlakarjeva 5/8. PT-10161-80

MERCEDES 200 D, letnik 1972, prodam. Tel. (061) 578-478, po 16. uri. PT-10195-80

R 12 gordini prodam. Informacije po tel. 320-522. P-2224-80-ST

FIAT 132 – 1800, dobro ohranjen, registracija in tehnični pregled do aprila 1984, zelo ugodno prodam. Inf. po tel. 313-727. P-2207-80-ST

Z 101 mediteran, letnik 1981, 14.000 km, odlično ohranjeno in dodatno opremljeno, prodam. Tel. (061) 557-534, po 15. uri. 5157-80

GOLF diesel, letnik 1979, prodam. Tel. (063) 811-387 dopoldne ali (063) 811-861 popoldne. T-10159-80

TOVORNI avto kiper 1213/36, let. 80, osebni avto audi 100 L, let. 77–78, dobro ohranjen, prodam. Izredna priložnost. Mirko Bervar, Stari dvor 23 b, p. Radeče pri Zidanem mostu. P-411-80

OPEL comodore, letnik 1982, rdeče barve, kasko zavarovan, opremljen, prodam. Tel. (061) 310-340 ali (061) 210-075, dop. PT-10050-80

FORD granada 23 L, 43.000 km, let. 79, prodam. Jožica Snoj, Cesta v Prod 1, pošta Polje – Ljubljana. P-92400-80

GOLF, letnik 1977, dobro ohranjen, registriran do maja 1984, prodam. Tel. 326-332, popoldan, od 16. ure naprej. P-2094-80-ST

OPEL comodore, letnik 81, reg. do 11. 83, in austin allegro letnik 79, reg. do 7. 83, prodam. Tel. (061) 226-363, od 18. do 21. ure. PT-10040-80

HONDO bol d'or 900, letnik 81 november, prodam. Tel. (067) 21-111, vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 18. ure v soboto od 8. do 13. ure. PT-9991-80

RENAULT 4 TL, letnik 78, 56.000 km, prodam za 10 M. Ogled vsak dan, Marjan Černigoj, Trzin, Mengeška 60. P-9408-80

GOLF, julij 1980, bencinski, rumene barve, dobro ohranjen, stalno garažiran, prodam. Tel. (071) 623-211, (071) 621-721 do 15. ure, od 16. do 22. (071) 514-926. PT-9451-80

MERCEDES LPK 1113, let. 71, 170 KM, motor 420 kason, prodam. Stane Kalan, Breg ob Savi 67, Kranj. PT-9592-80

CITROËN GS club, letnik 76, poceni prodam. Kličite po telefonu 316-276, od 7. do 13. ure, Drago. P-2168-80-ST

SIMCO 1100, let. 74, prva reg. 76, prodam za 7,6 M. Tel. 318-197, dopoldne. P-2179-80-ST

FIAT 750, letnik 72 vožen, registriran do maja 83, prodam. Cena 15.000 ND. Ogled pri Šušteršič, Tbilisijska 1 – popoldan. P-2181-80-ST

OM lupetto 25 prodam. Telefon (061) 47-628. PT-10154-80

MERCEDES, 5 t, kiper, dolžine 4,30 m, trambus, prodam. Tel. (063) 844-042. PT-10092-80

ZASTAVO 101, letnik 1979, prodam po ugodni ceni. Tel. (061) 861-526. PT-10124-80

KOMBI 850 AS, letnik 1981, prodam. Tel. (061) 50-720. PT-10150-80

AUDI 80, 1700 ccm, 80 KM, letnik 68, prvi lastnik, s plinom in prikolico do 600 kg, ugodno prodam. Primeren za graditelja hiše. Usnjarska 4, Kamnik. P-5099-80

FORD escort – 1977, garažiran, 40.000 km, ugodno prodam. Tel. (061) 217-203. PT-10075-80

LANCIO beta, staro dve leti, prodam. Inf. po tel. (061) 311-080. PT-9982-80

R 18, star pet mesecev, beige barve, prodam. Tel. (064) 74-394. PT-10042-80

OS. AVTO Z 101, l. 77, prodam. Informacije tel. (061) 749-063. 9659-80

MERCEDES 240 diesel, letnik 74 in yamaho 250 za motocross prodam. Ogled do 25. 4., Moste 70, Komenda. PT-9942-80

JAWO CZ 350, z okvaro levega cilindra, prodam za 1,7 M. Končar, telefon 877-110. P-2194-80-ST

Z 101, karambolirano, prodam. Dušan Grča, Kamnik pod Krimom 108. P-9730-80

DIANO 6 LC, garažirano, lepo ohranjeno, letnik 78, prodam. Tel. (061) 554-418. T-9983-80

GOLF letnik 77, prodam. Tel. (063) 32-040, po 19. uri. T-10018-80

FIAT 1100, letnik 54, nevozen prodam z nadomestnimi deli (možnost popravila) in dvoja pesta z zavornimi bobni na 6 vijakov za VW kombi in tri obroče s pnevmatikami. Snoj, Sneberška 76, Ljubljana-Polje. T-9920-80

WARTBURG karavan, letnik 81, po ugodni ceni prodam. Tel. (061) 443-190. T-10020-80

FIAT vlačilec 697, prodam. Telefon (066) 63-806. T-9968-80

AMI 8, letnik 70, ohranjen, reg. do januarja 84, prodam. Tel. (067) 23-957. T-9959-80

BMW 320, prva registracija januar 79, prevoženih 88.000 km, prodam. Inf. po 19. uri po tel. (061) 318-190. T-9720-80

ČZ 350 prodam. Cena 3,5 M. Tel. (061) 344-849. T-9960-80

Z 101, letnik 1975, vozno, neregistrirano, prodam, cena 3 M. Zoran Lukić, Na klisu 33, 61360 Vrhnika. 9798-80

SAAB 96, letnik 73, prodam. Emil Štampar, Ljutomer, Zacherlova 1, tel. (069) 74-831, do 15. ure. T-9961-80

Z 750 SC, l. 79, 34000 km, prodam. Tel. (061) 447-306, dop. ali pop. na naslov: Stanovnik, Ižanska 238. T-9977-80

TOMOS avtomatik, letnik 81, prodam zaradi odhoda v JLA. Cena 1,7 M. Informacije po tel. (061) 264-585, int. 17. 9709-80

VOLGO, zelo ohranjeno, 7.000 km, prodam. Ponudbe pod »Koseze«. 15024-80

KOMBI, letnik 79, prodam. Tel. (061) 733-025, zvečer. T-10028-80

ZASTAVO 750, lux, letnik 1975, dobro ohranjeno, registrirano v Novi Gorici 14. 4. 1983, prodam. Inf. dopoldne po tel. (064) 61-865. T-10001-80

Z 101, letnik 77, reg. do 8. 4. 84, prodam. Tel. (061) 783-125. T-10025-80

BMW 316, letnik 79, prodam. Inf. po tel. (061) 328-067, od 7. do 10. ure, Babnik. T-9995-80

ŠKODO 1000 MB, letnik 67, neregistrirano, zelo ugodno prodam. Telefon (061) 448-826, popoldan. T-10063-80

OPEL kadett, star 15 mesecev, prodam. Tel. (061) 51-242. T-10043-80

ALFETTO 18, l. 1974, prodam. Telefon (061) 455-187, med 18. in 20. uro. 9688-80

Z 850, letnik 82, registrirano do 16. 4. 84, prodam. Ljubomir Rekič, Majaronova 24, Ljubljana, od 15.30 do 20. ure. T-10068-80

TAM 6500, vlačilec, 10 t, letnik 75, motor 1980, registriran za vse leto, prodam ali zamenjam za Z 635, 640 ali 650, cena 50 SM. Tel. (069) 72-517. T-9671-80

NOVEGA golfa, diesel, rumene barve, registriranega 4. 4. 83, prodam. Inf. po tel. (071) 31-497. T-9930-80

VW 1200 J, letnik 1976, prodam. Gestrin, Titova 55, Ljubljana. T-9981-80

SIMCO 1100, letnik 74, vso in R 12, letnik 74, motor brezhiben, vsega ali po delih, prodam. Tel. (061) 327-976, od 7. do 14. ure. T-10032-80

FIAT 126 P, l. 79, registriran do aprila 84, prodam. Telefon (068) 22-900, zvečer. T-10021-80

126 P, karamboliran, letnik 80, prodam. Tel. (064) 60-005. T-10036-80

FORD fiesto, letnik 80, prodam. Informacije po tel. (061) 343-882, popoldan. 9680-80

ZASTAVO 101, letnik 73, motor 77, registracija do junija. Cena 4,5 M, prodam. Cimperšek, Črtomirova 31, Lj. 5091-80

NOVEJŠI golf zamenjam za diesel golf, starejši letnik. Tel. (063) 26-750. T-10073-80

ZASTAVO 101, 1979, prodam. Telefon 348-200. 5058-80

GOLF diesel, nov, neregistriran, prodam. Tel. (071) 541-881. T-10059-80

OPEL kadet, letnik 1964, prodam vsega ali po delih. Franc Vene, Vnanje gorice 226, Brezovica. 9661-80

FIAT 127, special prodam. Ponudbe pod »Varčen«. 15026-80

R 9 TL, bordo barve, prodam. Tel. (068) 81-238, vsak dan po 16. uri. T-10057-80

ZASTAVO 750, starejši letnik, registrirano do maja, poceni prodam. Ogled popoldan po 16. uri. Zlato Kokalj, Vinje 34, Dolsko. 5092-80

Z 101, letnik 75, garažirano, temno rdeče barve, meglenke, zvočniki, antena, nosilni deli novi, ugodno prodam. Tel. (061) 341-454. T-10080-80

ZASTAVO 750, letnik 77, prodam. cena 8 SM. Ponudbe po tel. 327-123, popoldan. 5077-80

Z 101, dec. 76, registrirano do 31. 12. 83, prodam za 11,5 M. Ogled danes od 17. do 19. ure na Kremžarjevi 8 (Koseze). T-10035-80

LADO 1200, letnik 73, reg., nevozno, prodam. Tel. (061) 47-250. T-9974-80

126 P, december 77, prodam. Ogled v sredo od 15. do 19. ure: Nande, Kardeljeva ploščad 5, soba 114. 9715-80

R 4 TL special, kovinskorjave barve, letnik 78 oktober, prevoženih 56000 km, prodam. Cena po dogovoru. Tel. (061) 741-579, od 15. do 16. ure. T-10016-80

VW 1300, nemški, letnik 71 december, zelo dobro ohranjen prodam. Telefon (065) 62-009, od 16. ure dalje, razen sobote. T-9937-80

ZASTAVO 750 prodam za dele. Informacije vsak dan: Prešernova 30, tel. (061) 310-831. 15018-800

GOLF diesel, popolnoma nov, neregistriran, prodam. Tel. (011) 341-831. T-9936-80

Z 101, letnik 1977, s plinsko napravo, prodam za 12,5 M. Telefon (061) 340-344, popoldne. 9706-80

AUSTIN 1300, letnik 71, prodam. Cena 7,5 M. Telefon (061) 325-925, popoldne. 9707-80

GOLF diesel, l. 79, prodam. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure: Milenković, Primožičeva 1, (stolp.) Črnuče. T-10070-80

FIAT 127, letnik 78, malo karambolirán, prodam. Tel. (061) 647-086. T-9941-80

GOLF JGL prodam. Ogled mogoč v sredo popoldan ali petek popoldan na naslov: Reisner, Peričeva 10, Ljubljana. 9682-80

RENAULT 4 GTL, star 17 mesecev, rdeče barve, prodam. Cena 29 M. Tel. (066) 62-221, od 14. do 22. ure. T-9922-80

VW 1200, starejši letnik, popolnoma renoviran, registracija vse leto, prodam za 77000 ND. Denis Habjan, Kamnogoriška 49, Ljubljana. 9736-80

SOLEX, odlično ohranjen, prodam. Ponudbe pod »Solex«. 5086-80

ZASTAVO 101, letnik 77, zelo poceni prodam. Oglasite se po tel. 268-571. 5059-80

SPAČKA, starega 8 let, prodam. Ogled v sredo med 17. in 18. uro. Povšetova 16, garaža. Cena 5,5 M. 9687-80

GOLF JGL, maj 1982, prodam. Tel. (068) 25-468, popoldne. T-10145-80

ZASTAVO 101 de lux, dobro ohranjeno, garažirano, prevoženih 43.000 km, ugodno prodam. Tel. (061) 443-937, popoldne. T-10140-80

OPEL record 2.0 S berlina, 18.000 km, garažiran, prodam. Tel. (066) 22-241/32, v delovnem času. T-10087-80

SPAČKA, vsega ali po delih, prodam. Boris Čičmirko, Log 123, Brezovica pri Ljubljani. T-10148-80

VW 1200 prodam. Ogled vsak dan, od 17. ure dalje pri Ropič, Kamniška 11, Domžale. T-10086-80

ALFA 1600 super, letnik 1970, prodam. Tel. (061) 572-630, po 16. uri. T-10090-80

LADO 1200 L, letnik 1978, 72.000 km, brezhibno, prodam. Tel. 327-847, zvečer. 2165-80-ST

TAM 5000, kiper, z nadomestnimi deli, prodam. Franc Založnik, Selce 2, p. Strmec pri Vojniku. 413-80

BMW 525, kot nov, prodam. Tel. (061) 323-500, dopoldne. 2193-80-ST

JAWO, 350 ccm, prodam. Ivan Kremžar, Gmajnica 23, Komenda. 2174-80-ST

DIANO 6, letnik 1976, prenovljeno, prodam. Tel. 328-159, po 16. uri. 2171-80-ST

Z 435 F, letnik 80/81, prodam. Cena 16 M. Tel. (061) 51-465. 2093-80-ST

ŠKODO 1000 MB, prevoženih 75.000 km, vozno, neregistrirano, prodam za 1,5 M. Informacije po telefonu 310-804. 2157-80-ST

MZ 250, letnik 1981, prodam za 5,7 M. Retar, Slomškova 21, Ljubljana. T-10133-80

Z 101, letnik 1975, registrirana 1976 in garažirana, prodam. Marjan Pajsar, Kosovelova 6, Jesenice. T-10084-80

ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Tel. (061) 452-306, Majerle. T-10127-80

SPAČKA, letnik 1974, delno obnovljenega, registriranega, prodam za 3,2 M. Ogled: Jamova 25, Ljubljana. T-10126-80

FIAT 750 prodam. Dobava v maju. Telefon (061) 578-176. 5147-80

ODSTOPIM vrstni red za Z 750. Ponudbe pod »Dobava junij«. 5133-80

GS 1,3, november 1979, 35.000 km, prodam ali zamenjam za jugo 45, z doplačilom. Tel. (061) 811-867. T-9954-80

ZASTAVO 101 L, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. (061) 559-167, po 17. uri. 5110-80

R 4, letnik 1978, ohranjen, registriran do aprila 1984, ugodno prodam. Telefon (061) 316-777, int. 234. 9718-80

ŠKODO 1100, letnik 1976, prodam. Inf. po 14. uri. Tel. (061) 861-213. 9724-80

AUDI 100 LS, kot nov, letnik 1977, november, prodam za 60 M. Tel. (061) 215-511, int. 31-73, od 8. do 15. ure, Kogovšek. 9727-80

ZASTAVA 101, letnik 1973, naprodaj. Tel. 558-143, popoldne, od 15. do 17. ure. 9731-80

126 P prodam. Petelinje 6, tel. (067) 51-098. T-10012-80

PEUGEOT 404, letnik 1970, vozen, pred registracijo, prodam. Tel. (061) 316-525, dopoldne. T-10011-80

ČZ enduro, 175 ccm, ugodno prodam. Dušan Rode, Vaška pot 31, Homec, Radomlje. T-10009-80

ZASTAVO 750, letnik 1973, prva registracija 1976, prodam za 5 M. Ogled po 17. uri: Galjevica 21, Ljubljana. T-10006-80

DIANO, nerjavečo, brezhibno, prodam za 10 M. Naslov: Kocenova 3, Ljubljana (pri študentskem naselju). T-10098-80

VW jetta, letnik 1982, 8000 km, prodam. Inf. po tel. (071) 526-810, od 16. do 20. ure. T-10007-80

SOLEX ugodno prodam. Tel. (061) 264-864. T-10105-80

FIAT 126 prodam. Tel. (061) 344-561, interna 23, po 13. uri. T-10107-80

SPAČKA, letnik 1975, in nadomestne dele, za starejši letnik, prodam. Tel. (061) 843-166. T-10122-80

KADETT 1,2, modre barve, dvoja vrata, neregistriran, prodam. Tel. (011) 601-577, dopoldne, popoldne (011) 415-692. T-10118-80

MOTOR solex in nekaj nadomestnih delov prodam. Tel. (061) 571-651. T-10152-80

LETOS HODIM V DRAMO

RENAULT 16 TS, letnik 1970, kleparsko in ličarsko obnovljen, registriran do aprila 1984, nujno poceni prodam. Tel. (061) 579-869. T-10155-80

ZASTAVO 126, letnik 1978, belo, prodam. Tel. (061) 555-692. T-10134-80

Z 750, letnik 1972, z avtoradiom, vozno, neregistrirano, prodam. Miklič, Parmova 39, popoldne. 2164-80-ST

ENDURO ČZ 250, prevoženih 2000 km, prodam. Inf. vsak popoldan po tel. (061) 445-723. T-10114-80

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, prodam po ugodni ceni. Informacije po telefonu 264-296, dne 4. 19. 1983, od 15. do 20. ure. 9750-80

FIČKA, starejšega, zelo poceni prodam. Tel. (061) 342-235. 5126-80

JETTO, december 1981, prodam. Tel. (061) 50-953, med 18. in 20. uro. T-10109-80

kupim

OSEBNI avto, do 5 ST M, kupim. Tel. (061) 267-932. 9742-82

TAM 2001, do 20 M, kupim. Ponudbe po tel. (068) 84-996. 9725-82

AVTO Z 750, novejši letnik, kupim. Ponudbe po tel. 558-017, od 17. do 21. ure. 5096-82

ARGENTO, novo kupim za gotovino. Javite po tel. (061) 552-896, v sredo, 20. t. m. med 14. in 17. uro. 9966-82

OHRANJENO Z 101, letnik 79, kupim. Tel. (063) 34-711, int. 596, vsak delavnik dopoldne. T-10067-82

FORD 1,6, od 76 letnika dalje, kupim. Ponudbe pod »Km in cena«. T-10047-82

SOLEX, vozen, kupim. Ponudbe po tel. (061) 263-549. 2202-82-ST

KOMBI zastava K 435, dobro ohranjen, kupim – do 6 M. Vidmar, Dragomerška 51, Dragomer. 2213-82-ST

JUGO 45 kupim. Tel. (064) 82-664, od 6. do 11. ure, razen sobote in nedelje. T-10157-82

AMIJA diana, lahko brez motorja, kupim. Kličite po tel. 225-363, po 19. uri. 9752-82

CARAVAN osebni kupim, do 250.000 din. Izplačilo vse do 31. 6. 1983. Ponudbe pod »Nujno«. 2201-82-ST

OHRANJEN peugeot 404 kupim, lahko tudi brez motorja. Prosim, kličite po tel. (066) 76-946. P-2218-82-ST

JUGO 45 kupim. Tel. (067) 51-173. P-9541-82

VOLVO, staro od 5 do 6 let, kupim. Tel. (011) 331-706. PT-9537-82

garaže

TOVORNO prikolico za osebni avto prodam. Tel. (061) 737-065, zvečer. T-10079-83

GARAŽO duplex, pritlično, na Viču Sattnerjeva ul., prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Gotovina«. 5063-83

MONTAŽNO garažo, dolžine 5,60×2,60, prodam. Tel. (061) 345-067. PT-10149-83

deli za avto

MINI 1000 prodam po delih. Informacije po telefonu 323-590, od 10. do 13. ure. P-2055-84-ST

PEUGEOT 404 za nadomestne dele prodam brezhiben motor in menjalnik. Tel. 214-211, Vinko. P-2117-84-ST

KOMPLETNO školjko za mercedes 200 D, letnik 67, prodam. Tel. (061) 579-197, zvečer. PT-10052-84

ZA OPEL kadett, 1,2 C prodam – sprednje zavorne čeljusti, zadnje zavore in gumice, komplet cevi za hlajenje. Tel. (063) 701-259 ali 32-307. P-9745-84

ZA PZ 125 ali fiat 1500 prodam nadomestne dele. Odlično ohranjen motor, vrata, stekla in drobnjarije. Erjavec, Perčeva 1, Ljubljana. 2038-84-ST

DELE za fiat 125 P in VW 1200 prodam. Tone Šebenik, Plešivica 100, 61357 Notranje Gorice. 9728-84

PLOČEVINO za R 4, zadnjo desno stran, kupim. Tel. (061) 50-422 sreda, v četrtek od 16. do 17. ure. 5111-84

ASCONO, letnik 70–74, kupim za dele. Tel. (061) 320-350. 9772-84

SENČNIKE sanlux, za zadnje steklo, dolžine 115 cm, nove, prodam. Tel. (061) 317-422. T-10173-84

DYANO po delih prodam. Inf. dopoldne (061) 263-332. 5159-84

MERCEDES motor 230, na bencin, dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za pokvarjen diesel motor, tip 200-220-240. Tel. 722-996. 5056-84

OBA sprednja blatnika za škodo 110 prodam. Ponudbe po tel. (061) 312-163. 5082-84

GOODYEAR, 4 kose 165/70×13, s platišči 5,5 cole, prodam. Tel. (061) 327-712. 5060-84

DELE za generalno popravilo za golf diesel, komplet, prodam. Tel. (061) 832-187, popoldne, od 15. do 16. ure. T-10076-84

PLINSKO napravo za avto prodam. Tel. 266-761, vsak dan po 16. uri. 5089-84

tov. prikolice

PRIKOLICO za osebni avto, novo, 500 kg, prodam. Tel. (063) 26-750. T-10072-85

ITALIJANSKO tovorno prikolico (nosilnost 350 kg, pokrov, nadomestno kolo, naletna in ročna zavora), prodam za 4,5 M. Inf. po tel. (065) 21-934, od 16. ure dalje. PT-9924-85

AVTOMOBILSKO tovorno prikolico, 115×145, s kolesi Z 101, prodam. Ponudbe po tel. 316-981. 9723-85

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

ŠOTOR, nemški, rabljen, za tri osebe, prodam za 5.000 din. Tel. (061) 50-611. T-10115-90

KOLO, moško, dirkalno, ugodno prodam. Inf. pop. po tel. (061) 340-161, int. 306. 5105-90

TOMOS 10, izvenkrmni motor, prodam. Tel. (061) 578-311, ali (061) 578-436. T-10097-90

Razprodaja aluminijastih jamborjev za jadralne deske

Maloprodajna cena z davkom 2578 din. Inf. po telefonu (062) 711-061 Mercator, Trgovska hiša, Središče ob Dravi.

YAMAHO 15 prodam. Jože Pogačar, Ljubljana, Nadgorica 48 a, Pot v Mlake. T-10071-90

SURF ingrad, star dve leti, prodam za 1,7 M. Tel. (061) 641-087, v sredo popoldne. T-10049-90

NOV čoln maestral 9 in nerabljen motor tomos 4, ugodno prodam. Zupan, Zupančičeva 18, Kranj. T-10024-90

DIRKALNO kolo maraton, dodatno opremljeno, prodam. Tel. (061) 213-213, int. 13-73, od 8. do 15. ure. T-10022-90

SURF ingrad special, rabljen 14 dni, prodam. Tel. (061) 320-790, v večernih urah. T-10064-90

JADRNICO meteor, novejšo, 6 m, štiri ležišča, prodam. Tel. (061) 226-906, popoldne. T-9993-90

PRILOŽNOST, ladijski stabilni motor volvo penta MD 21 B, 61 KM, hidravlična borg varner spojka, prodam. Tel. (051) 615-520. T-9926-90

JADRNICO FJ prodam. Telefon (061) 453-635. PT-9975-90

DIRKALNO kolo motobecane prodam. Tel. (064) 25-102. PT-10034-90

JADRNICO, ranger, 8 m, ameriške izdelave, opremljeno za regate in potovanja, prodam. Tel. (061) 59-315, po 18. uri. PT-9962-90

JADRNICO zeta, prodam. Černe, Kranj, Skalica 9 a, tel. 24-395. **P-2129-90-ST**

ŠOTOR, za štiri osebe in vso kamp opremo, prodam. Inf. po tel. (065) 21-934, od 16. ure dalje. **PT-9923-90**

GLISER elan GT 402, z motorjem 40 PS in prikolico, prodam. Ljubljana, Putrlejeva 18, tel. 442-148. **P-5097-90**

DIRKALNO kolo super, štev. 57, ugodno prodam. Tel. (063) 741-151. **PT-10017-90**

PADALSKI kombinezon 48 in padalsko čelado romer 57, prodam. Ponudbe pod »Ugodno«. **P-9683-90**

GLISER klinček z motorjem chrysler 45 KM, s prikolico, prodam ali zamenjam za stružnico. Inf. dop. 267-341 int. 239, Marjan. **P-2183-90-ST**

GLISER kvarner plastika, z motorjem tomos 18 E in prikolico, prodam. Tel. (067) 81-190, vsak delovni dan do 15. ure. **10178-90**

T 401, palubo in komande, prodam. Tel. (061) 553-258, popoldne. **T-10191-90**

UVOŽENO dirkalno kolo z okvirjem štev. 60 in kakovostno opremo prodam za 4 M. Tel. (065) 31-487, zvečer. **T-10193-90**

kupim

DVE športni kolesi, na 5 ali 10 prestav, kupim. Cena za enoto do 5000,00 ND. Ponudbe pod »Student«. **5100-92**

MOTOR, notranji, od 9 do 24 KM, kupim. Tel. 349-738. **2156-92-ST**

NAPIHLJIV čoln, tuje izdelave, dolžine 3,5 do 4 m, kupim. Tel. (061) 261-101. **P-9974-92**

DVE dvojni jogi blazini za šotor, kupim. Tel. (061) 349-750. **2345-92**

ČOLN elan T 245, dobro ohranjen, kupim. Vidmar, Dragomerska 51, Dragomer. **2215-92-ST**

prikolice

POČITNIŠKO prikolico SHI-M prodam. Tel. (061) 574-071 **P-9754-93**

PRIKOLICO kamp adria 380 prodam. Telefon (063) 720-097 **424-93**

KAMP prikolico adria 450 s hladilnikom in predprostorom prodam. Kaplan, Galjevica 41 J, Ljubljana. **P-2084-93-ST**

smuč. oprema

SMUČI RC04, salomon 727 prodam. Tel. (061) 451-360. **15016-94**

GLASBILA

prodam

AKUSTIČNI kontrabas in bas kitaro tajfun, še v garanciji, poceni prodam. Ponudbe po tel. (061) 349-900. **9704-100**

DIATONIČNO harmoniko, 4-vrstno, prodam. Tel. (061) 52-976, po 17. uri. **9657-100**

ELEKTRIČNO kitaro prodam, cena 9000 din. Informacije: Študentsko naselje, Rožna dolina, blok 7, soba 214, Ljubljana. **9920-100**

DIATONIČNO harmoniko, 4-vrstno, oglašeno, head, prodam. Tel. (067) 51-148. **T-9952-100**

KONTRABAS in nov klarinet prodam. Tel. (061) 522-41. **9761-100**

kupim

KLAVIR, kovinska konstrukcija, kupim. Informacije dopoldne po tel. 321-043, interna 220 ali pisno pod »Klavir«. **2185-102-ST**

PIANINO kupim. Ponudbe s kratkim opisom pošljite pod »Dobro ohranjen«. **P-2211-102-ST**

AKUSTIČNI APARATI

prodam

HITACHI dynaharmony HA-5300, ojačevalec 2×85 W, prodam. Inf. po tel. 223-835, po 12. uri. **9765-105**

BENYTONE stereo prenosni radiokasetofon, 60 W moči, za 45.000 din in zvočni omarici, trisistemski po 45 W sinusa, za 11.000 din, prodam. Tel. (061) 59-606. **5161-105**

TECHNICS equaliser in kasetar sanyo prodam. Beno Balažič, Celovška 87, Ljubljana. **T-10190-105**

TV GRUNDIG, 47 cm, barvni, nov, prodam. Tel. 262-070. **9760-105**

AVTOKASETE tofah roadstar, ojačevalec in zvočnike, 2×50 audioline, za na polico, prodam. Cena 3 M. Telefon 557-320. **9756-105**

TDK – MAXELL ali sony 1-urne kasete s programi najboljših ameriških radijskih postaj, v 4 variantah, in sicer:
KICK – najboljši mesečni country program, ABC – najboljši mesečni rock in new vave program, CBS – najboljši mesečni evergreen program, STUDIO 54 – najboljši mesečni disco program. Priporočamo prednaročilo na 6 mesecev. Cena kasete 269,00 din in poštnina. Informacije po tel. (041) 211-571, od 11. do 20. ure (vključno soboto in nedeljo).
PT-8329

VRHUNSKI kolutar akai prodam. Ima tri glave, tri hitrine, avto revers. Kličite po 16. uri po tel. (061) 315-998 (Stergar). **9717-105**

NAKAMICHI 500 kasetofon prodam. Tel. (061) 444-690, po 15. uri. **9710-105**

GRAMOFON z ojačevalnikom Iskra-garrard hi-fi stereo, 2×20 W, prodam za 14.500 din. Andrej Ogrin, Zalog, Agrokombinatska 6 č. **9676-105**

WALKMAN toshiba, z radiom (kaseta), prodam (do 15.000) Tel. 213-346, po 17. uri. **9465-105**

HI-FI stolp mars 2×50 W, nov, prodam. Tel. (061) 211-550. **9644-105**

KASETOFON toshiba in ojačevalec hitachi 2800 HA prodam. Tel. 752-515. **9660-105**

GLASBENI center Gorenje prodam. Ponudbe pod »Ohranjen«. **9668-105**

HITACHI center, 2×40 W, zvočnike 70 W, rutel, equaliser RE 700, ojačevalec beniton, 2×60 W, kasetofon JVC, prodam. Tel. (061) 50-417, od 8. do 12. ure. **T-9992-105**

AVTORADIO kasetofon avtoreverse, popolnoma nov, deklariran, prodam. Tel. (061) 454-384. **T-10074-105**

TECHNICS komponente in akai ojačevalec prodam. Andrej Pogačar, Nadgorica 48/a, Ljubljana. **T-10060-105**

HI-FI stolp prodam. Inf. po 15. uri, po tel. (061) 722-388. **T-9994-105**

SONY gramofon PLX 1 in ITT glasbeni center, 2×45 W, zvočnike 80/110 W, prodam. Tel. (061) 261-464. **T-10053-105**

BARVNI TV loewe opta, ekran 42 ali 52, prodam. Tel. (061) 553-920. **T-10037-105**

OJAČEVALEC sony, körting (2×35 wattov 20.000, 18.000), zvočnike sansui (12.000) prodam. Tel. 444-322 int. 255, do 15. ure, Mile. **5064-105**

VRHUNSKE komponente nad 60, ojačevalec technics SL 1510 MK2 stanton 681 in zvočnike MS pageant 2, ugodno prodam. Ponudbe po tel. (061) 349-900. **9705-105**

BLACK and decker, 400 W, prodam. Ponudbe pod »Novo«. **15028-105**

MINI komponente fisher MSC 101 prodam. Ponudbe pod »Ugodno«. **15011-105**

BARVNI televizor Iskra–panorama, brezhiben, prodam za 19.000 din. Telefon 552-608, po 15. uri. **5090-105**

TOSCA gramofon avtomatik 30 z boxi prodam. Tel. (061) 267-745. **P-2091-105**

SHARP stereo music, center SG-160 H, prodam. Tel. 266-188, od 19. do 21. ure. **P-9955-105**

HITACHI zvočnike HS-25 (2×80 W), nove, ugodno prodam za 4 M. Telefon 349-894. **P-2197-105-ST**

ZVOČNIKA fisher, 25/50 W, skoraj nova, ugodno prodam. Telefon 832-356. **420-105**

GRAMOFON žiror, 2×20 w in boxe prodam za 18.000,00 din. Cenjene ponudbe pod. »Žirar«. **P-2189-105-ST**

FISCHER hi-fi kombinacijo, z omarico in zvočniki, novo, prodam. Tel. (061) 313-090. **PT-9934-105**

NAKAMICHI 550 vrhunski kasetofon in šestkanalni profesionalni mikser pioneer prodam. Tel. (061) 314-403. **2151-105-ST**

BARVNI TV sharp, nov, na daljinsko upravljanje, ekran 51, z deklaracijo, prodam. Tel. (061) 577-421. **T-10141-105**

KITARSKI ojačevalec melodija, 50 W, ugodno prodam. Tel. (061) 327-049. **T-10131-105**

MIIDA 6000 stolp in barvni TV graetz, prodam. Tel. (061) 553-914, popoldan. **T-10130-105**

HI-FI stereo kombinacijo ITT, z zvočniki, malo rabljeno, ugodno prodam. Tel. (061) 448-435. **T-10085-105**

TV prenosni shampion in radiokasetofon grundig 3200 C, poceni prodam ali zamenjam za barvni TV, z doplačilom. Tel. 267-932. **9743-105**

ZVOČNIKE ITT, 120 do 180 W, prodam. Tel. (061) 627-011. **T-10100-105**

TV color grundig portabel, ekran 42, prodam. Telefon 455-500, po 16. uri. **9736-105**

TV sprejemnik, črno-beli senzomatik, veliki ekran, star eno leto, prodam za 1,2 m. Končar, tel. 877-110. **2195-105-ST**

GRAMOFON thorens, model TD 160, prodam. Tel. (061) 578-397. **T-10135-105**

SINCLAIR 2 × spectrum 16 K (SM), kasete toksac 60 prodam. Študentsko naselje, blok 2/249, tel. (061) 223-811 int. 29. **5101-105**

TV, črno-beli televizor Iskra »jasna«, star 4 mesece, prodam. Ogled od 17. ure naprej na Adamičevi 12, Derežic. **9735-105**

kupim

STEREO radijski sprejemnik, brez zvočnikov, kupim. Andrej Zumer, tel. (061) 576-454, dop. **T-10169-106**

UMETNINE IN STARINE

prodam

GOBELIN Alpe, uokvirjen, prodam za 30.000 din. Informacije po telefonu (064) 76-112. **T-9944-110**

kupim

STARINSKI predalnik, vitrino, knjižno omaro in sekreter, kupim. Ponudbe pod »Navedite ceno.« **5032-112**

KNJIGE

kupim

ZBIRKO KNJIG Spomini na partizanska leta zbral in uredil Ferdo Godina, kupim. Telefon (061) 324-405. **5065-122**

DELO

dobi

TAKOJ sprejmem skupino za izdelavo demit fasade v Ljubljani. Ponudbe pod »Takoj-kredit«. **5074-130**

DVE ŠIVILJI iščeta delo. Kličite po telefonu (061) 448-311. **15019-130**

TAKOJ zaposlim delavca. Tel. (061) 721-597. **T-10051-130**

TAKOJ zaposlimo KV ali priučeno natakarico za delo ob morju. Ponudbe pod »Morje – dober OD.« **15015-130**

SPREJMEM točajko. Inf. od 7. do 9. ure. Tel. (061) 321-376, wisky bar, Ljubljana. **T-10023-130**

SAMOSTOJNO, KV kuharico, brez obveznosti, iščem. Ponudbe pod »Do 30 km iz Ljubljane.« **9686-130**

ELEKTROINSTALATER dobi delo v Ljubljani. Ponudbe pod »Vesten«. **P-9855-130**

KV ŠIVILJO iščem za izdelavo otroške konfekcije. Osebni dohodek 16.000 din. Delavnica v Mengšu. Ponudbe pod »Nujno«. **P-9583-130**

MIZARJA in delavce za predelavo pohištva zaposlim takoj. Informacije po telefonu (061) 741-323. **P-5067-130**

DELAVEC za pomoč pri elektroinstalaterjih dobi zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pod »Solidnost«. **P-9492-130**

UPOKOJENO negovalko (bolničarko) iščem za nego in postrežbo, po možnosti vešča kuhe. Tel. (061) 313-835. **PT-9953-130**

MOJSTRE za kritje nove strehe (hiša 14×10), potrebujem. Ponudbe pošljite na naslov: Gostilna Astoria, Krilo Jesenice, pri Splitu. Sprejmem le slovenske mojstre. **P-2136-130-ST**

KONSTRUKTERJA orodij za plastiko iščem honorarno. Tel. (061) 721-585. **PT-9966-130**

VEČ kleparskih pomočnikov, krovca, tesarja – lahko priučene in fante za priučitev ali izučitev sprejmem. OD po dogovoru. Splošno kleparstvo – Strajnar, Opekarska 34 B, Ljubljana, tel. 212-007. **P-2115-130-ST**

KUHARICO ali kuharja zaposlim. Nudim hrano in stanovanje. Osebni dohodek po dogovoru. Ponudbe pod »Okolica Ljubljane«. **P-9594-130**

ELEKTRIKARJA zaposlim takoj ali po dogovoru. Ponudbe pod »OD po dogovoru«. **P-9933-130**

ZAPOSLITEV dobi takoj NKV delavka za pomožna dela v kuhinji gostilne. Nudim samsko stanovanje, hrano in osebni dohodek po dogovoru. Nedelja in ponedeljek sta dela prosta dneva. Razgovor o drugih pogojih zaposlitve je mogoč vsak delavni dan. Gostilna ob Ljubljanici, Ljubljana, Velika Čolnarska 17, telefon (061) 221-951. **P-5037-130**

SAMOSTOJNEGA vodovodnega instalaterja in monterja centralne kurjave zaposlim takoj, os. dohodek od 18.200–21.200 neto na 182^h. Informacije po telefonu (061) 348-484 od 22. 4. naprej. **P-9306-130**

V REDNO delovno razmerje sprejmem dekle za pomoč v kuhinji, ob sobotah in nedeljah prosto. OD po dogovoru. Gostilna Lovše Branko, Šmartinska 238, Ljubljana, tel. (061) 311-513. **PT-9996-130**

KUHARICO za pomoč ob sobotah, nedeljah sprejmemo. Ponudbe pod »Samostojna kuharica«. **P-5038-130**

TAKOJ zaposlim nekvalificiranega delavca za gradbeništvo (B kategorija). Ponudbe pod »Dobro plačam«. **2219-130**

VESTNO delavko sprejmem v redno delovno razmerje. Delo v sitotisku (tekstilni tisk, trikotaža, konfekcija). Pisne ponudbe na naslov: DIKI tisk, Dejanović, p. p. 3, 61290 Grosuplje. **T-10175-130**

DOBRI ključavničarji dobijo stalno zaposlitev pri GKG Kucler, Zaloška cesta, Studenec 3, Ljubljana Polje. Telefonskih informacij ne posredujemo. Sprejem od 8. do 13. ure. **PT-9857-130**

VK, KV in PK vodovodne inštalaterje redno zaposlim. Delo v Ljubljani ali na terenu, po dogovoru. Ponudbe po tel. (061) 447-392, (068) 79-337. **P-2031-130-ST**

STANOVANJE in hrano nudimo ženski, stari do 60 let, za pomoč v gospodinjstvu pri 4-članski prijazni družini. Ponudbe pod »Vrhnika« na Delo, Ljubljana ali po telefonu (061) 210-711, v dopoldanskem času. **T-10095-130**

SPREJMEM za honorarno delo v strežbi resno žensko za 3 do 4 ure dnevno. Vse informacije dobite v popoldanskem času v Okrepčevalnici Julči, Zelena pot 10, Ljubljana. **T-10121-130**

išče

DIPLOMSKE naloge tipkam. Kličite dopoldne po tel. (061) 210-458 ali popoldne 454-078. **PT-9987-132**

IŠČEM redno delo vzdrževalca stavbe. Ponudbe pod »Vsa popravila«. **9655-132**

MLAD upokojenec, šofer z D kategorijo, išče honorarno ali priložnostno zaposlitev. Tel. 218-218. **P-9677-132**

IŠČEM zaposlitev pri stroju za plastika. Ponudbe pod »Takoj«. **9472-132**

OPRAVLJAM kakršnokoli delo v popoldanskem času, lahko tudi pospravljam stanovanja. Tel. (061) 264-434. **T-9958-132**

NUJNO potrebujem varstvo za 4 leta starega fanta, po možnosti od prihodnega tedna dalje. Ponudbe pošljite pod »Dobro plačam«. **9669-132**

NUJNO iščem zidarsko skupino za gradnjo stanovanjske hiše. Telefon 831-200. **421-132**

varstvo

IŠČEMO zanesljivo in dobro varusko za 16 mesecev staro deklico na domu v Šiški. Inf. od 18. do 20. ure po tel. 559-103. **P-2142-133-ST**

IŠČEVA varstvo za osemmesečno hčerko na našem domu. Prosim oglasite se po telefonu (061) 325-582. **5141-133**

POTREBUJEM varstvo za 7-mesečno deklico. Mlinar, Bijedičeva 14, Ljubljana. Ponudbe pod »Zanesljiva«. **P-2184-133-ST**

INŠTRUKCIJE

nudim

STANOVANJE nudim studentu, ki bi instruiral angleščino za 1. letnik sred. šole. Ponudbe pod »Koseze«. **15025-140**

OSNOVNOŠOLCI pozor – instruiram angleščino. Tel. 212-016, dopoldne. **5078-140**

OSNOVNOŠOLCEM nudim strokovno pomoč pri učenju matematike. Še lahko uspeš na znanju in oceni do konca šolskega leta. Ponudbe pod »Uspeh«. **5049-140**

MATEMATIKO inštruiram v Domžalah. Tel. (061) 722-225. **T-10201-140**

PROFESOR instruira metematiko za vse stopnje. Tel. (061) 320-772. **PT-9167-140**

iščem

ANGLEŽ išče instrukcije za slovensko slovnico. Tel. 313-987. **2187-132-ST**

ŽIVALI

prodam

TEKMOVALNO preskakovalno kobilo, z vrhunskimi športnimi rezultati, prodam. Tel. (061) 320-388, dopoldan. **T-10083-150**

BASSE hound, lepe mladičke, odličnih staršev, prodam. Tel. (061) 557-811. **T-10143-150**

LJUBITELJEM oddam lepe mucke, stare dva meseca, mešančke angora. Telefon (061) 556-637. **T-10165-150**

DOBERMANA, starega 11 mesecev, prodam zaradi selitve v tujino. Štoviček, Ljubljana, Oražnova 8, tel. 263-732. **P-9700-150**

BERNARDINCE, z rodovnikom, stare dva meseca, zelo lepe in mirne, prodam. Ogled po 14. uri. Vadnov, Grajska pot 7, Koper – blizu veterinarske postaje. **PT-9969-150**

NEMŠKE ovčarje, z rodovnikom, prodam. Lado Jerin, Podkraj 3 a, Zagorje ob Savi, tel. (061) 811-554. **T-9990-150**

iščem

12. APRILA se je v Kranju izgubil velik črn pes labradorec. Sliši na ime Atos in je brez ovratnice. Kdor ga najde, ali kaj ve o njem, naj to sporoči po tel. (064) 24-416. Najditelj prejme nagrado. **T-10062-153**

najdeno

17. 4. smo našli volčjaka črne barve, rjavih tačk, starega od 5 do 7 mesecev. Javite se na naslov: Domžale, Krožna 8, tel. (061) 721-429. **P-9691-154**

RAZGLASI

razno

VOZIČEK, invalidski, s pomožnim motorjem prodam. Zg. Brnik 40, Cerklje. **PT-9971-164**

PRISTNI dolenjski cviček, iz lastnega vinograda, prodam od 10 litrov dalje vsak petek in soboto popoldan po 60 din liter. Ljubljana – Hradeckega 43. **P-5050-164**

MODRO obleko, za fantka od 7 do 8 let, prodam. Tel. (061) 340-046, zvečer. **T-9984-164**

BILJARD prodam za 40.000 din. Tel. (061) 881-125. **T-10002-164**

VEČERNO OBLEKO popolnoma novo, nov otroški nahrbtnik in angleščino 2000 S, novo, prodam. Telefon (061) 447-447. **T-9965-164**

2000 S španščina in francoščina si sposodim proti plačilu. Ponudbe pod »Prvi del«. **15012-164**

NUJNO potrebujem 4 milijone (stare) posojila. Ponudbe pošljite pod »Dogovor«. **15013-164**

DIRKALNO kolo in gramofon pioneer PL-200, prodam ali zamenjam za moped automatik. Tel. (061) 344-304. **5035-164**

KOMBINEZON dainesse, štev. 52, prodam. Šebenik, Notranje gorice 29. **2205-164-ST**

NUJNO potrebujem bencinske bone. Ponudbe pod »Boni«. **T-10164-164**

ZLAT nakit prodam. Tel. (061) 741-347, od 17. do 20. ure. **2163-164**

IZUČEN pleskar opravlja pleskarska in soboslikarska dela. Tel. 551-407. **2139-164-ST**

ROLETE, žaluzije, platnene zavese, montiram in popravljam. Tel. 577-936. **RŽ-9729-165**

TV ANTENE montiram z elektronsko nastavitvijo ter možna priključitev več TV sprejemnikov. Tel. (061) 268-642. **AN-5128-165**

STROJNO kemično čiščenje talnih oblog (itison, tapisom, preproge). Naročila po tel. (061) 261-431. **T-10110-165**

POLIRANJE zunanje in notranje z generalnim čiščenjem avtomobila naredimo hitro, kakovostno in poceni. Telefon (061) 311-654, do 15. ure. **T-9185-165**

PLESKAM in barvam hitro in poceni. Ponudbe pod »Solidno«. **5043-165-S**

POLAGAM keramične ploščice. Tel. (061) 225-632. **T-9998-165**

V 83. letu starosti nas je zapustil naš ata

FRANC PEKLAJ

upokojenec

Pogreb bo v četrtek, 21. aprila 1983, ob 17. uri iz hiše žalosti Brezovica 137 na pokopališče Brezovica

Vsi njegovi

Brezovica, Ljubljana, 19. aprila 1983

Nenadoma nas je zapustil dragi oče, stari oče, brat in tast

JANEZ PODOBNIKAR

mizar v pokoju
roj. 1912

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 21. aprila 1983, ob 16.30 na pokopališču Dobrova pri Ljubljani

Na dan pogreba bo ležal v četrti mrliški vežici na ljubljanskih Žalah

Žalujoči:
hčerka Marjetka in sin Janez z družinama, bratje Franc, Jože, Lojze, Vinko in Ciril ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 18. aprila 1983

Tiho je odšla od nas naša draga sestra in teta

ILENA-LENČI PAHOR

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 21. aprila 1983, ob 12. uri na ljubljanskih Žalah

Na dan pogreba bo žara v prvi mrliški vežici

Za njo žalujejo:
sestre Slavka z otroki, Milči, Olga z družino in svakinja Ivica z Jano

Ljubljana, Koper, Trst, 18. aprila 1983

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša nekdanja sodelavka

LENČI PAHOR

upokojenka

Ohranili jo bomo v trajnem spominu

Kolektiv delovne organizacije KOTO Koteks tobus Ljubljana

Sporočamo žalostno vest, da je v 84. letu starosti umrl naš dragi ata, stari ata in pradedek, brat in stric

HERMAN URBANČIČ

iz Ribnice na Dolenjskem

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 21. aprila 1983, ob 16. uri na pokopališču v Hrovači

Žalujoči:
otroci Vlado, Slavko, Silva, Mara, Rada, Hermina in Jure z družinami, vnuki, pravnuki ter drugo sorodstvo

Ribnica, Koper, Ljubljana, Beograd, Kočevje, 18. aprila 1983

Svet KS in DPO KS Tržišče sporočata, da je sredi dela omahnila

VERA GRM

Požrtvovalno družbenopolitično delavko bomo spremili k zadnjemu počitku v sredo, 20. aprila 1983, ob 17. uri na pokopališču na Telcah pri Tržišču

Pokojni časten spomin

Mnogo prezgodaj je ugasnilo življenje naši dragi mami

VERI GRM

rojeni Majdič

Pogreb pokojne bo v sredo, 20. aprila 1983, ob 17. uri izpred hiše žalosti na Telcah

Vsi njeni

Saj smrti ni –
samo modrina je brezdanja . . .
(Kosovel)

Nenadoma se je ustavilo srce in zapustil nas je naš dragi

VIDKO ZULE

ing. kemije

Pogreb našega dragega pokojnika bo v sredo, 20. aprila 1983, ob 17. uri iz mrliške vežice na pokopališče v Domžalah

Nikoli ga ne bomo pozabili

Žalujoči:
žena Majda, sinova Marko in Tadej, brata Jože in Slavko z družinama, družini Januš in Resnik ter drugo sorodstvo

Domžale, Ljubljana, 18. aprila 1983

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi mož in oče

ANTON MUŠIČ

pečarski mojster

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 22. aprila 1983, ob 16. uri na ljubljanskih Žalah

Na dan pogreba bo ležal v drugi mrliški vežici

Žalujoči:
žena Ana, sin Dušan, hčerke Mojca in Simona, brata Stane in Henrik, sestra Pavla z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Trzin, Celje, 19. aprila 1983

Tiho je zaspala v 85. letu starosti naša ljuba sestra in teta

IVANKA GRAŠEK

Od nje se bomo poslovili v četrtek, 21. aprila 1983, ob 16. uri na Žalah v Kamniku

Žalujoči:
sestri Marija in Pepca Kramar in drugo sorodstvo

Kamnik, 19. aprila 1983

Tiho je odšel od nas naš

WALTER BIANCHI

likovni oblikovalec, slikar

Pokopali smo ga v družinskem krogu v torek, 19. aprila 1983, na ljubljanskih Žalah

Prosimo tihega sožalja

Žalujoča:
žena Marija v imenu vsega sorodstva

Ljubljana, Krško, Trst, 19. aprila 1983

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

IVAN KINKELA

upokojenec

Od našega nekdanjega sodelavca se bomo poslovili v četrtek, 21. aprila 1983, ob 15. uri na ljubljanskih Žalah

Do pogreba leži v petnajsti mrliški vežici

Kolektiv Slovenija ceste Tehnika, TOZD Gradnje in sindikalna organizacija

---

Po dolgotrajni hudi bolezni nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

NEŽA PATE

roj. Šega

Od nje smo se poslovili v ožjem družinskem krogu v torek, 19. aprila 1983, na viškem pokopališču

Vsi njeni

Ljubljana, 19. aprila 1983

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

VLADIMIR ŠULIGOJ

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 20. aprila 1983, ob 17. uri izpred hiše žalosti v Dobrniču na pokopališču v Dobrnič

Do pogreba leži v hiši žalosti v Dobrniču

Žalujoči:
žena Ani, hčerka Lilijana, sinova Cvetko in Zvone z družino, vnuki Iris, Gregor, Nataša, Milenka, bratje in sestri ter drugo sorodstvo

Šmarje Sap, Britof pri Kranju, Pijava gorica, 18. aprila 1983

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 76 z dne 19. aprila 1983

država	valuta	tečaj velja za	nakupni za devize	srednji	prodajni	nakup. za čeke in kred. pisma	nakup. za efek. in pošt. nak.
Avstrija	šiling	100	455,9884	456,6734	457,3584	446,87	444,59
Belgija	frank/C	100	161,9097	162,1529	162,3961		
Belgija	frank/F	100	159,9116	160,1518	160,3920	156,31	155,51
Danska	krona	100	905,8011	907,1619	908,5226	885,42	880,89
Finska	marka	100	1448,3727	1450,5485	1452,7243	1415,78	1408,54
Francija	frank	100	1072,7109	1074,3224	1075,9339	1048,57	1043,21
Nizozemska	gulden	100	2855,8756	2860,1659	2864,4561	2791,62	2777,34
Italija	lira	100	5,4009	5,4090	5,4171	5,29	5,26
Norveška	krona	100	1098,2445	1099,8944	1101,5442	1073,53	1068,04
ZR Nemčija	marka	100	3216,8571	3221,6896	3226,5221	3152,52	3136,43
Španija	pezeta	100	57,8227	57,9096	57,9965	55,51	55,22
Švica	frank	100	3844,9317	3850,7078	3856,4839	3768,03	3748,81
Švedska	krona	100	1048,8984	1050,4741	1052,0498	1025,30	1020,05
V. Britanija	funt	1	122,0317	122,2150	122,3983	119,28	118,67
Irak	ir. dinar	1	252,9528	253,3328	253,7128		
Japonska	jen	100	33,0746	33,1243	33,1740	31,75	31,59
Kuvajt	kv. dinar	1	269,2179	269,6223	270,0267	258,45	257,10
Kanada	dolar	1	63,5987	63,6943	63,7898	61,05	60,74
ZDA	dolar	1	79,1027	79,2215	79,3403	77,32	76,93
Avstralija	a. dolar	1	68,2242	68,3267	68,4292	65,49	65,15
Grčija	drahma	100		91,95	94,79	88,63	88,16
Irska	funt	1		101,84	101,99	97,62	97,11

Nakupni in prodajni tečaji za devize začno veljati ob 14. uri 19. aprila 1983, srednji pa dan kasneje – Tečaji za efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice začne veljati 20. aprila 1983. – Srednji in prodajni tečaji za devize se uporabljajo tudi za efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice, začenši z 20. aprilom 1983.

16 ljubljanska banka

Ljubljanska banka nudi
za prodana devizna sredstva ugodne kredite

Podražitev ni rešitev za naftno industrijo

Povečanje rafinerijskih cen za 25 odstotkov naj bi odpravilo vse tekoče izgube rafinerij – Ukrepi so dobri, vendar, žal, zakasneli

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 19. aprila – Z energijo bomo imeli letos verjetno precej manj težav kot lani. Zbirna jezera vodnih elektrarn so polna, odprli bomo več novih elektrarn, napovedujejo tudi precej večji izkop premoga. Toda že čez dve leti bomo spet imeli velike probleme, ker se prepočasi dogovarjamo o gradnji novih energetskih zmogljivosti.

To je na današnji seji skupščinskega odbora za finance povedal Rade Pavlović, zvezni sekretar za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Povod za razpravo je bilo pismo hrvaškega sabora, v katerem opozarjajo na nekatere glavne probleme v naftni industriji in predlagajo več ukrepov. Pismo je bilo napisano pred zadnjo podražitvijo naftnih derivatov,

● Sekretar splošnega združenja naftne industrije v zvezni gospodarski zbornici Zoran Pupovac je menil, da so zdajšnji temeljni prometni davki za naftne derivate preveliki. Pri navadnem motornem bencinu, na primer, davek predstavlja skoraj četrtino rafinerijske cene. Zato bi morali vsako leto v skladu s potrebami proračunov te davke določiti zneskovno, ne pa da med letom spremljajo podražitve in na ta način v proračunske blagajne usmerijo precej več denarja, kot je bilo predvideno.

Pavlović je dejal, da bo zadnja podražitev rešila večino vprašanj, omenjenih v pismu. Tako naj bi povečanje rafinerijskih cen za 25 odstotkov odpravilo vse njihove tekoče izgube.

Po njegovih besedah naj bi bilo bolj ali manj urejeno tudi zbiranje deviz za uvoz nafte, čeprav je 17 odstotkov, kolikor naj bi svojega priliva za ta namen prispevalo združeno delo, premalo (hrvaški sabor predlaga, da se priliv poveča za 20,5 odstotka). Deviz se tudi ne zbira več samo za kupovanje nafte, marveč tudi za raziskovanje novih nahajališč.

To je pomembno, ker se domača proizvodnja verjetno ne bo več bistveno povečevala, imamo pa izredno zanimiva najdišča v Angoli in Alžiriji.

Sekretar splošnega združenja naftne industrije v zvezni gospodarski zbornici je menil, da je Pavlovićeva ocena položaja preveč optimistična. Res je, da je vlada začela radikalneje reševati te probleme, vendar pa se jih je v prejšnjih letih nabralo toliko, da najtežji časi šele prihajajo. Izgube rafinerij niso pokrite ali pa so pokrite fiktivno, obratnih sredstev ni in celotna dejavnost je v dinarski blokadi. Skupščina in vlada bi morali v okviru posojilno denarne politike čimprej ukrepati, da bi se v tem pogledu položaj obrnil na bolje. Nevzdržno je, na primer, da je morala samo reška rafinerija lani prevzeti obveznost za plačilo 2 milijard obresti. Morali bi imeti nekakšen sklad za odpiranje akreditivov za uvoz nafte,

● Hrvaški delegat Rajko Simić se je vprašal, zakaj so pogajanja s tujimi bankirji, mednarodnim monetarnim skladom in s posameznimi državami skrivnost. V tujini je znano, da v teh pogajanjih o letošnjih posojilih Jugoslaviji sodeluje 583 tujih bank, torej ta podatek skrivamo samo pred domačo javnostjo. Simić je menil, da bi morali biti o vsem dobro obveščeni, ker nas bodo ta posojila naposled veljala 2 milijardi dolarjev, odbor pa se je s tem v celoti strinjal.

Zoran Pupovac je opozoril, da tudi celoten bančni mehanizem ne deluje, ko gre za kupovanje nafte na tujem. Narodna banka ne daje garancij in zatika se celo pri odpiranju akreditivov za uvoz nafte s klirinškega področja. Skladišča v rafinerijah so zato že skoraj suha. Stojita že rafineriji v Bosanskem Brodu in v Novem Sadu, pančevska dela z minimalnimi zmogljivostmi, ostale pa trošijo zadnje zaloge nafte.

V razpravi so člani odbora menili, da se ne morejo konkretneje opredeljevati okoli vprašanj v pismu sabora. Predsednik odbora Ante Bubić je dejal, da so vladni ukrepi sicer dobri, vendar zakasneli (vsi izračuni so narejeni, kot da je bila podražitev že 1. marca). Kljub podražitvi, ki res marsikaj rešuje, je očitno še več odprtih problemov, o katerih ni moč improvizirano razpravljati, temveč jih je treba podrobno proučiti.

BORIS JEŽ

OGLEDALO

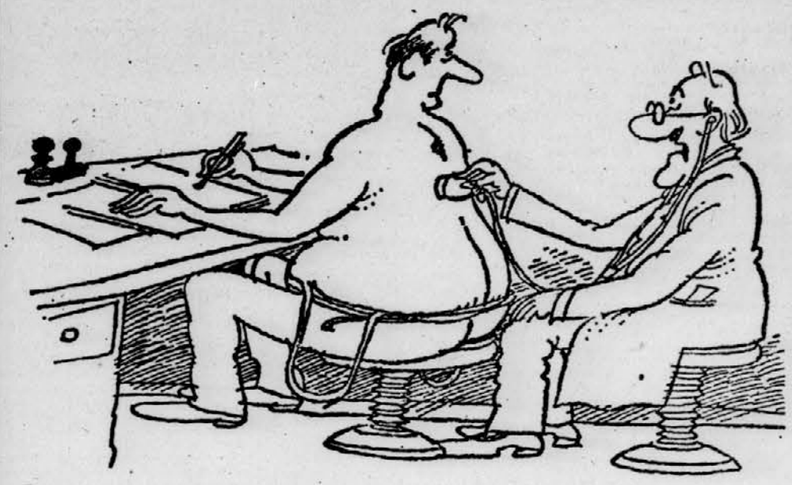

– Medtem ko vas pregledujem, lahko izpolnite vse potrebne formularje za participacijo.
RANKO GUZINA, Večernje novosti

IZ POSLOVNEGA SVETA

● **BENCINSKI BONI V ITALIJI** – Tuji turisti, ki prihajajo v Italijo, lahko tudi letos dobe bone za bencin. Liter super bencina s popustom stane 1015 lir in je torej za 150 lir cenejši kot sicer. Bone je mogoče dobiti na predstavništvih ACI ali ENIT in v nekaterih bankah v tujini ter na predstavništvih ACI na mejah pri vstopu v Italijo. Turisti imajo možnost izbirati med dvema »paketoma«: tisti, ki ne mislijo iti južno od Rima, dobe bone za 150 litrov bencina in za 10.000 lir popusta pri cestninah na avtomobilskih cestah. V »južnem paketu«, ki velja južno od Rima, pa je še za 200 litrov bencina s popustom in za 16.000 lir bonov za avtoceste. Neporabljene bone je mogoče na meji ponovno vnovčiti, vendar je treba pri tem plačati nekaj provizije. bone izdajajo na ime lastnika avtomobila. (A. N.)

Proizvodnja jekla

(primerjava s prejšnjim letom v odstotkih)
1982
Industrijske države (v milijonih ton)

	% sprememba
ZSSR	147,5 – 0,68
Japonska	99,5 –2,09
ZDA	65,7 –40,06
ZRN	35,9 –13,78
Italija	24,0 –3,21
Francija	18,4 –13,36
Poljska	15,0 –4,57
Češkoslovaška	15,0 –1,77
Velika Britanija	13,8 –11,56

Države v razvoju (v milijonih ton)

	1981	1982	% sprememba
Brazilija	13,2	13,0	–1,62
J. Koreja	10,8	11,8	+9,30
Indija	10,8	11,0	+2,65
Mehika	– 7,6	7,1	–7,17
DLR Koreja	5,5	5,8	+5,45
Tajvan	3,1	4,1	+29,75
Argentina	2,5	2,9	+14,95
Kitajska	35,6	37,0	+3,93

● **INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V ITALIJI SE NAGLO ZMANJŠUJE** – Italijanska industrija je februarja letos izdelala za 8 odstotkov manj kot v istem mesecu lani, v prvih dveh mesecih pa za 6,9 odstotka manj. Največji je padec v železarstvu (21 odstotkov), največje povečanje pa v čevljarstvu (8,3 odstotka). (A. N.)

● **V NIGERIJI POD MILIJON SODOV** – Kot se je izvedelo iz industrijskih virov v Lagosu, so marca v Nigeriji načrpali povprečno po 900.000 sodov nafte dnevno. To je bil že tretji mesec zapored, da je dežela povprečno pridobila manj kot milijon sodov nafte dnevno, torej manj, kot ji odobrava v okviru OPEC sprejeta proizvodna kvota. Zaradi nižje proizvodnje in nižjih cen za nafto, ki ji prinaša 95 odstotkov deviznih dohodkov, se Nigerija spopada s hudimi težavami. (T. D.)

● **V NIGRU ODKRILI NAFTO** – Francoska naftna družba Elf-Aquitaine je objavila, da je prvič po dolgoletnem brezuspešnem iskanju odkrila v zahodnoafriški državi Nigru pomembna nahajališča nafte. Celinsko uklenjeni Niger je moral doslej vso nafto uvažati, čeprav sicer razpolaga s precejšnjimi rudnimi bogastvi, med drugim z uranom. Francoska družba sicer ni objavila, kje so nafto odkrili, kolikšne so njene zaloge in kdaj jo bodo začeli izkoriščati. (T. D.)

● **PRIDELEK TOBAKA BO VEČJI** – Osem največjih svetovnih pridelovalcev tobaka bo povečalo letošnjo proizvodnjo za 100 tisoč ton. Tako bo Indija, ki je največji svetovni pridelovalec tobaka, povečala pridelavo od 470 na 480 tisoč ton, Brazilija s 370 na 400 tisoč ton, Indonezija s 115 na 116 tisoč ton. Drugi veliki pridelovalci, kot so: Argentina, Zimbabve, Malavi, Filipini in Tajska bodo povečali svojo pridelavo med 5 in 15 tisoč ton. (L. Z.)

● **ETIOPIJA ODPIRA VRATA TUJEMU KAPITALU** – Etiopska vlada je izdala predpis, po katerem je dovoljeno ustanavljanje skupnih podjetij z 51-odstotno etiopsko udeležbo in 49-odstotno udeležbo tujega kapitala. Rok takšnih skupnih podjetij je omejen na 25 let; skupno podjetje je oproščeno davka na dohodek v prvih treh letih poslovanja. (L. Z.)

● **ZSSR BO PODVOJILA PRIDELAVO ŽITA** – Sovjetska zveza naj bi do konca petletnega obdobja 1985–1990 povečala pridelavo žita glede na petletko 1961–1965 za skoraj dvakrat. Predstavnik sovjetskega ministrstva za preskrbo Ivan Tihomirov je udeležence svetovnega srečanja o žitu prejšnji teden v Rotterdamu – ne da bi navedel kakšne druge podrobnosti – obvestil, da se je pridelava te poljščine v Sovjetski zvezi v zadnjih 15 ali 20 letih zvišala za 50 odstotkov. V petletnem načrtu 1981–1985 naj bi v primerjavi z obdobjem 1961–1965 povečali pridelavo za 81 odstotkov, povečanje v obdobju 1985–1990 pa naj bi bilo sto odstotno.

Po sedanjem načrtu je predvideno, je dejal Tihomirov da bo letna pridelava dosegla 238 milijonov ton, vendar se zdi, da tega ne bo mogoče doseči.

● **PREMOČ AMERIŠKIH ŽEPNIH RAČUNALNIKOV** – Evropski proizvajalci računalnikov so v želji, da bi obdržali svoj delež na vse bolj zahtevnem in zoženem evropskem trgu, povsem zanemarili izdelavo žepnih računalnikov. To so spretno izkoristili proizvajalci iz ZDA, ki so s svojimi majhnimi in poceni izdelki povsem preplavili Evropo. Ta »invazija«, kot piše International Business Week, se je začela leta 1970. Veliki evropski proizvajalci pisarniške opreme – zahodnemški Triumph Adler, nizozemski Philips in italijanski Olivetti – so šele lani odgovorili z lastnimi izdelki, toda boj za trg bo hud, še posebej, ker doživlja povpraševanje po žepnih računalnikih v Evropi zdaj pravo eksplozijo. V Evropi so lani prodali za 1,8 milijarde dolarjev žepnih računalnikov, po predvidevanjih International Data Corp. (IDC) pa naj bi se do leta 1987 ta številka povzepla na 4,5 milijarde dolarjev. Proizvajalci iz ZDA si zdaj lastijo že dve tretjini evropskega trga, saj so bili do lani tako rekoč brez konkurence. V Evropi so se zdaj pojavili še Japonci – zlasti Nippon Electric, Sord in Sharp, ki svoje izdelke prav tako zelo uspešno prodajajo. Evropskim proizvajalcem zamujenega torej ne bo lahko nadoknaditi.

Žepni računalniki v Evropi
Prodaja 1982 v odstotkih

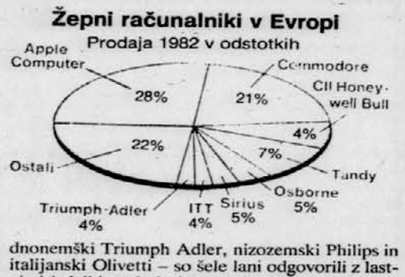

Vakić: ljudje so doumeli bistvo sovražnih gesel

Komunisti na Kosovu imajo politični položaj v svojih rokah – Z lastnimi silami premagati težave

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 19. aprila (Tanjug) – Politični položaj na Kosovu se je bistveno spremenil. Zveza komunistov je močnejša. Iz njenih vrst so odstranili omahljivce. Zavest ljudi v pokrajini se je učvrstila. Ljudje so doumeli bistvo sovražnih gesel in vse bolj podpirajo ZK v boju proti albanski iredenti.

Tako je izjavil predsednik skupščine SAP Kosova Ilija Vakić, ko je danes zvečer govoril novinarjem o žgočem političnem in gospodarskem trenutku na Kosovu. Kot je dejal, pri urejanju težav sodelujejo vsi, od ozdov, prek občin do pokrajinskih organov. Rekel je še, da postaja vse jasnejše ločevanje med delom in nedelom ter dejavnostjo in nedejavnostjo, ne le med delavci, temveč tudi v ZK in v drugih strukturah pokrajine. Po njegovem imajo komunisti politični položaj v svojih rokah.

Toda notranji sovražnik, ki ga podpira albansko vodstvo, ne miruje. Na Kosovu so še zlasti nezadovoljni z razmerami na nekaterih fakultetah in katedrah, na katerih ni prišlo do diferenciacije zaradi tega, da se ne bi komu zamerili. Kosovsko vodstvo tudi ni zadovoljno z rezultati pri izkoreninjanju vzrokov za izseljevanje Srbov in Črnogorcev s Kosova, saj je še vedno čutiti psihološki pritisk iredente, da bi dosegli cilj – etnično čisto Kosovo.

Predsednik skupščine Kosova je govoril še o gospodarskem položaju v pokrajini. Rekel je, da je zadolženost zelo velika. Samo letos bo Kosovo moralo vrniti 12 milijard dinarjev posojil.

Spodbuden je še podatek, da se delavci zavedajo, da je mogoče le z lastnimi silami premagati težave. Gospodarstvo v pokrajini se 55-odstotno opira na lastne proizvodne zmogljivosti.

SLOBODAN DUKIĆ

V predlogu sprememb plana več stimulacije

Republiški izvršni svet: pomembna dopolnitev so ukrepi za izvozno usmeritev gospodarstva

LJUBLJANA, 19. aprila – Izvršni svet skupščine SR Slovenije kot eden izmed podpisnikov je danes obravnaval prečiščeno besedilo sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985, ki ga je pripravil odbor podpisnikov na podlagi predlogov usmerjenih podpisnikov dogovora, usklajenih v okviru obravnav s koordinatorji za posamezna področja dogovora, poroča republiški komite za informiranje.

Izvršni svet je ugotovil, da predlagane spremembe in dopolnitve dogovora izhajajo iz novih dejstev, ki so nastala po prvem letu uresničevanja dogovora in družbenega plana SR Slovenije. Gre predvsem za zožene materialne možnosti razvoja do konca tega srednjeročnega obdobja in za zaostrene pogoje gospodarjenja. Ob tem pa je izvršni svet ocenil, da spremembe in dopolnitve v dogovoru o temeljih plana ne vnašajo restriktivne politike, ampak vgrajujejo v dogovor stimulativne elemente, ki naj prispevajo k večji in stabilizacijski gospodarski aktivnosti in s tem k pozitivni gospodarski rasti, ki pomeni izrabo naših gospodarskih potencialov in omogoča hitrejši gospodarski in družbeni razvoj.

Tem usmeritvam so podrejene vse oblike porabe – osebna, skupna, splošna in investicijska. Podpisniki dogovora s področja družbenih dejavnosti so večinoma v tem smislu že spremenili svoje samoupravne sporazume o temeljih planov, v postopku spreminjanja pa so tudi samoupravni sporazumi o temeljih planov s področja gospodarstva.

Kot posebno pomembno dopolnitev dogovora je izvršni svet ocenil ukrepe za večjo izvozno usmerjenost slovenskega gospodarstva. V dogovoru je ta prioritetna naloga sedaj tudi bolj dorečena. Podpisniki se zavezujejo, da bodo s celotno svojo aktivnostjo prispevali k tej usmeritvi.

Druga, prav tako pomembna dopolnitev dogovora je na novo izoblikovana in konkretizirana razvojna politika, prikazana v

● Javna razprava potrjuje, da so načela v predlogu za izdajo zakona pravilno uveljavljena, da zakonsko besedilo na sprejemljiv način zajema mnoge, dokaj različne dejavnosti ter da bo zakon ustrezno zaokrožil zakonodajno urejanje kulture, je menil IS po obravnavi pripomb k osnutku zakona o kulturnoumetniških dejavnostih in posredovanju kulturnih vrednot. Nekatera vsebinska vprašanja so se v dosedanji razpravi izbistrila podobno velja tudi za opredelitve k posameznim variantam. IS je zavzel stališče do posameznih pripomb in jih poslal skupščini SR Slovenije, ki bo predvidoma maja letos odločala o osnutku zakona.

dogovoru dodanem pregledu investicij za povečanje proizvodnje za izvoz na konvertibilno območje, za proizvodnjo hrane za oskrbo domačega trga in za izvoz ter za proizvodnjo deficitarnih surovin. Ta pregled bodo udeleženci dogovora dopolnjevali na osnovi novopripravljenih investicij. Taka investicijska usmeritev naj bi veljala tudi po koncu tega srednjeročnega planskega obdobja.

Ocena izvršnega sveta je, da je v letu dni trajajoči pripravi in razpravi o spremembah in dopolnitvah dogovora doseženа visoka stopnja usklajenosti med prek dvesto udeleženci.

Odbor podpisnikov bo v prihodnjih dneh ugotovil sprejetje dogovora pri posameznih podpisnikih in predložil dogovor v podpis.

Stil bo prihranil devize

RADENCI, 19. aprila – Odločitev Radenske, da bo zamenjala drago licenčno brezalkoholno pijačo deit za domači napitek stil, se bo obrestovala. Samo letos bi to partnerstvo stalo Radensko več kot šestdeset milijonov deviznih dinarjev.
Radenska ob domači proizvodnji znanega swinga tudi za deit že dalj časa uporablja domače surovine. Zato se nadejajo, da bodo letošnji količinski plan prodaje brezalkoholnih napitkov, skupaj 45 milijonov litrov, celo presegli. Tako Radenska zaradi te spremembe ne bo prikrajšana pri dohodku.
Z odpovedjo licenčne pogodbe pri zahodnonemški tvrdki oziroma njeni podružnici v Avstriji, ki je doslej Radenski drago prodajala surovine, so se otresli velikih deviznih izdatkov. Samo letos bi morala ta delovna organizacija odšteti za nabavo surovin tujemu licenčnemu partnerju več kot petnajst milijonov avstrijskih šilingov.
S prehodom na proizvodnjo domačih surovin je Radenska spet manj odvisna od uvoza. Kljub temu, da bodo tudi v prihodnje morali večino komponent za napitek stil uvažati.

B. B.

ISKRICE

Za veliko žensk je nežnost najkrajša pot k popolnosti.
MAURIAC

Umetnik je lažnivec, umetnost pa je resnica.
MAURIAC

Tam, kjer ni policajev, je določena zvrst »poštenjakov« sposobna vsega.
MAURIAC

Kar je za te ptice menjava perja, to so za nas ljudi težave, nesreče in hudi časi...
VAN GOGH

Biti prijatelj, biti brat, rad imeti – to odpira vsako temnico z nezadržno silo, z vsemogočno čarovnijo. Kdor te možnosti nima v sebi, ostane mrtev.
VAN GOGH

NOVI KIH

Slovenska ugankarska revija

NOVI KIH

Moral je odnehati

DAVID HEMPLEMAN-ADAMS, šestindvajsetletni britanski pustolovec, jo moral navsezadnje opustiti svoj poskus, da bi peš dosegel severni tečaj. Vsega prezeblega in lačnega ga je v petek pobralo letalo in ga odpeljalo v kanadsko raziskovalno postajo »Operation Caesar«, od koder se namerava vrniti v Veliko Britanijo. Na pot se je odpravil sredi marca, vendar se je moral zaradi težav z opremo že po nekaj dnevih vrniti. Tudi drugi poskus je bil že od vsega začetka nesrečen, spodrsnilo mu je in nalomil si je rebro, poleg tega je dobil tudi nekaj ozeblin. Navsezadnje je prišel še v gosto meglo in zajeli so ga snežni viharji, tako da je moral skoraj teden dni čakati v majhnem šotoru. Zaradi slabega vremena tudi preskrbovalno letalo ni moglo vzleteti, stik s svetom je vzdrževal z majhnim radijskim oddajnikom. Odnehati je moral približno 260 kilometrov pred ciljem.

Razjezil se je

RODNEY TOWLER, oseminštiridesetletni tehnik za ogrevanje iz Londona, je bil močno prizadet, ko je sodišče na ženino zahtevo razvezalo njegov dolgoletni zakon. Še posebej pa ga je razburila določba, da se mora izseliti iz hiše in da svoje dosedanje žene ne sme več nadlegovati. Tega nikakor ni mogel preboleti; počakal je, da je njegova bivša boljša polovica odšla zdoma, nato pa se je lotil dela. Strokovnjaško je razbil streho, preluknjal strope, razbil vse šipe, kolikor jih je bilo v hiši, in nazadnje poplavil več sob. Sodnikom ta akcija ni ugajala – maščevalnega soproga so obsodili na štiri tedne zapora.

Čarodejkin portret

Ni in ni konca ugibanja, kakšna skrivnostna alkimija poraja zvezde. Nadarjenost in lepota nista dovolj. Potrebne so dobre vloge, zaljubljena kamera, srečanje z javnostjo, pa osebnost, sreča, dar. **MERYL STREEP** ima vse to, pa še neki neumljivi magični čar. Pri triintridesetih so za njo Holokavst, Julija, Potovanje na konec pekla, Zapeljevanje Joeja Tynasna, Manhattan, Kramer proti Kramerju, Ljubica francoskega poročnika, Smrt na obroke, Sophiejina odločitev, ki je letos prinesla oskarja za glavno vlogo, jeseni pa bo nared film Mika Nicholsa »Karen Silkwood«.

Kot Robert de Niro se iz filma popolnoma prelevi, se popolnoma poistosveti z osebo, ki jo igra ali kot pravi sama: »skoči iz svoje kože« do tiste mere, da imajo gledalci občutek, da vloge ne bi mogel upodobiti nihče drug.

V Sophiejini odločitvi je pokazala vso svojo moč in nadarjenost, se podvrgla peklenski dieti, da je postala tista pretresljiva prsteno bleda in koščena poljska izseljenka Sophie Zawistowska leta 1947 v Brooklynu. To pa še daleč ni vse... Roman Williama Styrona je prebrala takoj, ko je izšel, zdel se ji je odličen, zelo dramatičen, a na film ni pomislila. Nekaj let kasneje je v Angliji, kjer je snemala Ljubico francoskega poročnika, imela ognjevit razgovor z režiserjem Alanom Pakulo, ki je pripravljal Styronov roman za film; na kocnu je bilo jasno, da v filmu ni prostora zanjo. Pakula je za vlogo Sophie izbral mlado češkoslovaško igralko. Meryl pa si je priskrbela kopijo scenarija in se očarana spet napotila k Pakuli, ki jo je sprejel le iz vljudnosti. Požrla je ponos, ko je videla, da so že vse stene v njegovem studiu prelepljene s fotografijami igralke, ki naj bi upodobila Sophie, in ga na vse načine prepričevala, da je ona primernejša, ker je starejša in ima že otroka, zato bolje razume materinsko ljubezen. Priborila si je veliko vlogo in danes je zaradi tega prav nič ne peče vest. »Za Pakulo je bilo laže staviti vse na moje ime kot na ime še neznane igralke,« pravi samozavestno, »in Pakula ni imel pojma, kaj bom naredila iz filma.«

Bokassa dokazuje svojo nedolžnost

JEAN-BEDEL BOKASSA, nekdanji centralnoafriški cesar, poziva svoje nekdanje vojne tovariše v francoski vojski, naj pomagajo »priti resnici na dan«. V pismu, ki ga je dal natisniti v več tisoč izvodih in ilustriratи s svojimi fotografijami, na katerih pozira v vsem svojem vojaškem sijaju, zatrjuje, da se mu godi krivica in da je nedolžen ter zahteva, naj se njegova nedolžnost dokaže na sodišču.

Neprijetna izbira

BOB BELL, vodja socialne službe v okrožju Elgin (kanadska zvezna država Ontario), se je odločil za kaj nenavaden ukrep. Vse, ki prejemajo socialno podporo, je postavil pred zelo zoprno izbiro; če hočejo še naprej dobivati denar, morajo nabirati črve, če tega ne bodo delali, izgubijo pravico do denarne pomoči. Razlog za takšno grožnjo je sila preprost; Frank Cus, trgovec na debelo z ribiškim priborom in vsemi ribiškimi potrebščinami, torej tudi s črvi, ne najde nikogar ki bi bil pripravljen nabirati žive vabe, čeprav ponuja zbiralcem šestnajst kanadskih dolarjev na uro. Pravi, da bo prisiljen svojo firmo prestaviti v kakšen drug kraj.

Praprebivalci Ognjene zemlje

Pred dnevi je zaradi pljučnice umrla **ROSA MILCIC,** zadnja čistokrvna predstavnica indijanskega plemena Yahganov, avtohtonih prebivalcev Ognjene zemlje. Kot je povedal ravnatelj muzeja v mestu Puerto Williams, je bila stara okrog devetdeset let. Tudi njen mož, ki je umrl pred desetimi leti, je bil čistokrvni Yahgan, nosil pa je priimek svojega adoptivnega očeta, ki se je na jug Latinske Amerike priselil iz Slavonije. Par ni imel nobenega otroka. Domnevajo, da so Yahgani prišli na Ognjeno zemljo pred približno 12.000 leti. Še leta 1870 je živelo približno 3000 čistokrvnih pripadnikov plemena, danes pa živi le še nekaj mešancev.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 20. april 1983

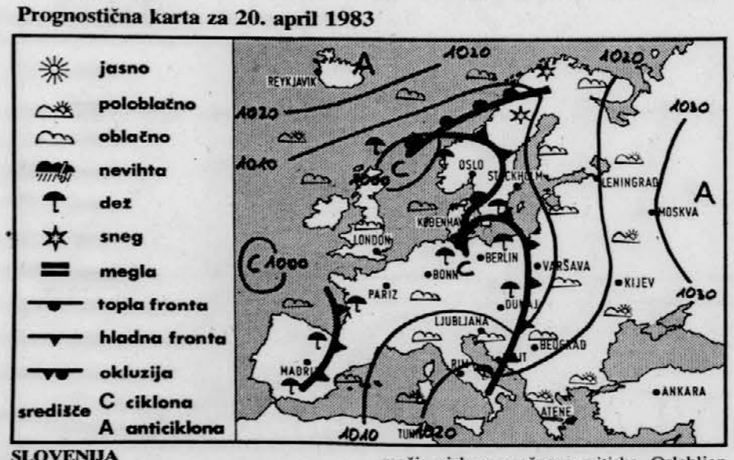

SLOVENIJA
Bo pretežno oblačno, v zahodni in osrednji Sloveniji bodo občasno manjše padavine. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, najvišje dnevne od 13 do 17 stopinj Celzija.

JUGOSLAVIJA
Spremenljivo do pretežno oblačno, predvsem v zahodnih predelih bodo vmes manjše padavine.

VREMENSKA SLIKA
Nad zahodno in srednjo Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Oslabljen frontalni val se prek Alp in srednje Evrope počasi pomika proti vzhodu.

KAKO KAŽE ZA ČETRTEK
Deloma jasno in nekoliko topleje.

SOSEDNJI KRAJI ITALIJE IN AVSTRIJE
V sosednjih pokrajinah Avstrije in Italije bo oblačno, občasno bodo vmes manjše padavine.

Vreme in temperatura dne 19. aprila 1983 ob 13. uri

kraj	vreme	st.
Ljubljana	pret. oblačno	14
Planica	pret. oblačno	10
Brnik	oblačno	15
Kredarica	rosi	–1
Maribor	pret. jasno	21
M. Sobota	jasno	19
Sl. Gradec	zmerno oblačno	15
Celje	zmerno oblačno	17
Novo mesto	delno jasno	18
Nova Gorica	oblačno	13
Portorož	oblačno	14
Reka	oblačno	14
Pulj	oblačno	14
Hvar	rahlo dežuje	14
Dubrovnik	dežuje	11
Zagreb	zmerno oblačno	21
Beograd	pret. oblačno	18
Sarajevo	oblačno	13
Titograd	rahlo dežuje	14
Skopje	pret. oblačno	17
Celovec	pret. oblačno	16
Gradec	pret. jasno	21
Dunaj	pret. oblačno	18
Benetke	oblačno	12
Milano	rosi	11
Genova	oblačno	13
Rim	rahlo dežuje	19
Pariz	pret. oblačno	6
Berlin	pret. jasno	17
Stockholm	pret. oblačno	10
Moskva	oblačno	14

STANJE VODA 19. APRILA 1983 OB 8. URI
VIŠINA v cm: MURA Gornja Radgona 131, SAVA Radovljica 75, SAVA Šentjakob 198, SAVA Radeče 154, SORA Škofja Loka 125, LJUBLJANICA Moste 93, SAVINJA Laško 114, KRKA Podbočje 85, KOLPA Radenci 102.
PRETOK v m³/s: MURA Gornja Radgona 154, SAVA Radovljica 34,4, SAVA Radeče 154, SORA Škofja Loka 6,77, LJUBLJANICA Moste 46,4, SAVINJA Laško 20,5, KRKA Podbočje 18,1, KOLPA Radenci 29,7 in SOČA HE Doblar 50.
TEMPERATURE v °C: MURA Gornja Radgona 8,4, SAVA Radovljica 7,4, SAVA Radeče 10,5, SORA Škofja Loka 8,2, LJUBLJANICA Moste 11,4 ter SAVINJA Laško 9,6.

V večni temi

Ni se lahko boriti z mrazom na visokem severu in v gorah, ne s sušo, z vročino in viharji v puščavah. Vsaj tako težko, če ne še teže, pa se je boriti z lakoto v večni temi podzemeljskih jam. To je svet, kamor sonce nikdar ne posije in kjer je vedno vlažno, kjer ni vetrov. Kjer pa ni svetlobe, tam tudi ni rastlinskega zelenja in ne cvetja. In če ni rastlin, potem tudi živali nimajo hrane. Le nekaj plesni uspeva tod, nekaj hrane prineso podzemeljske vode iz osvetljenih področij, nekaj pa jo dajejo celo odpadki netopirjev.

Vendar je življenje stopilo tudi v te temine. Ko opazujemo podzemeljske prebivalce, vidimo, da so kot rojeni za podzemlje, za temo. Povečini so slepi. Tako človeška ribica, hrošči, pajki, v Ameriki tudi ribe. Kaj pa naj dela oko, kjer ni svetlobe? Kot se pri slepcu razvije tip do izredne sposobnosti, tako se tudi pri podzemeljskih prebivalcih namesto vida neverjetno razvijeta tip in še voh. Jamske kobilice, hrošči in pajki z izredno dolgimi tipalnicami odlično vohajo in tipajo.

Ker ni vetrov, ni čuda, da so podzemeljske živali izredno občutljive in zaznajo s svojimi občutljivimi dlačicami vsak najrahlejši vetrič. Vsak premik zraka je za podzemeljske prebivalce znamenje, da je v bližini sovražnik ali pa žrtev.

Tudi stalna [illegible]laga, ki vlada v podzemeljskih jamah, je za živalstvo izredno važna. [illegible]openski prebivalci morajo biti zaščiteni pred soncem in vetrovi, da jil[illegible] ne izsuše. Kako močne oklepe imajo kopenske žuželke, npr. hrošči. S[illegible]ako nežno, nemalokrat kar prosojno kožo pa so pokrite jamske žuželi[illegible] in jamski pajki, da se jih skoraj ne upamo dotakniti.

J. L.

PA ŠE TO

OPOZORILO SADJARJEM IN ŠE KOMU – Medtem ko kmetijski inštitut prek javnih občil že nekaj časa opozarja sadjarje, naj vendar pohitijo s škropljenjem nasadov hrušk in jablan, se v Pomurju in Slovenskih goricah lastniki sadovnjakov zaman potikajo po trgovinah za predpisanimi škropivi. Ker teh ni – očitno pa bo pridelek zmanjšalo tudi vse prej kot primerno vreme, saj je drevje že v cvetu – je na dlani, da bomo morda le našli toliko dolarjev, da bomo uvažali – morda celo banane.

Reagan izjavil, da se Američani ne bodo umaknili iz Libanona

V ZDA pa se širi strah, da se je Amerika zapletla v nekaj, iz česar se ne bo zlahka izmotala – Bojazen, da se Moskva prek Sirije »vrača« na Bližnji vzhod

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 19. aprila – Eksplozija v Bejrutu je izzvala zaprepadenost v Washingtonu in vrsto uradnih izjav, da Američanov to ne bo prisililo k umiku iz Libanona.

Ronald Reagan je tako izjavil včeraj pred Belo hišo, kakih šest ur potem, ko se je v Washingtonu zvedelo, da je bilo bombardirano ameriško veleposlaništvo v Bejrutu. Ameriški predsednik je rekel: »Ne bodo nas prisilili k umiku. Vztrajali bomo pri obveznosti, da libanonska vlada spet postane suverena nad vsem svojim ozemljem.«

Izjave so najbrž namenjene tako svetovni, kot tudi domači javnosti. Kaže, da so ob eksploziji prišle na dan tudi hude neenotnosti v samem vrhu, ko gre za vprašanje, v kaj je Amerika zabredla v Libanonu. Neodložljivega umika ameriških čet ni terjal nihče drug kot senator Barry Goldwater, eden od voditeljev desnega krila republikanske stranke, ki predseduje odboru, pristojnemu za nadzorovanje vohunstva.

In česa se boji ameriško vohunstvo, če osebnost, ki bi jo lahko opisali kot njegovega delodajalca, terja, da se marinci nemudoma vrnejo domov? Bombardiranje opisujejo uradno in javno kot dejanje fanatične šiitske skupine, ki ni deležna širše podpore v Libanonu in ki celo ni povezana s tujino. Ko so pomočnika zunanjega ministra, zadolženega za Bližnji vzhod, sinoči po televizijski mreži PBS vprašali, ali niti vodijo v Teheran, je odgovoril: »Takšni norci ne potrebujejo nikakršne zunanje spodbude.«

S tem bi menda radi omilili vtis, da bo morala ameriška vojska v Libanonu vedno več tvegati. Polom na nedavnih palestinsko-jordanskih pogajanjih v Amanu je zbudil upanja, da bo to pospešilo pogajanja o umiku izraelskih čet iz Jordanije. Menijo, da je odpadel eden od glavnih izraelskih motivov za zadrževanje vojske v tej državi: da bi s tem odložili pogajanja na zahodnem bregu Jordana, se jim izognili ali jih onemogočili. Pogajanja je predlagal Reagan v svojem načrtu, Tel Aviv pa ga je odločno zavrnil. Izraelsko privolitev v umik pravkar poskušajo kupiti s privolitvijo Washingtona, da ameriška industrija dobavi kritične dele za novo letalo, ki ga Izraelci sestavljajo. Doslej so to hranili kot obliko pritiska na Izrael, da se začne pogajati o Zahodnem bregu.

Uspeha pa ni. Včeraj je Bejrut vnovič zanikal govorice, ki jih Izrael širi o menda že urejenih spornih vprašanjih v zvezi z umikom čet. To je posredno potrdil tudi predsednik Reagan in je dejal, da ameriški cilj še naprej ostaja – libanonska suverenost nad celotnim ozemljem. Proizraelski ameriški strategi so včerajšnjo eksplozijo razumeli kot nov dokaz, da za to državo ni druge rešitve razen dejanske razcepitve oziroma izraelskega nadzora nad južno tretjino ali polovico Libanona.

Skrbi Washingtona zadnje dni močno naraščajo zaradi vsega, kar ocenjujejo kot sovjetske načrte – prek Sirije najti pot, po kateri naj bi se Moskva »vrnila« na Bližnji vzhod. Pred nekaj dnevi je Wall Street Journal trdil, da je od samega jordanskega kralja izvedel za tako novo sovjetsko usmeritev. Jurij Andropov naj bi kralju Huseinu rekel, da bo Sovjetska zveza »storila vse«, da ne bi izpeljali znanega Reaganovega načrta o Zahodnem bregu Jordana.

Pravijo, da so sovjetske oficirje te dni videli celo na skrajnih točkah sirskih linij v Libanonu, na krajih, od koder s prostim očesom vidiš Bejrut. Nekemu ameriškemu diplomatu pripisujejo izjavo: »Storijo vse, da bi jih opazili.« Mar se ameriško vohunstvo boji, da bi se velesili utegnili v Libanonu neposredno spopasti.

Kdo bi vedel. Včeraj pa so objavili, da je ameriški predsednik vnovič poslal sirskemu voditelju države sporočilo in v njem zagotovil, da Washington vztraja pri resoluciji varnostnega sveta št. 242 in da si bo prizadeval, da Golansko visoko planoto, ki si jo je Izrael tudi formalno prisvojil, vrnejo Siriji. Kaže, da Washington tako poskuša prepričati Damask, naj Sovjetom ne odpira preveč na široko vrata na Bližnji vzhod.

Najnujneje je po eksploziji prepričati ameriško javnost, da ameriškim vojakom ne grozi kaka večja nevarnost. Lansko poletje, ko so poslali vojsko v Libanon, so jo uradno pospremili z izjavami, da se bo vrnila domov »do božiča«. Zdaj pa postaja vse bolj negotovo, kateri božič so imeli v mislih, in vse nagleje se širi strah, da se Amerika v Libanonu zapleta v nekaj, iz česar se ne bo tako zlahka izmotala. Še zlasti, če bo druga velesila, kot se je bati, poskušala pokazati, da na Bližnjem vzhodu ni važna zgolj beseda ene od obeh.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

Združevanje nasprotnikov Manague

V Srednji Ameriki menijo, da se bo protisandinistična opozicija kmalu povezala

CIUDAD MEXICO, 19. aprila (Tanjug) – V srednjeameriških političnih krogih menijo, da je združitev nikaragovskih demokratičnih sil (FDN), sestavljenih iz pobeglih Somozovih gardistov in pripadnikov demokratske revolucionarne zveze (ARDE), ki jih vodi nekdanji namestnik notranjega ministra sandinistične vlade v Managui Eden Pastera, le še vprašanje dni. Voditelj nikaragovske politične opozicije Alfonzo Robello je izjavil, da »v stališčih raznih sil, ki se bojujejo za strmoglavljenje sandinistične hunte, ni razlik«.

Dejal je še, da bo podobna politična usmeritev kmalu privedla tudi do formalne združitve. Robello, ki so ga iz Mehike pregnali pred dvema dnevoma, je sinoči prispel v Kostariko, kjer se že mudi član vodstva somozistične skupine FDN Alfonzo Callejas. FDN je v zadnjih mesecih okrepil napade na sever Nikaragve iz oporišč, ki jih somozistom daje honduraška vlada.

Glasilo poljske vlade piše o rovarjenju opozicije

Nasprotniki oblasti naj bi skušali preprečiti papežev obisk – Ostro opozorilo Lechu Walensi – Po statistiki industrijska proizvodnja raste

OD NAŠEGA SODELAVCA

VARŠAVA, 19. aprila – Pod naslovom »Kdo si ne želi notranjega miru?« je danes glasilo poljske vlade Rzeczpospolita objavilo uvodnik, v katerem poudarja, da si politična opozicija s hujskanjem k novim spopadom in nemirom prizadeva preprečiti obisk papeža Janeza Pavla II. Sklicujoč se na program 9. kongresa PZDP, list poudarja, da vlada generala Jaruzelskega izvaja politiko sporazumevanja in boja. »Sporazumevanja z vsemi, ki želijo čim prej zaključiti poglavje, imenovano poljska kriza, in končati boj s tistimi, ki bi radi videli našo državo v anarhiji, naseljeno s sprtimi ljudmi, polno stavk in demonstracij«.

Kot meni pisec uvodnika, se na Poljskem kljub temu »nadaljuje »težaven in zapleten proces normalizacije družbeno-gospodarskih odnosov«, »obstajajo pa tudi možnosti za preprečitev nadaljnje degradacije« položaja te države v Evropi in svetu.

List opozarja, da so že decembra lani odpravili institucijo internacije in da se je večina izpuščenih in »centrov za izolacijo« že vrnila na svoja stara delovna mesta. Pri tem poudarja, da oblasti vojnega stanja torej niso izkoristile za neizprosno obračunavanje z nasprotniki. »Surovo niso ravnale niti s častnim doktorjem Lechom Walensom« (ta naslov mu je poleg drugih zahodnih visokih šol pred kratkim priznala tudi znana harvardska univerza). Interniran je bil v luksuznem letovišču in imel pravico do pogostih stikov s prijatelji in svojci. Temu bi res težko rekli kazen, ironično pripominja glasilo poljske vlade.

Nadalje navaja list sporočilo opozicije o sestanku Lecha Walense s »podtalnim« začasnim koordinacijskim komitejem prepovedane Solidarnosti (na katerem so »uskladili skupno stališče«) in ostro opominja bivšega sindikalnega voditelja: »Ali nemara to ne pomeni, da je tvegal odgovornost za posledice izzivanja konfrontacije?«

Zaradi tega sporočila je milica v Gdansku prejšnji teden zaslišala Walenso, njegovo ženo in šoferja, vendar nihče ni ne potrdil ne zanikal vesti o njegovih pogovorih z »ilegalci«. Včeraj se je Walensa z avtom odpeljal iz Gdanska v Varšavo, kjer je nameraval položiti cvetje k spomeniku žrtvam in herojem upora v getu. Na pol poti ga je ustavila milica iz Olsztyna. Zadržali so ga devet ur, potem pa ga poslali nazaj v Gdansk.

Izvedelo se je še, da se je bivši predsednik Solidarnosti v nedeljo zvečer udeležil ustoličenja novega gdanskega škofa in se ob tej priložnosti nekaj časa pogovarjal s kardinalom Josefom Glempom. Walenso je pred cerkvijo pozdravilo več tisoč vernikov, zato lahko domnevamo, da bi njegova navzočnost na slovesnostih ob 40. obletnici vstaje v varšavskem getu povzročila ponovni glavobol organizatorjem proslave in oblastem.

Vladno glasilo Rzeczpospolita po svoje povezuje Walensino ravnanje s pozivi »podzemlja« k neuradnim prvomajskim manifestacijam in bojkotu uradnih prireditev. Pri tem poudarja, da je namen te akcije pritisniti na Vatikan, ki naj bi preveril, ali je »modro, da papež obišče državo, ki jo pretresajo nemiri«.

»Prepričani smo, da bo poljska družba, ki se pripravlja, da dostojanstveno pričaka svojega velikega rojaka, prekrižala načrte politikantom, ki so slepi od ambicij in nesrečni, ker na Poljskem ne morejo ustvariti anarhije, kar jih tira v nevarno konfrontacijo«, zaključuje list.

● Na politiko popuščanja lahko spodbudno vplivajo zadnji statistični podatki, po katerih industrijska proizvodnja še naprej po malem raste (približno za dva odstotka v primerjavi s četrtim trimesečjem minulega leta, v nekaterih panogah pa tudi precej hitreje). Odprava vojnega stanja in represivnih ukrepov pa bi lahko dobro vplivala tudi na obnovitev zunanjetrgovinske menjave z Zahodom in hitrejše gospodarsko okrevanje države.

Danes so tudi objavili, da je skupna komisija predstavnikov vlade in škofovskega zbora potrdila podrobni program papeževega romanja na Poljskem v juniju letos.

Z odlokom predsednika vojaškega sveta narodne rešitve generala Wojciecha Jaruzelskega bodo spet »poslane na teren« vojaške operativne skupine. Od 20. do 27. aprila bodo v vseh poljskih mestih in velikem številu občin preverile, kako je z družbeno in delovno disciplino, ter presodile možnosti za izvajanje vladnih protiinflacijskih ukrepov.

Vojaške operativne skupine so bile prvič ustanovljene in poslane na teren nekaj mesecev pred uvedbo vojnega stanja. Zadnjikrat so delovale v novembru lani, potem pa je bil sprejet odlok o prekinitvi vojnega stanja.

ILIJA MARINKOVIĆ

S TELEPRINTERJA

Madžarski 200 milijonov dolarjev posojila

BUDIMPEŠTA, 19. aprila (Tanjug) – Mednarodni konzorcij 19 zahodnih bank je odobril Madžarski 200 milijonov dolarjev posojila. Gre za prvo posojilo, ki ga je Madžarska letos dobila od Zahoda. Po sporazumu, ki so ga včeraj podpisali v Budimpešti, bo posojilo v celoti vrnila po treh letih. Madžarska je prvič dobila posojilo Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke lani, ko je postala njena članica (približno 600 milijonov dolarjev).

Japonski pristaniški delavci stavkajo

TOKIO, 19. aprila (Reuter, UPI) – Delavci v petih velikih japonskih pristaniščih so danes začeli petdnevno stavko. Zahtevajo višje plače in boljšo zaščito pri delu. Po sporočilu sindikata, ki povezuje približno 60 tisoč pristaniških delavcev, je zastalo delo v Tokiu, Jokohami, Osaki, Kobeju in Nagoji. Delavci zahtevajo za 13.000 jenov višje mesečne prejemke (približno za 4100 dinarjev), delodajalci pa so jim pripravljeni dati le 2000 (približno 630 dinarjev), zato sindikati napovedujejo, da se bo 26. aprila, če tem zahtevam ne bodo ugodili, začela nova stavka.

Kulturno srečanje v Trstu

TRST, 19. aprila – Kulturno združenje »Most« in mestni krožek za kulturo in umetnost sta sinoči priredila dokaj odmevno srečanje na temo: Kosovel in Slataper – dva pesnika Krasa. Na srečanju so sodelovali poleg tukajšnjih slovenskih in italijanskih strokovnjakov tudi poznavalci del obeh pesnikov iz drugih italijanskih mest in iz Slovenije. (L. K.)

Pred banko so hoteli nastaviti bombo

MADRID, 19. aprila (Tanjug) – V španskem mestu Modragon v Baskiji je davi eksplodirala bomba. Ubila je dva človeka, dva pa hudo ranila. Po sporočilu policije je bomba eksplodirala v avtu, ravno ko so se štirje fantje pripravljali, da jo odnesejo pred neko banko. Domnevajo, da vsi štirje pripadajo separatističnemu gibanju »Baskija in svoboda« (ETA).

Študentski protesti v Seulu

SEUL, 19. aprila (AP) – Kakih tisoč študentov je danes protestiralo proti vladi v Seulu in zahtevalo demokratične reforme, svobodo univerzitetnih dejavnosti ter odstop predsednika Čun Do Hvana. Policija je uporabila solzivec, da bi demonstrante razgnala, precej pa jih je tudi polovila. Za zdaj še ni poročil, ali je bil kdo med dveurnim spopadom ranjen.

Strmoglavilo japonsko vojaško letalo

TOKIO, 19. aprila (UPI) – Takoj po vzletu z oporišča Komaki, 230 kilometrov zahodno od Tokia, je strmoglavilo japonsko vojaško transportno letalo. Nihče od osmih članov posadke nesreče ni preživel. Domnevajo, da se je letalo zrušilo zaradi goste megle. Neko drugo podobno letalo s šestimi člani posadke pa je izginilo. Po sporočilu funkcionarjev japonskih letalskih sil sta bili ti dve letali v formaciji s štirimi drugimi na poskusnem poletu.

Sodelovanje s sovjetskimi pisatelji

MOSKVA, 19. aprila (Tanjug) – V Moskvi so danes podpisali sporazum o triletnem sodelovanju jugoslovanskih in sovjetskih organizacij pisateljev in prevajalcev. Kot poudarjata obe strani, bo malo manjši obseg dela v tem letu nadoknadila bogatejša vsebina oziroma širša udeležba pisateljev obeh držav na književnih srečanjih, ki jih bodo organizirale njihove organizacije, in na slovesnostih, s katerimi bodo proslavljali jubileje znanih jugoslovanskih in sovjetskih pisateljev.

Otroci izseljencev gredo na delovne akcije

SYDNEY, 19. aprila (Tanjug) – Mladi Avstralci jugoslovanskega rodu se tudi letos pripravljajo na potovanje v domovino svojih staršev, kjer se nameravajo udeležiti ene od mladinskih delovnih akcij. Kot so sporočili v koordinacijskem odboru društev jugoslovanskih izseljencev za Victorio v Melbournu, bo ta odbor, v sodelovanju z avstralsko avto-moto zvezo in Jugoslovanskih aerotransportom, tudi letos sestavil delovno brigado mladih iz Victorie. Pridružilo se bo tudi nekaj mladih iz Novega Južnega Walesa in drugih zveznih držav avstralskega Commonwealtha. Skupina bo sodelovala v zvezni akciji »Djerdap 83«. Za mnoge mlade Avstralce jugoslovanskega rodu, ki so se že začeli pripravljati na potovanje v Jugoslavijo, bo to prva priložnost, da spoznajo deželo svojih prednikov, saj se je večina med njimi rodila na peti celini in doslej še ni imela priložnosti potovati v Jugoslavijo.

Padlo je 47 Somozovih vojakov

MANAGUA, 19. aprila (Reuter) – V zadnjih treh dneh je v spopadih med nikaragovsko vojsko in somozističnimi silami padlo 52 kontrarevolucionarjev, so sporočili v Managui. Nikaragovska vojska je onesposobila pet članov neke kontrarevolucionarne skupine, ki je skušala na območju Chinandege uničiti neko energetsko postajo. Med spopadi v pokrajini Jinotega je padlo 47 Somozovih vojakov, nikaragovske sile pa so izgubile šest ljudi.

Kremelj: posvet o kmetijstvu

Andropov je odločno zahteval, da je treba izpolniti letošnji žetveni plan – Zaostrena proizvodna disciplina izboljšala gospodarska gibanja

OD NAŠEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 19. aprila – Široka politična mobilizacija, s katero poskuša sovjetska partija nadoknaditi nekatere pomanjkljivosti v gospodarstvu, že nekaj tednov ne pojenja niti za trenutek. Včeraj je bil v Kremlju nov posvet o letošnji kmetijski proizvodnji, na katerem so najvišji partijski in državni predstavniki obravnavali ukrepe za spomladansko setev, na njem pa je govoril tudi Jurij Andropov, ki je med drugim brez ovinkarjenja zahteval, da je treba v celoti izpolniti žetveni plan za letošnje leto.

Kaže, da so se v Kremlju odločili preizkusiti, ali lahko zaostrena politična mobilizacija v deželi, v kateri politbiro CK KPSZ tedensko spremlja izvajanje vseh ukrepov iz novega prehrambenega programa, zagotovi boljše rezultate v kmetijski proizvodnji, ali pa je res vse zaman in je treba, kot nekateri že nekaj časa trdijo, začeti resneje razmišljati o spremembah v gospodarski politiki. Na »kocki« je veliko, saj je dobro znano, da je bilo v preteklih letih v Sovjetski zvezi nekaj zelo slabih letin, pri čemer tudi lanska, ki je bila prav tako deležna precejšnje pozornosti, ni dala toliko, kot pa je bilo planirano (primanjkljaj v kaščah je znašal vsaj 50 milijonov ton).

● Jurij Andropov, ki je lani takoj zatem, ko je na čelu partije zamenjal pokojnega Leonida Brežnjeva, napotil gospodarstvu nekaj zelo kritičnih pripomb in brez odlašanja začel z kadrovskimi spremembami v najpomembnejših vladnih resorjih, je dal vsem na posvetu odločno vedeti, da imajo gospodarske naloge na področju kmetijstva v vsem popolno prednost. Opozoril je, da je že ogrožena celotna petletka in da mora zaradi tega partija na vseh koncih storiti vse, da se ne bi tudi letos ponovile stare napake in pomanjkljivosti.

Na posvetovanju, na katerega so poklicali prve sekretarje republik, oblasti in občin iz vseh najpomembnejših kmetijskih področij v deželi in na katerem so bili razen Konstantina Černenka, ki ga že nekaj časa ni videti v javnosti, tudi vsi člani politbiroja CK KPSZ, so zelo podrobno obravnavali program letošnjih spomladanskih kmetijskih del, pa tudi naloge, ki jih je treba opraviti do žetve. Nekateri pravijo, da je bil to v bistvu »mali plenum«, ki naj bi zagotovil nadaljnji prodor usmeritev novega sovjetskega vodstva.

Gospodarski plan letošnjega prvega četrtletja je bil baje zaradi zaostrene proizvodne discipline že presežen za dva odstotka. Prav tako pa naj bi se izboljšala tudi proizvodnost dela, ki se je v prvih treh mesecih povečala za 3,9 odstotka. Andropov je dejal, da je najvažnejše, da bi se ta pozitivna gospodarska gibanja ohranila tudi v naslednjih mesecih in da bi nekatera prizadevanja, ki so dala pozitivne rezultate, postala trajni sestavni del proizvodne organiziranosti v vseh sovjetskih gospodarskih panogah.

Najpomembnejšo vlogo naj bi pri tem po njegovem mnenju imela ustrezna kadrovska politika in politična mobilizacija, ki naj bi zajela tako podeželje kot tudi industrijske centre. Andropov ni dovolil nobenih dvomov, ali je to dovolj ali ne, marveč je posebej poudaril, da je bilo v zadnjih mesecih sprejetih dovolj pomembnih ukrepov, zdaj naj bi bilo treba začeti le z njihovim uresničevanjem.

V ta namen sta centralni komite in vlada izdala tudi posebno »postanovljenje«, ki naj bi povečalo odgovornost vodilnih kadrov v sovhozih in na kolhozih in ki naj bi zagotovilo gospodarnejši odnos delavcev do zemlje. Šef sovjetske partije je opozoril, da mora biti izvajanje tega ukaza pod nenehnim partijskim nadzorstvom na vseh nivojih in da mora partija izbirati takšne kadre, ki bodo kos novim nalogam. Vse prepogosto naj bi se namreč še dogajalo, da se državni in partijski organi raje zatekajo k administrativnim rešitvam, kot pa da bi probleme poskusili rešiti v sodelovanju z ljudmi.

DANILO SLIVNIK

Arafatovi pogovori s Husakom

PRAGA, 19. aprila (AP) – Palestinski vodja Jaser Arafat, ki se mudi na obisku na Češkoslovaškem, se je danes zavzel za pogajanja o Bližnjem vzhodu, na katerih bi sodelovale vse zainteresirane strani, ter za sodelovanje PLO v pogajanjih o prihodnosti tega območja. V enakem tonu je govoril tudi češkoslovaški predsednik Gustav Husak na kosilu, prirejenem v Arafatovo čast. Zavzel se je za mednarodno konferenco vseh zainteresiranih strani o Bližnjem vzhodu.

Jugoslavija in Gvajana bosta še bolj okrepili prijateljske vezi

Predsednik F. Burnham in V. Žarković podpisala skupno sporočilo – Zaskrbljenost zaradi krize svetovnega gospodarstva

GEORGETOWN, 19. aprila (Tanjug) – V Georgetownu so se sinoči končali uradni jugoslovansko-gvajanski pogovori, ki so potekali v prijateljskem ozračju, polnem razumevanja in vzajemnega spoštovanja. Po zaključku pogovorov, med katerimi je tekla beseda o pomembnih mednarodnih vprašanjih ter dvostranskem sodelovanju, sta gvajanski predsednik Forbes Burnham in član predsedstva SFRJ Vidoje Žarković podpisala skupno jugoslovansko-gvajansko sporočilo.

V njem sta obe strani z zadovoljstvom ugotovili, da čedalje več držav iz tega dela sveta sodeluje v akcijah gibanja neuvrščenih, ter izrazili upanje, da se bo število članic gibanja še naprej povečevalo.

Jugoslavija in Gvajana sta poudarili, da sta globoko zaskrbljeni zaradi poslabšanja gospodarskega položaja v svetu, zlasti njegovih negativnih posledic za države v razvoju. Po njunem mnenju je kriza v mednarodnih gospodarskih odnosih že tako huda, da ne zadostujejo posamična prizadevanja najti rešitev, ki bi omogočala spodbuditi razvoj svetovnega gospodarstva. Podčrtali sta tudi nujnost enakopravnega mednarodnega gospodarskega sodelovanja med državami v razvoju ter med Severom in Jugom.

Državi sta med drugim poudarili, da si bosta skupaj prizadevali za uresničevanje sklepov newdelhijske konference na vrhu ter izrazili zadovoljstvo z rezultati nedavnega ministrskega sestanka skupine 77. Upata tudi, da bodo na šestem zasedaju UNCTAD junija v Beogradu dosegli pomembne rezultate pri uresničevanju akcijskih programov, o katerih so se dogovorili v New Delhiju in Buenos Airesu.

Med pogovori so natančno preučili tudi dvostranske odnose na gospodarskem, socialnem, tehničnem in znanstvenem področju.

Vidoje Žarković in Forbes Burnham sta ugotovila, da je sodelovanje na teh področjih čedalje boljše. Obe državi sta pripravljeni še tesneje sodelovati na podlagi akcijskega programa iz Caracasa in programa za gospodarsko sodelovanje med neuvrščenimi ter drugimi državami v razvoju. Jugoslavija in Gvajana sta se dogovorili, da bosta še razširili sedanji program dvostranskega sodelovanja in si prizadevali čimprej uresničiti načrte za pridobivanje zlata in kaolina ter proizvodnjo pohištva, pa tudi načrte v kmetijski industriji.

Obe strani sta se strinjali, da je obisk Vidoja Žarkovića še bolj okrepil prijateljske vezi ter razumevanje med gvajanskim in jugoslovanskimi narodi ter vladami obeh držav. Obisk je bil tudi pomemben kažipot za izboljšanje dvostranskih odnosov.

Vidoje Žarković se je zahvalil za gostoljubje in povabil predsednika Burnhama, naj obišče Jugoslavijo, kar je ta z zadovoljstvom sprejel.

Tretji poskus bo odločilen

Živahne priprave na tretjič sklicani 19. afriški vrh, ki naj bi bil junija v Adis Abebi – Zahodnosaharski spor še vedno ločuje afriške države

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 19. aprila – Sedanji obisk somalskega zunanjega ministra Jama Barreja v Kairu, med katerim utegne biti govora o morebitnem egiptovskem posredovanju v dolgoletnem sporu na Rogu Afrike, sodi v živahne priprave afriških držav na tretjič sklicani 19. afriški vrh, junija v Adis Abebi. Tanzanijski zunanji minister Salim Ahmed Salim je rekel, da bo ta tretji poskus odločilen in da mora uspeti, če naj celinska organizacija petdesetih afriških držav ostane še naprej.

O tretjem sklicanju 19. afriškega vrha so se dogovorili voditelji posebnega 12-članskega odbora organizacije afriške enotnosti (OAE) na 7. vrhunski konferenci neuvrščenih v New Delhiju. Sklenili so, naj bi vrh sklicali od 6. do 11. junija na sedežu OAE v Adis Abebi. Lani sta propadla dva poskusa, da bi sklicali 19. vrh, prvi avgusta zaradi zahodnosaharskega vprašanja in drugi novembra zaradi spora o Čadskem sporu, obakrat v Tripoliju. Tako libijski voditelj Gadafi ni mogel postati novi predsednik OAE, namesto Moija iz Kenije.

Tanzanijski zunanji minister Salim meni, da so vsi izgledi za uspeh napovedanega tretjega poskusa sklicanja afriškega vrha. Čadski spor po njegovem ni več aktualen, saj se večina držav strinja, naj bi v Adis Abebo prišel novi voditelj iz N'Djamene Hisen Habre. Drugače je z zahodnosaharskim sporom, ki še naprej ločuje afriške države. Gabonski predsednik Bongo, ki se ni udeležil nobenega od obeh izjalovljenih srečanj v Tripoliju, je poudaril, da je potrebno ta spor rešiti z referendumom, kot je bilo sklenjeno na 18. vrhu, junija 1981 v Nairobiju.

A tudi v tem pogledu je prišlo do premika po srečanju med kraljem Hasanom in alžirskim predsednikom Bendžedidom. Po tem srečanju je alžirski zunanji minister Ibrahimi izjavil, da bi kazalo zahodnosaharski spor reševati v okviru Magreba in da bosta Tunizija in Alžirija skušali posredovati med Marokom in fronto Polisario. Kot kaže, potekajo ravno ta čas živahna dogovarjanja o tem, kdaj in kako naj bi sklicali referendum o Zahodni Sahari pod mednarodnim nadzorstvom.

Več afriških voditeljev je v pripravah na tretjič sklicani 19. afriški vrh še posebej aktivnih. Tako je egiptovski predsednik Mubarak poslal na turnejo po Afriki svojo delegacijo, kenijski predsednik Moi je poslal zunanjega ministra Ouka v Lesoto, da bi ugotovil posledice južnoafriške agresivne dejavnosti na tem območju, somalski predsednik Barre pa je poslal svojega zunanjega ministra v Kairo. Poleg tega se ravno ta čas v Lagosu prvič sestajata predsednika Kameruna in Nigerije, Paul Biya in Shehu Shagari.

Pri tem je opaziti prizadevanja, naj bi pozornost afriških držav odvrnili od obeh sporov, ki sta lani razklala afriške vrste, na druga vprašanja, kot so Namibija, agresivna dejavnost Južne Afrike ter premagovanje najhujše gospodarske krize v dveh desetletjih afriške neodvisnosti. Razpravljati pa utegnejo tudi o predlogu Tanzanije, naj bi sedež OAE v Adis Abebi poslej stalno gostil afriška vrhunska srečanja, s čimer bi se izognili prihodnjim sporom.

TIT DOBERŠEK

Makedonski gospodarstveniki v Sloveniji

O razvoju in oblikah obmejnega sodelovanja – Delegacija obiskala N. Gorico in Maribor

NOVA GORICA, 19. aprila – Kot poroča republiški komite za informiranje, je danes zaključila dvodnevni obisk v Sloveniji delegacija republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino SR Makedonije.

Sestavljali so jo predsednik republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino Sreten Akimovski, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Bitola dr. Gjorgji Mihajlovski, vd. sekretarja koordinacijskega odbora za ekonomske odnose s tujino gospodarske zbornice Makedonije Olivera Matkova in predsednik poslovodnega odbora Javor export-import, Bitola.

Delegacija se je med delovnim obiskom seznanila z razvojem in oblikami obmejnega sodelovanja, o čemer se je pogovarjala na republiškem komiteju za mednarodno sodelovanje, Gospodarski zbornici Slovenije in Ljubljanski banki.

Poleg tega je makedonska delegacija obiskala še Maribor in Novo Gorico.

stop
informativna revija za TV, film, radio in zabavno glasbo

Dopisna delavska univerza Univerzum, p. o., Ljubljana, Parmova 39

Svet delovne organizacije Dopisne delavske univerze Univerzum, Ljubljana

razpisuje
dela in naloge

direktorja ekonomsko administrativnega izobraževalnega področja

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
– visoka izobrazba ustrezne smeri
– 5 let delovnih izkušenj
– moralno-politične vrline
– obvladanje andragogike, sposobnost za organizacijo dela in vodenja
– izpolnjevanje predpisov o osnovnih in srednjih šolah oziroma zakona o usmerjenem izobraževanju

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj in delovanjem na družbenopolitičnem področju na naslov: Dopisna delavska univerza Univerzum, Ljubljana Parmova 39 – z oznako za komisijo za delovna razmerja.

20-2905

ZR Nemčijo buri afera s »talci« v Libiji

Neuradno naj bi bila zadeva povezana z obtožbami o mučenju na libijskem diplomatskem predstavništvu v ZRN – »Zadeva Burkart« je zaostrila odnose med Bonnom in Berlinom

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BONN, 19. aprila – V Zvezni republiki Nemčiji sta zdaj v ospredju dve politični zadevi z mednarodnimi zapleti, ki zbujata veliko pozornost političnih krogov in javnosti. Ena je afera z nemškimi »talci« v Libiji, kot jo imenuje novinarski in ljudski glas, in druga je politična burja med ZRN in NDR zaradi smrti zahodnonemškega državljana Rudolfa Burkerta, ki je prejšnji teden umrl na vzhodnonemškem kontrolnem punktu v Drewitzu pri Berlinu med zaslišavanjem v okoliščinah, ki so za Bonn skrajno sumljive.

Libijska zadeva se vleče že nekaj dni, pravzaprav od začetka aprila, ko so libijske oblasti pod obtožno vohunjenja, trgovine z mamili in podobnim aretirale osem zahodnonemških državljanov, uslužbencev zahodnonemških firm, ki delajo v Libiji. V Libiji je kakih 3000 zahodnonemških državljanov.

Časovno se je aretacija osmih Nemcev ujela z napovedanim procesom proti libijskemu zdravniku Mustafi Mohamedu Zaidiju (31) in Abdulahu Salemu Jahiji (30), uslužbencu libijskega veleposlaništva zaradi mučenja libijskih državljanov v poslopju »ljudskega biroja«, to je diplomatskega predstavništva.

Glavna priča proti obtožencema je 31-letni El-Hadž el-Gariani, ki sta ga obtoženca dolge ure mučila in mu grozila s smrtjo, češ da je špijon in izdajalec. Šele ko je priznal, da je špijon – izjavo so posneli na trak – sta ga obtoženca izpustila s pogojem, da bo vohunil za veleposlaništvo.

● Sodišče sodi obtožencema zaradi ugrabitve, nasilja in telesne poškodbe. Zavrnilo pa je predlog, da bi obravnavalo širšo plat te zadeve, saj je bilo po nekaterih trditvah v mučenja libijskih državljanov v »ljudskem biroju« doslej vpletenih tudi osem libijskih diplomatov.

Uradni krogi v Bonnu nočejo javno delati nobene povezave med procesom v Bonnu in aretacijo osmih Nemcev v Libiji. Kancler Kohl je izrazil upanje, da bodo libijske oblasti kmalu izpustile aretirane Nemce, potem ko je poslušal poročilo državnega sekretarja v zunanjem ministrstvu Moellemanna, ki je konec prejšnjega tedna odletel v Tripoli in se tam pogovarjal s premierom Džaludom, drugim najvažnejšim libijskim politikom.

Jürgen Moellemann je med svojim obiskom prišel do sklepa, da vendarle obstaja povezava med aretiranimi Nemci in bonskim procesom, kot piše komentator »Süddeutsche Zeitung«, ki pripominja, da mu ni bilo treba potovati v Tripoli, da bi prišel do tega spoznanja. »Zakaj o ciljih libijskega državnega poglavarja Gadafija in njegovih metodah, da bi dosegel te cilje, obstaja le redko kdaj nejasnost,« meni dnevnik. »Skoraj ni dvoma, da poskuša zdaj preprečiti, da bi se razjasnili tisti dogodki na njegovem bonskem veleposlaništvu, ki so pripeljali Zaidija pred sodišče.« Toda Moellemannov obisk je bil koristen tudi v drugem pogledu, saj je treba v odnosih med ZRN in Libijo pojasniti še marsikaj drugega kot »zgolj« ugrabitev s političnim ozadjem ... Libija je med dobavitelji nafte ZRN na drugem mestu.«

Prav tako resna, če ne še bolj resna, pa je zadeva Burkert, zaradi katere kancler Kohl včeraj ni hotel sprejeti člana politbiroja SED Günterja Mittaga in je zahteval pojasnila od Honeckerja. V bonskih krogih je slišati posredna opozorila, da v takšnem ozračju – če se le-to ne bo razbistrilo – tudi napovedani Honeckerjev obisk v ZRN ne bo mogoč. Za zveznega ministra za mednemške odnose Heinricha Windelena je Burkertova nepojasnjena smrt »najhujši incident«, odkar obstaja sporazum o tranzitnem prometu med ZRN in Berlinom čez vzhodnonemško ozemlje.

Vzhodnonemška stran uradno še vedno vztraja pri trditvi, da je Rudolf Buekert 10. aprila na mejnem prehodu Drewitz med zaslišanjem padel in z glavo zadel v radiator. Možganska kap je sledila udarcu. »Vsa druga poročila so laži od A do Ž«, kot je poročala vzhodnonemška časopisna agencija ADN.

BOŽIDAR PAHOR

TELEKS
informativni tednik dela

Nezadovoljstvo mehiških delavcev

CIUDAD MEXICO, 19. aprila (Tanjug) – Vodja močne konfederacije mehiških delavcev (CTM) Fidel Valasquez je opozoril delodajalce, da bodo občutili posledice nezadovoljstva množic zaradi nasilja in anarhije, če ne bodo ugodili zahtevam delavskega razreda. Izjava 82-letnega voditelja petmilijonske sindikalne grupacije je neposredno opozorilo mehiškim zasebnikom ravno zdaj, ko preživlja država najhujšo gospodarsko krizo vseh časov.

Tržaški neofašisti zborovali navkljub številnim protestom

Tržaški občinski svet se ni hotel izreči proti manifestaciji – Mladi neofašisti so se znesli tudi nad spomenikom padlih

OD NAŠEGA DOPISNIKA

TRST, 19. aprila – Kljub protestom sta vsedržavni tajnik italijanskega socialnega gibanja Giorgio Almirante in njegov tukajšnji eksponent Sergio Giacomelli s številnimi somišljeniki sinoči slavila požigalca Narodnega doma Francesca Giunto in samega Mussolinija. Napovedala sta celo, da bosta poleg publikacije o tržaškem fašizmu v dvajsetih letih, ki sta jo predstavila sinoči,napisala še dve publikaciji, ki naj bi prikazali predvojni in povojni fašizem v Trstu. Odveč je poudarjati, da je bilo sinočnje slavje izrazito protislovensko in protijugoslovansko.

Protesti slovenskih in italijanskih demokratičnih organizacij proti javnemu slavljenju Francesca Giunte in fašizma nasploh so v glavnem naleteli na gluha ušesa, le tu in tam na verbalno solidarnost. Niti tržaški občinski svet se ni hotel izreči proti neofašistični manifestaciji. Podcenjevanje neofašističnega zbiranja se je izkazalo za zgrešeno že ob predstavitvi publikacije, ki je bila polna fraz o obrambi italijanstva v Trstu ter napadov na osimski sporazum in mirno sožitje med Slovenci in Italijani.

Ker so varnostne sile strogo zastražile zborovalce, da ne bi prišlo do neredov, ni bilo zbranih še več neofašističnih simpatizerjev. Toda mladi neofašisti, ki so vključeni v organizacijo »Fronte della gioventù«, so po mestu vseeno korakali z Mussolinijevo sliko in zbirali prostovoljne prispevke za proslavljanje stoletnice njegovega rojstva. Znesli pa so se tudi nad spomenikom padlih na Proseku.

Na zasedanju pokrajinskega sveta, ki je potekalo hkrati z zborovanjem neofašistov, je predsednik sveta Darno Clarici napovedal, da bo prijavil Almiranteja in Giacomellija sodišču zaradi veličanja fašizma. Svetovalci demokratičnih strank pa so poudarili, da je fašistično zborovanje huda žalitev vseh Slovencev in demokratičnih Italijanov. Včeraj so protestirali tudi dijaki slovenskih višjih srednjih šol.

LOJZE KANTE

Intereuropa

Intereuropa Koper, filiala Ljubljana, Šmartinska c. 134 b

odda s 1. 6. 1983 za nedoločen čas približno 1000 m^2 delno opremljenih pisarniških prostorov v svoji poslovni stavbi, Ljubljana, Šmartinska c. 134 b.

Pisne ponudbe pošljite na isti naslov.

6-2512

Bo hladilnica v Savskem logu?

Objekt poleg kranjskega razstavišča naj bi pomagal zagotoviti enakomernejšo preskrbo z mesom

KRANJ, 19. aprila – Na Gorenjskem že nekaj časa ugotavljajo, da bi potrebovali večjo hladilnico za meso, ki bi jim pomagala zagotoviti enakomernejšo preskrbo z mesom. Vendar pa dlje od teh ugotovitev doslej niso prišli. Zato jim bo dobrodošla ponudba Gorenjskega sejma, da bi tako hladilnico zgradili v okviru razstavišča v Kranju.

O potrebnosti hladilnice so se na Gorenjskem prepričali že večkrat, predvsem pa ob hujših mesnih krizah v poletnem času. Tedaj so ugotavljali, da bi bila preskrba z mesom precej boljša, če bi imeli na razpolago skladišče, v katerega bi shranili meso takrat, ko lahko odkupijo več živine.

V pogovorih o hladilnici smo slišali različne predloge o tem, kje naj bi jo zgradili ali preuredili iz obstoječih objektov. Manj je bilo govora o zbiranju denarja zanjo, ker še ni bilo znanih nobenih oprijemljivih številk o taki investiciji.

V pomoč jim bo sedaj prišel programski predlog za hladilnico, ki so ga pripravili v delovni organizaciji Gorenjski sejem. Tako hladilnico bi bilo namreč mogoče zgraditi v Savskem logu poleg sedanjih prostorov razstavišča. Tam bi lahko s pridom izkoristili obstoječe strojne naprave za hlajenje, ki jih uporabljajo za drsališče. Prav tako imajo na razpolago komunalno že urejeno zemljišče, trafo postajo, kabelski priključek in drugo. Tudi sama lokacija in prometna povezava sta ugodni.

Kot računajo, je zemljišče ter vsa oprema in drugo v okviru razstavišča, kar bi prišlo v poštev tudi za hladilnico, vredno 71 milijonov dinarjev. Za sam objekt hladilnice z zmogljivostjo 1350 ton mesa ter dodatno opremo pa bi potrebovali še okoli 100 milijonov dinarjev. Za vse novo ne bi potrebovali kakih deviz, ker lahko vse dodatno naredijo z domačo opremo iz škofjeloške tovarne LTH. Prostor za novo hladilnico je predviden vzdolž sedanjih razstavnih dvoran ob energetskem kanalu Save.

LADO STRUŽNIK

Pester izobraževalni program za gospodinje

NOVO MESTO, 19. aprila – Društvo strokovnih in predmetnih učiteljev gospodinjstva – sekcija Novo mesto, je pod okriljem krajevne skupnosti Kandija–Grm, pripravilo tečaj kvačkanja, pletenja in kuhanja, ki ga je obiskovalo 24 gospodinj. Tečaje, ki sta jih vodili strokovni delavki Anica Somrak in Marjana Potočnik, je lahko uspel, ker so program izobraževanja podprli tudi KS Kandija-Grm in osnovna šola Grm.

S takšno obliko izpopolnjevanja deklet in žena bodo nadaljevali jeseni, prej pa bo novomeška sekcija strokovnih in predmetnih učiteljev gospodinjstva, pripravila tečaje za vkuhavanje sadja in zelenjave ter uporabe zmrzovalnih skrinj in ekonom loncev. Vodilo teh prizadevanj so in bodo še v naprej tudi spremljajoča predavanja o zdravi prehrani ljudi.

S. D.

V zagorski občini manj nezaposlenih

Letos bo zagorsko združeno delo zaposlilo 216 ljudi – Zaposlitev išče 78 oseb

ZAGORJE, 19. aprila – V zagorski občini išče zaposlitev 78 občanov, kar je manj kot jeseni lani, ko jih je bilo 114. Med iskalci zaposlitve je 45 nekvalificiranih delavcev, 13 kvalificiranih, 17 s srednjo šolo. Med vsemi je največ mladih. Med nekvalificiranimi so osebe, ki jih je teže zaposliti, in ženske, ki nimajo urejenega varstva otrok. Med kvalificiranimi so predvsem mladi, ki imajo zaključeno gostinsko šolo ali šolo za blagovni promet. Med srednješolci iščejo zaposlitev gimnazijski maturanti. Tako gimnazijce kot ekonomske tehnike največkrat zaposlijo za določen čas oziroma za nadomeščanje. To leto bo zagorsko združeno delo zaposlilo 216 oseb, iz šol pa bodo prišli 203 učenci. Vendar združeno delo bolj potrebuje take s proizvodnimi poklici in za težaška dela.

P. B.

Na Mirni bodo postavili veliko čistilno napravo

Industrija zmeraj bolj ogroža reko Mirno – Prva dela bodo stekla prihodnje leto – Predračun znaša 60 milijonov dinarjev

MIRNA NA DOLENJSKEM, 19. aprila – Kot kaže, bo konec ugibanj okoli čistilne naprave v Mirni, ki naj bi jo po besedah predsednika sveta krajevne skupnosti Maksa Kurenta pričeli graditi prihodnje leto.

Stara naprava za čiščenje odpadnih voda je že preživeta. S hitrim razvojem mirenske industrije (tovarna za predelavo krompirja, tovarna za predelavo sadja Dana in obrat IMV) je vedno bolj ogrožen vodotok reke Mirne.

Predsednik sveta KS je dejal, da že imajo finančno konstrukcijo za postavitev večje čistilne naprave, ki bo imela 20.000 ekvivalentnih enot. Nosilec naložbe bo trebanjski Tregrad, ki mu bo tudi zaupano vzdrževanje naprave, ko bo pričela obratovati. Levji delež pri tej komunalni naložbi bosta imela največja potencialna onesnaževalca okolja, obrat Kolinske in Dana, ki bosta prevzela vsak po 40 odstotkov celotne naložbe, ki bo po predračunih veljala blizu 60 milijonov dinarjev. Razumljivo, da ne bo ostalo samo pri prispevkih delavcev Kolinske in Dane, ravno tako bodo morali pomagati tudi drugi. V prvi vrsti računajo na prispevek Vodne skupnosti Dolenjske, obrata IMV, krajevne skupnosti Mirna in drugih. Kolinska in Dana bosta dali letos vsaka po sedem milijonov dinarjev, kar bo zadostovalo za najetje bančnega kredita.

Na Mirni imajo že izdelan projekt nove čistilne naprave, zdaj so na vrsti še nekatera soglasja in zbiranje denarja, da bodo prihodnjo pomlad zastavili prva dela. Kot kaže, bo mirenska čistilna naprava nared leta 1985; s tem bo rešen velik problem v tej izredno razgibani KS trebanjske občine.

SLAVKO DOKL

Osnovni program: gradbeni žerjavi

Senovski kovinarji upajo, da bo gradbeništvo spet oživelo – Postopen prehod na nove izdelke

SENOVO, 19. aprila – Ob upadanju gradbene dejavnosti se je zmanjšalo tudi povpraševanje po žerjavih in dvigalih, ki jih že več let izdelujejo na Senovem. Za 366-članski kolektiv je bilo zato minulo leto prelomno, saj so postopno prehajali na novo proizvodnjo individualnih objektov, začetnih težav pa je iz dneva v dan manj.

Poleg strojne opreme za steklarsko industrijo so pričeli izdelovati tudi regalne žerjave za skladišča, pri čemer računajo na izvoz v Sovjetsko zvezo. Poleg tega že projektirajo linije za dodelavo v industriji plastike, oziroma za impregnacijo talnih, stenskih in stropnih oblog. Izdelujejo pa tudi opremo za ostale tozde Metalne, denimo ptt stolp na Boču, segmente za zapornice v Egiptu, dele za pristaniške žerjave, sestavljajo pa tudi nove gradbene žerjave za Avstrijo in ZRN.

Ob tem ko so zamenjali tri četrtine dosedanjega proizvodnega programa, ostajajo gradbeni žerjavi še vnaprej osnovni program senovskih kovinarjev. Tudi letos bodo zato sodelovali z našo gradbeno operativo, ki gradi objekte v Libiji, Alžiru in Egiptu, naročila pa pričakujejo tudi iz Kuvajta.

Ob takih napovedih načrtujejo, da bi letos celotni prihodek povečali za 6 in čisti dohodek za 27 odstotkov, več denarja pa naj bi ustvarili tudi za sklade. Zaradi zaostrenih pogojev poslovanja si bo za to moral zelo prizadevati ves kolektiv. Pričakovati je, da bo zlasti primanjkovalo denarja za obratna sredstva, zato bodo primorani še posebno paziti na zaloge materiala, nedokončano proizvodnjo ter na gotove izdelke.

VLADO PODGORŠEK

Prireditve ob prazniku KS

BOHINJSKA BELA, 19. aprila – Krajevna skupnost Bohinjska Bela ima svoj praznik 20. aprila, v spomin na ta dan v letu 1941, ko je bilo na Slamnikih posvetovanje komunistov. Tudi tokrat, sedmič, so za praznik pripravili več prireditev. V sredo bo slavnostna seja krajevne skupnosti, na kateri bodo podelili priznanja KK SZDL in KS Bohinjska Bela. V četrtek bo mokra gasilska vaja članov in pionirjev gasilskih društev Kupljenik in Bohinjska Bela, v petek koncert komornega moškega zbora iz Zasipa, v soboto pa bodo mladi člani domače Svobode prikazali mladinsko igro Danila Gorinška »Silni bič«. V nedeljo bodo organizirali pohod v kapniško jamo pod Babjim zobom, po vrnitvi pa bo na Taležu družabno srečanje.

V. F.

Družbeno samozaščito še izboljšati

TRBOVLJE, 19. aprila – Na današnji problemski konferenci komunistov s področja dejavnosti posebnega družbenega pomena in revirjev so med drugim poudarili, da se morajo samoupravni in drugi organi še bolj kot doslej prizadevati za učinkovitejše varstvo družbene lastnine, za odpravljanje vzrokov družbeno škodljivega in nesamoupravnega ravnanja, za krepitev zakonitosti, delovne discipline in odgovornosti. Dosedanje je treba uveljavljati tudi vlogo družbene samozaščite.

P. B.

LOTO

16. kolo: izžrebane številke pa so: 6, 12, 31, 32, 33, dodatna 14.

UTRIP

Neumorno delo igralcev z Otočca

OTOČEC, 19. aprila – Gledališka skupina z Otočca, ki ima tri sekcije, je v sezoni 1982/83 postavila na oder šest dramskih del. Pod vodstvom režiserja Franca Ivnika, ki je tudi ustanovil Oder mladih, in pod vodstvom predsednice kulturnega društva z Otočca Anice Bučar, so za domače ljubitelje in za druge pripravili Borovo Mater, Nušićevega Analfabeta, Snubača, A. P. Čehova, Ljubosumnost, L. Novaka, Šest muškетirjev, S. Mihalkova in Boža Podkrajška Pri vseh hudičih Ker je zanimanje za dramsko dejavnost na Otočcu izredno, bodo jeseni z delom nadaljevali. Prav bi bilo, da se otoške amaterje spozna tudi v širši javnosti, zato z zanimanjem pričakujejo nastop na občinski reviji amaterskih gledališč, ki bo jeseni v Novem mestu. (S. D.)

Minerali v slikah

JESENICE, 19. aprila – V spodnjih prostorih restavracije Kazina na Jesenicah bo v sredo predavanje Minerali v slikah. Predavanje je pripravila Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice, predavatelj pa bo Borut Razinger. (V. F.)

Srečanje zborov in instrumentalnih skupin

RADOVLJICA, 19. aprila – V soboto in nedeljo bo srečanje pevskih zborov in instrumentalnih skupin radovljiške občine. Pevski zbori bodo nastopili ob 20. uri v domu TVD Partizan v Gorjah. Peli bodo: moški zbor A. T. Linhart iz Radovljice, ženski zbor Lipa (društva upokojencev Radovljica), mešani zbor iz Lesc, moški zbor iz Gorij, komorni moški zbor z Zasipa, moški zbor iz Begunj, komorni moški zbor iz Podnarta in komorni moški zbor KUD Stane Žagar iz Krope. Srečanje instrumentalnih skupin bo v nedeljo; začelo se bo ob 16. uri pred družbenim domom na Brezjah. Igrali bodo harmonikarski orkester Glasbene šole Radovljica ter pihalna orkestra iz Lesc in Gorij (V. F.)

Hiše na nekdanjem mestnem obzidju

BREŽICE, 19. aprila – Brežiška Ulica stare pravde je zanimivost srednjeveškega mestnega jedra. Na mestnem obzidju, ki je bilo obnovljeno pred štirimi stoletji, so obrtniki in kmetje zgradili domove, na nasprotni strani ulice pa imeli gospodarska poslopja. Zadnjih osem desetletij zaljšajo ulico tudi oleandri, ki jih zdaj stanovalci postavijo pred hiše spomladi. Ulico končuje znameniti vodovodni stolp, ki je bil ob lanskoletnem neurju poškodovan, vendar ga bodo verjetno že letos prenovili, kazalo bi razmisliti o njegovi namembnosti. Besedilo in slika: Vlado Podgoršek

Kurirčkova pošta prispela na Čatež

TREBNJE, 19. aprila – Kurirčkova pošta je včeraj nadaljevala pot po trebanjski občini. Na Vili gori so jo pionirji iz Trebnjega sprejeli od vrstnikov z Mirne; na poti pa so jih presenetili člani teritorialne obrambe, ki so jih v zasedi pričakali pri Medvedjem selu. Kurirčkovo torbo so slovesno sprejeli pri trebanjski osnovni šoli Jože Slak-Silvo, kjer sta jo pozdravila borca Jože Podobnik in Ciril Bukovec. Nato so pošto ponesli proti Šentlovrencu, kjer je na partizanskem mitingu govorila borka Slavka Peruš. Sprejem kurirčkov so pripravili na Čatežu pri Trebnjem, kjer bo pošta prenočila. (S. D.)

NAŠ GOST: ANTON ROBNIK, vodja kuhinje v hotelu Larix

Kuhar je tudi ekonomist

Letos bo Kompas v Kranjski gori zaseden 90-odstotno, Gorenjka pa malo slabše – Trgovine so dobro založene – Višji stroški

KRANJSKA GORA, 19. aprila – Nekaj besed o novi letni turistični sezoni je povedala Anton Robnik, vodja kuhinje hotela Larix v Kranjski gori, ki sodi k HTDO Gorenjka Jesenice. Anton Robnik je tudi predsednik KK SZDL Kranjska gora, predsednik sindikalne konference v Gorenjki, podpredsednik občinskega sindikalnega sveta in predsednik občinskega odbora delavcev v gostinstvu in turizmu.

Gorenkini hoteli in Kompas premorejo večino kranjskogorskih hotelsih postelj. Kako bodo zasedene?

»V predsezoni bo Kompas kar 65-odstotno zaseden, od vseh pa bo 75 odstotkov tujih gostov. Gorenjka bo zasedena od 45- do 50-odstotno. Tujih gostov bo le 15 odstotkov. Po sedanjih podatkih bo v sezoni Kompas zaseden 90-odstotno. Gorenjka pa slaše. V predsezoni in v sezoni bodo med tujci prevladovali Angleži in Zahodni Nemci.« Lani ste imeli precej zadreg zaradi pomanjkljive preskrbe. In letos?

»Najbrž bo podobno, težko pa je reči vnaprej. Z mesom ne bo težav, vprašujemo pa se, kako bo z mlečnimi izdelki. V hotelih smo bili lani kar zadovoljni (le pri mesu je šlo iz rok v usta, tri tedne pa smo bili brez limon), veliko manj pa zasebniki, saj v trgovini večkrat ni bilo vsega. Preskrba je bila tudi neenakomerna, kar bomo skušali urediti s posredovanjem potrošniškega sveta.«

Vendar je bilo slišati, da so bile vaše trgovine razmeroma dobro založene, da pa je bilo pod hotelskimi posteljami veliko praška, v hladilnicah pa masla . . .«

»Drži. Veliko pokupijo gostje iz drugih republik, kar pa je razumljivo.«

Stroški so močno porastli. Kakšen bo izkupiček?

»Pred zadnjo podražitvijo ogrevanja so stroški porastli že za 30 odstotkov bolj, kot smo mislili. Kaj nam še ostane?«

So vendar še kakšne notranje rezerve?

»Le boljša organizacija dela in čim boljša izkoriščenost vsega, druge rezerve skoraj ni več. Za to pa morajo biti vsi v delovni organizaciji. Čimbolj je treba zmanjšati režijo, povečati zunajpenzionsko potrošnjo (gost večkrat res nima kje porabiti denarja), pri hrani pa doseči čim boljšo izkoriščenost, vendar ne na škodo gosta. Je pa tako, da moramo od mesnic in trgovine vzeti, kar nam dajo. Kuhar danes ni samo kuhar, ne ukvarja se samo z jedilnim listkom, vsak dan tudi z ekonomiko. Učinek pa je odvisen od iznajdljivosti vseh.«

VLASTA FELC

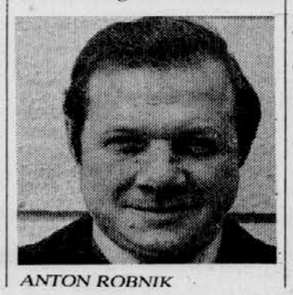

ANTON ROBNIK

Letos bodo v občini Metlika več pridelali in priredili

K prizadevanjem za uspešno kmetijstvo je zadruga pritegnila tudi družbenopolitične organizacije – Neizkoriščene možnosti

METLIKA, 19. aprila – Kmetijska zadruga Metlika bo letos v kooperacijski proizvodnji imela lepe uspehe, če bodo uresničili zastavljene načrte. S pšenico, kot kažejo jeseni sklenjene pogodbe, je zasejanih toliko površin, da je optimizem utemeljen. Za večjo pridelavo in prirejo (na primer, 2 milijonov litrov mleka) pa so se v metliški občini angažirali poleg kmetijskih strokovnjakov v zadrugi tudi družbenopolitične organizacije, posebej še SZDL.

Metličani nameravajo letos zrediti v kooperaciji 1400 prašičev za meso, 500 glav mlade in 300 glav starejše živine. Možnosti so še večje, vendar ekonomski interes ni dovolj močen. Zato tudi ni več privezovanja telet. Skrb vzbujajoče je še to, da ta interes celo upada, kar pa bi lahko ogrozilo preskrbljenost trga.

Že letos je očitno, da v metliški klavnici koljejo za četrtino manj juncev. Zadruga ohranja znosno preskrbo s povečanim zakolom prašičev, tako da je svinine v mesarijah za desetino več kot lani.

V skladu za intervencije bodo zbrali v mestu 5,8 milijona dinarjev, račun pa bi moral v resnici znašati 16 milijonov dinarjev. Pri vsem tem pa so še kompenzacije za svinino.

V zadrugi pa le računajo, da bodo ohranili zdajšnjo preskrbo, čeprav s težavo in ne za dalj časa. Na razmere v metliški živinoreji vpliva tudi hrvaški trg.

Z metiških polj pa bo v skladu s kooperacijskimi pogodbami prišlo na trg tudi 300 ton pšenice in 700 ton krompirja, ki so ga Metličani tudi izvažali. Pridelek pšenice je v dveh letih precej poskočil, saj Metlika prej sploh ni imela tržnih presežkov. Izredno pomembne pa so za metliško gospodarstvo kooperacijske pogodbe o odkupu grozdja. Vinogradniki ga bodo letos pripeljali v klet dva milijona kilogramov.

MILOVAN DIMITRIČ

PRAVNA POSVETOVALNICA

Davek na darilo stanovanja

J. K. L. Ali bo uživala vaša hči, ki je samska, brez premoženja, kakšno olajšavo pri odmeri davka na dediščine in darila, če ji podarite vaše stanovanje?

ODGOVOR: Zavezancu za davek na dediščine in darila prvega dednega reda (sem spada tudi hči darovalca), ki ima stalno prebivališče v Jugoslaviji in ki sam ali njegov zakonec še nima v lasti stanovanja, se v primeru, da podeduje ali dobi v dar stanovanje ali stanovanjsko hišo oziroma del stanovanja ali stanovanjske hiše, davčna osnova zniža za znesek, ki predstavlja povprečno gradbeno vrednost 80 m² stanovanjske površine v občini v preteklem letu. Olajšava se ne prizna, če so predmet dedovanja ali darila stanovanjski prostori, ki se sezonsko ali občasno uporabljajo za počitek in oddih.

Zavarovalna doba

A.R.Z. Ali in pod kakšnimi pogoji se vam čas, ko ste bili v letih 1957 in 1958 začasno nezaposleni, šteje v zavarovalno dobo?

ODGOVOR: Čas nezaposlenosti pred 1. 1. 1965 se v nobenem primeru ne more priznati v pokojninsko dobo oziroma v zavarovalno dobo. Pač pa se obdobja začasne nezaposlenosti po 1. 1. 1965 vštevajo v zavarovalno dobo, in sicer največ dve leti za posamezen primer prenehanja zavarovanja, če je zavarovanec za ta čas podaljšal zavarovanje s plačilom ustreznega prispevka, in pod nadaljnjim pogojem, da je bil med začasno brezposelnostjo v redu prijavljen skupnosti za zaposlovanje.

Določanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

P.Ž.S. Sodite, da vam hišni svet ni pravilno določil tega nadomestila. Kaj storiti?

ODGOVOR: Če ima stanovanjska hiša hišni svet, za komunalne zadeve pristojen občinski upravni organ z odločbo določi višino nadomestila za celotno stavbo hišnemu svetu, ta pa glede na površino stanovanj in poslovnih prostorov določi sorazmeren del nadomestila posameznim imetnikom stanovanjske pravice, najemnikom poslovnega prostora imetnikom pravice uporabe in lastnikom. Zavezanec, ki meni, da mu hišni svet ni pravilno odmeril nadomestila, lahko zahteva od navedenega občinskega organa, naj mu izda odločbo o tem, kolikšno nadomestilo je dolžan plačati.

Nova odmera borčevskih pokojnin

J.K.P. Ali se bodo borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 znova odmerile pokojnine, upoštevajoč novo zajamčeno pokojninsko osnovo?

ODGOVOR: Po sklepu o uskladitvi pokojnin (Uradni list SRS št. 10/1983) se s prvim januarjem 1983 pokojnine borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943, odmerjene od zajamčene pokojninske osnove, na novo odmerijo od pokojninske osnove, ki je enaka povprečnemu čistemu osebnemu dohodku delavcev v preteklem letu, povečanem za 17,6%, to je od zneska 16.893,24 din.

Prehod stanovanjske pravice

M.Z.M. Ste imetnica stanovanjske pravice do stanovanja, ki je v družbeni lasti in ki ga uporabljate že več let skupaj z materjo. Nameravate se poročiti in preseliti k bodočemu možu. Ali bo lahko mati ostala v stanovanju?

ODGOVOR: Glede na podatke vašega dopisa bo, ko se boste preselili k svojemu bodočemu možu in s tem trajno nehali uporabljati stanovanje, katerega imetnica stanovanjske pravice ste, vaša mati kot uporabnica tega stanovanja pridobila stanovanjsko pravico na njem.

Enkratni letni znesek za rekreacijo

L. V. T. Starostno ste upokojeni z 31. 3. 1983, pokojnina pa se vam bo začela izplačevati s 1. majem 1983, ker vam bo konec meseca aprila prenehalo delovno razmerje. Ali ste upravičeni do enkratnega letnega zneska za rekreacijo?

ODGOVOR: Po sklepu o določitvi enkratnega letnega zneska za rekreacijo v letu 1983 gre enkratni letni znesek za rekreacijo v letu 1983–1500 din tistim uživalcem pokojnine, ki so pridobili pravico do njenega izplačila do vključno 1. junija 1983.

KUPON za pravno posvetovalnico »Dela«

Valorizacijski količniki

R. M. Z. Letos jeseni boste dopolnili 40 let pokojninske dobe in se boste starostno upokojili. Ker ste dobivali zaradi spremembe delovnega mesta zadnja leta znatno višje osebne dohodke kot prej, bo za vas brez dvoma za izračun pokojninske osnove najugodnejše mesečno povprečje osebnih dohodkov, ki ste jih dobili v zadnjih desetih letih zavarovanja, tj. od leta 1974 do leta 1983. Radi bi vedeli, s kakšnimi količniki se bodo valorizirali vaši osebni dohodki iz prejšnjih let?

ODGOVOR: Če bodo za izračun pokojninske osnove vzeti osebni dohodki iz leta 1983 kot zadnjega leta zavarovanja, se bodo vaši osebni dohodki iz prejšnjih let (to je od leta 1974 do 1981) valorizirali s količniki iz sklepa o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov iz leta 1982 (Uradni list SRS, št. 10/1983), in sicer osebni dohodek, dosežen v letu 1974, s količnikom 510,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1975, s količnikom 408,03, osebni dohodek, dosežen v letu 1976, s količnikom 353,1, osebni dohodek, dosežen v letu 1977, s količnikom 296,6, osebni dohodek, dosežen v letu 1978, s količnikom 243,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1979, s količnikom 194,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1980, s količnikom 163,0, in osebni dohodek, dosežen v letu 1981, s količnikom 126,0. Osebna dohodka, dosežena v letih 1982 in 1983, pa se bosta za izračun pokojninske osnove upoštevala v nominalnem znesku.

Sodelovanje pri civilni zaščiti

L. K. L. Kdo je dolžan sodelovati pri civilni zaščiti?

ODGOVOR: V enotah in organih civilne zaščite morajo sodelovati vsi občani od dopolnjenih 15 do dopolnjenih 60 let starosti (moški) oziroma do dopolnjenih 55 let starosti (ženske), pri zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin pred nevarnostmi zanje pa vsi za to sposobni občani. Te obveznosti nimajo: osebe v službi v oboroženih silah; pooblaščene uradne osebe organov za notranje zadeve; noseče ženske; matere, rejniki, moški – samohranilci z otrokom, ki še nima 7 let, oziroma z 2 ali več otroki, ki še nimajo 10 let; osebe, ki niso sposobne za tako sodelovanje, in druge osebe, določene z zakonom.

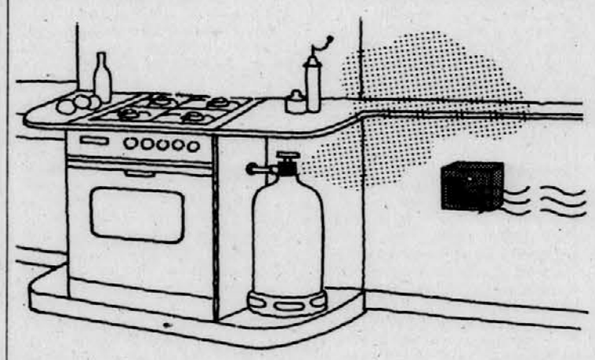

PLIN!
PA JA NE UHAJA!?
Novi zanesljivi javljalnik gospodinjskega plina za butan-propan in mestni plin.
Že na majhno koncentracijo plina opozori z zvočnim signalom.
Enostavna montaža.
V vseh prodajalnah Iskre.
Iskra

Aleksandar Tadić

Čez Atlantik v partizane

10. nadaljevanje

Ko ga noge niso več držale, je pokleknil, vendar še kar strmel v isto smer. Niti besede ni rekel.

»Kam pa tako buljiš, Luka?« ga je šepetaje vprašal Klobučar.

Jelić je še naprej molče gledal v obzorje. Dolgo ni mogel verjeti, da vidi črno piko na obzorju, napenjal je oči in naposled le ugotovil, da res nekaj vidi, da se mu ne zdi. Ko se je le prepričal, da ga oči ne varajo, je zamomljal s težkim, hripavim in pretrganim glasom:

»Vidim . . . nekakšno . . . črno piko!«

Klobučar je zbral zadnje moči, se dvignil in pokleknil na desko. Oba sta gledala v isto smer. Jelić je s prstom kazal tja, kjer je zagledal črno piko. Dolgo je trajalo, potem pa je Klobučar vznemirjeno vzkliknil:

Ladja, ladja!

»Res je . . . glej . . . nekaj črnega! Da . . . gotovo je nekaj . . . Le kaj naj bi bilo?« je govoril.

Le kaj naj bi se videlo po enajstih dneh, ko nismo opazili ničesar? Mogoče kakšni nesrečniki v rešilnem čolnu, ki iščejo rešitev kot mi? Mogoče bi bili tudi naši tovariši – Kovačević, Serdar in Šarić. Tako sem razburjeno razmišljal in pogledoval zdaj Klobučarja zdaj Jelića, spremljajoč njune gibe. Potem sem se tudi sam dvignil in vprašal, kaj neki vidita. Z roko sta mi nakazala smer, vendar dolgo nisem zagledal ničesar. Napenjal sem oči, gledal levo in desno, vendar nisem zadel prave točke.

»Ladja . . . ladja . . . gotovo je ladja!« je zakričal Jelić. »Ladja, fantje, ladja! Rešeni smo! Rešeni smo!«

Skušal sem kaj videti, pa nič.

»Ladja . . . Velika ladja!« je začel hropsti tudi Klobučar.

Nenadoma se mi je zazdelo, da vidim jambore treh ladij, ki plovejo ena poleg druge.

»Tri ladje se vidijo! Tri ladje, fantje! To so gotovo tri ladje!« sem zakričal, kolikor sem le mogel s svojim onemoglim glasom.

»Niso tri, Božo, ampak ena. Samo ena,« je rekel Jelić. »Dovolj je tudi ena!«

Spark se ni razveselil

Od silnega razburjenja Longu sploh nismo utegnili povedati, da smo zagledali ladjo, vendar je po naših kretnjah in vznemirjenem govorjenju sklepal, da gre za ladjo ali kopno. Vstal je in vprašal Jelića:

»Kaj pa je?«

Jelić mu je odgovoril, da smo zagledali ladjo. Ko je Longo napel oči, je kmalu videl, da je res. Z onemoglim deškim glasom je razburjeno rekel:

»Da . . . ladja je . . .«

Poklicali smo Sparka in mu povedali, da smo zagledali ladjo, pa je samo nekaj zamomljal in še naprej negibno ležal na deskah.

Mi štirje pa smo se vrteli po čolnu in nismo vedeli, kaj naj storimo od norega veselja. Noge so nam drhtele, roke so se nam tresle, oči pa so nam venomer strmele proti ladji. Kot da smo dobili nove moči, ki so nam omogočale, da se spet gibljemo. Videli smo bolje in dlje, obzorje je postalo čistejše in širše, glasovi pa jasnejši in močnejši.

»Ladja!«

»Voda!«

»Rešitev!«

»Voda! Voda!«

»Zdaj se bomo pa napili vode . . . Končno smo rešeni . . .«

Po prvem izbruhu veselja pa so nas začeli glodati dvomi. Spet se nas je polastil strah. Bolj ko smo gledali ladjo, bolj se nam je zdelo, da ne plove proti nam, temveč se oddaljuje. Skoraj obupavali smo že. Groza nas je bila misli, da bomo spet sami, prepuščeni na milost in nemilost krutemu morju. Nekaj je bilo treba storiti. Klobučar in jaz sva napela jadra na jambor.

»Zdaj nas bodo hitreje videli!« je rekel in se spet usedel za krmilo.

Veter je bil močan, zato je čoln hitel, kot da bi ga gnal motor. Jelić je pripravil rumene in rdeče rakete, ki so bile zavite v povoščeno platno, in ker je mislil, da jih bo lahko opaziti, jih je po vrsti začel streljati v zrak.

Ali se bo videlo?

Toda rakete očitno niso spremenile položaja. Še vedno se nam je zdelo, da ladja plove svojo pot in se ne zmeni za nas. Strah in živčnost sta naraščala. Začutili smo, da nas spet zapuščajo moči, ki so se nam prej nenadoma povrnile. Noge so se nam vse huje tresle. Drhteli smo po vsem telesu.

»Gotovo nas ne vidijo!« je razburjeno zavpil Klobučar.

»Vidijo, barabe, vidijo nas, vendar nas nočejo videti!« je momljal Jelić.

»Mogoče pa je ladja nemška ali japonska,« je dejal Longo.

Vendar je bila ladja vse večja. Videlo se je, da ne gre za vojaško ladjo, še vedno pa ne, ali je prijateljska ali sovražna. Zastave se niso videle, po čemer je bilo mogoče sklepati, da plove »skrivaj« kot naš ubogi »Andreas«.

Ko je bila ladja še bliže, smo se že trdno prepričali, da je tovorna. Sicer pa potniška v tistih vojnih časih niti ne bi mogla biti: le kdo naj bi tedaj nosil glavo naprodaj in se prevažal po morju?

BURNI ČASI – Lazar Jelić leta 1943 nekje na Sredozemlju, ko med počitkom prebira »Srpski glasnik«.

Jelić je še kar streljal rakete vseh barv. Klobučar je bil pri krmilu. Ladja je bila vse večja in vse razločnejša.

Res se je vse bolje videla, toda pokazalo se je, da plove svojo pot, da bo šla mimo nas.

»Prekleto, ladja plove proti zahodu, mi pa proti severu!« je vzkliknil Jelić in še kar streljal rakete.

»Mi bomo pa še naprej tavali okoli, dokler drug za drugim ne izpustimo duše,« je grenko rekel Miha.

Lahko bi nas videli, pa nas niso. Postalo je povsem jasno, da plovejo mimo nas. Torej smo se zaman veselili. Ladja se je je jasno videla, obenem pa je bilo tudi jasno, da plove mimo nas.

Če bi plula proti nam, bi moral njen premec gledati naravnost proti premcu našega čolna. Tedaj bi bilo jasno, da gre po nas, da nas bo rešila, da se bomo napili vode in se vrnili v življenje. Tako pa bi bilo bolje, če je sploh ne bi videli! Mogoče bo kdo med nami še zdržal kakšen dan, vendar ne dolgo, sem razmišljal ko sem sedel na srednji deski, na kateri je bilo zarezanih enajst dni trpljenja . . .«

Videli bomo Jugoslavijo!

Toda ladja se je le približevala. Razločili smo že posamezne dele ladje – a še vedno se nam je zdelo, da plove mimo.

Trenutki negotovosti so se vlekli kakšne četrt ure, nam pa se je zdelo, da trajajo ure in ure.

Nenadoma nam je postalo jasno, da plove ladja naravnost proti nam. V čolnu se je zaslišalo veselo vzklikanje. Mi trije smo se začeli objemati in poljubljati ter govoriti vse mogoče po naše.

»Naravnost proti nam gre, tovariša!« je vpil Jelić in naju objemal.

»Rešitev . . . rešitev . . .« sem ponavljal in ju stiskal k sebi.

»Življenje . . . voda . . . rešitev . . .« je začel vpiti tudi Klobučar.

»Videli bomo Jugoslavijo!«

»Borili se bomo . . . Pokazali bomo fašističnim barabam, kakšni smo . . .«

Tudi Longo se je veselil, vendar čisto posebno. Mahal je z dolgimi rokami in vpil:

»Ladja . . . Ladja prihaja!«

Vsi razen starega Sparka smo se veselili, kot se lahko veselijo ljudje, ki se z roba smrti vračajo v življenje. Kako se ne bi! Po nas je plula ladja, prinašala je vodo, lepše trenutke . . .

Hudo nam je bilo, ker se stari Spark ni veselil. Klicali smo ga, dvigali smo ga, drezali smo vanj – pa vse zaman. Vendar sem nam je zdelo, da Spark je le nekaj opazil. Nekaj je godrnjal in se vse pogosteje obračal.

»Mogoče tudi njemu ladja prinaša življenje,« je rekel Jelić.

Ko je bila ladja čisto blizu, se je ustavila. Nekdo je zavpil po angleško:

»Kdo je v čolnu?«

Odgovoril sem, kot se le mogel glasno:

»Kanad-ski bro-do-lom-ci!«

»Spustite jadro,« nam je ukazal glas po megafonu.

Sneli smo jadro, podrli smo jambor in čakali na nadaljnja navodila. Čez čas so nam sporočili, naj priveslamo k ladji.

Dolgih 500 metrov

Čoln je bil kakšnih petsto metrov od ladje. Nič drugega nam ni preostalo, kot da začnemo veslati. Eno veslo je vzel Klobučar, drugo pa jaz. Šele tedaj sva spoznala, kako šibka in izčrpana sva. Težko je šlo. Jelić je prosil za pomoč.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 76 z dne 19. aprila 1983

država	valuta	tečaj velja za	nakupni za devize	srednji	prodajni	nakup. za čeke in kred. pisma	nakup. za efek. in pošt. nak.
Avstrija	šiling	100	455,9884	456,6734	457,3584	446,87	444,59
Belgija	frank/C	100	161,9097	162,1529	162,3961		
Belgija	frank/F	100	159,9116	160,1518	160,3920	156,31	155,51
Danska	krona	100	905,8011	907,1619	908,5226	885,42	880,89
Finska	marka	100	1448,3727	1450,5485	1452,7243	1415,78	1408,54
Francija	frank	100	1072,7109	1074,3224	1075,9339	1048,57	1043,21
Nizozemska	gulden	100	2855,8756	2860,1659	2864,4561	2791,62	2777,34
Italija	lira	100	5,4009	5,4090	5,4171	5,29	5,26
Norveška	krona	100	1098,2445	1099,8944	1101,5442	1073,53	1068,04
ZR Nemčija	marka	100	3216,8571	3221,6896	3226,5221	3152,52	3136,43
Španija	pezeta	100	57,8227	57,9096	57,9965	55,51	55,22
Švica	frank	100	3844,9317	3850,7078	3856,4839	3768,03	3748,81
Švedska	krona	100	1048,8984	1050,4741	1052,0498	1025,30	1020,05
V. Britanija	funt	1	122,0317	122,2150	122,3983	119,28	118,67
Irak	ir. dinar	1	252,9528	253,3328	253,7128		
Japonska	jen	100	33,0746	33,1243	33,1740	31,75	31,59
Kuvajt	kv. dinar	1	269,2179	269,6223	270,0267	258,45	257,10
Kanada	dolar	1	63,5987	63,6943	63,7898	61,05	60,74
ZDA	dolar	1	79,1027	79,2215	79,3403	77,32	76,93
Avstralija	a. dolar	1	68,2242	68,3267	68,4292	65,49	65,15
Grčija	drahma	100		91,95	94,79	88,63	88,16
Irska	funt	1		101,84	101,99	97,62	97,11

Nakupni in prodajni tečaji za devize začno veljati ob 14. uri 19. aprila 1983, srednji pa dan kasneje – Tečaji za efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice začne veljati 20. aprila 1983. – Srednji in prodajni tečaji za devize se uporabljajo tudi za efektivo, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice, začenši z 20. aprilom 1983.

ljubljanska banka

Ljubljanska banka nudi za prodana devizna sredstva ugodne kredite

Podražitev ni rešitev za naftno industrijo

Povečanje rafinerijskih cen za 25 odstotkov naj bi odpravilo vse tekoče izgube rafinerij – Ukrepi so dobri, vendar, žal, zakasneli

OD NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 19. aprila – Z energijo bomo imeli letos verjetno precej manj težav kot lani. Zbirna jezera vodnih elektrarn so polna, odprli bomo več novih elektrarn, napovedujejo tudi precej večji izkop premoga. Toda že čez dve leti bomo spet imeli velike probleme, ker se prepočasi dogovarjamo o gradnji novih energetskih zmogljivosti.

To je na današnji seji skupščinskega odbora za finance povedal Rade Pavlović, zvezni sekretar za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Povod za razpravo je bilo pismo hrvaškega sabora, v katerem opozarjajo na nekatere glavne probleme v naftni industriji in predlagajo več ukrepov. Pismo je bilo napisano pred zadnjo podražitvijo naftnih derivatov,

● Sekretar splošnega združenja naftne industrije v zvezni gospodarski zbornici Zoran Pupovac je menil, da so zdajšnji temeljni prometni davki za naftne derivate preveliki. Pri navadnem motornem bencinu, na primer, davek predstavlja skoraj četrtino rafinerijske cene. Zato bi morali vsako leto v skladu s potrebami proračunov te davke določiti vneskovno, ne pa da med letom spremljajo podražitve in na ta način v proračunske blagajne usmerijo precej več denarja, kot je bilo predvideno.

Pavlović je dejal, da bo zadnja podražitev rešila večino vprašanj, omenjenih v pismu. Tako naj bi povečanje rafinerijskih cen za 25 odstotkov odpravilo vse njihove tekoče izgube.

Po njegovih besedah naj bi bilo bolj ali manj urejeno tudi zbiranje deviz za uvoz nafte, čeprav je 17 odstotkov, kolikor naj bi svojega priliva za ta namen prispevalo združeno delo, premalo (hrvaški sabor predlaga, da se priliv poveča za 20,5 odstotka). Deviz se tudi ne zbira več samo za kupovanje nafte, marveč tudi za raziskovanje novih nahajališč. To je pomembno, ker se domača proizvodnja verjetno ne bo več bistveno povečevala, imamo pa tzredno zanimiva najdišča v Angoli in Alžiriji.

Sekretar splošnega združenja naftne industrije v zvezni gospodarski zbornici je menil, da je Pavlovićeva ocena položaja preveč optimistična. Res je, da je vlada začela radikalneje reševati te probleme, vendar pa se jih je v prejšnjih letih nabralo toliko, da najtežji časi šele prihajajo. Izgube rafinerij niso pokrite ali pa so pokrite fiktivno, obratnih sredstev ni in celotna dejavnost je v dinarski blokadi. Skupščina in vlada bi morali v okviru posojilno denarne politike čimprej ukrepati, da bi se v tem pogledu položaj obrnil na bolje. Nevzdržno je, na primer, da je morala samo reška rafinerija lani prevzeti obveznost za plačilo 2 milijard obresti. Morali bi imeti nekakšen sklad za odpiranje akreditivov za uvoz nafte,

● Hrvaški delegat Rajko Simić se je vprašal, zakaj so pogajanja s tujimi bankirji, mednarodnim monetarnim skladom in s posameznimi državami skrivnost. V tujini je znano, da v teh pogajanjih o letošnjih posojilih Jugoslaviji sodeluje 583 tujih bank, torej ta podatek skrivamo samo pred domačo javnostjo. Simić je menil, da bi morali biti o vsem dobro obveščeni, ker nas bodo ta posojila naposled veljala 2 milijardi dolarjev, odbor pa se je s tem v celoti strinjal.

Zoran Pupovac je opozoril, da tudi celoten bančni mehanizem ne deluje, ko gre za kupovanje nafte na tujem. Narodna banka ne daje garancij in zatika se celo pri odpiranju akreditivov za uvoz nafte s klirinškega področja. Skladišča v rafinerijah so zato že skoraj suha. Stojita že rafineriji v Bosanskem Brodu in v Novem Sadu, pančevska dela z minimalnimi zmogljivostmi, ostale pa trošijo zadnje zaloge nafte.

V razpravi so člani odbora menili, da se ne morejo konkretneje opredeljevati okoli vprašanj v pismu sabora. Predsednik odbora Ante Bubić je dejal, da so vladni ukrepi sicer dobri, vendar zakasneli (vsi izračuni so narejeni, kot da je bila podražitev že 1. marca). Kljub podražitvi, ki res marsikaj rešuje, je očitno še več odprtih problemov, o katerih ni moč improvizirano razpravljati, temveč jih je treba podrobno proučiti.

BORIS JEŽ

OGLEDALO

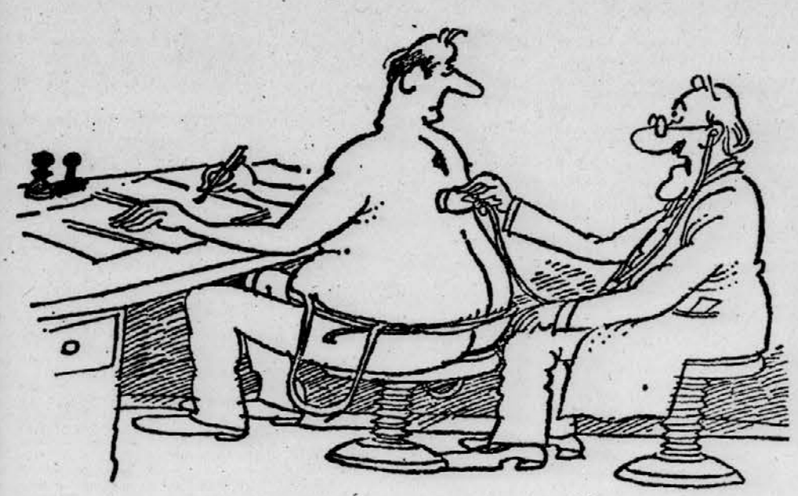

– Medtem ko vas pregledujem, lahko izpolnite vse potrebne formularje za participacijo.
RANKO GUZINA, Večernje novosti

IZ POSLOVNEGA SVETA

● **BENCINSKI BONI V ITALIJI** – Tuji turisti, ki prihajajo v Italijo, lahko tudi letos dobe bone za bencin. Liter super bencina s popustom stane 1015 lir in je torej za 150 lir cenejši kot sicer. Bone je mogoče dobiti na predstavništvih ACI ali ENIT in v nekaterih bankah v tujini ter na predstavništvih ACI na mejah pri vstopu v Italijo. Turisti imajo možnost izbirati med dvema »paketoma«: tisti, ki ne mislijo iti južno od Rima, dobe bone za 150 litrov bencina in za 10.000 lir popusta pri cestninah na avtomobilskih cestah. V »južnem paketu«, ki velja južno od Rima, pa je še za 200 litrov bencina s popustom in za 16.000 lir bonov za avtoceste. Neporabljene bone je mogoče na meji ponovno vnovčiti, vendar je treba pri tem plačati nekaj provizije. bone izdajajo na ime lastnika avtomobila. (A. N.)

Proizvodnja jekla

(primerjava s prejšnjim letom v odstotkih)
1982
Industrijske države (v milijonih ton)

		% sprememba
ZSSR	147,5	– 0,68
Japonska	99,5	–2,09
ZDA	65,7	–40,06
ZRN	35,9	–13,78
Italija	24,0	–3,21
Francija	18,4	–13,36
Poljska	15,0	–4,57
Češkoslovaška	15,0	–1,77
Velika Britanija	13,8	–11,56

Države v razvoju (v milijonih ton)

	1981	1982	% sprememba
Brazilija	13,2	13,0	–1,62
J. Koreja	10,8	11,8	+9,30
Indija	10,8	11,0	+2,65
Mehika	– 7,6	7,1	–7,17
DLR Koreja	5,5	5,8	+5,45
Tajvan	3,1	4,1	+29,75
Argentina	2,5	2,9	+14,95
Kitajska	35,6	37,0	+3,93

● **INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V ITALIJI SE NAGLO ZMANJŠUJE** – Italijanska industrija je februarja letos izdelala za 8 odstotkov manj kot v istem mesecu lani, v prvih dveh mesecih pa za 6,9 odstotka manj. Največji je padec v železarstvu (21 odstotkov), največje povečanje pa v čevljarstvu (8,3 odstotka). (A. N.)

● **V NIGERIJI POD MILIJON SODOV** – Kot se je izvedelo iz industrijskih virov v Lagosu, so marca v Nigeriji načrpali povprečno po 900.000 sodov nafte dnevno. To je bil že tretji mesec zapored, da je dežela povprečno pridobila manj kot milijon sodov nafte dnevno, torej manj, kot ji odobrava v okviru OPEC sprejeta proizvodna kvota. Zaradi nižje proizvodnje in nižjih cen za nafto, ki ji prinaša 95 odstotkov deviznih dohodkov, se Nigerija spopada s hudimi težavami. (T. D.)

● **V NIGRU ODKRILI NAFTO** – Francoska naftna družba Elf-Aquitaine je objavila, da je prvič po dolgoletnem brezuspešnem iskanju odkrila v zahodnoafriški državi Nigru pomembna nahajališča nafte. Celinsko uklenjeni Niger je moral doslej vso nafto uvažati, čeprav sicer razpolaga s precejšnjimi rudnimi bogastvi, med drugim z uranom. Francoska družba sicer ni objavila, kje so nafto odkrili, kolikšne so njene zaloge in kdaj jo bodo začeli izkoriščati. (T. D.)

● **PRIDELEK TOBAKA BO VEČJI** – Osem največjih svetovnih pridelovalcev tobaka bo povečalo letošnjo proizvodnjo za 100 tisoč ton. Tako bo Indija, ki je največji svetovni pridelovalec tobaka, povečala pridelavo od 470 na 480 tisoč ton, Brazilija s 370 na 400 tisoč ton, Indonezija s 115 na 116 tisoč ton. Drugi veliki pridelovalci, kot so: Argentina, Zimbabve, Malavi, Filipini in Tajska bodo povečali svojo pridelavo med 5 in 15 tisoč ton. (L. Z.)

● **ETIOPIJA ODPIRA VRATA TUJEMU KAPITALU** – Etiopska vlada je izdala predpis, po katerem je dovoljeno ustanavljanje skupnih podjetij z 51-odstotno etiopsko udeležbo in 49-odstotno udeležbo tujega kapitala. Rok takšnih skupnih podjetij je omejen na 25 let; skupno podjetje je oproščeno davka na dohodek v prvih treh letih poslovanja. (L. Z.)

● **ZSSR BO PODVOJILA PRIDELAVO ŽITA** – Sovjetska zveza naj bi do konca petletnega obdobja 1985–1990 povečala pridelavo žita glede na petletko 1961–1965 za skoraj dvakrat. Predstavnik sovjetskega ministrstva za preskrbo Ivan Tihomirov je udeležence svetovnega srečanja o žitu prejšnji teden v Rotterdamu – ne da bi navedel kakšne druge podrobnosti – obvestil, da se je pridelava te poljščine v Sovjetski zvezi v zadnjih 15 ali 20 letih zvišala za 50 odstotkov. V petletnem načrtu 1981–1985 naj bi v primerjavi z obdobjem 1961–1965 povečali pridelavo za 81 odstotkov, povečanje v obdobju 1985–1990 pa naj bi bilo sto odstotno.

Po sedanjem načrtu je predvideno, je dejal Tihomirov da bo letna pridelava dosegla 238 milijonov ton, vendar se zdi, da tega ne bo mogoče doseči.

● **PREMOČ AMERIŠKIH ŽEPNIH RAČUNALNIKOV** – Evropski proizvajalci računalnikov so v želji, da bi obdržali svoj delež na vse bolj zahtevnem in zoženem evropskem trgu, povsem zanemarili izdelavo žepnih računalnikov. To so spretno izkoristili proizvajalci iz ZDA, ki so s svojimi majhnimi in poceni izdelki povsem preplavili Evropo. Ta »invazija«, kot piše International Business Week, se je začela leta 1970. Veliki evropski proizvajalci pisarniške opreme – zahodnemški Triumph Adler, nizozemski Philips in italijanski Olivetti – so šele lani odgovorili z lastnimi izdelki, toda boj za trg bo hud, še posebej, ker doživlja povpraševanje po žepnih računalnikih v Evropi zdaj pravo eksplozijo. V Evropi so lani prodali za 1,8 milijarde dolarjev žepnih računalnikov, po predvidevanjih International Data Corp. (IDC) pa naj bi se do leta 1987 ta številka povzepla na 4,5 milijarde dolarjev. Proizvajalci iz ZDA si zdaj lastijo že dve tretjini evropskega trga, saj so bili do lani tako rekoč brez konkurence. V Evropi so se zdaj pojavili še Japonci – zlasti Nippon Electric, Sord in Sharp, ki svoje izdelke prav tako zelo uspešno prodajajo. Evropskim proizvajalcem zamujenega torej ne bo lahko nadoknaditi.

Žepni računalniki v Evropi
Prodaja 1982 v odstotkih

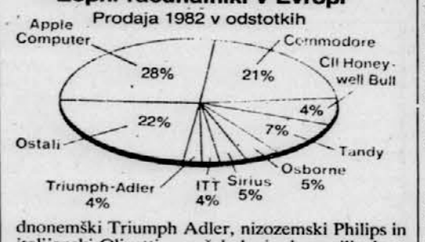

OPEC se drži dogovora o ceni in proizvodnji

Članice organizacije upajo, da se bo sedanja cena nafte obdržala vsaj do konca letošnjega leta

LONDON, 19. aprila (Tanjug) – Nevarnost, da bi prišlo do »vojne naftnih cen«, ne grozi več. Države članice organizacije držav izvoznic nafte (OPEC) se drže sporazuma o cenah in proizvodnji in obeta se, da se bodo cene obdržale vsaj do konca leta. Nakupi nafte se bodo povečali šele konec leta.

Tako bi lahko v glavnem povzeli odločitve z londonskega sestanka štiričlanskega ministrskega odbora OPEC, zadolženega za spremljanje razmer na tržišču. Po sestanku so člani odbora, ministri za nafto iz Alžirije, Združenih arabskih emiratov, Venezuele in Indonezije, izrazili zadovoljstvo, da se vse države članice OPEC drže sporazuma, sklenjenega po maratonskem zasedanju, ki je potekalo v Londonu prejšnji mesec, ko so določili cene nafte: 29 dolarjev za sod, kar je za 5 dolarjev manj od prejšnje cene, in se dogovorili o skupni proizvodni kvoti 17,5 milijona sodov na dan.

Ocenili so, da se prodaja ta mesec suče okoli 15 milijonov sodov na dan. Obenem so opazili, da so veliki porabniki zmanjšali svoje rezerve. V resnici se bodo nakupi nafte pri proizvajalcih povečali komaj v četrtem trimesečju.

Pri kvotah in cenah ni bilo prekrškov. Sestanka v Londonu se je kot gost udeležil tudi nigerijski minister za nafto Malam Diko, ki je zagotovil, da se bo njegova država še naprej držala klavzul sporazuma. Strokovnjaki so ob pripravljanju sestanka med drugim poudarili, da se sporazuma o cenah drži tudi Iran, čeprav ga uradno ni sprejel in čeprav ni pripravljen popuščati pritisku kupcev in priznavati posebne popuste pri že določenih cenah.

V predlogu sprememb plana več stimulacije

Republiški izvršni svet: pomembna dopolnitev so ukrepi za izvozno usmeritev gospodarstva

LJUBLJANA, 19. aprila – Izvršni svet skupščine SR Slovenije kot eden izmed podpisnikov je danes obravnaval prečiščeno besedilo sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981–1985, ki ga je pripravil odbor podpisnikov na podlagi predlogov amandmajev podpisnikov dogovora, usklajenih v okviru obravnav s koordinatorji za posamezna področja dogovora, poroča republiški komite za informiranje.

Izvršni svet je ugotovil, da predlagane spremembe in dopolnitve dogovora izhajajo iz novih dejstev, ki so nastala po prvem letu uresničevanja dogovora in družbenega plana SR Slovenije. Gre predvsem za zožene materialne možnosti razvoja do konca tega srednjeročnega obdobja in za zaostrene pogoje gospodarjenja. Ob tem pa je izvršni svet ocenil, da spremembe in dopolnitve v dogovoru o temeljih plana ne vnašajo restriktivne politike, ampak vgrajujejo v dogovor stimulativne elemente, ki naj prispevajo k večji in stabilizacijski gospodarski aktivnosti in s tem k pozitivni gospodarski rasti, ki pomeni izrabo naših gospodarskih potencialov in omogoča hitrejši gospodarski in družbeni razvoj.

Tem usmeritvam so podrejene vse oblike porabe – osebna, skupna, splošna in investicijska. Podpisniki dogovora s področja družbenih dejavnosti so večinoma v tem smislu že spremenili svoje samoupravne sporazume o temeljih planov, v postopku spreminjanja pa so tudi samoupravni sporazumi o temeljih planov s področja gospodarstva.

Kot posebno pomembno dopolnitev dogovora je izvršni svet ocenil ukrepe za večjo izvozno usmerjenost slovenskega gospodarstva. V dogovoru je ta prioritetna naloga sedaj tudi bolj dorečena. Podpisniki se zavezujejo, da bodo s celotno svojo aktivnostjo prispevali k tej usmeritvi.

Druga, prav tako pomembna dopolnitev dogovora je na novo izoblikovana in konkretizirana razvojna politika, prikazana v dogovoru dodanem pregledu investicij za povečanje proizvodnje za izvoz na konvertibilno območje, za proizvodnjo hrane za oskrbo domačega trga in za izvoz ter za proizvodnjo deficitarnih surovin. Ta pregled bodo udeleženci dogovora dopolnjevali na osnovi novopripravljenih investicij. Taka investicijska usmeritev naj bi veljala tudi po koncu tega srednjeročnega planskega obdobja.

● Javna razprava potrjuje, da so načela v predlogu za izdajo zakona pravilno uveljavljena, da zakonsko besedilo na sprejemljiv način zajema mnoge, dokaj različne dejavnosti ter da bo zakon ustrezno zaokrožil zakonodajno urejanje kulture, je menil IS po obravnavi pripomb k osnutku zakona o kulturnoumetniških dejavnostih in posredovanju kulturnih vrednot. Nekatera vsebinska vprašanja so se v dosedanji razpravi izbistrila, podobno velja tudi za opredelitve k posameznim variantam. IS je zavzel stališče do posameznih pripomb in jih poslal skupščini SR Slovenije, ki bo predvidoma maja letos odločala o osnutku zakona.

Ocena izvršnega sveta je, da je v letu dni trajajoči pripravi in razpravi o spremembah in dopolnitvah dogovora dosežena visoka stopnja usklajenosti med prek dvesto udeleženci.

Odbor podpisnikov bo v prihodnjih dneh ugotovil sprejetje dogovora pri posameznih podpisnikih in predložil dogovor v podpis.

Stil bo prihranil devize

RADENCI, 19. aprila – Odločitev Radenske, da bo zamenjala drago licenčno brezalkoholno pijačo deit za domači napitek stil, se bo obrestovala. Samo letos bi to partnerstvo stalo Radensko več kot šestdeset milijonov deviznih dinarjev.

Radenska ob domači proizvodnji znanega swinga tudi za deit že dalj časa uporablja domače surovine. Zato se nadejajo, da bodo letošnji količinski plan prodaje brezalkoholnih napitkov, skupaj 45 milijonov litrov, celo presegli. Tako Radenska zaradi te spremembe ne bo prikrajšana pri dohodku.

Z odpovedjo licenčne pogodbe pri zahodnonemški tvrdki oziroma njeni podružnici v Avstriji, ki je doslej Radenski drago prodajala surovine, so se otresli velikih deviznih izdatkov. Samo letos bi morala ta delovna organizacija odšteti za nabavo surovin tujemu licenčnemu partnerju več kot petnajst milijonov avstrijskih šilingov.

S prehodom na proizvodnjo domačih surovin je Radenska spet manj odvisna od uvoza. Kljub temu, da bodo tudi v prihodnje morali večino komponent za napitek stil uvažati.

B. B.

ISKRICE

Za veliko žensk je nežnost najkrajša pot k popolnosti.
MAURIAC

Umetnik je lažnivec, umetnost pa je resnica.
MAURIAC

Tam, kjer ni policajev, je določena zvrst »poštenjakov« sposobna vsega.
MAURIAC

Kar je za te ptice menjava perja, to so za nas ljudi težave, nesreče in hudi časi...
VAN GOGH

Biti prijatelj, biti brat, rad imeti – to odpira vsako temnico z nezadržno silo, z vsemogočno čarovnijo. Kdor te možnosti nima v sebi, ostane mrtev.
VAN GOGH

NOVI KIH

Slovenska ugankarska revija

NOVI KIH

Moral je odnehati

DAVID HEMPLEMAN-ADAMS, šestindvajsetletni britanski pustolovec, jo moral navsezadnje opustiti svoj poskus, da bi peš dosegel severni tečaj. Vsega prezeblega in lačnega ga je v petek pobralo letalo in ga odpeljalo v kanadsko raziskovalno postajo »Operation Caesar«, od koder se namerava vrniti v Veliko Britanijo. Na pot se je odpravil sredi marca, vendar se je moral zaradi težav z opremo že po nekaj dnevih vrniti. Tudi drugi poskus je bil že od vsega začetka nesrečen, spodrsnilo mu je in nalomil si je rebro, poleg tega je dobil tudi nekaj ozeblin. Navsezadnje je prišel še v gosto meglo in zajeli so ga snežni viharji, tako da je moral skoraj teden dni čakati v majhnem šotoru. Zaradi slabega vremena tudi preskrbovalno letalo ni moglo vzleteti, stik s svetom je vzdrževal z majhnim radijskim oddajnikom. Odnehati je moral približno 260 kilometrov pred ciljem.

Razjezil se je

RODNEY TOWLER, oseminštiridesetletni tehnik za ogrevanje iz Londona, je bil močno prizadet, ko je sodišče na ženino zahtevo razvezalo njegov dolgoletni zakon. Še posebej pa ga je razburila določba, da se mora izseliti iz hiše in da svoje dosedanje žene ne sme več nadlegovati. Tega nikakor ni mogel preboleti; počakal je, da je njegova bivša boljša polovica odšla zdoma, nato pa se je lotil dela. Strokovnjaško je razbil streho, preluknjal strope, razbil vse šipe, kolikor jih je bilo v hiši, in nazadnje poplavil več sob. Sodnikom ta akcija ni ugajala – maščevalnega soproga so obsodili na štiri tedne zapora.

Čarodejkin portret

Ni in ni konca ugibanja, kakšna skrivnostna alkimija poraja zvezde. Nadarjenost in lepota nista dovolj. Potrebne so dobre vloge, zaljubljena kamera, srečanje z javnostjo, pa osebnost, sreča, dar. **MERYL STREEP** ima vse to, pa še neki neumljivi magični čar. Pri triintridesetih so za njo Holokavst, Julija, Potovanje na konec pekla, Zapeljevanje Joeja Tynasna, Manhattan, Kramer proti Kramerju, Ljubica francoskega poročnika, Smrt na obroke, Sophiejina odločitev, ki je letos prinesla oskarja za glavno vlogo, jeseni pa bo nared film Mika Nicholsa »Karen Silkwood«.

Kot Robert de Niro se iz filma popolnoma prelevi, se popolnoma poistosveti z osebo, ki jo igra ali kot pravi sama: »skoči iz svoje kože« do tiste mere, da imajo gledalci občutek, da vloge ne bi mogel upodobiti nihče drug.

V Sophiejini odločitvi je pokazala vso svojo moč in nadarjenost, se podvrgla peklenski dieti, da je postala tista pretresljiva prsteno bleda in koščena poljska izseljenka Sophie Zawistowska leta 1947 v Brooklynu. To pa še daleč ni vse... Roman Williama Styrona je prebrala takoj, ko je izšel, zdel se ji je odličen, zelo dramatičen, a na film ni pomislila. Nekaj let kasneje je v Angliji, kjer je snemala Ljubico francoskega poročnika, imela ognjevit razgovor z režiserjem Alanom Pakulo, ki je pripravljal Styronov roman za film; na kocnu je bilo jasno, da v filmu ni prostora zanjo. Pakula je za vlogo Sophie izbral mlado češkoslovaško igralko. Meryl pa si je priskrbela kopijo scenarija in se očarana spet napotila k Pakuli, ki jo je sprejel le iz vljudnosti. Požrla je ponos, ko je videla, da so že vse stene v njegovem studiu prelepljene s fotografijami igralke, ki naj bi upodobila Sophie, in ga na vse načine prepričevala, da je ona primernejša, ker je starejša in ima že otroka, zato bolje razume materinsko ljubezen. Priborila si je veliko vlogo in danes je zaradi tega prav nič ne peče vest. »Za Pakulo je bilo laže staviti vse na moje ime kot na ime še neznane igralke,« pravi samozavestno, »in Pakula ni imel pojma, kaj bom naredila iz filma.«

Bokassa dokazuje svojo nedolžnost

JEAN-BEDEL BOKASSA, nekdanji centralnoafriški cesar, poziva svoje nekdanje vojne tovariše v francoski vojski, naj pomagajo »priti resnici na dan«. V pismu, ki ga je dal natisniti v več tisoč izvodih in ilustrirati s svojimi fotografijami, na katerih pozira v vsem svojem vojaškem sijaju, zatrjuje, da se mu godi krivica in da je nedolžen ter zahteva, naj se njegova nedolžnost dokaže na sodišču.

Neprijetna izbira

BOB BELL, vodja socialne službe v okrožju Elgin (kanadska zvezna država Ontario), se je odločil za kaj nenavaden ukrep. Vse, ki prejemajo socialno podporo, je postavil pred zelo zoprno izbiro; če hočejo še naprej dobivati denar, morajo nabirati črve, če tega ne bodo delali, izgubijo pravico do denarne pomoči. Razlog za takšno grožnjo je sila preprost; Frank Cus, trgovec na debelo z ribiškim priborom in vsemi ribiškimi potrebščinami, torej tudi s črvi, ne najde nikogar ki bi bil pripravljen nabirati žive vabe, čeprav ponuja zbiralcem šestnajst kanadskih dolarjev na uro. Pravi, da bo prisiljen svojo firmo prestaviti v kakšen drug kraj.

Praprebivalci Ognjene zemlje

Pred dnevi je zaradi pljučnice umrla **ROSA MILCIC,** zadnja čistokrvna predstavnica indijanskega plemena Yahganov, avtohtonih prebivalcev Ognjene zemlje. Kot je povedal ravnatelj muzeja v mestu Puerto Williams, je bila stara okrog devetdeset let. Tudi njen mož, ki je umrl pred desetimi leti, je bil čistokrvni Yahgan, nosil pa je priimek svojega adoptivnega očeta, ki se je na jug Latinske Amerike priselil iz Slavonije. Par ni imel nobenega otroka. Domnevajo, da so Yahgani prišli na Ognjeno zemljo pred približno 12.000 leti. Še leta 1870 je živelo približno 3000 čistokrvnih pripadnikov plemena, danes pa živi le še nekaj mešancev.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 20. april 1983

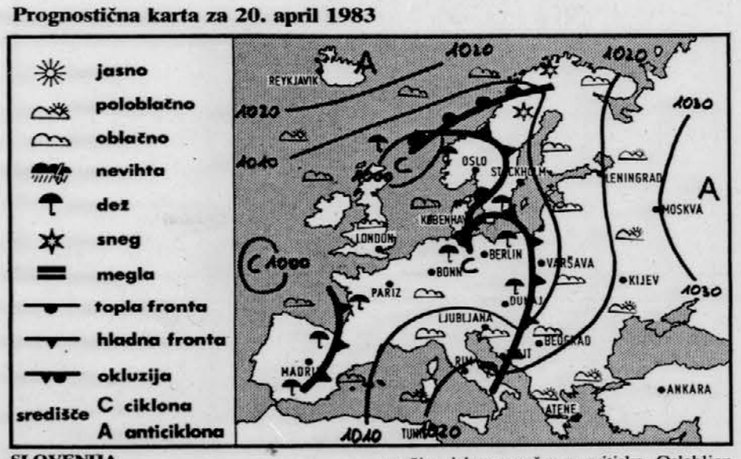

SLOVENIJA
Bo pretežno oblačno, v zahodni in osrednji Sloveniji bodo občasno manjše padavine. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, najvišje dnevne od 13 do 17 stopinj Celzija.

JUGOSLAVIJA
Spremenljivo do pretežno oblačno, predvsem v zahodnih predelih bodo vmes manjše padavine.

VREMENSKA SLIKA
Nad zahodno in srednjo Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Oslabljen frontalni val se prek Alp in srednje Evrope počasi pomika proti vzhodu.

KAKO KAŽE ZA ČETRTEK
Deloma jasno in nekoliko topleje.

SOSEDNJI KRAJI ITALIJE IN AVSTRIJE
V sosednjih pokrajinah Avstrije in Italije bo oblačno, občasno bodo vmes manjše padavine.

Vreme in temperatura dne 19. aprila 1983 ob 13. uri

kraj	vreme	st.
Ljubljana	pret. oblačno	14
Planica	pret. oblačno	10
Brnik	oblačno	15
Kredarica	rosi	–1
Maribor	pret. jasno	21
M. Sobota	jasno	19
Sl. Gradec	zmerno oblačno	15
Celje	zmerno oblačno	17
Novo mesto	delno jasno	18
Nova Gorica	oblačno	13
Portorož	oblačno	14
Reka	oblačno	14
Pulj	oblačno	14
Hvar	rahlo dežuje	14
Dubrovnik	dežuje	11
Zagreb	zmerno oblačno	21
Beograd	pret. oblačno	18
Sarajevo	oblačno	13
Titograd	rahlo dežuje	14
Skopje	pret. oblačno	17
Celovec	pret. oblačno	16
Gradec	pret. jasno	21
Dunaj	pret. oblačno	18
Benetke	oblačno	12
Milano	rosi	11
Genova	oblačno	13
Rim	rahlo dežuje	19
Pariz	pret. oblačno	6
Berlin	pret. jasno	17
Stockholm	pret. oblačno	10
Moskva	oblačno	14

STANJE VODA 19. APRILA 1983 OB 8. URI
VIŠINA v cm: MURA Gornja Radgona 131, SAVA Radovljica 75, SAVA Šentjakob 198, SAVA Radeče 154, SORA Škofja Loka 125, LJUBLJANICA Moste 93, SAVINJA Laško 114, KRKA Podbočje 85, KOLPA Radenci 102.
PRETOK v m³/s: MURA Gornja Radgona 154, SAVA Radovljica 34,4, SAVA Radeče 154, SORA Škofja Loka 6,77, LJUBLJANICA Moste 46,4, SAVINJA Laško 20,5, KRKA Podbočje 18,1, KOLPA Radenci 29,7 in SOČA HE Doblar 50.
TEMPERATURE v °C: MURA Gornja Radgona 8,4, SAVA Radovljica 7,4, SAVA Radeče 10,5, SORA Škofja Loka 8,2, LJUBLJANICA Moste 11,4 ter SAVINJA Laško 9,6.

V večni temi

Ni se lahko boriti z mrazom na visokem severu in v gorah, ne s sušo, z vročino in viharji v puščavah. Vsaj tako težko, če ne še teže, pa se je boriti z lakoto v večni temi podzemeljskih jam. To je svet, kamor sonce nikdar ne posije in kjer je vedno vlažno, kjer ni vetrov. Kjer pa ni svetlobe, tam tudi ni rastlinskega zelenja in ne cvetja. In če ni rastlin, potem tudi živali nimajo hrane. Le nekaj plesni uspeva tod, nekaj hrane prineso podzemeljske vode iz osvetljenih področij, nekaj pa jo dajejo celo odpadki netopirjev.

Vendar je življenje stopilo tudi v te temine. Ko opazujemo podzemeljske prebivalce, vidimo, da so kot rojeni za podzemlje, za temo. Povečini so slepi. Tako človeška ribica, hrošči, pajki, v Ameriki tudi ribe. Kaj pa naj dela oko, kjer ni svetlobe? Kot se pri slepcu razvije tip do izredne sposobnosti, tako se tudi pri podzemeljskih prebivalcih namesto vida neverjetno razvijeta tip in še voh. Jamske kobilice, hrošči in pajki z izredno dolgimi tipalnicami odlično vohajo in tipajo.

Ker ni vetrov, ni čuda, da so podzemeljske živali izredno občutljive in zaznajo s svojimi občutljivimi dlačicami vsak najrahlejši vetrič. Vsak premik zraka je za podzemeljske prebivalce znamenje, da je v bližini sovražnik ali pa žrtev.

Tudi stalna vlaga, ki vlada v podzemeljskih jamah, je za živalstvo izredno važna. Kopenski prebivalci morajo biti zaščiteni pred soncem in vetrovi, da jih ne izsuše. Kako močne oklepe imajo kopenske žuželke, npr. hrošči, so tako nežno, nemalokrat kar prosojno kožo pa so pokrite jamske žuželke in jamski pajki, da se jih skoraj ne upamo dotakniti.

J. L.

PA ŠE TO

OPOZORILO SADJARJEM IN ŠE KOMU – Medtem ko kmetijski inštitut prek javnih občil že nekaj časa opozarja sadjarje, naj vendar pohitijo s škropljenjem nasadov hrušk in jablan, se v Pomurju in Slovenskih goricah lastniki sadovnjakov zaman potikajo po trgovinah za predpisanimi škropivi. Ker teh ni – očitno pa bo pridelek zmanjšalo tudi vse prej kot primerno vreme, saj je drevje že v cvetu – je na dlani, da bomo morda le našli toliko dolarjev, da bomo uvažali – morda celo banane.

Skupščinski zbori so dobro delali

V postojnski občini je bilo prvo leto v tretjem mandatu delegatske skupščine dokaj uspešno

POSTOJNA, 19. aprila – V postojnski občini prvo leto v tretjem mandatnem obdobju delegatske skupščine ugodno ocenjujejo, saj so se delegati dobro vključevali v delo skupščinskih zborov. Na sejah je bilo povprečno prisotnih 82 odstotkov delegatov, le-ti pa so se zaradi manjše izgube delovnega časa odločili za seje občinske skupščine ob 8. namesto ob 13. uri. Od tedaj dalje je bila tudi udeležba delegatov družbenopolitičnega zbora boljša.

Ob teh dokaj ugodnih ugotovitvah pa položaj delegacij v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih še vedno ni tak, kot bi moral biti. Tako so delegacije v tozdih v večini primerov na robu dogajanj, še vedno pa premalo vpete v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, k ustvarjalnemu delu delegacij pa prav tako premalo prispevajo strokovne službe in poslovodni organi v delovnih kolektivih.

● V enoletnem obdobju novoizvoljenih skupin delegatov za zbore republiške skupščine v postojnski občini ugotavljajo, da posamezna gradiva premalokrat in prepozno uvrščajo na seje zborov občinske skupščine, kjer bi se oblikovala stališča in pripombe, ki bi jih delegacije posredovale v republiško skupščino.

Glede na zaostrene pogoje gospodarjenja se delegati zbora združenega dela premalo aktivno vključujejo v reševanje konkretnih težav pri uresničevanju gospodarske stabilizacije – od izgub, sanacijskih programov do razporejanja dohodka, izpolnjevanja planskih nalog interesnih skupnosti in prizadevanj za večjo produktivnost. V zadnjem obdobju so v postojnski občini dosegli pomemben premik v delu delegacij za družbenopolitični zbor, saj je o pomembnih vprašanjih predsedstvo OK SZDL usklajevalo stališča posameznih delegacij družbenopolitičnih organizacij. Na drugi strani pa je pri delu delegatov tega skupščinskega zbora še premalo prisotno povratno obveščanje posameznim družbenopolitičnim organizacijam o delu zbora, sprejetih stališčih in usmeritvah za politično akcijo.

MARJANA TRILER

Odnosi se kalijo, odkar imajo čedalje manj dela

Bo predčasna razrešitev direktorja odpravila trenja v izolskem projektivnem biroju Studio?

IZOLA, 19. aprila – V izolskem projektivnem biroju Studio že nekaj mesecev dobesedno vre. Odnosi med delavci in direktorjem so pretrgani in potekajo zgolj po strogo uradni, formalni poti. »Brezvladje« je doseglo že kritično točko, zato je tudi delavski svet te delovne organizacije imenoval posebno komisijo za predčasno razrešitev direktorja.

Pobudo delavskega sveta o predčasni razrešitvi direktorja Studia sta pred kratkim obravnavala in tudi podprla izolski izvršni svet in skupščina. Delavski svet očita direktorju poskus privatizacije in samovoljnega ravnanja ter privilegiranje oziroma zapostavljanje posameznih delavcev. Očita mu tudi sklepanje poslovnih pogodb z zunanjimi sodelavci, čeravno so nekateri zaposleni v Studiu ostajali brez pravega dela. Izvršni svet in skupščina sta sklenila, da stvar razčistijo v samem kolektivu. Posebna komisija, ki jo je imenoval delavski svet, bo morala ugotoviti odgovornost oziroma krivdo direktorja.

V Studiu so odnosi skaljeni že polni dve leti. Za pravočasno ureditev razmer pa niso v tem času poskrbele niti družbenopolitične organizacije niti samoupravni organi delovne organizacije.

Zakaj je stvar izbila na dan šele po dveh letih, ni težko ugotoviti. Tako kot številne projektivne delovne organizacije ima tudi Studio v zadnjem času čedalje manj dela. Na kršenje samoupravnih pravic so se torej delavci Studia »spomnili« šele zdaj, ko je dela vse manj. Bo samo »žaganje« direktorja dovolj za ozdravitev izolskega studia?

IZTOK UMER

Zatiskali so oči pred nepravilnostmi

Predlog za ukrep družbenega varstva v tozdu Hoteli Piran – Nepovezanost otežkoča delo notranji kontroli

PIRAN, 19. aprila – Družbeni pravobranilec samoupravljanja iz Kopra je na današnji seji občinskega izvršnega sveta v Piranu predlagal skupščini občine, naj na svoji prvi seji (konec aprila) zaradi vrste nepravilnosti v tozdu Hoteli Piran, izreče začasni ukrep družbenega varstva. Skupščini je predlagal, naj odstavi vršilca dolžnosti individualnega poslovodnega organa, naj začasno omeji samoupravne pravice delavcev na področju delovnih razmerij, na področju razporejanja delavcev in v disciplinskih zadevah, naj začasno omeji pristojnost delavskega sveta pri poslovni politiki in imenuje začasni organ, ki naj prevzame vse pravice in dolžnosti individualnega poslovodnega organa in poskrbi za odpravo vseh motenj v tej temeljni organizaciji. Občinski izvršni svet je predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja podprl in skupščini predlagal, naj bi funkcijo začasnega organa opravljal Marjan Fujan, zdajšnji sekretar predsedstva občinske konference SZDL Piran.

Temeljna organizacija ima tri delovne enote z vrsto manjših obratov (gostinskih lokalov), ki so raztreseni po Piranu. To ustvarja nepovezanost delavcev in otežkoča delo notranji kontroli. Pravobranilec samoupravljanja je tako ugotovil, da je v tozdu prišlo do »škodljivih pojavov privatnolastništva, nedisciplине in prisvajanja«. V treh obratih so namreč delavci prodajali svojo kavo, pijačo, knjižili so nenavadno velik odpis hrane itd. K vsemu temu naj bi posameznike spodbujali nizki osebni dohodki, materialni interesi in nizka raven zavesti posameznih delavcev.

Za nepravilnosti je v veliki meri odgovoren bivši direktor, družbenopolitične organizacije pa niso odigrale svoje vloge, je menil pravobranilec samoupravljanja. V tozdu je zatajilo informiranje, ni se obnesla notranja organizacija, ni delovala samoupravna delavska kontrola, odpovedala je disciplina (saj eno leto sploh niso uvajali disciplinskih postopkov). Čeprav je bilo nepravilnosti veliko, pa je marsikdo v tem tozdu (pa tudi v delovni skupnosti skupnih služb) raje zamižal in dopuščal nepravilnosti. Samo lani so na primer v tem tozdu odpisali 202,5 kilograma pršuta, ob inventuri za leto 1982 so ugotovili za 190 tisoč dinarjev primanjkljaja drobnega inventarja. V enem lokalu so samovoljno dvigovali cene hrane, zaradi česar je temeljno sodišče kaznovalo odgovorne osebe, v tozdu pa na to ni nihče reagiral. Sodu je izbilo dno, ko se je vsem naštetim nepravilnostim pridružila še na delavskem svetu izsiljena razrešitev bivšega direktorja, ki jo je sam utemeljeval s tem, da mora prevzeti naloge vodje nabavne službe v DSSS, ob tem pa ni nihče poskrbel za ustrezno nadomestilo v vodenju tozda.

BORIS ŠULIGOJ

Kako v sezoni do boljše preskrbe?

V piranski občini iščejo možnosti za boljšo preskrbo z najbolj iskanimi živili

PIRAN, 19. aprila – Kako naj bi se kar najbolj uspešno postavili po robu zadregi ob slabi preskrbi z mesom, mlekom in drugimi pomembnimi proizvodi v letošnji turistični sezoni, so razmišljali člani piranskega občinskega izvršnega sveta in pripravili sklep, ki naj bi ga prihodnji teden potrdili delegati treh zborov občinske skupščine.

Za nemoteno oskrbo z mesom bi v tej občini potrebovali med junijem in septembrom 165 ton junetine in 77 ton svinjine. Odgovorni delavci komiteja za družbeno načrtovanje in družbenoekonomski razvoj so se pogovorili z dobaviteji (Timav, Kras Sežana in Nanos, tozd Preskrba Portorož) in ugotovili, da je redna dobava mesa možna le, če se občine in dobavitelji dogovorijo o pokrivanju razlik med nabavnimi in prodajnimi cenami mesa. Tako so v piranski občini ugotovili, da bi lahko za te negativne razlike v cenah mesa namenili 4,6 milijona dinarjev, 2 milijona iz turistične takse, 2,6 milijona pa iz načrtovanega presežka občinskega proračuna. To torej pomeni, da razprava o porabi turistične takse v piranski občini še ni končana, tokratnemu predlogu izvršnega sveta o porabi te takse pa bo težko oporekati, čeprav je prišel veliko prepozno.

Občinski izvršni svet se je s turističnimi organizacijami tudi že dogovarjal o prispevku dinarjev deviznega porekla, o devizah, ki naj bi jih prispevale za boljšo in nemoteno preskrbo z alpskim mlekom. Vendar portoroške agencije, ki posredujejo zasebne sobe in počitniška stanovanja turistom, niso bile najbolj navdušene nad predlogom, da naj bi za ta namen prispevale 4,5 milijona dinarjev v devizah.

Za ostale proizvode (maslo, olje, sladkor, detergente in za papirno konfekcijo) bi Nanosov tozd Preskrba Portorož potreboval 60 milijonov dinarjev, saj bi morali dobaviteljem že vnaprej plačati denar za potrebne količine omenjenih živil v glavni turistični sezoni. Tako je občinski izvršni svet predlagal skupščini, da odobri kratkoročni brezobrestni kredit iz tekočega proračunskega priliva v višini dveh milijonov dinarjev. Samo s tem denarjem preblema preskrbe v tej turistični občini sicer ne bodo mogli v celoti odpraviti, pomeni pa otipljivo upanje za vsaj nekaj boljšo preskrbo med turističnо sezono in zgled, ki bi mu lahko sledili tudi drugi.

BORIS ŠULIGOJ

UTRIP

Obiski šolarjev v Luki Koper so pogosti

KOPER, 19. aprila – Luko Koper si je lani ogledalo več kot 10.000 obiskovalcev, med njimi največ mladih, in sicer osnovnošolcev. Obiskovalce z razvojen te delovne organizacije navadno seznanja luški vodič. Okrog 170 učencev petih razredov osnovne šole »Vojke Šmuc« iz Izole je letos odprlo sezono obiskov v Luki. (Foto: Zoran Vlajić)

Nova servisna delavnica za praznike

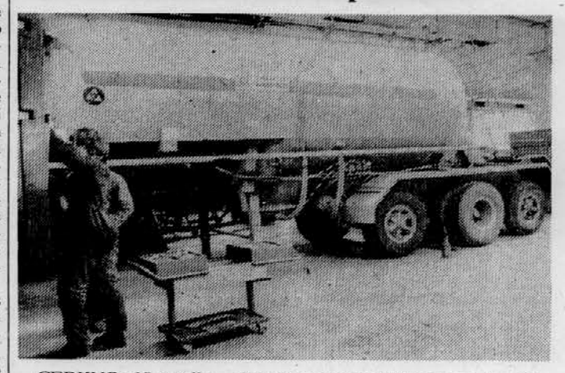

CERKNO, 19. aprila – Avtoprevozov tozd Transport je v Cerknem pred kratkim odprl novo servisno delavnico za popravilo tovornih vozil. Cerkljanski kolektiv ugotavlja, da je bila odločitev za to skoraj 22-milijonsko naložbo pravilna, saj 14 mehanikov, kolikor je zaposlenih v servisu, komaj zmore sproti opraviti vse delo za potrebe tozda, ki ima 28 tovornih vozil in ETE, katere vozni park obsega 14 tovornjakov. Delavnico so namreč zgradili tudi s pomočjo te največje cerkljanske delovne organizacije. Avtoprevozova delavnica, ki stoji ob prometnici, ki povezuje Gorenjsko s Primorsko, pa pride prav tudi drugim voznikom tovornih vozil, ki lahko spotoma odpravijo okvare na tovornjakih. Cerkljanski mehaniki, ki so dovolj dobro opremljeni tudi za manjša popravila osebnih vozil, imajo v načrtu še opremo za servisiranje kmetijskih strojev. Računajo, da jim bo pri nakupu te priskočila na pomoč idrijska kmetijska zadruga. Skrbi pa jih, kako bodo prišli do zadostnih količin nadomestnih delov za stroje, ki so večinoma uvoženi. (Foto: K. R.)

Stoletnica smrti pionirja geološke znanosti

IDRIJA, 19. aprila – Marcus Vincenz Ritter von Lipold je ime enega izmed pomembnih mož, ki so z velikimi črkami zapisani v skoraj 500-letno zgodovino idrijskega rudnika in ki so veliko doprinesli k razvoju naše znanosti. Letos mineva sto let od smrti Lipolda, ki je bil v letih od 1867 do 1883 direktor rudnika v Idriji in ki ga še danes cenimo kot pionirja geološke znanosti. Obletnice smrti tega strokovnjaka so se spomnili tudi v okviru tradicionalnega srečanja slovenskih rudarjev, imenovanega »Skok čez kožo«. Marcus Vincenz Ritter von Lipold, ki je postavil tudi temelje bogati geološki zbirki, ki jo hranijo v idrijskem Mestnem muzeju, je bil 34. od skupaj 51 direktorjev rudnika živega srebra v Idriji. (K. R.)

Igralnica bo pomagala pri razvoju KS vseh obalnih občin

Doslej je bila njene pomoči deležna le piranska občina, zdaj pa bosta nekaj denarja dobili tudi koprska in izolska občina

PIRAN, 19. aprila – Izvršni svet občine Piran je danes podprl predlog novega samoupravnega sporazuma med tremi obalnimi občinami in tozdom Igralnica – casino o vlaganju v turistično infrastrukturo sekundarnega pomena za to srednjeročno obdobje.

Portoroška Igralnica je namreč del svojega čistega dohodka, ki ji ostane po razporeditvi sredstev za druge namene (gradnjo turistične infrastrukture primarnega pomena – letališče, marino, športno rekreacijski center...), doslej namenjala samo krajevnim skupnostim v piranski občini, odslej pa bodo nekaj denarja dobile tudi krajevne skupnosti iz koprske in izolske občine. Tako naj bi letos vse piranske krajevne skupnosti dobile skupno dva milijona dinarjev, izolska in koprska občina pa za svoje krajevne skupnosti po 500 tisočakov za urejanje poti, ulic, športnih površin in drugih za razvoj turizma pomembnih objektov.

V piranski občini razmišljajo, kako bi lahko uporabili čim več denarja, zasluženega v tej Igralnici, za objekte, ki bi pomagali razvijati turistične kraje ob našem morju. Nekateri predlagajo, da bi v Piranu, na primer, odprli podružnico, ali majhno igralnico (del portoroške Igralnice), katere izkupiček bi šel strogo in samo za obnovo starih mestnih jeder na Obali. Prenovljeni Piran pa bi seveda pritegnil veliko novih turistov in omogočil nadaljnji turistični razcvet teh krajev. Nobenega smisla tudi ne bi imelo, če bi zaslužek Igralnice – casino razdelili na vse vetrove, tako, da si z majhnimi denarci nikjer ne bi mogli pomagati kaj prida. Prednost (in tudi temeljni namen) portoroške Igralnice je namreč ravno v tem, da pomaga oblikovati kar se da bolj razvito jugoslovansko turistično središče, kar dane razmere v piranski občini tudi omogočajo.

BORIS ŠULIGOJ

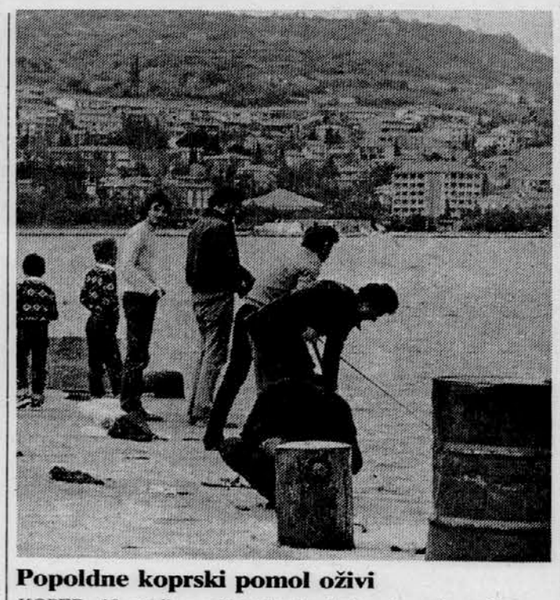

Popoldne koprski pomol oživi

KOPER, 19. aprila – »Namakanje« trnkov je vedno prijetno, z laksom in ribiško palico v roki pa čas hitreje mineva. Trnkarji na obali se z ulovom v teh pomladanskih dneh sicer ne morejo pohvaliti, zato pa izolski ribiči, ki jim je ribolov kruh, pravijo, da so letos z ulovom zelo zadovoljni. Doslej so namreč na suho potegnili že 2100 ton rib, toliko, kot lani v sedmih mesecih. (Foto: Dušan Grča)

Razstava Tolminca iz Francije

TOLMIN, 19. aprila – V knjižnici Cirila Kosmača v Tolminu so odprli zanimivo razstavo grafik in tiskov Jeana Vodaina. Pozornost vzbuja nenavadna grafična podoba plakatov, na katerih so natisnjene Vodainove pesmi, francoski prevodi znanih slovenskih poezij in pesniška dela drugih avtorjev. Jean Vodain, ki je priznani francoski pesnik in urednik ter izdajatelj evropske pesniške revije »Dire«, je namreč umetniško ime Vladimirja Kavčiča, po rodu Tolminca. Umetnik, ki živi in dela v kraju blizu francoskega Metza, se je leta 1921 rodil v Čiginju. S starši se je kot otrok izselil v Francijo, kjer je opravljal vse mogoče poklice od čevljarja, težaka, do tiskarja in založnika. Več let je poučeval tudi na likovni akademiji v Metzu.

KATJA ROŠ

LOTO

16. kolo: izžrebane številke pa so: 6, 12, 31, 32, 33, dodatna 14.

PRAVNA POSVETOVALNICA

Davek na darilo stanovanja

J. K. L. Ali bo uživala vaša hči, ki je samska, brez premoženja, kakšno olajšavo pri odmeri davka na dediščine in darila, če ji podarite vaše stanovanje?

ODGOVOR: Zavezancu za davek na dediščine in darila prvega dednega reda (sem spada tudi hči darovalca), ki ima stalno prebivališče v Jugoslaviji in ki sam ali njegov zakonec še nima v lasti stanovanja, se v primeru, da podeduje ali dobi v dar stanovanje ali stanovanjsko hišo oziroma del stanovanja ali stanovanjske hiše, davčna osnova zniža za znesek, ki predstavlja povprečno gradbeno vrednost 80 m² stanovanjske površine v občini v preteklem letu. Olajšava se ne prizna, če so predmet dedovanja ali darila stanovanjski prostori, ki se sezonsko ali občasno uporabljajo za počitek in oddih.

Zavarovalna doba

A.R.Z. Ali in pod kakšnimi pogoji se vam čas, ko ste bili v letih 1957 in 1958 začasno nezaposleni, šteje v zavarovalno dobo?

ODGOVOR: Čas nezaposlenosti pred 1. 1. 1965 se v nobenem primeru ne more priznati v pokojninsko dobo oziroma v zavarovalno dobo. Pač pa se obdobja začasne nezaposlenosti po 1. 1. 1965 vštevajo v zavarovalno dobo, in sicer največ dve leti za posamezen primer prenehanja zavarovanja, če je zavarovanec za ta čas podaljšal zavarovanje s plačilom ustreznega prispevka, in pod nadaljnjim pogojem, da je bil med začasno brezposelnostjo v redu prijavljen skupnosti za zaposlovanje.

Določanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

P.Ž.S. Sodite, da vam hišni svet ni pravilno določil tega nadomestila. Kaj storiti?

ODGOVOR: Če ima stanovanjska hiša hišni svet, za komunalne zadeve pristojen občinski upravni organ z odločbo določi višino nadomestila za celotno stavbo hišnemu svetu, ta pa glede na površino stanovanj in poslovnih prostorov določi sorazmeren del nadomestila posameznim imetnikom stanovanjske pravice, najemnikom poslovnega prostora imetnikom pravice uporabe in lastnikom. Zavezanec, ki meni, da mu hišni svet ni pravilno odmeril nadomestila, lahko zahteva od navedenega občinskega organa, naj mu izda odločbo o tem, kolikšno nadomestilo je dolžan plačati.

Nova odmera borčevskih pokojnin

J.K.P. Ali se bodo borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 znova odmerile pokojnine, upoštevajoč novo zajamčeno pokojninsko osnovo?

ODGOVOR: Po sklepu o uskladitvi pokojnin (Uradni list SRS št. 10/1983) se s prvim januarjem 1983 pokojnine borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943, odmerjene od zajamčene pokojninske osnove, na novo odmerijo od pokojninske osnove, ki je enaka povprečnemu čistemu osebnemu dohodku delavcev v preteklem letu, povečanem za 17,6%, to je od zneska 16.893,24 din.

KUPON za pravno posvetovalnico »Dela«

Prehod stanovanjske pravice

M.Z.M. Ste imetnica stanovanjske pravice do stanovanja, ki je v družbeni lasti in ki ga uporabljate že več let skupaj z materjo. Nameravate se poročiti in preseliti k bodočemu možu. Ali bo lahko mati ostala v stanovanju?

ODGOVOR: Glede na podatke vašega dopisa bo, ko se boste preselili k svojemu bodočemu možu in s tem trajno nehali uporabljati stanovanje, katerega imetnica stanovanjske pravice ste, vaša mati kot uporabnica tega stanovanja pridobila stanovanjsko pravico na njem.

Enkratni letni znesek za rekreacijo

L. V. T. Starostno ste upokojeni z 31. 3. 1983, pokojnina pa se vam bo začela izplačevati s 1. majem 1983, ker vam bo konec meseca aprila prenehalo delovno razmerje. Ali ste upravičeni do enkratnega letnega zneska za rekreacijo?

ODGOVOR: Po sklepu o določitvi enkratnega letnega zneska za rekreacijo v letu 1983 gre enkratni letni znesek za rekreacijo v letu 1983–1500 din tistim uživalcem pokojnine, ki so pridobili pravico do njenega izplačila do vključno 1. junija 1983.

Valorizacijski količniki

R. M. Z. Letos jeseni boste dopolnili 40 let pokojninske dobe in se boste starostno upokojili. Ker ste dobivali zaradi spremembe delovnega mesta zadnja leta znatno višje osebne dohodke kot prej, bo za vas brez dvoma za izračun pokojninske osnove najugodnejše mesečno povprečje osebnih dohodkov, ki ste jih dobili v zadnjih desetih letih zavarovanja, tj. od leta 1974 do leta 1983. Radi bi vedeli, s kakšnimi količniki se bodo valorizirali vaši osebni dohodki iz prejšnjih let?

ODGOVOR: Če bodo za izračun pokojninske osnove vzeti osebni dohodki iz leta 1983 kot zadnjega leta zavarovanja, se bodo vaši osebni dohodki iz prejšnjih let (to je od leta 1974 do 1981) valorizirali s količniki iz sklepa o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov iz leta 1982 (Uradni list SRS, št. 10/1983), in sicer osebni dohodek, dosežen v letu 1974, s količnikom 510,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1975, s količnikom 408,03, osebni dohodek, dosežen v letu 1976, s količnikom 353,1, osebni dohodek, dosežen v letu 1977, s količnikom 296,6, osebni dohodek, dosežen v letu 1978, s količnikom 243,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1979, s količnikom 194,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1980, s količnikom 163,0, in osebni dohodek, dosežen v letu 1981, s količnikom 126,0. Osebna dohodka, dosežena v letih 1982 in 1983, pa se bosta za izračun pokojninske osnove upoštevala v nominalnem znesku.

Sodelovanje pri civilni zaščiti

L. K. L Kdo je dolžan sodelovati pri civilni zaščiti?

ODGOVOR: V enotah in organih civilne zaščite morajo sodelovati vsi občani od dopolnjenih 15 do dopolnjenih 60 let starosti (moški) oziroma do dopolnjenih 55 let starosti (ženske), pri zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin pred nevarnostmi zanje pa vsi za to sposobni občani. Te obveznosti nimajo: osebe v službi v oboroženih silah; pooblaščene uradne osebe organov za notranje zadeve; noseče ženske; matere, rejniki, moški – samohranilci z otrokom, ki še nima 7 let, oziroma z 2 ali več otroki, ki še nimajo 10 let; osebe, ki niso sposobne za tako sodelovanje, in druge osebe, določene z zakonom.

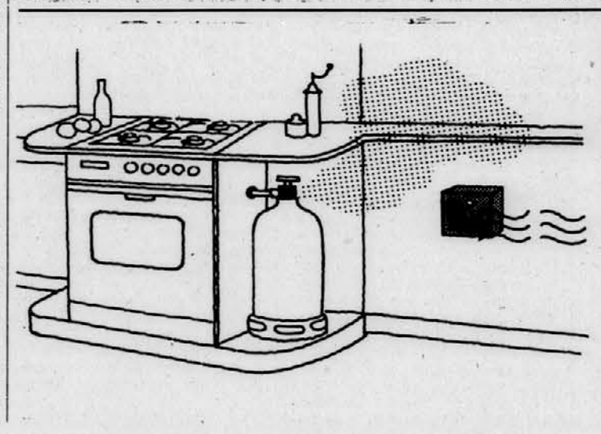

PLIN!
PA JA NE UHAJA!?
Novi zanesljivi javljalnik gospodinjskega plina za butan-propan in mestni plin.
Že na majhno koncentracijo plina opozori z zvočnim signalom.
Enostavna montaža.
V vseh prodajalnah Iskre.
Iskra

Aleksandar Tadić

Čez Atlantik v partizane

10. nadaljevanje

Ko ga noge niso več držale, je pokleknil, vendar še kar strmel v isto smer. Niti besede ni rekel.

»Kam pa tako buljiš, Luka?« ga je šepetaje vprašal Klobučar.

Jelić je še naprej molče gledal v obzorje. Dolgo ni mogel verjeti, da vidi črno piko na obzorju, napenjal je oči in naposled le ugotovil, da res nekaj vidi, da se mu ne zdi. Ko se je le prepričal, da ga oči ne varajo, je zamomljal s težkim, hripavim in pretrganim glasom:

»Vidim... nekakšno... črno piko!«

Klobučar je zbral zadnje moči, se dvignil in pokleknil na desko. Oba sta gledala v isto smer. Jelić je s prstom kazal tja, kjer je zagledal črno piko. Dolgo je trajalo, potem pa je Klobučar vznemirjeno vzkliknil:

Ladja, ladja!

»Res je... glej... nekaj črnega! Da... gotovo je nekaj... Le kaj naj bi bilo?« je govoril.

Le kaj naj bi se videlo po enajstih dneh, ko nismo opazili ničesar? Mogoče kakšni nesrečniki v rešilnem čolnu, ki iščejo rešitev kot mi? Mogoče bi bili tudi naši tovariši – Kovačević, Serdar in Šarić. Tako sem razburjeno razmišljal in pogledoval zdaj Klobučarja zdaj Jelića, spremljajoč njune gibe. Potem sem se tudi sam dvignil in vprašal, kaj neki vidita. Z roko sta mi nakazala smer, vendar dolgo nisem zagledal ničesar. Napenjal sem oči, gledal levo in desno, vendar nisem zadel prave točke.

»Ladja... ladja... gotovo je ladja!« je zakričal Jelić. »Ladja, fantje, ladja! Rešeni smo! Rešeni smo!«

Skušal sem kaj videti, pa nič.

»Ladja... Velika ladja!« je začel hropsti tudi Klobučar.

Nenadoma se mi je zazdelo, da vidim jambore treh ladij, ki plovejo ena poleg druge.

»Tri ladje se vidijo! Tri ladje, fantje! To so gotovo tri ladje!« sem zakričal, kolikor sem le mogel s svojim onemoglim glasom.

»Niso tri, Božo, ampak ena. Samo ena,« je rekel Jelić. »Dovolj je tudi ena!«

Spark se ni razveselil

Od silnega razburjenja Longu sploh nismo utegnili povedati, da smo zagledali ladjo, vendar je po naših kretnjah in vznemirjenem govorjenju sklepal, da gre za ladjo ali kopno. Vstal je in vprašal Jelića:

»Kaj pa je?«

Jelić mu je odgovoril, da smo zagledali ladjo. Ko je Longo napel oči, je kmalu videl, da je res. Z onemoglim deškim glasom je razburjeno rekel:

»Da... ladja je...«

Poklicali smo Sparka in mu povedali, da smo zagledali ladjo, pa je samo nekaj zamomljal in še naprej negibno ležal na deskah.

Mi štirje pa smo se vrteli po čolnu in nismo vedeli, kaj naj storimo od norega veselja. Noge so nam drhtele, roke so se nam tresle, oči pa so nam venomer strmele proti ladji. Kot da smo dobili nove moči, ki so nam omogočale, da se spet gibljemo. Videli smo bolje in dlje, obzorje je postalo čistejše in širše, glasovi pa jasnejši in močnejši.

»Ladja!«

»Voda!«

»Rešitev!«

»Voda! Voda!«

»Zdaj se bomo pa napili vode... Končno smo rešeni...«

Po prvem izbruhu veselja pa so nas začeli glodati dvomi. Spet se nas je polastil strah. Bolj ko smo gledali ladjo, bolj se nam je zdelo, da ne plove proti nam, temveč se oddaljuje. Skoraj obupavali smo že. Groza nas je bila misli, da bomo spet sami, prepuščeni na milost in nemilost krutemu morju. Nekaj je bilo treba storiti. Klobučar in jaz sva napela jadra na jambor.

»Zdaj nas bodo hitreje videli!« je rekel in se spet usedel za krmilo.

Veter je bil močan, zato je čoln hitel, kot da bi ga gnal motor. Jelić je pripravil rumene in rdeče rakete, ki so bile zavite v povoščeno platno, in ker je mislil, da jih bo lahko opaziti, jih je po vrsti začel streljati v zrak.

Ali se bo videlo?

Toda rakete očitno niso spremenile položaja. Še vedno se nam je zdelo, da ladja plove svojo pot in se ne zmeni za nas. Strah in živčnost sta naraščala. Začutili smo, da nas spet zapuščajo moči, ki so se nam prej nenadoma povrnile. Noge so se nam vse huje tresle. Drhteli smo po vsem telesu.

»Gotovo nas ne vidijo!« je razburjeno zavpil Klobučar.

»Vidijo, barabe, vidijo nas, vendar nas nočejo videti!« je momljal Jelić.

»Mogoče pa je ladja nemška ali japonska,« je dejal Longo.

Vendar je bila ladja vse večja. Videlo se je, da ne gre za vojaško ladjo, še vedno pa ne, ali je prijateljska ali sovražna. Zastave se niso videle, po čemer je bilo mogoče sklepati, da plove »skrivaj« kot naš ubogi »Andreas«.

Ko je bila ladja še bliže, smo se že trdno prepričali, da je tovorna. Sicer pa potniška v tistih vojnih časih niti ne bi mogla biti: le kdo naj bi tedaj nosil glavo naprodaj in se prevažal po morju?

BURNI ČASI – Lazar Jelić leta 1943 nekje na Sredozemlju, ko med počitkom prebira »Srpski glasnik«.

Jelić je še kar streljal rakete vseh barv. Klobučar je bil pri krmilu. Ladja je bila vse večja in vse razločnejša.

Res se je vse bolje videla, toda pokazalo se je, da plove svojo pot, da bo šla mimo nas.

»Prekleto, ladja plove proti zahodu, mi pa proti severu!« je vzkliknil Jelić in še kar streljal rakete.

»Mi bomo pa še naprej tavali okoli, dokler drug za drugim ne izpustimo duše,« je grenko rekel Miha.

Lahko bi nas videli, pa nas niso. Postalo je povsem jasno, da plovejo mimo nas. Torej smo se zaman veselili. Ladja se je je jasno videla, obenem pa je bilo tudi jasno, da plove mimo nas.

Če bi plula proti nam, bi moral njen premec gledati naravnost proti premcu našega čolna. Tedaj bi bilo jasno, da gre po nas, da nas bo rešila, da se bomo napili vode in se vrnili v življenje. Tako pa bi bilo bolje, če je sploh ne bi videli! Mogoče bo kdo med nami še zdržal kakšen dan, vendar ne dolgo, sem razmišljal ko sem sedel na srednji deski, na kateri je bilo zarezanih enajst dni trpljenja...«

Videli bomo Jugoslavijo!

Toda ladja se je le približevala. Razločili smo že posamezne dele ladje – a še vedno se nam je zdelo, da plove mimo.

Trenutki negotovosti so se vlekli kakšne četrt ure, nam pa se je zdelo, da trajajo ure in ure.

Nenadoma nam je postalo jasno, da plove ladja naravnost proti nam. V čolnu se je zaslišalo veselo vzklikanje. Mi trije smo se začeli objemati in poljubljati ter govoriti vse mogoče po naše.

»Naravnost proti nam gre, tovariša!« je vpil Jelić in naju objemal.

»Rešitev... rešitev...« sem ponavljal in ju stiskal k sebi.

»Življenje... voda... rešitev...« je začel vpiti tudi Klobučar.

»Videli bomo Jugoslavijo!«

»Borili se bomo... Pokazali bomo fašističnim barabam, kakšni smo...«

Tudi Longo se je veselil, vendar čisto posebno. Mahal je z dolgimi rokami in vpil:

»Ladja... Ladja prihaja!«

Vsi razen starega Sparka smo se veselili, kot se lahko veselijo ljudje, ki se z roba smrti vračajo v življenje. Kako se ne bi! Po nas je plula ladja, prinašala je vodo, lepše trenutke...

Hudo nam je bilo, ker se stari Spark ni veselil. Klicali smo ga, dvigali smo ga, drezali smo vanj – pa vse zaman. Vendar sem nam je zdelo, da Spark je le nekaj opazil. Nekaj je godrnjal in se vse pogosteje obračal.

»Mogoče tudi njemu ladja prinaša življenje,« je rekel Jelić.

Ko je bila ladja čisto blizu, se je ustavila. Nekdo je zavpil po angleško:

»Kdo je v čolnu?«

Odgovoril sem, kot se le mogel glasno:

»Kanad-ski bro-do-lom-ci!«

»Spustite jadro,« nam je ukazal glas po megafonu.

Sneli smo jadro, podrli smo jambor in čakali na nadaljnja navodila. Čez čas so nam sporočili, naj privoslamo k ladji.

Dolgih 500 metrov

Čoln je bil kakšnih petsto metrov od ladje. Nič drugega nam ni preostalo, kot da začnemo veslati. Eno veslo je vzel Klobučar, drugo pa jaz. Šele tedaj sva spoznala, kako šibka in izčrpana sva. Težko je šlo. Jelić je prosil za pomoč.

Spet razburljiva nogometna sreda

Danes povratne polfinalne tekme v vseh treh evropskih klubskih pokalih – Kako bo na Poljskem?

LJUBLJANA – Današnja evropska nogometna sreda bo ena najpomembnejših v sezoni, saj so na sporedu povratne polfinalne tekme v vseh treh evropskih klubskih pokalih. Že prva srečanja med današnjimi tekmeci so privabil na stadione veliko število gledalcev in nič manjše ni zanimanje tudi tokrat.

V ospredju je seveda tekmovanje v pokalu prvakov, kjer vse kaže na »sanjski« finale Juventus : Hamburger SV. Tudi po prvih tekmah polfinala je najbolj verjetno, da se bosta prav ta dva tekmeca merila v atenskem finalu 25. maja, navzlic temu pa tega s stoodstotno verjetnostjo vendarle ni mogoče napovedati. Juventus mora namreč v goste k Widzewu na Poljsko, ima naskok dveh golov (2:0), toda Poljaki so tako rutinirano in kvalitetno moštvo, da pred svojim občinstvom lahko nadomestijo tudi tak zaostanek. Za nameček so nekateri igralci Juventusa gotovo šokirani zaradi neuspeha italijanske reprezentance v Bukarešti. Vratar Zoff je po 111 nastopih z izbranci že napovedal slovo od reprezentančnega dresa in vrašanje je, kako se bo obnesel na Poljskem. Hamburg po 1:1 v San Sebastianu sprejema v goste španskega prvaka Real Sosiedad in je seveda favorit, toda tudi Špancev ne gre »pokopati« kar tako.

V pokalu pokalnih zmagovalcev je škotski Aberdeen, ki je doma premagal belgijski Waterschei s 5:1, z eno nogo že finalist, dunajska Austria pa mora po 2:2 doma v goste k madridskemu Realu na znameniti štadion Bernabeu. Gostitelji so seveda favoriti, čeprav so v zadregi z igralci. Med drugimi je poškodovan tudi zahodnonemški reprezentant Stielike. Finalna tekma pokala pokalnih zmagovalcev bo 11. maja v Göteborgu.

In pokal UEFA, v katerem bosta finalni tekmi 4. in 18. maja? Najverjetnejši je romunsko-belgijski finale, kajti Universitatea iz Craiove je v Lizboni z Benfico igrala 0:0, Anderlecht pa je kot gost premagal praški Bohemians z 1:0. Lahko pa se seveda obrne tudi še drugače... Drevi bo vse jasno.

Med kandidati za Pariz je tudi Marko Elsner

Pred sobotno prijateljsko tekmo s Francijo danes v Pančevu »modri« z »belimi«

BEOGRAD – Zvezni selektor nogometne reprezentance Jugoslavije Todor Veselinović je na priprave pred sobotno prijateljsko tekmo med Francijo in Jugoslavijo, ki bo v Parizu, povabil 28 kandidatov. Vratar Svilar se bo reprezentanci priključil neposredno pred tekmo na štadionu Parc des Princes, kamor bo pripotoval iz Belgije. Veselinović se je moral odreči še poškodovanemu Božoviću, igralcu Sarajeva, ter Dinamovemu vratarju Vlaku, ki je na klubskem treningu dobil pretres možganov. Na mesto zagrebškega vratarja se je kandidatom priključil mladi S. Stojanović, član C. zvezde. Zdaj ima Todor Veselinović na voljo 26 nogometašev, med njimi je tudi Olimpijin igralec Marko Elsner. Danes se bodo kandidati za nastop v Parizu ob 16.30 pomerili v Pančevu. Po tekmi bo zvezni selektor določil 15 igralcev, ki bodo potovali v Francijo.

»Modri« bodo nastopili v postavi: Ivković, Djeko, Z. Cvetković, Hadžić, Zajec, Radovanović, S. Halilović, Trifunović, Kranjčar, Baždarević, Šećerbegović, za »bele« pa bodo igrali: Zalad, Ješić, Kapetanović, Bojović, Elsner, Hadžibegić, Mance, Miljanović, Nikolić, Mlinari in Mrkela. Na rezervni klopi bodo še: S. Stojanović, Beganović, Prekazi in Ružić.

Rekordni čas v Bostonu

BOSTON – Greg Meyer in Joan Benoit sta zmagovalca 87. bostonskega maratona, na katerem je nastopilo 6500 tekačev in tekačic. Američan Meyer je progo pretekel v 2:09,00, Američanka Benoit pa je v ženski konkurenci z 2:22,42 dosegla doslej najboljši čas na svetu.

Nogometaši na Kitajskem

PEKING – V glavnem mestu LR Kitajske bo od 10. do 23. julija velik mednarodni nogometni turnir, na katerem bo nastopilo osem reprezentanc: Alžirija, Danska, Iran, Japonska, Norveška, Poljska, Hongkong in LR Kitajska.

Gene Mayer prvi

LOS ANGELES – Mednarodni teniški turnir v olimpijskem mestu 1932 in 1984 je osvojil Američan Gene Mayer, ki je v finalu premagal rojaka Krieka s 7:6, 6:1.

Zadnja cilja

HAVANA – Alberto Juantorena, kubanski dvojni olimpijski zmagovalec iz leta 1976, bi rad svojo kariero končal na olimpijskih igrah v Los Angelesu: »Moja zadnja velika cilja sta prvo svetovno atletsko prvenstvo letos v Helsinkih in olimpijske igre 1984. Tam bom tekel 800 m.«

Švedi vodili, hokejisti ČSSR pa dobili

Na letošnjem hokejskem SP skupine A v ZRN še naprej zelo lepi in športni boji

DÜSSELDORF – V prvi tekmi 3. kola svetovnega hokejskega prvenstva skupine A je Čehoslovaška premagala Švedsko s 4:1 (2:1, 2:0, 0:0). Tekma je bila napeta, borbena in športna. Okoli 5000 gledalcev je uživalo v lepih akcijah doslej še neporaženih reprezentanc. Hokejisti ČSSR so presedeli na kazenski klopi skupaj 14, švedski pa 10 minut.

Tekma je imela zanimiv razplet. Švedi, ki so na letošnjem, po vrsti 49. svetovnem prvenstvu skupine A, v prvih dveh kolih ugnali ZRN (s 5:1) in Kanado (s 3:2), so tudi tokrat imenitno začeli. V 7. minuti je Holgren zadel mrežo ČSSR. Toda svetovni viceśampioni se niso dali. V zadnji minuti prve tretjine so v zaporedju 23 sekund dosegli dva gola. Strelec prvega je bil Liba, drugega pa Caldrl. Švedom, ki so bili hudo razočarani, tudi v drugi tretjini ni šlo, čeprav so se na vso moč trudili. Cerny in Rusnak sta bila še dvakrat uspešna za ČSSR. V zadnji tretjini igre so Švedi zaigrali bolj napadalno, a čvrste obrambe nasprotnikov ji ni več uspelo razbiti.

Sinoči so igrali še: ZRN – Finska, NDR – Italija in Kanada – SZ.

Para današnjega kola: Švedska – NDR, SZ – ZRN.

Akrobatsko smučanje v nenehnem vzponu

Minula sezona je bila sicer precej okrnjena, a vendarle uspešna – Mnogo je obetajočih mladih

MOJSTRANA – Akrobatski smučarji so imeli letos dokaj skromno sezono. Pomanjkanje snega je močno okrnilo njihove načrte, kljub temu pa so s končnim izkupičkom vendarle zadovoljni. Izkoristili so vsako priložnost za vadbo, od štirih predvidenih tekmovanj za jugoslovanski pokal pa so lahko izvedli le državno prvenstvo na Kopaoniku, medtem ko so nastope na tujem morali prilagoditi pičlim sredstvom.

Močno se je poznala tudi odsotnost zagnanega organizatorja in strokovnjaka Borisa Kalčiča, ki je bil minule mesece v JLA. Vodja reprezentance in trener Iztok Pergarc pravkar končano sezono ocenjuje takole: »Trenirali smo celo več kot prejšnje zime, le priložnosti, na katerih bi pokazali, kaj smo se naučili, je bilo premalo. Organizirali smo enotedenski seminar za inštruktorje akrobatskega smučanja. V Kranjski gori so prav vsi udeleženci iz naših klubov uspešno opravili izpit in z zagnanim delom bodo novi kadri lahko bistveno pripomogli k razmahu tega športa pri nas. Po tekmovalni plati pa je bila bera rezultatov v minuli sezoni skromnejša, spodbudno pa je, da so nase opozorili mladi obetavni tekmovalci. Medtem ko na EP v Franciji nismo dosegli vidnejših uvrstitev, pa so prijetno presenetili mladinci na neuradnem mladinskem svetovnem prvenstvu v Švici: med okoli 60 tekmovalci je bil Sandi Peternel odličen 4., Iztok Klančnik pa 23.«

Trener je tudi povedal, da je zanimanje za ta šport pri nas vse večje. V sedmih klubih v Sloveniji in drugih republikah pa se bodo še naprej trudili, da bi v svoje vrste pritegnili čim več mladih, z intenzivno in sistematično vadbo pa bodo skušali stopnjevati tudi kvaliteto. Z reprezentanco, ki jo bodo v kratkem določili naj bi nadgrajevali delo v temeljnih okoljih, seveda pa bo obseg skupnih priprav, ki so ključ do uspeha, odvisen od gmotnih možnosti. Nedaleč od Mojstrane bodo do junija zgradili skakalnico z umetno snovjo: skakalci bodo seveda po skoku končali v vodi. Od te pridobitve si mnogo obetajo, saj se bodo v tem letnem centru lahko zbirali akrobatski smučarji iz vseh klubov, tako kot že nekaj let počnejo drugod po Evropi.

JANKO RABIČ

Priznanja zaslužnim odredom in tabornikom

Na seji predsedstva zveze tabornikov Slovenije so delegati soglasno razglasili 14 odredov za partizanske

DRAVOGRAD – Na skupni seji predsedstva republiške konference zveze tabornikov Slovenije s predstavniki koroškega območja so razčlenili stanje odredov in občinskih zvez tabornikov, se nato pogovarjali o letošnjih akcijah in nazadnje izmenjali še izkušnje pri delu z enotami.

Predsedstvo je tudi potrdilo predlog sodelovanja slovenskih tabornikov na VII. ZLETU ZVEZE TABORNIKOV JUGOSLAVIJE na Tjentištu, na katerem bo po zadnjih prijavah sodeč sodelovalo prek 7000 tabornikov iz vse Jugoslavije.

Poleg tekočih stvari je predsedstvo potrdilo tudi predlog komisije za taborniška odlikovanja. Priznanja ZTS prejme 63 tabornikov, srebrni znak ZTS 155, zlati znak ZTS pa 42 članov. Predsedstvo je razglasilo 35 tabornikov – partizanov za osvojeno najvišje znanje v organizaciji. Tri tabornike je predlagalo za zlato zvezno odličje, pet pa za srebrni javorov list z žarki. Ob visokem življenjskem jubileju je predsedstvo dodelilo »plaketo dr. J. Potrča« Pavlu Lešnjaku in Tončku Juriševiču.

Za odlično delo in posebno odmevne uspehe pri vzgoji mladega človeka je 14 odredov prejelo naziv PARTIZANSKI ODRED. Odslej so to: Koroški jeklarji z Raven na Koroškem, Mrzli studenec iz Mislinje, Snežniški ruševci iz Ilirske Bistrice, Podgorski odred iz Kuteževega, Stražni ognji iz Kranja, Hudi potok iz Šmartnega ob Paki, Severni šotori iz Maribora, odred Franc Lešnik-Miklavž iz Miklavža pri Mariboru ter odredi iz Ljubljane – Beli bober, Bičkova skala, Močvirski tulipani, Rožnik, Sivi volk in Zmajev odred. Posebna priznanja pa je predsedstvo dodelilo odredu Sabotin iz Solkana in Dravskema odredu iz Skok pri Mariboru.

Ljubljanski odredi bodo prejeli trakove »partizanski odred« po zaključenem pohodu »po poteh spominov in tovarištva« 7. maja v Ljubljani, druge enote pa na občinskih proslavah.

TONE SIMONČIČ

»Taborniški tek« bo spet množičen

Taborniki odreda Bistrega potoka pričakujejo na štartu tisoč tekmovalcev

MUTA – Tradicija ostaja neprekinjena: tako kot že dvajset let nazaj bodo taborniki odreda Bistrega potoka iz Mute ob Dravi tudi letošnji zadnji aprilski vikend izkoristili za privlačno športno prireditev – »XXI. taborniški tek«.

V soboto bodo taborniki Mute priredili kulturni program ob tabornem ognju, kjer se bodo spomnili jubileja svojega dela, saj mineva 30 let, odkar so v tem majhnem, a slikovitem trgu v Dravski dolini ustanovili svojo taborniško enoto. Taborniki Mute so od tistih časov naprej aktivno delovali in vzgojili veliko mladih ljudi v zavestne člane naše skupnosti, v dobre samoupravljalce in delavce, strokovnjake. Mnogo mladih je bilo na neštetih taborjenjih, izletih, akcijah, tekmovanjih. Že leta 1960 so se odločili, da bodo vsako spomlad priredili tek v naravi, kot pozdrav prazniku dela in pozdrav 22. aprilu, dnevu tabornikov. Tako ostajajo zvesti zamisli o spomladanskem krosu, ki naj postane množična in tradicionalna prireditev. Ob vsakoletnem teku pa so bili taborniki Mute leta 1977 tudi organizatorji 7. zleta slovenskih tabornikov.

Letos, ob jubileju, bodo taborniški tek priredili še skrbneje. Na mladinskem rekreacijskem centru Gradišču nad Muto v nedeljo znova pričakujejo blizu tisoč tekmecev, ki se bodo letos pomerili kar v 19 kategorijah. Ob 10.30 uri bodo najprej štartali mlajši cicibani, nato pionirji in mladinci. Ob 13. uri bo štart XII. spominskega teka NOB na Braniku. Na tej izredno lepi progi, dolgi 8250 m, pričakujejo številne ljubitelje tekov v naravi. Prav ta tek je nova privlačnost za številne rekreativce in aktivne tekmovalce, za katere so pripravili lepe nagrade pokrovitelja Gorenja-Mute. Letos brani lanski naslov med člani Marjan Krempl iz Maribora, med članicami Andreja Šverc, med veterani pa Silvo Jemenšek. Na tem teku so zmagovali naši znani atleti Peter Svet, Stanko Miklavžina, Nada Šober itd, vseh dvajset let pa številni Branikovi in Kladivarjevi atleti ter tudi domačini, ki so do danes ostali prizadevni in zvesti organizatorji te privlačne prireditve.

HINKO JERČIČ

Tudi sodniki se pripravljajo

NOVA GORICA – Na redni seji novogoriškega zbora atletskih sodnikov, ki šteje skupaj s sodniki iz Tolmina kar 98 članov, so se dogovorili, kako se bodo lotili številnih nalog, ki jih čakajo med letošnjo sezono. Samo AK Gorica bo izvedel 19 različnih atletskih prireditev, že v nedeljo, 24. t. m. bo v Novi Gorici za uvod v novo sezono tradicionalni mednarodni atletski miting, nato pa še vrsta drugih, zato bodo morali sodniki kar najbolje razporediti svoje moči. Med drugim so se dogovorili, da bodo že letos uvedli delegiranje sodnikov na posamezna tekmovanja, predvsem pa bodo izboljšali evidenco članstva ter aktivnosti posameznikov, saj bodo na ta način lahko vodili smotrnejšo kadrovsko politiko, še posebej kar zadeva napredovanje najbolj zagnanih sodnikov.

R. K.

OD TOD IN TAM

VIDONCI – Na orientacijskem tekmovanju koroških, štajerskih in pomurskih planincev je nastopilo 37 ekip s 111 tekmovalci. Zmagali so – pionirji: TAM Maribor; mladinci: PD Poljčane; člani: PD Ruše.

P. O.

Kaznovani vaterpolisti

SPLIT – Zaradi nešportnega vedenja do sodnika na tekmi med Solarisom in Triglavom je TK kaznovala Kranjčana Zmaga Malavašiča s prepovedjo nastopa na dveh tekmah. Mnogo hujša kazen pa je doletela C. zvezdo. Ker so v njenih vrstah Bratuša, Novičić in Maksimović nastopili brez veljavnih licenc, so Zvezdi odvzeli 4 točke, omenjena trojka pa ne bo smela igrati na 6 tekmah.

J. S.

Rally INA Delta – bo ali ne?

LJUBLJANA – V soboto naj bi se srečali prvič letos najboljši jugoslovanski tekmovalci za avtomobilske rallyje: za državno prvenstvo naj bi vozili z obeh strani na zagrebško goro– Sljeme. Problem pa so bencinski boni. Po dostopnih informacijah AMZJ ni dobila soglasja za razdelitev bonov. Optimisti pa so prepričani, da se bo klobčič le pravočasno razpletel.

Rally bo, če bo, stabilizacijsko kratek – 333 km, 7 hitrostnih preskušenj pa bo dolgih kar 180 km.

Favoriti so: v kategoriji do 785 oziroma do 850 ccm lanski prvak Dubljanin (Siget); v kategoriji do 1150 ccm, Tomić (Akademac), Krstović (Donit Olimpija) in Satler (Kompas Hertz); v kategoriji do 1150 ccm, grupa II oziroma do 1300 ccm Zonta (Donit Olimpija), Zorc (Kompas Hertz), Črnivec (Donit Olimpija), Karič (Slovenija avto) in Štrucelj (Zvezda); v najmočnejši kategoriji pa lanski prvak Küzmič (Kompas Hertz), s tovarniškim avtom renault 5 turbo, Vidic Donit Olimpija, (saab turbo), Lulik (Donit Olimpija), Škurić (Siget), Komnenović (C. zvezda), Pirjevec in Djalinac (oba Donit Olimpija); med društvenimi ekipami Donit Olimpija in Avtotehna, med republiškimi moštvi pa Slovenija.

R. R.

Kaloperović novi trener Vojvodine

NOVI SAD – Po seriji slabih iger in neugodnih rezultatov v pomladanskem delu prvenstva v I. ZNL je predsedstvo NK Vojvodina na predlog strokovnega sveta razrešilo dolžnosti Dušana Draškovića, Ilijo Pantelića in Radivoja Radosava, ki so bili doslej zadolženi za delo s prvoligaškim moštvom. Za novega trenerja je predsedstvo imenovalo Tomislava Kaloperovića, ki bo že danes začel delati s prvo ekipo.

V. V.

Klubski dan ŠD Slavko Šlander

LJUBLJANA – Alpska sekcija ŠD Slavko Šlander bo priredila 23. t.m. klubski dan s tekmo v veleslalomu na Vršiču in piknikom v Gozdu Martuljku. Med prvomajskimi prazniki bodo organizirali večdnevno smuko na Zelenici.

Prodor mladih igralcev obeta boljše čase rugbyju pri nas

Končalo se je 27. DP – Zeniški Čelik novi prvak – Koloys na 4. mestu v skupini A – Dober konec tudi za Bežigrad

LJUBLJANA – Jugoslovanski igralci rugbyja so končali letošnje, že 27. državno prvenstvo. Enajst najboljših ekip je tekmovalo v dveh skupinah prve lige (6 v skupini A in 5 v skupini B), najbolj pa so se izkazali igralci zeniškega Čelika, ki so postali državni prvaki. Skupaj z Zagrebom so zbrali po 26 točk, vendar so bili Zeničani uspešnejši v medsebojnih dvobojih.

Sodelovali sta tudi dve moštvi iz SRS. V skupini A je s tekmeci meril moči Koloys, v skupini B pa je tekmoval Bežigrad. Oboji so sezono končali uspešno. »Starejši bratje«, igralci Koloysa, so se uvrstili na četrto mesto in za seboj pustili Energoinvest (Makarska) in Dinamo (Pančevo), ljubljansko »drugo moštvo« pa je v skupini B prehitelo zagrebško Mladost.

Treba je povedati, da prvenstvo ni povsem običajno in »po merah« prvenstev v drugih športnih igrah. Sezona se namreč začne s tekmovanji v petih regijah po vsej Jugoslaviji in zmagovalci teh regijskih turnirjev postanejo člani skupine A. Šestega člana skupine A prispeva regijska skupina, v kateri tekmuje zmagovalec prejšnjega prvenstva v skupini B. Letos je v skupini B zmagala ekipa zeniškega Rudarja, ki se bo po vsej verjetnosti z regijskega tekmovanja v naslednji sezoni skupaj s Čelikom uvrstila v skupino A.

Tudi nagrajevanje s točkami je nekaj posebnega. Moštva v drugih športnih igrah za zmago navadno prejmejo po dve točki, za neodločen rezultat po eno, za poraz pa nobene. V našem rugbyju so se odločili za drugačen sistem točkovanja, saj je ta športna igra pri nas še dokaj nerazvita pa tudi malo upoštevan šport. Tako ozračje se je oprijelo tudi igralcev in velikokrat se je zgodilo, da moštvo, ki je pričakovalo zanesljiv poraz sploh ni dopotovalo na prvenstveno tekmo. Zato so se odločili, da poraženec kljub neuspehu dobi točko; le za to torej, da bi rugby sploh igrali. Za remi moštvo dobi dve, za zmago pa tri točke.

Minulo prvenstvo je bilo pravzaprav eno izmed najbolj kvalitetnih doslej. Malo je bilo zares slabih tekem, pa še tiste so največkrat pokvarili sodniki. Tudi gledalcev se ob igriščih zbira zmerom več. Letos jim prav gotovo ni bilo žal obiska, kajti rugby tudi pri nas postaja šport z obetavno prihodnostjo. Najbolj razveseljivo pa je, da se med najboljše igralce prebija vse več mladih in prav v tem je priložnost jugoslovanskega rugbyja.

P. V.

Imenitna igra odbojkaric v Murski Soboti

V prijateljski tekmi Jugoslovija premagala Madžarsko s 3:0 (6, 14, 21)

MURSKA SOBOTA – Ženska odbojkarska reprezentanca Jugoslavije se pod vodstvom zveznega selektorja Aleksandra Boričića in njegovega pomočnika Edija Dolinška že od sobote pripravlja za kvalifikacijski turnir na evropsko prvenstvo. Turnir bo od 25. do 30. t. m. na Dunaju. Tam bo merila moči z Avstrijo, Italijo, Švico in Francijo. Vseh 14 igralk in tehnično vodstvo je izjemno zadovoljnih z razmerami za vadbo.

»Tekmi z Madžarkami nam bosta nedvomno koristnili. Menim, da so naše dobro pripravljene. Dve bosta morali ostati doma. Šele po jutrišnji povratni tekmi bomo določili igralke, ki se bodo na Dunaju potegovale za prvi dve mesti, ki vodita na EP,« je dejal zvezni selektor ženske odbojkarske reprezentance.

V prvi tekmi v dvorani Srednješolskega centra je Jugoslavija presenetljivo premagala Madžarsko s 3:0 (6, 14, 21). Dvoboj je bil sila napet in kakovosten.

Jugoslavija je nastopila v postavi: Azenić, Pejić, Ostojić, Pejovič, Stakić, Pantović, Borinčević, Marković, Pavić, Grčić, Reljin.

Povratna tekma bo danes ob 18. uri.

T. G.

ATLETSKI RAZGLEDI

15 kandidatov za EP iz SRS

Kot smo že poročali, je strokovni svet AZJ za vrhunsko atletiko določil ožjo skupino 11 mladih atletov in atletinj iz vse Jugoslavije, ki naj bi bili resni kandidati za kolajne na letošnjem mladinskem prvenstvu Evrope v atletiki, ki bo od 25. do 28. avgusta na Dunaju. Iz Slovenije so mednje določili sedmerico in sicer Čepona, Muršičevo in Bandurjevo iz Maribora, Primca in Lapajneta iz Novega mesta ter Torkarjevo iz ljubljanske Olimpije in Pajenkovo iz Ptuja.

Zvezna kapetana Ivica Matijević in Dane Korica pa sta po sklepu sveta razširila seznam tudi z drugimi kandidati za nastop na EP. Na njem je še osmerica iz naše republike – tri atletinje in pet atletov. Od atletinj sta Rožičeva in Weingartnerjeva (Maribor) ter Paškulinova (Olimpija), med atleti pa je dvojica Olimpije (Bernot in Rugelj) ter Lotrič (Kladivar), Šikonja iz Novega mesta in Šiftar iz Murske Sobote. Na podlagi kompletnega seznama lahko ugotovimo, da ima največ kandidatov za nastop na EP AD Maribor – pet, Olimpija ima štiri, AK Novo mesto tri, Kladivar, Ptuj in Murska Sobota pa po enega.

Ker AZJ nima dovolj sredstev za priprave (od ZTKJ so letos dobili manj sredstev kot, je bilo sprva obljubljeno), apelirajo na republiške zveze in občine (klube), da bi kandidatom za Dunaj omogočili posebne priprave. AZS je že sklenila, da bo vse kandidate povabila na spomladanske priprave v Novo Gorico in Medulin, ki se bodo začele 25. t. m.

AK Gorica ima prednost pri izbiri

Na nadavni seji izvršnega odbora republiške atletske zveze so razpravljali tudi o zapletu, ki je nastal po sklepu predsedstva AZJ v Novem Sadu da se naj AK Gorica in AD Maribor dogovorita o organizaciji meddržavnih srečanj ženskih reprezentanc 11. oz. 14. junija. Sprva je na podlagi natečaja dobila organizacijo obeh srečanj AK Gorica, kasneje pa se je kot kandidat pojavil še AD Maribor, vendar le kot kandidat za troboj Jugoslavija–Madžarska–Anglija dne 11. junija.

Izvršni odbor AZS je sklenil, da je samo AZJ pristojna za določitev organizatorjev, pri določanju pa je treba spoštovati natečaj. Ker se je nanj prijavila v določenem roku le AK Gorica, ima ta prednost pri izbiri tekmovanja.

F. M.

4. tek Belinke

LJUBLJANA – V nedeljo, 10. t. m. je športno društvo Belinka iz Podgorice organiziralo 4. tek Belinke, ki se ga je udeležilo 268 tekmovalcev iz Ljubljane in okolice, dva pa sta prišla tudi iz Zagreba. Teka se je udeležilo tudi več kot 50 pionirjev in pionirk.

Najboljši so bili – pionirke (1000 m): Slabanja (Dol); pionirji (1000 m): Pajk (Tr); mladinke (7 km): Vidmar (Belinka); članice do 30 let (7 km): Miholec (Domž); nad 30 let: Žigon (Ježica); mladinci (7 km): Cibej (Ol); člani do 30 let (10 km): Škorjanc (VP Kranj); do 40 let: Šraj (Šk. Loka); nad 40 let: Kušar (KŠ Podutik).

POLDE KOVAČ

ŠAH ŠAH Š

Torre pred zmago

ALICANTE – Filipinec Eugenio Torre in madžarski velemojster Zoltan Ribli sta prekinila 7. partijo četrtfinalnega dvoboja kandidatov za svetovnega prvaka. Rezultat je 4:2, Torre pa ima možnost prvič zmagati v tem dvoboju.

Samo ena zmaga

MOSKVA – V 12. kolu državnega prvenstva Sovjetske zveze so igrali takole: Romanišin : Agzamov 1:0, Petrosjan : Razuvajev prek., Beljavski : Malanjuk prek., Geller : Polugajevski, Lerner : Tukmanov, Vaganjan : Karpov, Psahis : Balašov vse remi. Vrstni red: Psahis 6 (2,+), Karpov 6 (1), Tukmanov 6 itd.

Vodi De Firmian

VRNJAČKA BANJA – Na mednarodnem turnirju so odigrali 9. kolo. Rezultati: Marjanović : Franco remi, Radulov : Skembris remi, Schmidt : Krnić remi, Jansa : De Firmian 0:1, Ž. Nikolić : Abramović 0:1, D. Paunović : Matulović prek., Barlov : Maksimović prek., Martinović : N. Ristić 1:0.

Vrstni red: De Firmian 6,5, Franco 6, Skembris 5,5, Marjanović 5 (1), Radulov, Schmidt po 5 itd.

Trije na vrhu

NOVI SAD – Pomembnejši izidi 5. kola odprtega mednarodnega turnirja: Deže : Buljovčić 0:1, S. Mihajlović : Mujagić 0:1, Čabrilo : Dostan 1:0, Kosanović : Gromek remi, Janošević : Popović 1:0.

Vrstni red: Buljovčić, Čabrilo, Mujagić po 4,5.

PO DOMAČIH KRAJIH

ILIRSKA BISTRICA – Na tradicionalnem krosu za vojake in starešine, na katerem je bila tudi tokrat zares množična udeležba, je na 3 kilometre dolgi progi zmagal Stojković pred Vlahom in Prskalom.

P. N.

IDRIJA – V okviru gostovanj po Sloveniji so košarkarji Olimpije nastopili v Idriji. Domače moštvo sta okrepila člana Olimpije Polanec in Lorbek, zmagali pa so Ljubljančani s 118:93.

Mariborski kolesarji začeli z – ligo!

MARIBOR – Več kot 50 kolesarjev se je pomerilo v prvi tekmi rekreativne kolesarske lige, v kateri sodeluje 11 ekip iz delovnih organizacij mariborske regije. V uvodni tekmi – teku brez koles na 3.500 m – je med ekipami slavila Bodočnost, med posamezniki pa je bil najhitrejši Franjo Šparaš (Bodočnost).

V naslednjem kolu bodo vozili na Duh na Ostrem vrhu in se tako pridružili tekačem–maratoncem, ki bodo tekli v spomin na Nikolo Hečimovića in Djura Djakovića.

M. K.

Kolajne vsem 112 kolesarjem

LJUBLJANA – Na 700 metrov dolgi krožni progi v Zajčji Dobravi je kolesarsko društvo Rog-Franek priredilo tekmovanje v ciklokrosu, ki se ga je v 13 kategorijah udeležilo 112 navdušenih kolesarjev iz Dolenjske, Gorenjske in Ljubljane. Konkurenca je bila seveda najhujša med pionirji, boji s cesto, travnikom in grbinami pa morda še hujši med veterani in rekreativci, saj je sobotna dirka veljala tudi za njihovo republiško prvenstvo. Na cilju pa so bili navsezadnje zadovoljni vsi: tekmovanje je pod vodstvom Romana Grma namreč potekalo brezhibno, lepo vreme in lične kolajne pa so med nastopajočimi poskrbele še za dodatno razpoloženje.

Rezultati – pionirji (2 kroga), 3. in 4. razred: 1. R. Hrovat, 4,32, 2. Jerančič 4,42, 3. Perdih (vsi R-F) 4,47; **5. in 6. razred:** 1. Stojič (Rog) 4,05, 2. Brinovec 4,25, 3. Fajfar (oba Sava) 4,40; **7. in 8. razred:** 1. Čemažar (Sava) 3,51, 2. Završnik (R-F) 3,58, 3. Jakomin (Rog) 4,00; **člani C (10 krogov):** 1. Rožman (Astra) 18,59, 2. Babič (R-F) 19,12, 3. Komac (Dol) 19,15; **veterani – A (5 krogov):** 1. Oblak (J. Peternel, ŠL) 9,40, 2. Kunaver (Dol) 9,45, 3. Lenaršič (Vič) 9,50; **B:** 1. Dežman 9,29, 2. Hafner (oba R-F) 9,40, 3. Gregorič (J. Štucin) 10,00; **C (3 krogi):** 1. Šalamon (Grosuplje) 5,52, 2. Ščurk (Vič) 6,07, 3. Fornezzi (R-F) 6,11; **D:** 1. Jošt (Kokrica) 6,35, 2. Miketič 7,00, 3. J. Hrovat (oba R-F) 7,19; **F (2 kroga):** 1. Dovžan (R-F), 2. Gorjanc (J. Štucin), 3. Mihovilovič (J. Peternel); **članice – A (2 kroga):** 1. Drinovšek 4,15, 2. Jerinc (obe R-F) 4,24, 3. Klemenc (Stranje) 4,38; **B:** 1. Jamnik 4,30, 2. Saje (obe R-F) 4,37, 3. Dolhar (J. Štucin) 4,40.

D. K.

Povprečni rezultati

SLOVENSKE KONJICE – Ljubitelji kegljanja iz konjiške občine so se na kegljišču v domu TE pomerili v tekmovanju, ki je štelo tudi za DŠI. Največ uspeha so imeli kegljači Kostroja in kegljavke Uniorja.

Moški: Kostroj (Grujič, Vrečko, Langerholc, Beber) 1600, Konus 1585, Unior 1555, Obrtniki 1547, LIP 1456, Comet 1433, IMP 1420 itd.; posamezniki: Grujič (Kost.) 419, Kuzman (Obrt) 418, Jančič 416, Petek (oba Kon.) 415 itd.; ženske: 1. Unior (Karo, Bogatin, Kotnik, Malič) 1368, Konus 1307, LIP 1298, VIZ 1145, Kmetijska zadruga 976 itd.; posameznice: Karo (U) 381, Butolen 380, Pampreht (obe LIP) 365, Bogatin (U) 363, Sušak (Kon.) 349 itd.

V skupnem seštevku vodi pri moških Konus s 56 točkami pred Uniorjem 55, pri ženskah pa prav tako Konus s 55 točkami pred VIZ 54 itd.

STANE ZULE

Tenis tudi na igriščih ŽŠD Ljubljana

LJUBLJANA – Železničarski teniški klub Ljubljana, ki ima igrišča na stadionu ŽŠD Ljubljana v Sp. Šiški sporoča, da je tod tudi vpisovanje članstva vsak dan od 8.–13. ure, ob ponedeljkih in četrtkih pa tudi od 17.–19. ure. Sezonska karta velja 2400 din, samo za dopoldansko igranje (od 8.–13. ure) pa 1200 din.

Olimpija v Tacnu

LJUBLJANA – V četrtek, 21. t. m., ob 17. uri bo prvoligaška nogometna enajsterica Olimpije gostovala v Vižmarjah, kjer bo odigrala prijateljsko tekmo z moštvom Sava-Tabor 69.

PETER JANKULOV

KAM, KAJ, KJE

Četverke za pokal

LJUBLJANA – Viški kolesarski navdušenci bodo priredili jutri, 21. t. m. drugo »dirko četverk« na progi Dobrova–Horjul (12 km). Štart bo na odcepu ceste iz Dobrove v Horjul ob 17. uri, dotlej pa bodo sprejemali tudi prijave. Najhitrejša ekipa bo osvojila prehodni pokal – brani ga četverka Rog–Franeka, vsi nastopajoči pa bodo prejeli lične spominske kolajne.

Črnučani začenjajo serijo maratonov

LJUBLJANA – Na letošnjem koledarju množičnih prireditev KZS je vpisanih kar 20 kolesarskih maratonov, prvega med njimi pa bodo že to nedeljo priredili športni delavci TVD Partizan Črnuče. Dolg bo 90 km – za začetek ravno prav – rekreativce pa bo iz Črnuč peljal skozi Vodice, Brnik, Cerklje in Kamnik do Kamniške Bistrice in nato nazaj v Ljubljano. Štart bo ob 10. uri pred Mercatorjevo trgovino v Črnučah, dotlej pa bodo tudi sprejemali prijave. Štartnina: 150 dinarjev.

Rok prijav za »vinsko vigred« se izteka

LJUBLJANA – Rok prijav za sobotni kolesarski izlet na »vinsko vigred v Beli krajini« se izteka: Jože Hrovat (telefon 445-195) in Milan Marincelj (443-857) jih bosta sprejemala samo še danes. Naglica je potrebna zato, ker bo prireditelj, KK Rog–Franek, za vse udeležence (in njihova kolesa, seveda) rezerviral karte na posebnem vlaku iz Metlike za Ljubljano (ob 20.20). Izletniki bodo štartali v soboto ob 8. uri pred kolodvorom Rudnik na Dolenjski cesti, 82 km dolga pot pa jih bo nato vodila skozi Škofljico, Grosuplje, Krko, Žužemberk, Sotesko in Semič do Metlike, kjer jih bo čakala izdatna malica s pristno belokranjsko kapljico. Štartnina (za hrano, pijačo, servis in vlak) je 250 dinarjev.

D. K.

Organizatorji množičnih prireditev v Ljubljani

LJUBLJANA – Odbor za množične tekaške prireditve smučarske zveze Slovenije – zelo uspešno ga vodi predsednik inž. Alojz Hvala – je sklical sestanek organizatorjev množičnih tekaških prireditev za danes, sredo, 20. t. m. ob 17. uri v dvorani Slovenijales, Titova 52. Na sestanku se bodo pogovorili o realizaciji koledarja 82/83, opredelili koledar za sezono 83/84, dopolnili pravila, se dogovorili o izdaji koledarja in o drugih problemih s predstavniki SZS itd. Odbor pričakuje, da se bodo sestanka udeležili organizatorji dosedanjih množičnih tekov, pričakujejo pa tudi organizatorje novih prireditev.

Trimsko plavanje v Pristanu

MARIBOR – Odbor za športno rekreacijo ZTKO Maribor in PK Branik bosta organizirala trimsko plavanje v kopališču Pristan v naslednjih dnevih: v petek, 22. t. m. od 17. do 20. ure, v soboto, 23. t. m. od 8. do 12. ure in v nedeljo, 24. t. m. prav tako od 8. do 12. ure. Udeleženci morajo preplavati naslednjo dolžino – moški od 12 do 50 let 200 m, prek 50 let 100 m, ženske od 12 do 50 let 100 m, prek 50 let 50 m, otroci od 7 do 12 let 50 m, do 7 let pa 25 m.

H. Ü.

PLANINE IN LJUDJE

Uspel Triglavski smuk

Letošnjega Triglavskega turnega smuka se je udeležilo 270 ljubiteljev visokogorske smuke, ki so imeli takorekoč idealne razmere za spust. Prav na vrhu je bil pršič, večji del spusta, do zaključka pri gozdni meji v Zgornji Krmi, pa je bil pravi pomladanski »firn« – za tiste seveda, ki se jim ni preveč mudilo v dolino. Skoraj polovica udeležencev se je spusta udeležila prvič ali drugič, kar trideset pa je bilo takih, ki so na tradicionalnem smuku sodelovali že po deset in večkrat. Letos je bilo zlasti veliko mladine in več kot očitno je, da postaja Triglavski turni smuk vedno bolj popularen. V veliki meri k temu prispeva iz leta v leto boljša organizacija, koče so odprte in udeleženci lahko v njih prenočijo. Nekoč je bil Triglavski smuk tekmovanje, nato so se ga bolj ali manj organizirano lotevale skupine posameznikov, sedaj pa je že štirinajstič potekal v organizaciji gornjesavskih PD.

Mladi v OPD Koper

Cicibani-planinci OPD Koper so imeli marca na Mašunu zimski planinski tabor, ki se ga je udeležilo 20 cicibanov. Dopoldne so se smučali in sankali, popoldne pa so se udeleževali krajših izletov v okolico. Ob zaključku so izvedli tekmovanje v veleslalomu in podelili priznanja. Zelo so bili, tako otroci kot njihovi vodje, zadovoljni z oskrbo v domu GG Knežak, 9. t. m. je 150 pionirjev-planincev različnih OŠ na obali obiskalo Pomjan, prvič pa so na tovrstni akciji sodelovali tudi mladi iz Zavoda za korekcijo sluha in govora v Portorožu.

Železničarji na Biokovo

Izletniški odsek PD Železničar vabi svoje člane na prvomajski izlet na Biokovo od 28. t. m. (ob 19. uri odhod z vlakom 741 za Kardeljevo) do 3. maja, ko ob 7.40 zjutraj pripelje vlak iz Kardeljevega v Ljubljano. Izletniki bodo obiskali vrhove med Pajino glavico in Sv. Juretom (1762 m). Za pot potrebujejo zimsko planinsko obleko, spalno vrečo za prenočevanje in hrano iz nahrbtnika. Prijave sprejemajo v pisarni PD, Moše Pijade 39, vsak torek in četrtek.

Slovesnost v Bovcu

Bovški planinci bodo aktivno sodelovali pri slovesnosti v spomin golobarskih žrtev, ki bodo v nedeljo, 24. t. m. v Bovcu. Ob 6.30 se bodo izpred spomenika Kal-Koritnica odpravili na planino Golobar, kjer bo ob 11. uri govor in kulturni program. Ob 15. uri bodo na stavbi milice v Bovcu odkrili spominsko ploščo prvemu primorskemu vosovcu Antonu Pirjevcu, ob 16. uri pa bo komemoracija pri obnovljeni grobnici golobarskih žrtev na bovškem pokopališču.

Koče za prvi maj

PD Bohinj-Srednja vas bo svoji postojanki v Vojah in Kočo jeseniško-bohinjskega odreda na Uskovnici odprlo 27. t. m. in oskrbovalo ves čas prvomajskih praznikov. PD Ravne pa sporoča, da je od 10. t. m. Koča na Naravskih ledinah redno oskrbovana.

Tržiške postojanke

PD Tržič obvešča, da bo Dom na Kofcah za praznike odprt od 27. t. m. do 3. maja, Koča na Dobrči, Dom na Zelenici in Dom pod Storžičem pa ravno tako. Do pričetka letne sezone bodo vse naštete postojanke redno odprte tudi ob ostalih sobotah in nedeljah

Z zbora PD Domžale

Pretekli teden so planinci iz Domžal ocenili svoje delo in zlasti ugotovili velik napredek pri delu AO, markacistov in gospodarjev PD. Verjetno pa so prvo PD v Sloveniji, ki se je odločilo za kolektivno vodstvo in v predsedstvo PD izvolilo tri predstavnike.

Koča Janeza Mencingerja stalno odprta

PD Bohinjska Bistrica je za kočo uspelo dobiti novega oskrbnika in tako je zdaj ta priljubljena postojanka na Kobli ponovno stalno odprta vse leto. V domu je 20 skupnih ležišč v sobah, v jedilnici 50 sedežev, za daljše bivanje pa nudijo tudi polne penzione. Dom ima obnovljene sanitarije in dve prhi s toplo vodo. Dom sprejema obiskovalce ob katerikoli uri. Če ni snega, je možen dostop po cesti skozi vas Ravne prav do doma, če je sneg, pa le do vasi Ravne ali pa s prvim delom sedežnice in do doma peš.

Tabor MDO na Uskovnici

Mladi planinci blejskega, bohinjskega in tržiškega MO PD so se januarja ureležili tabora na Uskovnici. 50 pionirjev se je udeležilo tur na Viševnik, v Konjščico, na Jezerca in sosednji planini Praprotnico in Ši. Izvedli so tudi orientacijsko tekmovanje ter ob popoldnevih obnavljali snov iz Planinske šole. Glede na uspeh zimskega tabora v MDO razmišljajo tudi o podobnem letnem taboru.

Zvezna štafeta mladosti

Iz Trente čez Luknjo v Vrata je odsek, po katerem naj bi zvezno štafeto mladosti prenesli mladi slovenski planinci in tudi na ta način proslavili 90. obletnico delovanja organiziranega planinstva pri nas. Štafeta bo iz Trente krenila v petek, 13. maja ob 18.45, ob 21.10 naj bi jo mladi prenesli čez Luknjo v Vrata, kamor bo prispela ob 22.30 in tam tudi prenočilal. V soboto, 14. maja jo bodo mladinci iz Vrat ponesli ob 6.30 in jo v Mojstrani ob 9.45 predali mladincem OK ZSMS Jesenice. Prenos štafete bo združen tudi s srečanjem najprizadevnejših mladih planincev iz vse Slovenije.

Yves Ballu v Ljubljani

Znani francoski gorski vodnik, avtor številnih alpinističnih in planinskih filmov ter načelnik oddelka za visokogorski šport v francoskem ministrstvu za mladino in šport, bo imel drevi ob 20. uri v veliki predavalnici Fakultete za elektrotehniko, Tržaška 25 v Ljubljani, predavanje in komentar k svojima filmoma »Zmagoslavje tehnike« in »Vsak po svoji poti«, ki ju je posnel skupaj s Simone Vannier.

Sprejem osmrtnic: ob delavnikih od 7. do 16. ure oz. ob sobotah od 7. do 11. ure, osebno (Šubičeva 1). Po teleksu YU DELO ST 31633, s telegramom ali po telefonu 223-311 (od 14. do 16. ure) za naročnike izven Ljubljane. Ob nedeljah in praznikih sprejema osmrtnice (do 16. ure) neposredno centralna redakcija »Dela«, Ljubljana, Titova 35 osebno ali po telefonu 318-252 za naročnike izven Ljubljane. Rokopisov ne vračamo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata in tasta

ANTONA TURKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in kolektivu KLI Logatec, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Posebna zahvala velja dr. Koblerju in dr. Pirčevi za pomoč ob očetovi hudi bolezni.

Hvaležni:

žena Mimi in sinova z družinama

V 56. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož in oče

ANTON JUVAN

rojen 14. aprila 1928, Zagorje ob Savi

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 21. aprila 1983, ob 17. uri na pokopališču v Zagorju

Žalujoči

žena Ljudmila, hčerka Marinka z družino, sin Tone z družino ter drugo sorodstvo

Dragomer, Zagorje, Izlake, Moravče, Domžale

Umrl je naš dragi

FRANC KONČAN

elektromonter v pokoju

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 21. aprila 1983, ob 17. uri iz hiše žalosti Horjul 139 na pokopališče v Horjulu

Žalujoči:

žena Julka, sinova Janko in Dušan, sestri Ančka in Mici, brat Ivan z družinami ter drugo sorodstvo

Horjul, Ljubljana, 18. aprila 1983

Delavci in učenci OŠ Tržišče globoko pretreseni sporočamo, da je nepričakovano umrla

VERA GRM

vodja podružnične šole Telce

Od nje se bomo poslovili na telskem pokopališču v sredo, 20. aprila 1983, ob 17. uri

ŠC Sevnica TOZD OŠ Tržišče

Tržišče, 19. aprila 1983

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil

ing. VID ZULE

direktor delovne organizacije v pokoju

Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu!

Kolektiv, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije DO Tegrad Ljubljana

Ukrep družbenega varstva za ljutomersko Mizarstvo

Če bodo v tozdu Lesnine Mizarstvo hitro uresničevali sanacijski načrt, bodo ta ukrep preklicali v enem letu

LJUTOMER, 19. aprila – Po obrazložitvi vzrokov za predlagani ukrep družbenega varstva v tozdu Tovarna pohištva Lesnina–Mizarstvo v Ljutomeru so delegati po današnji skupni seji občinske skupščine v Ljutomeru soglasno menili, da je ukrep primeren tako za delavce kot za širšo družbeno skupnost.

V tovarni pohištva v Ljutomeru, ki se je pred devetimi leti združila z ljubljansko Lesnino, se niso uspeli otresti številnih notranjih slabosti, ki so hromile proizvodnjo in iz leta v leto povečevale izgube. Po neuspelem referendumu o združitvi z mariborskim tozdom Marlesa v Ljutomeru so se sicer v zadnjem obdobju, ko je prišlo do spremembe v vodstvu tozda Mizarstvo, razmere precej izboljšale.

Vendar so bile posledice iz preteklih let prehude, da bi se rešili iz zagat. To jim ni uspelo kljub temu, da jim je več čas izdatno pomagala Lesnina, ki je sanirala dobršen del izgub tega svojega tozda, prav tako pa niso zalegli lepi izvozni uspehi te delovne organizacije na konvertibilne trge v zadnjem obdobju.

Pravzaprav je po lanski izgubi v višini skoraj devetih milijonov dinarjev postalo jasno, da bodo v ljutomerski tovarni pohištva, ki zaposluje 225 delavcev, morali še marsikaj spremeniti. Po dobro zastavljenem uresničevanju zahtevnega sanacijskega načrta, ki gre seveda tudi na rovaš nizkih osebnih prejemkov zaposlenih, se vseeno nadejajo, da bodo premostili težave. Morda že prej kot v enem letu družbenega varstva.

Delegati občinske skupščine so soglašali tudi s predlaganim tričlanskim začasnim kolegijskim organom.

BORO BOROVIČ

Na Ptuju kmalu sodobna trgovina

Samopostrežnica na Ziherlovi ploščadi bo oskrbovala z osnovnimi potrebščinami 5000 prebivalcev

PTUJ, 19. aprila – Med stanovanjskimi bloki Ziherlove ploščadi v Ptuju raste samopostrežna trgovina, ki bo z osnovnimi potrebščinami oskrbovala 5 tisoč stanovalcev. S tem bo odpravljena pomanjkljivost gradnje soseske brez osnovne infrastrukture. Investitor marketa je MIP (Mercator Izbira – Panonija) tozd Maloprodaja iz Ptuja, veljal pa bo skoraj 50 milijonov dinarjev.

Na Ziherlovi ploščadi je bila že pred leti predvidena moderna prodajalna v treh etažah, pa so zaradi denarja morali projekt spremeniti. Market, ki je že pod streho in v njem napeljujejo instalacijo, bo pritličen, a so ga projektanti dobro vgradili med precej višje stanovanjske bloke. Poleg skladišč bo v njem 500 kvadratnih metrov prodajnih površin, kjer bodo ob prehrambenih izdelkih ponujali še najosnovnejše blago za vsakdanjo rabo. Na policah samopostrežne trgovine bo mogoče najti tudi tekstilno blago, pa šolske potrebščine in še kaj.

Ob prodajalni bo bife, kjer bodo poleg standardnega repertoarja tovrstnih lokalov ponujali tudi mleko, pripravljali pa naj bi še malice.

Samopostrežna trgovina na Ziherlovi ploščadi bo oskrbovala prebivalce celotne krajevne skupnosti Boris Ziherl, delno pa tudi sosednjih treh krajevnih skupnosti. V bližini gradijo še stanovanjske bloke v soseski Rabelčja vas – zahod in ker ni mogoče upati, da bodo kmalu v tej soseski postavili tudi trgovino, bo število kupcev v novem marketu hitro raslo. Načrtovalci računajo, da bo vsak dan okoli 2500 kupcev in 140 milijonov dinarjev letnega prometa.

Ker bo nova trgovina razbremenila prodajalne v mestu, bodo iz njih premestili 11 zaposlenih, ostalih 24 delavcev pa bodo zaposlili na novo. Med temi bo 12 njihovih učencev, ki letos končuje šolanje.

FRANC MILOŠIČ

Upokojenci mariborskih občin čakajo na boljša stanovanja

Prosilcev je 458, največ iz občin Rotovž, Tabor in Pobrežje – V treh letih 134 pogodb za nakup novih stanovanj

MARIBOR, 19. aprila – V mariborskih občinah čaka kar 458 upokojencev na boljše stanovanje. Največ prosilcev je iz občin Rotovž, Tabor in Pobrežje, torej od tam, kjer je največ starih in zasebnih stanovanj, v katerih živijo upokojenci. Večina teh stanovanj je celo brez vode, sanitarij in kopalnice, precej je podstrešnih, kletnih in vlažnih; toda v Mariboru zdaj zidajo le 33 stanovanj.

Leta 1981 je Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Maribor kupila tri stanovanja v Kungoti, prispevala doplačilo za 86 stanovanj v Novi vasi ter akontacije za stanovanje v Gregorčičevi ulici, 71 stanovanj v Bistrici pri Limbušu in za 29 stanovanj v Novi vasi. Lani je velik del denarja dala za pripravo doma upokojencev v Mariboru, doplačala za 33 stanovanj v Novi vasi, dala akontacijo za nakup sedmih stanovanj v Šentilju in petih v Hočah. Precej denarja ji je ostalo, vendar zato, ker je skupnost hranila denar za nakup 71 stanovanj v Bistrici pri Limbušu. Toda tam si z gradnjo še vedno niso na čistem, zdaj sploh ne zidajo in vprašanje je, če sploh bodo. V takem primeru, bodo morali stanovanja kupiti drugje. V treh letih je torej Skupnost sklenila pogodbe za nakup 134 stanovanj, od tega 75 garsonjer, 57 enosobnih stanovanj in za eno dvosobno. Prihodnje leto jih nameravajo kupiti 40, če le ne bo večjih podražitev.

Del denarja je skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Maribor namenila za zidavo novega doma. Najprej so ga hoteli postaviti v novem mestu Maribor-Jug, ob Engelsovi cesti, vendar bi bilo tam predrago; odločili so se, da bo dom z 200 posteljami ob sedanjem domu Danice Vogrinec na Pobrežju.

JOŽE JERMAN

Zdravstvena postaja za mlado naselje

V sodobnem mestnem predelu Maribor Jug bodo v petek odprli prostore za vse vrste pomoči

MARIBOR, 19. aprila – Že leta 1977 so se občani Maribora odločili, da bodo prispevali del denarja za gradnjo nekaterih nujnih objektov. Drugi referendum je takrat v celoti uspel in z njim je bilo odločeno o izgradnji zdravstvene postaje v naselju Maribor Jug, ki je zdaj postavljena. Odprli jo bodo v petek.

Nova zdravstvena postaja je zgrajena po mednarodnih normativih in občani bodo v njej deležni vseh oblik pomoči. V njej bodo zdravstveno varstvo za predšolske in šolske otroke, ambulante za varstvo žena, stomatološke in splošne pa tudi lekarna, prva v Mariboru, ki je bila zgrajena po osvoboditvi.

Ambulante bodo pričele delati takoj po praznikih, žal pa ne vse. Zatika se pri zobozdravstvenih ambulantah, saj ne morejo dobiti vse opreme. Težave so pri uvozu, čeprav so se v glavnem obrnili na domače proizvajalce, ki jim navkljub sklenjenim pogodbam ne morejo pravočasno dati opreme, ker so vezani na izvoz. Tako bodo zobozdravniki začeli delati šele 15. maja.

● Zdravstvena postaja ima skupaj z lekarno 1682 kvadratnih metrov, celotna investicijska vrednost pa je 88.475,00 dinarjev. Ostalo so prispevali občinska zdravstvena skupnost ter zdravstveni dom in lekarne.

Delavce, ki bodo v novi postaji, morajo najti v lastnih vrstah, saj ne bodo mogli zaposliti na novo več kot ene ekipe. Zato bo v začetku postaja izkoriščena le 50-odstotno. Z združenim delom se bodo morali dogovoriti, da bodo zaposlene dali v nove ambulante.

Največjo korist bodo imeli otroci, saj bo manj gneče v dispanzerjih in tako bo možnost okužb pri čakanju manjša. Zdravstveni delavci zatrjujejo, da tudi z novimi prostori ne dosegajo svetovnih normativov. Zato so neupravičeni očitki, da je nova zdravstvena postaja zgrajena prerazkošno. Verjetno bo kmalu celo premajhna, saj stoji na robu novega naselja, ki se hitro širi; samo v novih blokih, po koncu zidave bo živelo več kot 30 tisoč ljudi.

VASJA VENTURINI

stop

UTRIP

Minirajo nosilce starega meljskega mosta

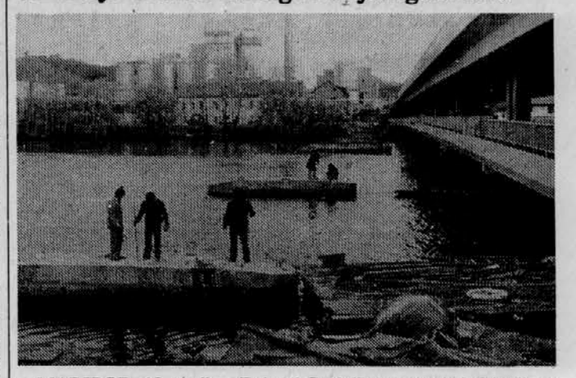

MARIBOR, 19. aprila – Delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane so že dvakrat minirali nosilce starega mosta prek Drave, ki ga je zamenjal nov dvoetažni most. Najprej so razstrelili en steber, pred dnevi še tri, ta teden pa bodo še preostala dva. Nekaj deset kilogramov eksploziva so napolnili v štirideset vrtin, kolikor jih je bilo v stebru in v delčku sekunde so stebri izginili v valovih Drave. (Foto: Bogo Čerin)

Krvodajalska akcija za Velenjčane

TITOVO VELENJE, 19. aprila – Od srede, 20. aprila do sobote, 23. aprila, bo v prostorih obrata družbene prehrane na Kidričevi cesti letošnja prva večja krvodajalska akcija za krajane Titovega Velenja. Kri bodo odvzemali vsak dan od 7. do 15. ure razen v soboto, ko bodo zaključili ob 13. uri. Prijave zbirajo poverjeniki Rdečega križa. (L. O.)

Boljše možnosti za graditelje hiš

GORNJA RADGONA, 19. aprila – V Avtoradgoni bodo letos zagotovili z lastnimi sredstvi in z namenskim varčevanjem v banki za nakupe stanovanj in za posojila graditeljem hiš več kot dvanajst milijonov dinarjev. Tako sofinancirajo graditev 25-stanovanjskega bloka v Gornji Radgoni, kjer bodo kupili za svoje delavce tri dvoinpolsobna stanovanja, več kot pet milijonov dinarjev posojil pa bodo namenili graditeljem zasebnih hiš. (B. B.)

V Mozirju ustanovili recepcijsko službo

MOZIRJE, 19. aprila – Po večletnih pripravah, nekaj spodletelih poskusih in dolgotrajnem podpisovanju samoupravnega sporazuma med turističnimi ponudniki so v mozirski občini te dni končno le ustanovili skupno recepcijsko službo, ki je pravzaprav prvi korak k načrtnejši prodaji tega izjemno lepega, toda turistično tako slabo izkoriščenega dela naše ožje domovine. V dolini bodo zdaj le lahko povedali, koliko postelj in drugega lahko težko pričakovanim gostom sploh ponudijo. (I. B.)

V Ceršaku so uredili ceste

CERŠAK, 19. aprila – V krajevni skupnosti Ceršak so navozili gramoz na večino lokalnih cest; tako je možen dostop z vozilom skoraj do vsake hiše. Na Srebotju so asfaltirali del ceste, ki je zlasti pozimi povzročal ljudem težave. Za to delo so občani sami zbrali precej denarja ter marsikaj postorili s prostovoljnim delom. Razširjajo tudi lokalno cesto Selnica–Srebotje, medtem ko so na Soplu okrepili in obnovili omrežje z nizko napetostjo ter s prispevkom uporabnikov uredili javno razsvetljavo. Žele tudi oddaljene kraje oskrbeti s pitno vodo ter tam obnoviti električno omrežje. Opozarjajo še na potrebo po obnovi na cesti Štrihovec–Srebotje. Želijo tudi trgovino z osnovnimi živili, o kateri govorijo skoraj na vsakem sestanku SZDL in zboru delovnih ljudi. V kraju so zadovoljni, da so dobili pošto, v kateri bodo letos verjetno namestili tudi telefonsko centralo.

M. K.

LOTO

16. kolo: izžrebane številke pa so: 6, 12, 31, 32, 33, dodatna 14.

Precej polj je posejanih z različnimi semeni s Hodoša

Poleg semen za žita in trave pridelujejo v soboški KZ Panonka tudi okrasno grmičevje in gomoljnice – Izsuševanja

HODOŠ, 19. aprila – Ko je na območju Hodoša ob jugoslovansko-madžarski meji na Goričkem (v soboški občini) začela KZ Panonka pred osmimi leti pridelovati semena in gojiti okrasno grmičevje na 45 hektarih, niso računali, da se bo zaradi tega razvila samostojna temeljna organizacija. Sedemnajst zaposlenih in prav toliko sezonskih delavcev prideluje zdaj semenje že na osemdesetih hektarih, delo pa je vse bolj donosno.

Pridelava 180 ton žitnih semen, 40 ton semen raznih trav in vrtnin, gomoljnic in okrasnega grmičevja jim je lani navrgla že za 40,3 milijona dinarjev celotnega prihodka in več kot deset milijonov dinarjev čistega dohodka. Še večji pa je prispevek hodoških semenarjev za naše kmetijstvo, saj so že lani pridelali semenja za setev na okoli 670 hektarih polj, seme raznih krmnih rastlin pa za setev na 2350 hektarih.

Zaradi takega pridelovanja semenja, gomoljnic in okrasnega grmičevja, je KZ Panonka, ki proda večji del pridelka v prodajalnah ABC Pomurke širom po Sloveniji, z uspehom ponudila semena tudi drugim organizacijam, predvsem Timi Maribor. Vse več njihovega semenja, pa tudi okrasnega grmičevja, odkupijo tudi v drugih republikah.

Pri delu si semenarji zelo pomagajo s sodobno opremljeno sušilnico in pakirnico na Hodošu.

Zmeraj bolj donosna je prodaja hrena in zelja. Hrena so samo lani poslali na trg 94 ton. Precej te vrtnine so prevzeli tudi kupci iz Italije in Avstrije.

Na Hodošu bodo pridelavo zelo povečali. V KZ Panonka, kjer računajo tudi na dodelavo semen, pridelanih na okoli štiristo hektarih, bodo zato kmalu izsušili še dvesto hektarov zamočvirjene zemlje ob potoku Krka, kjer nameravajo odkupiti večje površine zemlje od ostarelih kmetov, ki si bodo tako zagotovili socialno varnost, kot določa zakon o preživninskem varstvu za lastnike zemlje, če jo prodajo družbenemu sektorju.

BORO BOROVIČ

MIMOGREDE

Kdo bo čuval mestni park?

MARIBOR, 19. aprila – Mariborska komunala prek Florine vlaga v mestne parke kar lepo vsoto denarja. Mestni park čuvajo komunalni redarji, žal pa jih je premalo, pa tudi neučinkoviti so, saj ne smejo kršiteljem reda izrekati denarnih kazni. Pred dnevi so psi razrili gredo s tulipani in povzročili za 5000 dinarjev škode, toda kaj, ko so lastniki na čuvaja celo naščuvali psa.

Da bi čuvali družbeno premoženje, so pred leti ustanovili podjetje Varnost. Toda kaj, ko to podjetje zahteva posebne pogoje, ogrevane prostore, WC in podobno in o tem, da bi čuvali tudi park nočejo niti slišati. In tako mestni park ostaja še naprej na skrbi čuvajev, ki pa so večkrat nemočni.

JOŽE JERMAN

Za nove učence je vse manj šolskega prostora

V velenjski občini ne bodo mogli zgraditi nove osnovne šole, ker samoprispevek občanov zanjo še zdaleč ne bo zadoščal

TITOVO VELENJE, 19. aprila – V velenjski občini so doslej vpisali v prve razrede (za šolsko leto 83/84) že 780 otrok. To je sicer nekoliko manj kot lani, toda ker je učencev, ki prihajajo, več kot tistih, ki šolanje zaključujejo, napoveduje letošnji vpis v večini šol veliko gnečo. V osnovni šoli bratov Mravljak pa je bil zategadelj ogrožen celo celodnevni pouk.

S prerazporeditvijo dveh oddelkov novincev drugam bodo v šoli bratov Mravljak zdaj celodnevni pouk sicer ohranili, prostorska stiska pa ne bo v občini zato nič manjša. Še zlasti se bo položaj zaostril zato, ker bo priliv prvošolcev daleč nad dosedanjimi, s prostorom pa bodo v občini ostali pri starem. Nobenega upanja namreč ni, da bi šesto osnovno šolo, ki so jo sicer načrtovali, zgradili še v tem srednjeročnem obdobju, kajti samoprispevek, ki ga občani plačujejo tudi v ta namen, še zdaleč ne zadošča. Tako bodo v velenjski občini, kjer so svojčas vsaka štiri leta postavili novo šolo ter celo s tem komaj lovili daleč nadpovprečno naraščanje števila prebivalstva, zdrsnili glede tega precej nazaj, saj kaže, da bodo dotlej že vse mestne šole pristale na dvoizmeničnem pouku.

Nova osnovna šola – vsaj v začetku prihodnjega srednjeročnega obdobja – je torej za uresničevanje normalnega učnovzgojnega procesa v tej občini več kot življenjska nujnost. Zdaj niti ne gre več za to, da bi se v nasprotnem primeru preveč poglobile razlike med pogoji šolanja v celodnevnih in drugih, osnovnih šolah, temveč preprosto za to, da bo prvošolce treba spraviti pod streho. Letošnja rešitev je le izhod v sili, ki ga bodo v občini sicer poskušali izvesti čim manj boleče – prvošolčke bodo v šole v sosednje krajevne skupnosti organizirano vozili – terjala pa bo seveda dosti razumevanja staršev, ki jim nikakor ni vseeno, kakšnim dodatnim naporom bo morebiti izpostavljen njihov, v prvem razredu še zelo majhen otrok.

IVICA BURNIK

NOVI TEDNIK

SOLIDARNO ZRNO V ROJEVAJOČI ZEMLJI

Obiskali smo Zorkova fanta, za katera je Tednik pred 13 leti izvedel dobrodelno akcijo

RODOLJUBNA PISARIJA LOVRA GOLIČNIKA IZ ŠMIHELA

Veliko je mest, ki ne premorejo takšnega človeka

NOV FELJTON TITOVO OROŽJE

PRAVNA POSVETOVALNICA

Davek na darilo stanovanja

J. K. L. Ali bo uživala vaša hči, ki je samska, brez premoženja, kakšno olajšavo pri odmeri davka na dediščine in darila, če ji podarite vaše stanovanje?

ODGOVOR: Zavezancu za davek na dediščine in darila prvega dednega reda (sem spada tudi hči darovalca), ki ima stalno prebivališče v Jugoslaviji in ki sam ali njegov zakonec še nima v lasti stanovanja, se v primeru, da podeduje ali dobi v dar stanovanje ali stanovanjsko hišo oziroma del stanovanja ali stanovanjske hiše, davčna osnova zniža za znesek, ki predstavlja povprečno gradbeno vrednost 80 m² stanovanjske površine v občini v preteklem letu. Olajšava se ne prizna, če so predmet dedovanja ali darila stanovanjski prostori, ki se sezonsko ali občasno uporabljajo za počitek in oddih.

Zavarovalna doba

A.R.Z. Ali in pod kakšnimi pogoji se vam čas, ko ste bili v letih 1957 in 1958 začasno nezaposleni, šteje v zavarovalno dobo?

ODGOVOR: Čas nezaposlenosti pred 1. 1. 1965 se v nobenem primeru ne more priznati v pokojninsko dobo oziroma v zavarovalno dobo. Pač pa se obdobja začasne nezaposlenosti po 1. 1. 1965 vštevajo v zavarovalno dobo, in sicer največ dve leti za posamezen primer prenehanja zavarovanja, če je zavarovanec za ta čas podaljšal zavarovanje s plačilom ustreznega prispevka, in pod nadaljnjim pogojem, da je bil med začasno brezposelnostjo v redu prijavljen skupnosti za zaposlovanje.

Določanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

P.Ž.S. Sodite, da vam hišni svet ni pravilno določil tega nadomestila. Kaj storiti?

ODGOVOR: Če ima stanovanjska hiša hišni svet, za komunalne zadeve pristojen občinski upravni organ z odločbo določi višino nadomestila za celotno stavbo hišnemu svetu, ta pa glede na površino stanovanj in poslovnih prostorov določi sorazmeren del nadomestila posameznim imetnikom stanovanjske pravice, najemnikom poslovnega prostora imetnikom pravice uporabe in lastnikom. Zavezanec, ki meni, da mu hišni svet ni pravilno odmeril nadomestila, lahko zahteva od navedenega občinskega organa, naj mu izda odločbo o tem, kolikšno nadomestilo je dolžan plačati.

Nova odmera borčevskih pokojnin

J.K.P. Ali se bodo borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 znova odmerile pokojnine, upoštevajoč novo zajamčeno pokojninsko osnovo?

ODGOVOR: Po sklepu o uskladitvi pokojnin (Uradni list SRS št. 10/1983) se s prvim januarjem 1983 pokojnine borcem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943, odmerjene od zajamčene pokojninske osnove, na novo odmerijo od pokojninske osnove, ki je enaka povprečnemu čistemu osebnemu dohodku delavcev v preteklem letu, povečanem za 17,6%, to je od zneska 16.893,24 din.

Prehod stanovanjske pravice

M.Z.M. Ste imetnica stanovanjske pravice do stanovanja, ki je v družbeni lasti in ki ga uporabljate že več let skupaj z materjo. Nameravate se poročiti in preseliti k bodočemu možu. Ali bo lahko mati ostala v stanovanju?

ODGOVOR: Glede na podatke vašega dopisa bo, ko se boste preselili k svojemu bodočemu možu in s tem trajno nehali uporabljati stanovanje, katerega imetnica stanovanjske pravice ste, vaša mati kot uporabnica tega stanovanja pridobila stanovanjsko pravico na njem.

Enkratni letni znesek za rekreacijo

L. V. T. Starostno ste upokojeni z 31. 3. 1983, pokojnina pa se vam bo začela izplačevati s 1. majem 1983, ker vam bo konec meseca aprila prenehalo delovno razmerje. Ali ste upravičeni do enkratnega letnega zneska za rekreacijo?

ODGOVOR: Po sklepu o določitvi enkratnega letnega zneska za rekreacijo v letu 1983 gre enkratni letni znesek za rekreacijo v letu 1983–1500 din tistim uživalcem pokojnine, ki so pridobili pravico do njenega izplačila do vključno 1. junija 1983.

Valorizacijski količniki

R. M. Z. Letos jeseni boste dopolnili 40 let pokojninske dobe in se boste starostno upokojili. Ker ste dobivali zaradi spremembe delovnega mesta zadnja leta znatno višje osebne dohodke kot prej, bo za vas brez dvoma za izračun pokojninske osnove najugodnejše mesečno povprečje osebnih dohodkov, ki ste jih dobili v zadnjih desetih letih zavarovanja, tj. od leta 1974 do leta 1983. Radi bi vedeli, s kakšnimi količniki se bodo valorizirali vaši osebni dohodki iz prejšnjih let?

ODGOVOR: Če bodo za izračun pokojninske osnove vzeti osebni dohodki iz leta 1983 kot zadnjega leta zavarovanja, se bodo vaši osebni dohodki iz prejšnjih let (to je od leta 1974 do 1981) valorizirali s količniki iz sklepa o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let na raven osebnih dohodkov iz leta 1982 (Uradni list SRS, št. 10/1983), in sicer osebni dohodek, dosežen v letu 1974, s količnikom 510,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1975, s količnikom 408,03, osebni dohodek, dosežen v letu 1976, s količnikom 353,1, osebni dohodek, dosežen v letu 1977, s količnikom 296,6, osebni dohodek, dosežen v letu 1978, s količnikom 243,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1979, s količnikom 194,3, osebni dohodek, dosežen v letu 1980, s količnikom 163,0, in osebni dohodek, dosežen v letu 1981, s količnikom 126,0. Osebna dohodka, dosežena v letih 1982 in 1983, pa se bosta za izračun pokojninske osnove upoštevala v nominalnem znesku.

Sodelovanje pri civilni zaščiti

L. K. L Kdo je dolžan sodelovati pri civilni zaščiti?

ODGOVOR: V enotah in organih civilne zaščite morajo sodelovati vsi občani od dopolnjenih 15 do dopolnjenih 60 let starosti (moški) oziroma do dopolnjenih 55 let starosti (ženske), pri zaščiti in reševanju prebivalstva in materialnih dobrin pred nevarnostmi zanje pa vsi za to sposobni občani. Te obveznosti nimajo: osebe v službi v oboroženih silah; pooblaščene uradne osebe organov za notranje zadeve; noseče ženske; matere, rejniki, moški – samohranilci z otrokom, ki še nima 7 let, oziroma z 2 ali več otroki, ki še nimajo 10 let; osebe, ki niso sposobne za tako sodelovanje, in druge osebe, določene z zakonom.

KUPON za pravno posvetovalnico »Dela«

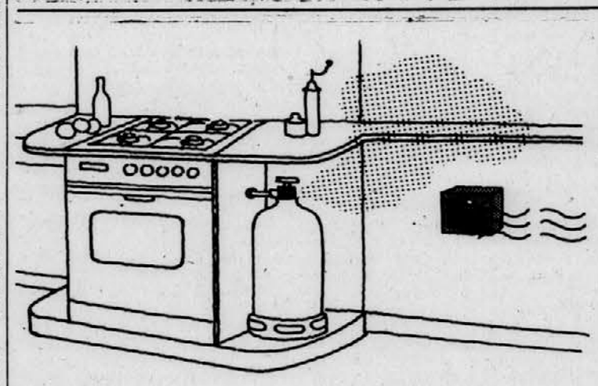

PLIN!
PA JA NE UHAJA!?
Novi zanesljivi javljalnik gospodinjskega plina za butan-propan in mestni plin.
Že na majhno koncentracijo plina opozori z zvočnim signalom.
Enostavna montaža.
V vseh prodajalnah Iskre.
Iskra

Aleksandar Tadić

Čez Atlantik v partizane

10. nadaljevanje

Ko ga noge niso več držale, je pokleknil, vendar še kar strmel v isto smer. Niti besede ni rekel.

»Kam pa tako buljiš, Luka?« ga je šepetaje vprašal Klobučar.

Jelić je še naprej molče gledal v obzorje. Dolgo ni mogel verjeti, da vidi črno piko na obzorju, napenjal je oči in naposled le ugotovil, da res nekaj vidi, da se mu ne zdi. Ko se je le prepričal, da ga oči ne varajo, je zamomljal s težkim, hripavim in pretrganim glasom:

»Vidim... nekakšno... črno piko!«

Klobučar je zbral zadnje moči, se dvignil in pokleknil na desko. Oba sta gledala v isto smer. Jelić je s prstom kazal tja, kjer je zagledal črno piko. Dolgo je trajalo, potem pa je Klobučar vznemirjeno vzkliknil:

Ladja, ladja!

»Res je... glej... nekaj črnega! Da... gotovo je nekaj... Le kaj naj bi bilo?« je govoril.

Le kaj naj bi se videlo po enajstih dneh, ko nismo opazili ničesar? Mogoče kakšni nesrečniki v rešilnem čolnu, ki iščejo rešitev kot mi? Mogoče bi bili tudi naši tovariši – Kovačević, Serdar in Šarić. Tako sem razburjeno razmišljal in pogledoval zdaj Klobučarja zdaj Jelića, spremljajoč njune gibe. Potem sem se tudi sam dvignil in vprašal, kaj neki vidita. Z roko sta mi nakazala smer, vendar dolgo nisem zagledal ničesar. Napenjal sem oči, gledal levo in desno, vendar nisem zadel prave točke.

»Ladja... ladja... gotovo je ladja!« je zakričal Jelić. »Ladja, fantje, ladja! Rešeni smo! Rešeni smo!«

Skušal sem kaj videti, pa nič.

»Ladja... Velika ladja!« je začel hropsti tudi Klobučar.

Nenadoma se mi je zazdelo, da vidim jambore treh ladij, ki plovejo ena poleg druge.

»Tri ladje se vidijo! Tri ladje, fantje! To so gotovo tri ladje!« sem zakričal, kolikor sem le mogel s svojim onemoglim glasom.

»Niso tri, Božo, ampak ena. Samo ena,« je rekel Jelić. »Dovolj je tudi ena!«

Spark se ni razveselil

Od silnega razburjenja Longu sploh nismo utegnili povedati, da smo zagledai ladjo, vendar je po naših kretnjah in vznemirjenem govorjenju sklepal, da gre za ladjo ali kopno. Vstal je in vprašal Jelića:

»Kaj pa je?«

Jelić mu je odgovoril, da smo zagledali ladjo. Ko je Longo napel oči, je kmalu videl, da je res. Z onemoglim deškim glasom je razburjeno rekel:

»Da... ladja je...«

Poklicali smo Sparka in mu povedali, da smo zagledali ladjo, pa je samo nekaj zamomljal in še naprej negibno ležal na deskah.

Mi štirje pa smo se vrteli po čolnu in nismo vedeli, kaj naj storimo od norega veselja. Noge so nam drhtele, roke so se nam tresle, oči pa so nam venomer strmele proti ladji. Kot da smo dobili nove moči, ki so nam omogočale, da se spet gibljemo. Videli smo bolje in dlje, obzorje je postalo čistejše in širše, glasovi pa jasnejši in močnejši.

»Ladja!«

»Voda!«

»Rešitev!«

»Voda! Voda!«

»Zdaj se bomo pa napili vode... Končno smo rešeni...«

Po prvem izbruhu veselja pa so nas začeli glodati dvomi. Spet se nas je polastil strah. Bolj ko smo gledali ladjo, bolj se nam je zdelo, da ne plove proti nam, temveč se oddaljuje. Skoraj obupavali smo že. Groza nas je bila misli, da bomo spet sami, prepuščeni na milost in nemilost krutemu morju. Nekaj je bilo treba storiti. Klobučar in jaz sva napela jadra na jambor.

»Zdaj nas bodo hitreje videli!« je rekel in se spet usedel za krmilo.

Veter je bil močan, zato je čoln hitel, kot da bi ga gnal motor. Jelić je pripravil rumene in rdeče rakete, ki so bile zavite v povoščeno platno, in ker je mislil, da jih bo lahko opaziti, jih je po vrsti začel streljati v zrak.

Ali se bo videlo?

Toda rakete očitno niso spremenile položaja. Še vedno se nam je zdelo, da ladja plove svojo pot in se ne zmeni za nas. Strah in živčnost sta naraščala. Začutili smo, da nas spet zapuščajo moči, ki so se nam prej nenadoma povrnile. Noge so se nam vse huje tresle. Drhteli smo po vsem telesu.

»Gotovo nas ne vidijo!« je razburjeno zavpil Klobučar.

»Vidijo, barabe, vidijo nas, vendar nas nočejo videti!« je momljal Jelić.

»Mogoče pa je ladja nemška ali japonska,« je dejal Longo.

Vendar je bila ladja vse večja. Videlo se je, da ne gre za vojaško ladjo, še vedno pa ne, ali je prijateljska ali sovražna. Zastave se niso videle, po čemer je bilo mogoče sklepati, da plove »skrivaj« kot naš ubogi »Andreas«.

Ko je bila ladja še bliže, smo se že trdno prepričali, da je tovorna. Sicer pa potniška v tistih vojnih časih niti ne bi mogla biti: le kdo naj bi tedaj nosil glavo naprodaj in se prevažal po morju?

BURNI ČASI – Lazar Jelić leta 1943 nekje na Sredozemlju, ko med počitkom prebira »Srpski glasnik«.

Jelić je še kar streljal rakete vseh barv. Klobučar je bil pri krmilu. Ladja je bila vse večja in vse razločnejša.

Res se je vse bolje videla, toda pokazalo se je, da plove svojo pot, da bo šla mimo nas.

»Prekleto, ladja plove proti zahodu, mi pa proti severu!« je vzkliknil Jelić in še kar streljal rakete.

»Mi bomo pa še naprej tavali okoli, dokler drug za drugim ne izpustimo duše,« je grenko rekel Miha.

Lahko bi nas videli, pa nas niso. Postalo je povsem jasno, da plovejo mimo nas. Torej smo se zaman veselili. Ladja se je je jasno videla, obenem pa je bilo tudi jasno, da plove mimo nas.

Če bi plula proti nam, bi moral njen premec gledati naravnost proti premcu našega čolna. Tedaj bi bilo jasno, da gre po nas, da nas bo rešila, da se bomo napili vode in se vrnili v življenje. Tako pa bi bilo bolje, če je sploh ne bi videli! Mogoče bo kdo med nami še zdržal kakšen dan, vendar ne dolgo, sem razmišljal ko sem sedel na srednji deski, na kateri je bilo zarezanih enajst dni trpljenja...«

Videli bomo Jugoslavijo!

Toda ladja se je le približevala. Razločili smo že posamezne dele ladje – a še vedno se nam je zdelo, da plove mimo.

Trenutki negotovosti so se vlekli kakšne četrt ure, nam pa se je zdelo, da trajajo ure in ure.

Nenadoma nam je postalo jasno, da plove ladja naravnost proti nam. V čolnu se je zaslišalo veselo vzklikanje. Mi trije smo se začeli objemati in poljubljati ter govoriti vse mogoče po naše.

»Naravnost proti nam gre, tovariša!« je vpil Jelić in naju objemal.

»Rešitev... rešitev...« sem ponavljal in ju stiskal k sebi.

»Življenje... voda... rešitev...« je začel vpiti tudi Klobučar.

»Videli bomo Jugoslavijo!«

»Borili se bomo... Pokazali bomo fašističnim barabam, kakšni smo...«

Tudi Longo se je veselil, vendar čisto posebno. Mahal je z dolgimi rokami in vpil:

»Ladja... Ladja prihaja!«

Vsi razen starega Sparka smo se veselili, kot se lahko veselijo ljudje, ki se z roba smrti vračajo v življenje. Kako se ne bi! Po nas je plula ladja, prinašala je vodo, lepše trenutke...

Hudo nam je bilo, ker se stari Spark ni veselil. Klicali smo ga, dvigali smo ga, drezali smo vanj – pa vse zaman. Vendar sem nam je zdelo, da Spark je le nekaj opazil. Nekaj je godrnjal in se vse pogosteje obračal.

»Mogoče tudi njemu ladja prinaša življenje,« je rekel Jelić.

Ko je bila ladja čisto blizu, se je ustavila. Nekdo je zavpil po angleško:

»Kdo je v čolnu?«

Odgovoril sem, kot se le mogel glasno:

»Kanad-ski bro-do-lom-ci!«

»Spustite jadro,« nam je ukazal glas po megafonu.

Sneli smo jadro, podrli smo jambor in čakali na nadaljnja navodila. Čez čas so nam sporočili, naj priveslamo k ladji.

Dolgih 500 metrov

Čoln je bil kakšnih petsto metrov od ladje. Nič drugega nam ni preostalo, kot da začnemo veslati. Eno veslo je vzel Klobučar, drugo pa jaz. Šele tedaj sva spoznala, kako šibka in izčrpana sva. Težko je šlo. Jelić je prosil za pomoč.